

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Prøve af en nyudarbejdet
Skolegrammatik i det græske Sprog.

Udgivet som

Indbydelseſkrift

til

den offentlige Examen i Roeskilde Kathedralskole

i September 1833,

ved

Dr. S. N. J. Bloch,

Prof. og Skolens Rector, R. af D.

København.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Forerindring.

Hovedfordringerne til en god Skolegrammatik i det græske Sprog ere, efter min Formening, ikke blot at den maa fremsætte Sprogets Bygning og Love efter sammes Analogier og Egenheder, forsaavidt som Kundskab derom behøves for ret at forstaae og grundigt fortolke de græske Skribenter, som sædvanligen ere Gjenstand for Skoleunderviisningen, men tillige at dette fremsættes 1) med al den Nødvendighed, som ved den grammatiske Kritik i nyere Tider er tilveiebragt, ved hvis Resultater, kortelig begrundede, Discipelen strax i Fundamenterne bør bringes til Kundskab om det, som Sproglærens nuværende Fremskridt have viist at være det Rette; dernæst 2) med den Nødvendighed, som en god Methode fordrer, deels i Valget af hvad der skal læres, hvori der, da Grammatikstudiet ikke skal være Niemed, men kun Middel, ei bør gaaes videre end til hvad den fornødne Fuldstændighed kræver; og deels i Fremsettelsen deraf, efter den gamle Regel Qvicquid præcipies, brevis esto! saaledes at Lærlingen med eet Blik kan fatte Tingen, og ikke skal adspredes i vidtløftige Udviklinger, som kun vanskeliggjøre ham Arbeidet *); og endelig 3) i saadan Form, med saadan Klarhed i Fremstillingen og etymologisk-analogisk Begrundelse, at Sagen altid bliver ret indlysende og let fattelig for Begynderen, samt denne derved kan ledes til en

*) Det Samme er Tilfældet med alt for mange specielle Undtagelser, som bedst læres ved at bemærkes, hvor de under Skribenternes Læsning forekomme, samt ved de finere Distinctioner imellem forskjellige Tidsalderes og Forfatterses Sprog, f. Ex. ældre og nyere Atticisme, hvilket kun er fornødent for Kritikerne, eller hvis Discipelen skulde lære at skrive Græsk i en enkelt Tids eller Skribents Stil. En anden Sag er det, at man adskiller det homeriske Sprog fra det attiske og almindelige.

rational Opfatning af Sprogets Phænomener og tydelig Indsigt i dets Bygning, og det ei skal blive Sukommelsen alene, der skal opfatte dets Former og Regler *). Da nu selv vore nyeste og bedste Grammatiker, ligesaa vel som de tyske, hvilke de for en stor Deel følge, ikke altid ganske opfyldte enhver af disse Fordringer, men snart i een snart i en anden Henseende lade Udfælligt tilovers at ønske, idetmindste ikke passe for den Underviisningsplan, jeg anseer det for rigtigst at følge, har jeg troet det nyttigt, hvad der til mit eget Skolebrug var mig nødvendigt, at udarbejde en ny efter disse Niemede affattet Lærebog. Med hvad Held dette efter flereaarigt Arbejde paa Sagen er udført, maae nu Kyndige bedømme. Til et Slags Regnskab for disse vil jeg om de Grundsætninger, jeg ved de Punkter, hvorom Meningerne kunde være forskjellige, har fulgt, endnu bemærke Følgende.

Uf de tvende Hovedpuncter, hvori mine forhen udgivne Grammatiker have adskilt sig fra de fleste andre, har jeg allene beholdt Læren om Udtalen, fordi jeg ikke kunde overtale mig til at meddele Ungdommen noget, der er saa aabenbare falskt, som de erasmiske Hypotheser, der hos os endog ere mere forvanskede, end Erasmus vilde, og græsk Udtale af græsk Sprog dog omsider igjen maa seire, naar engang Ligegyldighed, Bane eller Fordom ikke længere vil afholde de Lærde fra at skjenke Grundene for Sagens Rigtighed den tilstrækkelige Opmærksomhed. **) Ogsaa have allerede af de nyeste tyske Grammatikere for største Delen Hermann og Thiersch, og nu ogsaa Nost i det (i mange Henseender ypperlige, kun ikke til Skolebrug tjenlige) 4de Oplag af hans Grammatik erklæret den saakaldte reuchlinske Udtale for den rigtige, gamle og ægte, hvilket denne sidste Forfatter tilstaaer kan godtgjøres ved Vidnesbyrd lige fra Christi Fødsels og tildeels endnu tidligere Tider ***), skjønt han (forunderligt nok) dog har beholdt den

*) Fuldstændigere ere disse Grundsætninger udviklede i mit Program, udg. 1822, om den grammatikalske Underviisning og de dertil fornødne Lærebogers Afætning.

**) Jeg siger dette med velberaad Hu, fordi jeg let kan bevise, at ikke en Eneste af dem, der enten i Tydskland eller hos os have skrevet imod den ægtgræske Udtale, er gaaet tilbørlig ind paa de for sammes Rigtighed anførte Grunde.

***) "Als am wenigsten gesichert", hedder det videre hos ham, "mag die Aussprache des η zu betrachten sein", hvilket han

erasmiske, som den, der er almindelig udbredt i Skolerne og af de dygtigste Grammatikere i den nyere Tid anbefales som brugbar og rigtig (!) paa Grund af den Letthed og Bequemmelighed, ved hvilken den rigtige Skrivemaade i Underviisning og Dictering derved lader sig bestemme", (en Grund, hvorfor det da og maatte blive rigtigt, at udtale Fransk med tydsk Udtale). Ikke heller har endnu Nogen gjendrevet de mangfoldige Beviser, der, for ikke at tale om de ældre, ere af Lisovius og Underteignede fremsættede for den nygræske Udtales Rigtighed og Velde, medmindre man skulde finde noget Sligt i Hr. Matthiås skæve Indvendinger, der for at forsvare sit System har maattet tage sin Tilflugt til at fordreie eller ignorere alle de i min Revision derfor anførte Grunde. *)

Hvad derimod det Hemsterhuisiske Conjugationssystem angaaer, som jeg i min Grammatiks 2den og 3die Udgave havde fulgt, og i den 4de med nogen Berigtigelse samt Tilfsielse af Benævnelserne i det sædvanlige System tildeels endnu beholdt, da har jeg paa Grund af den Forverling mellem virkelig brugte og blot hypothetiske Former, det let kan give Anledning til, og den Mangel af Nøiagtighed i Distinctionen af Tempora, hvortil det, urigtigen anvendt, kan føre, i denne Bearbejdelse aldeles opgivet samme, saa at man i denne Lærebog altsaa vil finde den sædvanlige og af de gamle Grammatikere selv brugte Inddeling af Verbets Arter og Tempora tilligemed den sædvanlige Terminologie allene, men fremsat paa en Maade, der, som jeg haaber, vil findes ligesaa grundet i Sproget som bekvem til at gjøre Conjugationen let og indlysende for Lærlingen. De anomale Verba ere opstillede, ikke efter den alphabetiske Orden, hvori man kan finde dem i ethvert Lexikon, og som høiligen vanskeliggjør Disciplen det Arbejde at lære dem, men ligesom alle Grammatikens andre Dele, og som dennes Natur og Hensigt fordrer, efter deres Analogier.

flutter af den svage Grund, at η i Contractionen og Dialekterne ombyttedes med α og ε . Men besynderligt, at man derfor imod alle historiske Beviser vil foretrække, endog i det Hele, en blot Hypothese, der endnu er langt mindre sikkert og hvorfor der ikke gives et eneste uimodsigeligt Beviis.

*) See zweite Beleuchtung der Matthiätschen Kritik die Aussprache des Altgriechischen betreffend, af denne Grammatiks Forfatter. Altona 1832.

Om de øvrige Hovedpuncter vil jeg blot endnu tilføie følgende: Paa Quantitetlæren har jeg lagt langt mindre Bægt, end man i nyere Tider for Poeternes Skyld synes at fordrer, da den til liden eller ingen Nytte høiligen forsinker og vanskeliggjør Ungdommens Arbeide og til en rigtig Udtale kommer saare lidet i Betragtning. Det Nødvendige derom vil man finde i §. 8, ligesom og i §. 9 hvad deraf henhører til en rigtig Accentuering, hvilket og paa sine Steder med et Tegn kortelig er bemærket. Resten henhører til Metriken, hvoraf det Nødvendigste bedst læres praktisk ved Digternes Læsning, eller til en kritisk Bestemmelse af disses Fodmaal og Stropheafdelinger, som bliver den lærdere Philologs Sag, der vil udgive eller commentere Digterne, men usødvendigt at bebyrde Skoleunddommen med. — Langt vigtigere er derimod Accentlæren, da en rigtig Accentuation er en saa væsentlig Bestanddeel af Ordnes rigtige Udtale, hvortil derfor allerede Begynderen omhyggelig maa holdes *); hvorfors jeg ikke blot i §. 9 har fremsat dens Væsen og Theorie saa klart, som det med den i en Lærebog nødvendige Korthed var mig muligt, men endog siden i det Enkelte allevegne gjort opmærksom paa, hvorledes enkelte Former accentueres. De enkelte Undtagelser, som her ikke maatte findes, læres bedst *ex usu* under Auto: rernes Læsning.

Af Dialektlæren har jeg fundet det rigtigst at anføre det Væsentligste deels i §. 13 deels ved hver §. især, ofte indflettet i Reglerne selv, fordi det i etymologisk Henseende ikke sjelden giver meget Lys om Formationen. Efter min Erfaring er det saaledes Anførte, der foruden de egentlige Atticisme meest kun angaaer den ældre episke og senere ioniske Dialekt, tilstrækkeligt til at forstaae de Autores, der sædvanligt læses i Skolerne (Homer og Herodot). Vil man læse en enkelt dorisk Forfatter, da læres denne Dialekts her ikke bemærkede Egenheder lettelig af samme. En særskilt fuldstændig Dialektlære vilde have forsøgt Formlæren næsten til det dobbelte og gaaet ud over Skoleunderviisningens Grændser.

*) Jeg kan nemlig ingenlunde være enig med min Ven, Dr. Prof. Nijsen, som i sin nyeste gr. Gram. S. 17 ytrer, ikke allene at vi ikke kunne gjøre os noget fuldkomment Begreb om de græske Accenter, men endog, at de ofte blive den rigtige Læsning til Hinder, da jeg meget mere troer ved mit Program derom 1832 at have beviist, at ingen Læsning af græsk Prosa, uden efter Accenterne, er rigtig.

Syntaxen endelig vil, skjønt ogsaa omarbeidet, ikke blive synderlig større, end den er i min sidst udgivne Grammatik, da Erfaring har lært mig, at Mere deraf ingenlunde er fornødent, og tydeligst og bedst læres og indprentes ved den mundtlige Udvikling deraf, som paa vedkommende Steder af Forfatterne foreskalder. Jeg har aldrig mærket, at der vindes nogen sikkrere Kundskab derom ved Henviisning til en Lærebog. En anden Sag vilde det være, hvis Syntaxen, saaledes som i Latinen, skulde læres for at skrive Sproget, en Dvælselse, som vil borttage en Deel af den Tid, der bedre anvendes til des mere Læsning, og hvoraf jeg, skjøndt den i nyere Tid er kommen meget i Brug, især i Tyskland, hvor Disciplene somme steds endog i næstøverste Klasse maae gjøre græske Vers, oprigtig tilstaaer, at jeg ingen synderlig Nytte eller Hensigt kan se. Desuden vilde en fuldstændig videnskabelig Syntax, der jo, hvis den skulde svare til sit Niemeed, maatte omfatte alle forekommende Constructioner og være philosophisk begrundet, saa vigtig den end kan være for Læreren eller for den egentlige Philolog, blive alt for vidtløftig til, at der kunde tænkes paa at give den Plads i en Skolegrammatik, da dens Studium egentlig først kan tage sin Begyndelse der, hvor Skoleunderviisningen ophører, samt, hvis den skulde gjøres til Læregjenstand i Skolen, medtage langt mere Tid, end der paa efter en passende Fordeling af Timerne kunde og burde anvendes. Snarere kunde en Partikellære behøves, men som dog og, da den vilde forstørre Grammatiken alt for meget, og, fordi den hverken kunde bringes under Formanalogier eller egentlig vilde omhandle Constructioner, men blot maatte opstille Betydninger, hverken henhører under Formlære eller Syntax, altsaa (som den vel maatte) alphabetisk ordnet, kun er en Deel af Lexikon'et, ogsaa rigtigst overlades til samme allene. At have den paa to Steder vilde være overflødig.

Jøvrigt er denne Grammatik, ligesom vore latinske Skolegrammatiker, bestemt for det hele Skolecursus og indrettet til Brug for alle Klasser, skjønt den i de nederste naturligtvis hverken kan eller bør læses i sin fulde Udførlighed. Til den Ende ere alle for Begynderne allene nødvendige Regler betegnedes med en Stjerne; og forener man da med disses Læsning en praktisk Exempelsamling, saaledes som i min Elementarbogs første Cursus, da vilde det være nyttigst til at befæste Formkundskaben hos Lærlingene og bedst til at gjøre ham Arbeidet interessant, samt i det Hele methodisk rigtigst, om man, efterat

han har lært det Nødvendigste af de 4 første §§. strax gaaer til Tredie Capitel eller §. 14, og imedens da den der lærte 1ste og 2den Declination i Læsebogen indøves, efterhaanden i smaae daglige Pensa lære det ham nødvendige af de forbi-gaaede §§. 6-13, og derpaa siden fortsatte Grammatiken i Forbindelse med bestandig Anvendelse deraf ved Analyse af Stykkerne i Læsebogen. Viløbigen vil han derved og ofte være henviist til og gjort bekjendt med mangen en af de ikke forud lærte Regler. Og saaledes kan da i det næste Aar, naar Elementarbogens 1ste eller grammatiske Cursus er, saavidt det findes fornødent (thi ikke alle Exemplerne i hvert Afsnit behøve at medtages) gjen-nemgaaet, skrives til en fuldstændigere Reper-tition af Grammatiken, skjønt ikke heller da endnu alle Regler behøve at læses, men de som omhandle de sjeldnere Specialia, f. Ex. det homeriske Sprogs Egenheder, gjemmes til 3die Læs-ning i 3die Klasse, hvor Underviisningen fra Elementarbogens 2det Cursus, som indeholder Smaa-fortællinger og den græske Mythologie, er rykket frem til hele Auctores og er gjort Begyn-delse med Homer, (rettest med Odysseen, som for den Alder baade lettere og interessantere end Iliaden).

Endelig tænker jeg og man vil billige den Indretning, at jeg, for at lette og forklare Henviisningerne, har, ligesom i den forrige Ud-gave, betegnet alle Reglerne med fortløbende Numere, hvorved tillige er opnaaet, at der ved saadan kort Henviisning til et foregaaende No. ofte kan gives en Oplysning og Grund for Sagen, som ellers vilde for-dre omstændeligere Forklaring og derved ikkun forlænge Reglen.

Rettelser.

- §. 10 L. 9 og 10. istedetfor "med tilføiet s" læs: med forklonende s.
 — 15 - 6. for ἔννεπε, ἀμφίρρουτη l. ἔννεπε, ἀμφίρρουτη.
 — 28 i No. 96 L. 4 tilføies: ττ att. for σσ.
 — 33 L. 2. f. τάνδρός l. τάνδρός.
 — — - 5. f. Accent fra det sidste Ord l. den bortfaldne Vocals
 Accent.
 — 45 i No. 167 L. 9. for πατέρες, l. ἀνέγος, ἀνέγι,
 — 48 i No. 183 - 11. efter "og saa" l. αα i ó λίας,
 — 54 i Num. til 207: for "paa oos" l. de paa oos.
 — — i No. 209 L. 1. efter μέγαν l. voc. og neutr μέγα.
 — 57 sidste Ord "til m. l. til M. (Marken).

Historisk Indledning.

a) om Sproget, dets Udbredelse og Oprindelse.

Det græske Sprog, uden al Tvivl det fuldkomneste af alle, som baade nyere og ældre Tid har frembragt, og hvori der er levnet os de herligste Skrifter i de fleste Grene af menneskelig Kundskab samt ypperste Mønstre i Poesie, Historie, Philosophie og Beltalenhed, blev fra de ældste Tider indtil længe efter Christi Fødsel talt, ikke blot i det egentlige Grækenland eller Hellas med omliggende Øer, Culturens og Videnskabernes fornemste Sæde; men havde endog ved de mangfoldige græske Colonier udbredt sig til de derved meest kultiverede Egne af den gamle Verden: mod Østen til Lille-Asien, hvis vestlige Kyst ganske beboedes af græske Folkeslag, Coler, Joner, Dorer; mod Vesten til Italien, i hvis nederste Deel det saakaldte Storgrækenland bestod af lutter græske Colonier (Tarent, Locri, Kroton, Rhegium o. f.) og Sicilien; i Africa til Cyrene og Ægypten, hvor især det græske Sprog i den videnskabelige Periode under Ptolemæerne blev i Alexandria dyrket med en udmærket Flid. Selv endelig hos Romerne havde ikke blot al Cultur for en Deel sin Oprindelse fra de nærliggende græske Colonier, men deres fleste Videnskabsmænd dannede sig endog, efterat Grækenland var kommen under romersk Herredømme, i Athenen, paa

Rhodos o. a. Et. og selv deres fortrinligste Skribenter ansaae Grækernes Verker for de Mønstre, de Dag og Nat burde studere og efterligne.

Sin Oprindelse havde dette Sprog sandsynlig hos Folkestammerne i det mellemske og nordlige Grækenland, hvor fra det med disse og udbredte sig til de omliggende Egne. Sin tidligste Cultur naaede det hos Jonerne paa Lille-Asiens Kyst, hvor Homer næsten 1000 Aar før Chr. levede og sang; lige som der og flere hundrede Aar derefter opstod hos dem fortreffelige Skribenter, f. Ex. Historikeren Herodot, Lægen Hippokrates, Digteren Anakreon. Men snart blev Athen Videnskabernes egentlige Sæde og fordunklede alle andre. Her blomstrede de udsødelige Forfattere, hvis Verker til al Tid ville blive Litteraturens største Mesterstykker i Historie (Thukyldes, Xenophon), Philosophie (Plato, Aristoteles), Betsalenhed (Demosthenes, Isocrates o. fl.), og den dramatiske Poesie (Tragikerne Aeschylos, Sophokles, Euripides, Komikeren Aristophanes). Ogsaa fra andre Egne og senere Tider have vi fremdeles de skjønneste Mindesmærker af græsk Videnskabelighed og Kunst (Hesiodus, omtrent jevnaldrende med Homer, og Odedigteren Pindar fra Boeotien, Idylldigterne Theokrit, Bion og Moschus fra Sicilien i den alexandrinske Tidsalder).

b) om Dialekterne.

Som alle vidtudbredte Sprog, saaledes blev ikke heller det græske talt eller udtalt fuldkommen eensdan allevegne, end ikke i Grækenlands egne Provindser. Det havde flere fra hinanden meer eller mindre afvigende Mundarter eller Dialekter, som dog alle udsprang fra de tvende Hovedfolkestammer, og deraf deelte sig i de to Hovedarter: den æoliske

doriske og den ioniske. Den første, som var mere haard og bred i Udtalen, herskede i det indre Grækenland, Dorernes Stammeland, og udbredte sig derfra ved doriske Udvandringer og Colonier deels til Peloponnes ved Heraklidernes Tog, og deels til Italien saavel nordenfra, hvor den for en Deel blev Grundstoffet til det latinske Sprog, som ved Nedsættelserne i Storgrækenland. En Green af samme Dialekt var den æoliske, (ἡ Αἰολική, Αἰολίς) som var egen for de til Lesbos og den nordvestlige Kyst af Lille-Asien hændragne Græker, og i hvilken Alcæus og Digterinden Sappho forfattede deres berømte lyriske Digte. I den doriske Dialekt (ἡ Δωρική, Δωρίς) har man fra Boeotien Pindars Oder og fra Sicilien de ovennævnte Idyller, samt fra Storgrækenland Stykker af Pythagoræernes Skrifter. Den anden Hoveddialekt, den ioniske (ἡ Ἰωνική, Ἰάς), som havde en større Blødhed og hyppigere Itacisme, havde sit første Hjem i Attica, hvorhen Ionerne vare dragne, da de fordreves fra Peloponnes, men hvorfra de, da Landet ei kunde nære saa stor en Folkemængde, droge over til Lille-Asiens vestlige Kyst. Efter denne Deling adskilte det attiske Sprog (ἡ Ἀττική, Ἀτθίς), sig, især ved sine Vocalcontractioner, endeel fra det ioniske, og fik efterhaanden en Udbannelse, hvorved det snart overgik alle de andre Dialekter.

I disse Dialekter bleve imidlertid Ordene ikke blot udtalte forskjelligt, saaledes som det sseer i vore nyere Sprogs Mundarter, der dog i Skriftsproget have een og samme Orthographie tilfælles, men endog skrevne forskjelligt, saaledes, som de i hver Dialekt udtaltes; s. Ex. Μοῦσα dor. Μοῖσα (udtalt som Mῦσα), γῆ dor. γᾶ, αἴσιον ion. ἤσιον, ποῦ ion. κοῦ. Bogstaverne, hvorved disse Ordene forskjelligt

Udtaler tilkjendegives, havde altsaa overalt de samme Betydninger, saa at det f. Ex. i *αῖον* og *ἦσαν* var Ordet der lød anderledes, ikke Tegnet der havde anden Betydning *). Hos Grækerne brugtes nemlig ikke, som hos os eet almindeligt Skriftsprog for alle dem, der talte Sproget, men Jonerne skreve ionisk, Dorerne dorisk o. s. v. Fordi f. Ex. de første sagde *γῆ*, skreve de det og med *η*, og fordi de sidste udtalte det samme Ord *γα̃*, skreve de det og med *α*. Først fra Alexander den Stores Tid omtrent blev eet vist Bogsprog almindeligt for alle Grækere, hvilket da var det, som dannede Folk sædvanlig talte, og som deraf kaldtes *ἡ κοινὴ (γλωσσο)*, det fælles, almindelige Sprog, eller *ἑλληνικὴ φωνή*, det helleniske, græske Tungemaal. Dette nærmede sig meest til det Attiske, da Athen var det Sted, hvor videnskabelig Cultur havde naaet sin største Høide, og hvorfra det dannede Sprog altsaa fornemmelig udgik. Dog adskilte Grammatikerne herfra de Særegenheder, som fandtes hos de attiske Skribenter fra den gyldne Alder, Plato, Xenophon, Thukydides, Demosthenes, Tragikerne, og som derfor i fortrinlig Forstand kaldtes *Ἄτις* i smær eller attisk Dialekt, forskjelligt fra det almindelige Sprog. Dette almindelige Bogsprog er det nu, som efterstaaende Grammatik skal lære, hvorved dog stedse vil blive taget Hensyn saavel til de væsentligste Dialektforskjelligheder, der hos de sædvanligst læste Auctores forekomme, som især til det ældste og homeriske Sprog, hvorom Kundskaben er fornøden deels til de episke Digteres Læsning og deels til at forklare sig mange Ordformers Grund og Oprindelse i det almindelige Sprog.

*) Jeg anfører dette, fordi der i nyere Tider findes Grammatikere, f. Ex. Matthiå, der aldeles confundere de to Ting Ordudtale og Bogstavbetydning.

Foruden Dialekterne gives der nemlig endnu en hyppig Afvigelse fra det prosaiske Sprog, som kaldes den poetiske, og som bestaaer deels i Anvendelsen af visse forældede Udtryk og Former, deels i visse Friheder, som Homer tillod sig for Versets Skyld at bruge i sine Digte, og som derved fik en saadan Gyldighed, at de senere især episke Digtere betjente sig deraf, som et eengang for alle autoriseret Digtersprog. Nyere Grammatiker have kaldet det den episke Dialekt. Ogsaa findes der i Homers gammelioniske Dialekt mangfoldige Egenheder, som formedelst de tvende ældste Hoveddialekters Slægtskab ogsaa findes i den gammeldoriske, ligesom og mange Ordformer, som ere beholdte i een eller anden af de sildigere Dialekter, endog i den attiske, der nedstammede fra den ioniske (f. Ex. Præpos. *ἐνν*, hvorfor de Andre sagde *ὄνν*). Det er derfor en ganske falsk Slutning, at Homer, fordi der hos ham forekomme mange Former, som findes i andre Dialekter, skulde have laant dem fra disse.

Ogsaa ugræske Beboere af saadanne Lande, hvortil græsk Cultur og Sprog udbrededes, begyndte nu efterhaanden at tale og skrive Græsk (*ἑλληνίζειν*), og en saadan græsk talende Asiat, Syrer, Hebræer, Ægypter o. d. kaldtes deraf *ἑλληνιστής*. Og deraf er da den Brug opkommen, at kalde det med ugræske Udtryk, Former og Bendinger blandede græske Sprog det hellenistiske, hvilket da, som man let kan slutte, især har hjemme i de jødiske og kristelige græske Skrifter, saasom i de 70 Fortolkeres Oversættelse af det Gamle Testamente samt i det Nye, hvorfra det da meer eller mindre er gaaet over i Kirkesædrenes Stil.

Flere og flere Barbarismer indtraadte ved Smagens og ægte Videnskabeligheds Forsald i Middelalderen efterat Con:

stantinopel (det gamle Byzantium) var bleven Hovedsædet for den græske Literatur; hvilket tildeels røber sig hos de Byzantinske Skribenter. Men den største Forvanskning leed Sproget, da efter Tyrkernes Invasion i det 15de Aarh. næsten al Videnskabelighed forsvandt, og Sproget, som nu manglede denne Støtte, ved Grækernes Omgang med mange forskjellige Fremmede optog saa Meget af disses Tale, som blandedes med det incorrecte Almuesprog. Dog dette gjelder kun om endeel Udtryk, Ordformer og Ordenes Bøining. Uforandret blev af let begribelige Aarsager Skriften (s: baade Bogstavernes Form og Ordenes Retskrivning) og Udtalen, som, da Barnerne fra den spædste Alder lærte den af sine Forældre og græske Omgivelser, ikke kunde være hine Forvansknings underkastet, og uden Videnskabernes Hjælp godt kunde bevare sin eiendommelige Charakter.

Forste Capitel.

Om Skrifteegnene, deres Betydning og Arter.

§. 1. Bogstaverne og deres Udtale.

* 1. Lydelementerne i det græske Sprog betegnes ved følgende 24 Bogstaver, af hvilke de større eller **Uncial**-skriften brugtes af de gamle Græker, (hvilket sees af de mange Indskrifter vi fra dem endnu have), indtil den (sandsynligen allerede hos Alexandrinerne, 2 til 300 Aar før Chr.) forandredes til den friere og mindre **Current**skrift, som bruges i al græsk Skrift og Tryk.

uncialstr.	Cursivstr.	Navn.*)	Udtale.	Nærmere Forklaring.
A	α	Alpha	a,	klart og fuldt lydende.
B	β, β	Bhita (Beta)	bh, v,	med Læberne sammentykkede, som til vort b, udfiges v. Ex. Δαβιδ, David.
Γ	γ, γ	Ghamma	gh,	ikke saa haardt som vort Begyndelses=G, men som g i Sag, nogen. Ex. ἄγω, som ag=v, ikke som a=go.
Δ	δ	Dhelta	dh,	ikke saa haardt som vort Begyndelses=D, men som d i Brød, æde. Ex. ἄδω som ad=v, ikke som a=do.

*) Bogstavnavnene ere her skrevne, som de udtales af alle Grækere. I Parenthes ere de anførte, som de skrives hos Romerne.

E	ε	Εpsilon	e ell. æ fort, som hos os i den, det.
		<i>E</i> ψιλόν	
Z (ΣΔ)	ζ	Zita (Zeta)	z, s, s dulce spirans (Quintilian), for σδ*) men blødt, næsten som ff. Gr. πατριζω patrisso.
H (af II)	η	Ëta (Eta)	e langt, udtalt næsten som i, dog ei saa skarpt, som vort lange i. Gr. τήν tin, ikke tiin.
Θ (TH)	θ, θ	Thita (Theta)	th, men noget hvislende, som ths eller det engelske th i thin, (jvf. 28).
I	ι	Iota	i, Vocalen I, (ikke Conson. Iod). Gr. Ἰωv, I=on.
K	κ	Kappa	k, eller haardt g. Gr. Κνιδος, lat. Cnidus eller Gnidus.
Λ	λ	Lambda	l.
M	μ	Mÿ (Mi)	m.
N	ν	Nÿ (Ni)	n, s. nedenfor 4.
Ξ (KΣ)	ξ	Xi	x, ks, iſtedetf. ks, γs, χs.
O	ο	Omikron <i>O</i> μικρόν	o fort, var oprindelig ogsaa Tegns for Lyden u**), og deraf som Conson. v. Gr. Κοιντος Quintus.
Π	π	Pi	p, eller haardt b, s. nedenf. 5.
P	ρ	Rho	r, rh, ikke dannet i Ganen, men med Tungeſpidsſen.
Σ C	σ	Sigma	s, i Ordets Ende s, vort s, forſkjelligt fra s, vort ſt.
T	τ	Tau	t, eller haardt d, s. nedenfor 5.

*) Det bløde δ høres her næsten ikke, men tjener kun til at tilkjendegive den blødere Udtale af s.

**) ſaaſom i Indſkrifter. Gr. ΤΟ ΑΡΧΕΛΑΟ for τοῦ Ἀρχελαίου.

T*) v	{	som Vocal, Ypsilon <i>Υ ψιλόν</i>	y,	udtalt i, dulce spirans (Qvintil.) liges. i Latinen hyems ell. hiems (af <i>υω</i>).
		som Conson. Baw <i>βαῦ</i>	v,	forved Stavelsens Vocal, Gr. <i>Δα-υιδ</i> David, og i Diphthongerne <i>αυ, ευ, ηυ,</i> <i>ωυ</i> (12, 16).
Φ (PH)	φ	Phi	ph,	egentl. π adspireret (24) og ei ganske som f, derfor og i Lat. altid skrevet ph, skjønt omvendt Grækerne af Mangel paa Tegnet for det lat. f udtrykke dette ved φ.
X (KH)	χ	Chi	ch,	ligesom det tyske ch i sich, Boche, ikke som k.
Ψ (HS)	ψ	Psi	ps,	for <i>πς, βς, φς</i> .
Ω	ω	Omega	o langt,	som vort o eller aa.
		<i>Ο μέγα</i>		

* Anm. 1. Tillæggsbortet *ψιλόν* (blot, bart) lægges til E og T til Adskillelse fra Diphthongerne EI og OT (12), som i de ældste Tider og betegnedes med E og T. — O kaldes *μικρόν* (lidet), naar det er kort; *μέγα* (stort), naar det er langt.

Anm. 2. Det ældste Alphabet bestod kun af de 16 nødvendige Bogstaver, thi førend Tegnene Θ, Φ, Χ opfandt, skreves i deres Sted TH, PH, KH, eller T, H, K, med tilføjet Adspirationstegn H, ligesom i Latinen th, ph, ch; og for Z, Ξ, Ψ, skrev man ΣΔ, ΚΣ, ΠΣ. Dgsaa H og Ω ere en senere Opfindelse, da før den Tid deres Lyd betegnedes ved E og O (8).

* 2. Sammentrukne Bogstavfigurer ere: ε for στ, ϑ for σθ, ς for σχ, ς for ου eller langt u. Mangfoldige

*) T skreves oprindelig V og var, som i Latinen, baade Vocal u og Consonant v; egentlig et blot Pust med Læberne, der som lydende Vocal blev et hvislende u eller i mere dannet Udtale et i, (ligesom i Lat. det ældre maxumus, lubet, decumæ senere blev til maximus, libet, decimæ), hvorimod det tydeligere lydende lange u betegnedes ved OT, cursiv ou (8).

saadanne *Abbreviaturer*, endog for hele *Omæaord*, findes i den ældre *Cursivskrift*, som forekommer i *Haandskrifter* og gamle *Udgaver* af græske *Bøger*.

§. 2. Udtalen af enkelte Consonanter i visse Forbindelser.

* 3. *γ* foran *Ganebogstaverne* (*γ, κ, χ, ξ*) udtales som *ng*, ligesom i *Latinen* og *Dansten* *n* foran de samme. *Ex. ἄγγελος*, *angelus*, *Engel. ἄγυρα*, *ancora*, *Anker. Ἀγχίσις*, *Anchises. Σφίγξ*, *Sphinx.* I *Gndskrifter* findes istedetfor *γ* i dette Tilfælde endog skrevet *ν*. *Ex. ΣΤΝΚΑΗΤΟΣ* (af *σύν*) for *σύγκλητος*, *ΑΝΚΤΡΑ*.

* 4. *ν* i *Enden* af et *Ord*, naar derved ikke er *Op- hold*, læses

a) foran et *Ganebogstav* (*γ, κ, χ, ξ*) som *ng* eller *γ* (*3*), hvortil det inden i *Ordet* endog virkelig forandres (85). *Ex. ἐν κεφαλαίῳ* læses *eng keph.* ligesom *ἐγ-κέφαλος* (af *ἐν*). Derfor findes og i *Gndskrifter* *γ* for dette *ν*. *Ex. ΚΑΛΟΓ ΚΑΓΑΘΟΝ* for *καλὸν καγ.*

b) foran et *Læbebogstav* (*β, π, φ, ψ, μ*) som *m* eller *μ*, hvortil det inde i *Ordet* ogsaa virkelig forandres. *Ex. ἐν βραχίῳ* læses *em brachi* ligesom *ἐμ-βραχί* (af *ἐν*). Efter denne *Udtale* findes og hos *Homær* *ἀμ πεδίον* for *ἀν πεδ.* og i *Gndskrifter* *ΤΑΜ ΠΟΛΙΝ* f. *τὰν πόλιν*.

* 5. *Vore Lyd* *b, g, d*, udtrykkes i *Græssen* ikke ved *β, γ, δ*, som lyde *blødere*, men, naar de forekomme, ved *π, κ, τ*, der ei udtales saa skarpt og stødende, som *vore p, f, t*. *Især* bliver

efter <i>μ</i>	et <i>π</i>	udtalt som <i>b</i> .	<i>Ex. ἔμπορος</i>	<i>emboros.</i>
—	<i>γ</i>	—	—	<i>g. Ex. ἀγκών</i>
—	<i>ν</i>	—	—	<i>d. Ex. πάντα</i>

* 6. τ forved ι udtales altid t, ikke ts, som i Latinen.
 Ex. Μιλτιάδης, Miltiades.

§. 3. Om Vocalerne.

* 7. Vocalerne ere 7, af hvilke ε og ο ere korte, η og ω lange, α, ι, υ, ancipites d. e. snart korte snart lange, dog hyppigst fortlydende.

8. Fra først af havde den græske Skrift ikkun de 5 Vocaltegn A, E, I, O, T, hvorved man, ligesom i Latinen, tilkjendegav baade lange og korte Lyd. Ogsaa betegnede E baade Ε: og Ξ:, O baade Ο: og Η:, T baade Η: og Ξ:Lyd. Men da man derpaa søgte i Skriften nøiagtigere at betegne Lydsforskjellene, betjente man sig dertil deels af tvende Vocaltegn Sammensøining (Diphthonger, s. 11, 12) saasom ει, οι, ου, deels af de to nye Tegne for den lange Lyd, Η (ο: tvende Η forbundne med en Tverstræg) og Ω (egentlig Ο med en Stræg under), cursivt skrevne η (for Η) og ω (for ου). Saaledes blev da Tegnet

E, naar det skulde være langt, da det saa udtaltes som Ξ, forandret til η eller ει. Vor lange bredere Ε:Lyd har nemlig Græskens ikke; og selv i Latinen nærmede det lange e, hvorved man som oftest udtrykte Græskens η og undertiden ogsaa ει, sig til Ξ:Lyden. (s. Cic. de Orat. 3, 12. Brut. 74, om Cotta).

O, naar det skulde være et langt Ο, forandret til ω, — naar et langt Η, til ου; — men naar det var forvandlet til Ξ:Lyd, skrev man denne med οι, for at tilkjendegive Etymologien dertil.

T fik som langt Ξ undertiden et ι til (υι); som langt Η forandrede det til ου.

Saaledes fik man endeel flere Tegne for Ξ:Lyden; men just fordi denne er temmelig hyppig i det græske Sprog, distingeredes den i Skriften ved at skrives, naar den kom af E, ved η eller ει; naar af O, ved οι; naar af T enten derved eller ved υι; og ellers blot ved ι.

* 9. Efter langt α, η og ω høres et ι i samme Stævelse **iket** ikke; hvorfor det i Cursivskriften kun skrives med

en Tøddel under hine Vocaler og deraf kaldes Jota subscriptum. Ex. τῆ σοφία, ὀδῶ. I Uncialskriften staaer det ved Siden, ligesom det udtalte Jota, dog undertiden med mindre Stiiil. Ex. *THI ΣΟΦΙΑΙ* eller *THi ΣΟΦΙΑi*.

* 10. Vocaler kaldes rene (o: ublandede med Consonantlyd), naar de følge næst efter en Vocal; urene derimod næst efter en Consonant (med hvilken de altsaa i Udtalen forenes). Ex. Endelsen *os* i ἅγιος reen, i καλός ureen. *a* i σοφία reen, i ῥίζα ureen.

§. 4. Diphthongerne.

* 11. Diphthonger (Dobbeltvocaler) kaldes i Græsk — ikke de Dobbeltlyd, vi kalde saaledes, men — alle de enkelte Lyd, som skrives med to Vocaltegn (af *dis*, togange, og *φθόγγος*, en Vocal), af hvilke den sidste altid er *i* eller *v*. Man deler dem i

* 12. a) de egentlige Diphthonger: *ai*, *ei*, *oi*, *av*, *ev*, *ov*, i hvilke de forste Vocaler *a*, *e*, *o*, lide den forandring i deres Lyd, som tilkjendegives ved Tilføiningen af *i* eller *v*. Saaledes udtales da

ai, Lat. *ae*, som *æ*. Ex. δαίμων *dæmon*, omvendt Cæsar Καῖσαρ. *ei* som langt *i* (liges. i Lat.) Ex. Νεῖλος *Nilus*, Πῆισων.

oi som *v* eller *i*. Ex. οἶ, οἷς, *hi*, *his*. οἶκος *vicus*. Skrives ellers i Lat. *oe*, hvilket imidlertid ei udtaltes *o*, men som *e* ell. *i*. Ex. Οἰδίπους *Oedipus*. *foemina* og *fem*. *v. d. fl.*

av som *av* (Lat. *av* i *cave*). Ex. αὖω *avv*, αὐριον *avriou*.
ev som *ev* (Lat. *ev* i *neve*). Ex. δέω *devo*, Εὐρώπη *Evropi*.

Dog udtales *av* og *ev* kun saaledes forved Vocaler, liquidæ (*λ*, *μ*, *ν*, *ρ*) og mediæ (*β*, *γ*, *δ*); men foran tenues (*π*, *κ*, *τ*), adspiratæ (*φ*, *χ*, *θ*) samt *σ* og dermed sammensatte *ζ*, *ξ*, *ψ*, udtales de af og *ef*. Ex. αὐτός *aftos*, εὐχὴ *efchi*. (Rigesaa: dan er Forandringen af vort danske *v* til *f* i Skrift af skrive *v*. desl.)

ov som u. Ex. *Πλούτων* Pluto. Og deraf bruges det og som lat. u til at udtrykke et v foran en Vocal i lat. Ord. Ex. *Velia Ουελία* (ogsaa *Τελία*), *Valerius Ουαλέριος*.

* 13. h) de uegentlige Diphthonger: α, η, ω, υ, ηυ og ου (ionisk for αυ), i hvilke de lange Vocaler beholde deres oprindelige Lyd uforandret, og det paafølgende stumme ι (g) og υ ifkun i Orthographien beholdes, for at tilkjendegive Ætymologien. Saaledes udtales da

α som α. Ex. *ώρα* hora (for *ώρα-ι*), *ἄδω* abho (af *αἰδω*).

η — η. Ex. *ἀρχή* archi (for *ἀρχή-ι*). *ἦδον* idhon (af *ἄδω*).

ω — ω. Ex. *λόγῳ* logo (for *λόγω-ι*), *ὠδή* odhi (af *ᾠοιδή*).

υι — υ. Ex. *λελύμην*, som det og skrives, *λελύμην*.

ηυ — η, egentl. iv. Ex. *κηῦξ*, skrives og *κήξ*, fir (for fibr).

ου — ω, egentl. ov. Ex. *θῶμα*, ogsaa *θῶμα*, thoma (for thorma).

14. Num. 1. Diphthongernes υ er ikke u, men kun et Slags v eller Læbeadspiration (Digamma s. 33), som fulgte paa den foregaaende Vocal, (i ου og de uegentlige Diphthonger stumt).

15. Num. 2. Den græske Betegningsmaaade af enkelte Vocallyd ved Diphthonger eller to Vocaltegn er og efterlignet i den gamle latinske Skrift, hvor Lyden æ skrives ikke blot ved ae, men tidligere endog ved ai, og det lange i ved ei og oi eller oe. Ex. *aulai*, *aurai*, *captivei*, *puerei*, *heie*, *qveis*, *loiber* og *loeber*, *poploe*, *oloes*, for *aulæ*, *auræ*, *captivi*, *pueri*, *hie*, *qvis*, *liber*, *populi*, *ollis* (o: illis).

16. Num. 3. Betegningen af den enkelte Diphthonglyd ved to Vocaltegn har uidentivt sin Grund i deres Ætymologie af det ældre æolisk-doriske Sprog, hvor mange Ord, ligesom de deraf fremkomne latinske, dels istedetfor det mere dannede Sprogs Lyd α og i oprindelige havde de bredere og mere aabne Vocaler α, ε, ο, hvis Forandring da tilkjendegaves ved det tilføiede ι (i αι, ει, οι); dels efter α, ε, ο, havde Læbeadspirationen Βαυ (F, 35), for hvilken υ traadde i Stedet (i αυ, ευ, stum i ου, ηυ, ου). Ex. *ἐγείρω*, oprindelig æol. *ἐγέζρω*, *δείξω*, *δέξω*, *καίω*, *κάω* (*καύω*). *Ἄλκαϊος*, *Ἄλκαός*. *παλαιός*, *πάλαος*. *παῖς*, *παῖς*. *Αἰνεῖας*, *Ἄνευς*.

oīs, ōīs, ovis. ποιήσις, πόησις, poësis. δηλοῖ δηλόει, men φιλεῖ φιλέει. Denne Oprindelse af det Æoliske-doriske er vel ogsaa Karsagen, hvorfor det Latinske Sprog beholdt Vocaltegnet *ē* for *η* og undertiden og for *ει* (8). Ex. *Μήδεια* Medea.

17. Num. 4. Diphth. *ου* er ofte sammentrukket af *εο*, og derfor ion. og dor. *ευ*, fordi *ο* ogsaa var et *u* eller *v*. Ex. *έμεο*, contr. *έμου*, ion. *έμευ*.

* 18. Forskjellige fra Diphthongerne ere tvende adskilte Vocaler, der (ligesom i vort *ai, ei, oi*) beholde hver sin Lyd, hvilken Lydsadskillelse (Diaeresis), da den i Græskent altid deles i to Stavelser, i Cursivskriften som oftest betegnes med to Punkter over den sidste Vocal. Denne Forskjel viser sig og i Latinen, hvor Diphthongerne *ai, ei, oi* skrives *ae, i, oe* (med enkelt Lyd), men de adskilte *ai, ei, oi* (*oi*) skrives *aj, ej, oj* (med dobbelt Lyd), og omvendt ligesaa, naar latinske Ord skrives paa Græsk. Ex. *Ἀχάϊα* Achaja, men *Ἀχαιοί* Achæi. *Αἶας* (egentl. *Ἀίας*) Ajax, men *Αἰακός* Æacus. *Τροία*, efter det æol. *Τροῖα* ell. *Τρωῖα* Troja, men *Τροίζην* Troezen. Omvendt Cajus *Γάϊος*, Pompējus *Πομπήϊος*, Boji *Βόϊοι*; men Ælius *Αἴλιος*, Idus *Εἰδους*, uden Diaeresis.

19. Hos Digterne opløses for Stavelsemaalets Skyld ofte Diphthongerne i to særskilte Vocallyd, saaledes som i det gamle æoliske Sprog. Ex. *παῖς* (*pāis*), *παῖς* (*paīs*). *εῦ, εῦ*. Stavelsen *ωυ* (*ou*), *ωῦ*; liges. i Lat. *æneus, aeneus* (aheneus). *auræ, auræi* (Virg.)

§. 5. Om Udtalen i Almindelighed.

20. Den her angivne Udtale af Bogstaverne er den, som endnu hersker overalt i Grækernes Tale; som før Tyrkerne's Indtrængen for over 400 Aar siden blev af lærde og anseete Grækere tilligemed Sproget selv, hvori disse gave Undervisning, overbragt til Italien og det vestlige Europa; som

læres af de gamle Grammatikere lige fra det 1ste Aarhundrede af, og hvoraf der endog i Skrifter og Mindesmærker fra Grækenlands skjønneste Tider findes hyppige Spor; som altsaa idetmindste er over 2000 Aar gammel. Denne stemmer og fordetmeste overeens med, hvad Sammenligning med Latinen lærer, og prises endelig af Preenvidner for at være, hvad Romerne dømme om den gamle græske Udtale, høistvelklingende, blød og gratis. *)

Ikke destomindre foreslog dog for omtrent 300 Aar siden den lærde Hollænder Erasmus fra Rotterdam i en spøgende Dialog, efter Gissninger deels af Etymologien deels af andre Sprogs Analogie, en ganske anden Udtale af adskillige Bogstaver, hvorefter η skulde udtales som bredt e, og Diphthongerne som to Vocaler med særskilt Lyd, ligesom vort ai, ei, oi, au, eu, (hvilket Grækerne tvertimod kaldte *διαιρέσις τῆς διφθόγγου*, 18). Dette fandt, da man ikke længer havde græske Læremestere, snart almindeligt Bisfald, saasom det syntes baade naturligere, tydeligere til at adskille Lydtegnene og lettere ved Underviisningen, samt ansaaes for at være stadfæstet ved nogle (urigtig forstaaede) Steder hos de Gamle, og hvad endelig η angaaer, ved Romernes derfor brugelige e. Selv paa Consonanternes græske Udtale gav man Slip, endog tvertimod Erasmus'es Forfkrift, saa at tilfidsst hver Nation udtalte Græsten ligesom Latinen (efter sit Modersmaals Brug), hvilket naturligviis hverken Alt kan være rigtigt, eller overhovedet engang nogen af disse Udtaler have den Sandsynlighed for sig, som den, der hos den græsktalende Nation selv er fra de ældste Tider mundtlig forplantet fra Forældrene til Børnene gjennem alle Generationer.

Denne saaledes forandrede Udtale kaldes efter dens Opfinder (der dog ingenlunde vilde have den brugt, men tvertimod tilraadede at lære Udtalens Eiendommeligheder af indfødte Grækere) den Erasmus'ske, eller, formedelst Udtalen af η som e, Erasmus'ske; hvorimod hiin ældre og Nationen egne Udtale, fordi den paa samme

*) Fuldstændigere udvikles disse Grunde i 3 Programmer "om de græske Lydelementer og deres Betegnelser" Kbh. 1829—1831, ligesom og de modsatte gjendrives i "Revision der Lehre v. d. Aussprache des Altgriechischen." Altona 1826 — samtlige af denne Grammatiks Forfatter.

Lid forsvaredes af den berømte Joh. Keuchlin, sædvanlig kaldes den Keuchlinffe, eller, fordi η heri udtales som i , Itacismen.

§. 6. Consonanternes Arter.

- * 21. Consonanterne inddeles efter deres Klang i
- a) de halvlydende (semivocales) eller forttonende, som ere
deels de flydende (liquida) λ, μ, ν, ρ ,
deels Bogstavet σ^*) og dermed sammensatte ξ og ψ (23).
- b) de stumme (mutæ), der ei tone længere fort, nemlig
Læbebogstaverne π, β, φ , og (med tilføiet s) ψ .
Ganebogstaverne κ, γ, χ , og (med tilføiet s) ξ .
Tungebogstaverne τ, δ, θ , og (istedetfor $\sigma\delta$) ζ .
Læbebogstav er ogsaa af de flydende μ .

22. Anm. For tydeligen at høre Forskjellen imellem Forttoning og Stumhed behøver man blot at udtale begge Slags Bogstaver efter en Vocal. Ex. $\alpha\lambda, \alpha\mu, \alpha\nu, \alpha\rho$, og derimod $\alpha\pi, \alpha\kappa, \alpha\tau$ o. s. v. Det græske Sprogs Velklang ligger saaledes for en stor Deel deri, at intet Ord endes paa et stumt Bogstav (97); (thi de to Smaaord $\epsilon\kappa$ og $\epsilon\chi$ have altid efter sig et Ord, hvormed de saagodtsom lyde sammen).

* 23. Dobbelte Consonanter ere: ξ (for $\gamma s, \kappa s, \chi s$),
 ψ (for $\beta s, \pi s, \varphi s$), og ζ oprindelig $\sigma\delta$ (æol. δs). Ex. $\sigma\psi\iota\zeta\omega$,
dor. $\sigma\psi\iota\sigma\omega$. $\text{Ἄθυρα}\xi$ af Ἄθυρας -de.

* 24. De ni stumme Bogstaver (21) inddeles ogsaa, efter som de udtales med ingen, med svag, eller med stærk Adspiration (Tilaauding 26), i

(Læbeb.) (Ganeb.) (Tungeb.)

de uadspirerede, bare, (tenues):	$\pi,$	$\kappa,$	$\tau.$
- svagt adspirerede, bløde, (mediae):	$\beta,$	$\gamma,$	$\delta.$
- stærkt adspirerede, (adspiratæ):	$\varphi,$	$\chi,$	$\theta.$

*) σ adskiller sig fra de Flydende derved, at det kan have en muta efter sig i Begyndelsen af samme Stavelse (saasom $\sigma\pi, \sigma\chi, \sigma\tau$), hvilket hine ei kunne.

Af disse kan, efter som det følgende Bogstavs Adspirationegrad fordrer (75), det ene forandres til det andet mere eller mindre adspirerede af samme Organ. Ex. af Læbebogstaverne π ved en svag Beaanding til det blødere β, ved stærk til φ; omvendt φ ved Adspirationens Tab til π.

25. Næst efter Vocalernes Lyd maa man, for at læse rigtigt, agte paa deres *προσώδιαι*, som bestaae i deres 1) Tilaanding, 2) Quantitet, og 3) Betonning (*τόνος*, *accentus*).

§. 7. Aandetegn (Spiritus).

* 26. Ikke blot de stumme Bogstaver (24), men ogsaa enhver Vocal, som begynder et Ord, udtales enten med en stærkere Tilaanding af Brystet eller Læberne (*δασύνεται*), eller uden samme, blødt ud gennem det yderste af disse (*ψιλοῦται*)*. Det Første kaldes den stærke Adspiration (*spiritus asper*), som da betegnes med Tøddelen ' over Vocalen, og i Latinen udtrykkes ved h; det Sidste den svage Adspiration (*spiritus lenis*), som tilkjendegives ved den omvendte Tøddel ', og i Latinen slet ikke skrives. Ex. ^οΟμηρος Homerus, ὥρα hora. Ὀρέστης Orestes, ὠδή ode.

27. Men at *spiritus asper* dog ikke har været vort h, eller er bleven hort saa tydeligt som dette, er sandsynligt deraf, at den 1) hos de nuværende Grækere ikke udtales saaledes eller kjendeligen adskiller sig fra *spiritus lenis*; 2) i den ældre æoliske og ioniske Skrift er sjældnere og i Uncialskriften ofte udeladt (54); og endelig 3) i det latinske Sprog (ligesom i det deraf fremkomne franske)

*) Saaledes forklare Grammatikerne denne forskjellige Adspiration. I Schol. til Dionys. Thrax i Bekkers Anecd. gr. p. 692 fgg. hedder det om Spir. asper ἐκ τοῦ θύρακος μετὰ ποδῆς τῆς ὀρμῆς ἐκπέμπεται, og ἀφρόον ἐκ βράθους χεῖλεων τὸ πνεῦμα ἐκφέρεται. og om Spir. lenis ἀκροῖς τοῖς χεῖλεσι τὸ πνεῦμα ἐκφέρεται. Siin stærke Tilaanding af det fulde Bryst eller Læberne, er det vel altsaa, der gav et Slags Sufen, som lignede ø (see her 28).

det med spir. asper lige gjældende h ligeledes var stumt, hvilket sees af de dobbelte Skrivemaader haleyon og aleyon (άλκυών og άλκ.), haruspex og ar. hedera og edera, eller af det's Ombytning med v, som i hespera og vespera (35). *)

28. Snarere synes den stærke Adspiration at have været et Slags Læbearticulation lig v (s. 35 og 1. Anm. til T), eller, ligesom i θ (thø), en Art Pusten eller Hvielen, hvilket sluttes af dens Ombytning med σ eller i Latinen med s i Ord som ὕς, οὖς, sus. ὑπό sub, ὑπέρ super, ὕλη sylvā, ἔρπω serpo, ἕξ sex, ἑπτὰ septem, εἶ (σφέ) se, οὖ sui, ἕδος sedes, ἡμι- semi-, ἄλσ sal o. fl. samtacedæmonernes ' for σ.

* 29. Begynder Ordet med en Diphthong, da staaer spiritus over sammes anden Vocal, fordi denne hører med til Begyndelseslyden. Ex. αὐτός, αἰρέω. Men lyde Vocallerne særskilt (18), da faaer den første Handtegn, fordi den anden ei hører med til Begyndelsesstavelsen. Ex. αὐτή, αἰδιος, αἰεί.

* 30. Da en Spiritus kun har Sted over Begyndelsesvocalen, bortfalder den, hvor der i Sammensætning kommer et andet Ord for ved samme. Ex. ἴστημι παρίστημι, ἄγω προσάγω. Dog i Krasis (hvor to Vocaler ere sammentrufne, 120) beholdtes spir. lenis til Tegn paa, at et nyt Ord begyndte med den sidste Vocal. Ex. τὰ αὐτά, ταῦτά. τὸ ἔπος, τοῦπος. Dg

* 31. hvor spir. asper i Sammensætning fik en tenuis (24) foran sig, forenedes den med samme, endog hvor ρ kom imellem, saa at π', κ', τ' blev til φ, χ, θ. Ex. ἐπ-ἴστημι ἐφίστημι, κατ-ἄπερ κατάπερ, τέτρα-ἵππος τέθριππος, τὸ ἰμάτιον θοιμάτιον, πρὸ ὁδοῦ φροῦδος.

32. Et begyndende υ har altid spir. asper, undtagen undertiden i den æol. og ion. Dialekt. Ex. ὑπό, ὕς, ὑμῖν, ion. ὑμῖν. Overalt adspirere Jonerne sjeldnere (27) og Kolerne ikke uden med Digamma (35).

*) s. fremdeles nyudførte Scholiast, som tillige bemærker, at det er vanskeligt at bestemme, hvilken Spiritus det skal bruges.

* 33. Ogsaa Consonanten ρ har i Begyndelsen af Ord altid spir. asper og skrives derfor i Latinen rh. Ex. ῥήτωρ rhetor, Ῥόδος Rhodus. Men i Midten faaer af ρρ det første svagt, det andet stærkt Mandetegn, i Lat. skrevet rrh. Ex. μύρρα myrrha, Πύρρος Pyrrhus, (thi Adspiration forekommer aldrig dobbelt, 78).

34. I den ældste Uncialskrift betegnes spir. lenis slet ikke, og spir. asper ved Figuren H. Men da denne siden blev gjældende for Vocalen Ita (8) betegnede man enten slet ikke Adspirationen (Ex. O, ΤΠΟ for ó, ὄπο), eller man deelte Figuren H saaledes, at den første Halvdeel F var det stærke, den sidste H det svage Mandetegn. Ex. ΗΕΚΑΤΟΝ εκατόν, ΑΨΧΗ ἀρχή. Begge forvands lede sig derpaa ved hurtigere og friere Skrivning til L og J eller, rundt skrevne, ' og '.

35. Et kun hos Kolerne skrevet, men dog ellers ofte udtalt, Mandetegn var F (Βαυ, βαῦ, Fαῦ*) sædvanlig kaldet Digamma (διγάμμα), fordi dets Figur ligner et dobbelt Γ. Men i Udtalen har det udentviol, (da der istedetfor det senere brugtes υ, ου, β, ' , og i Latinen v eller h) været et Slags Lilaanding som v, liig spir. asper (28). Ex. Ηελήνη, Helena. Ηεσπέρα, έσπέρα, βεσπέρα, hespera og vespera. ἦς (Fis), vis. ἦρ (Fῆρ) ver. έσθῆς (Fεσθῆς), vestis. — Ogsaa inde i Ordet synes det at have adskilt to Vocaler, som i Lat. v. Ex. οἶς (öFis) ovis, ὠόν ovum, δῖος divus, ὑπὸ Δῖος sub dio og divo, αἰών ævum, ναῦς navis, βόες boves. Saaledes og æol. αὐήρ, αὐώς for ἀήρ, ἄως. Hos Digterne har dets Udtale muligen og tjent til at forebygge Vocalsammenstød (hiatus, 99).

§. 8. Stavelseernes Quantitet.

* 36. Ved Quantitet, som ei maa forverles med Tonefaldet, forstaaes Stavelseernes Længde eller Kortthed i

*) Maafee af αῦω (Fαῦω) aander, blæser, ligesom Consonanten υ, som siden brugtes istedetfor dette Digamma. Dionys. Hal. (Antiqv. 1, 20) kalder det "Diphthongen ου (ο: υ) skreven med eet Tegnet" (s. 12).

Udtalen. Denne beroer egentlig paa Vocallydens Natur, da en Stavelse er Fort, naar dens Vocal er ϵ eller o ; — lang, naar Vocalen er η eller ω , eller en Diphthong, eller en af tvende sammentruckne Vocal; anceps eller ubestemt, dog hyppigst fort, naar Vocalen er α , ι , υ (7). Ex. βῆλος, ἠρώς, ἀμῦδις. αἰρεῖς, ἠυλοῦν. ἀργός af ἀεργός, ἐτίμα af ἐτίμαε.

37. Dog undtages Diphthongerne $\alpha\iota$ og $οι$, der (da de ere Enkeltlyd 11), naar de ende Ordet, som oftest ere forte (hvad og Accenten viser, 39), dog ei i Optativ, og i Poesie kun naar der følger en Vocal. Ex. τίετᾶι, μούσαι, ἀνδρωποῖ. οἰκοῖ ἔσαν, ποίησαι imperat. ποίησαι opt.

38. Smidlertid er denne Stavelsequantitet ikke altid saa noie bestemt eller i udtalen bleven iagttaget, da den deels ikke altid kunde lade sig tydelig høre (s. Ex. af ω i Σωκράτης, af ϵ i ἔχω) deels Digterne ofte bruge

baade en fort Vocal som lang, især i Arsis (α: Stemmens Oploftelse eller den første Stavelse af en Versfod. Ex. βελῶς ἐχέ|πευκες. ἐπειδή II. ψ, 2.

og en lang Vocal eller Diphthong som fort, deels foran en anden Vocal (37) inden i et Ord, Ex. πῶιω, δικᾶιος, πρῶην, τουτοῦι, og deels i Thesis (α: Stemmens Synkning eller de sidste Stavelser af en Versfod). Ex. πλαγχαῖ ἔ|πει, δεχαῖ ἄ|ποινα, ἀμφῶ ὄ|μως, σλλᾶ βοῦ|λεσθε.

39. Num. Stavelsernes Quantitet kan man see deels af Scansionen α: et Verses Afdeling efter dets Fødder (58), og deels Endestavelsernes af Ordets Accentuation, som ofte retter sig efter samme (s. 61, b), da deraf sees s. Ex. at α er langt i ᾠρα, kort i μούσα; $\alpha\iota$ fort i γίνομαι, μούσαι, og imp. ποίησαι, langt i opt. ποιήσαι. Ligesaa ere alle circumflecterede Vocaler lange (52).

* 40. En anden Slags Længde, end den naturlige (36) faaer en Stavelse ved Positionen, d. e. naar der efter en fort Vocal følger tvende Consonanter eller en Dobbeltconsonant (23). Ex. ἑπτα, ἐπέρσε, ὄξυς, δὲ φρεσιν, τὸν δε.

41. Dog gjør et stumt Bogstav med et flydende (21) efter sig ikke nødvendig altid Position. Ex. ἠδὲ βροτοισιν.

42. Digterne (især de ældste) tillade sig ofte for Verstactens Skuld den Frihed, at forandre Quantiteten, i det de deels forlænge eller forkorte Vocalen, Ex. πολῆως til πολῆός, θεῶ til θεῶ. ἐταῖρος til ἑταῖρος. Deels gjøre Position eller hæve den, ved at fordoble den følgende Consonant eller at bortkaste den ene af de fordoblede. Ex. for τῶσον τῶσσον, ἔνεπε ἔννεπε. for ἀμφίρρυτη ἀμφίρρυτη, Οδῦσσευς Οδῦσσευς.

43. Efter Stavelsernes Quantitet ere alle græske Vers i Oldtiden byggede, uden Hensyn til Ordtonen. Saaledes byder i Odysf. 1, 1 Verstacten at læse: ὄς μάλᾱ | πολλᾱ, og προλιέθρον ἔπερσε, uagtet Ordtonen er μάλα πολλὰ og προλιέθρον ἔπερσε. og ligesaa i Latinen arma vī|rūmq̄e cā|nō Trōj|æ q̄ui etc. uagtet man udenfor denne Tact siger vīrum, cāno, Trōjæ. Ved Oplæsning af Vers maa altsaa vist nok Quantiteten iagttages, men dog uden at gjøre Scansionen (Fodafdelingen) saa skarp, at Ordenes egentlige Tonesald derfor ganske opofres. I Prosa derimod og daglig Tale, hvor hiin Aarsag til Quantitetens Jagttagelse bortfaldt, eller saa ofte et Ord nævnedes ene, var Ordtonen, som angives ved Accenterne, saa fremherskende (45), at Quantiteten derover ofte blev (ligesom endnu i Nygrækerens Tale) kun lidet eller slet ikke hørlig (s. 38). f. Ex. Kortheden af v og a eller Længden af ω og o i λίω, Σωκράτης, cano, ligesom der i Latinen heller ikke let høres Forskjel mellem de lange Endelser as, es, os, og de korte is, us, ys.

44. Senere hen tabte sig ogsaa i Poesien alt Hensyn til Quantiteten, og Versene byggedes tilfældt allene efter Ordtonen, hvilken Maade, som kaldtes λογοειδεια (Lighed med daglig Tale), nu er eneherkende hos Grækerne.

§. 9. Ordtonen og dens Betegning.

* 45. Forskjellig fra Længden, som endog flere Stavelser i et Ord kunne have, er Ordtonen eller Tonesaldet (accentus), som bestaaer i et vist Eftertryk eller en Opløstelse af

Stemmen, hvorved (ligesom i alle andre Sprog) een vis Stavelse af Ordet bliver fremhævet uden Hensyn til dens Længde eller Korthed *). Saaledes falder i Ordene Σωκράτης, ἔδωκα, Tonen paa den korte Vocal, uagtet Ordet har andre lange, ligesom i Dansken paa første Stavelse af Fortæle, ånmøder, Tilløb, Medvæder; derimod i ἐταῖρος, ἥπιος, paa den lange Vocal, ligesom i vort Tæle, Løb, vîde. **) Denne Tone er en saa høistvæsentlig og karakteristisk Omstændighed ved hvert Ords Udtale, at det uden samme ikke engang kan forstaaes. Den maa derfor nøie iagttages og aldrig opofres for Quantiteten, idetmindste ikke i Prosa eller hvor Ordet skal udtales allene for sig; ligesom man heller ikke i Dansken maa sige en Fortæle, Medvæder o. d. eller i Latinen canó, Italiám fató, etc.

46. Anm. Betonningen er ellers i Græskén meget forskjellig fra den i Latinen, hvor den f. Ex. i penultima af Fleerstavelseord altid falder paa en lang, aldrig paa en kort Stavelse, ligesom heller ikke paa Endestavelsen, hvilket i Græskén ofte er anderledes. Ex. Θεόδωρος, Theodorus. Δημοσθένης, Demosthènes. ποιητής, poëta.

* 47. Da intet Ord (de saa ἄτονα undtagne) kan være bleven udtalt uden nogen saadan Ordtonen, er samme ligesaa gammel, som Ordet selv **), endstjønt Betegnelsen deraf

*) Bedst Oplysning om denne Materie giver Wagner: die Lehre von dem griech. Accent. Helmst. 1807. Sevnf. et Program om Accentens Væsen, Kbh. 1832 af denne Grammatiks Forfatter.

**) For Musikkyndige kan dette tydeliggjøres ved Modetegnene. Ex. Σωκράτης ♩ ♪ ♩, ἔδωκα ♩ ♪ ♩, Fortæle ♩ ♪ ♩, Tilløb ♩ ♪.

***) Accentuation (i udtale) omtales saaledes allerede af Plato (Kratylós 17, P. 262 Bipont.) og Aristoteles (Soph. Elench. 1, 3, 4, og Poët. 25). Andre Beviser s. hos Wagner S. 16 fgg. Og at den var den samme, som siden er bleven betegnet af Grammatikerne, s. sammest. S. 47 fgg.

ved visse smaae Tegn eller *Accenter* (50, 51, 52) er en senere Opfindelse, der først blev anvendt i Cursivskriften, som man mener, af Aristophanes fra Byzants, en Grammatiker i Alexandria, omtrent 200 Aar f. Chr. og ei før i det 7de Aarhundrede blev ret almindelig. *)

48. Hensigten med denne Opfindelse har uden tvivl været, at gjøre Ordene skriftlige Betegning saa fuldkommen som muligt, samt give Børn og Fremmede en Veiledning til i Læsningen rigtigt at betone ethvert Ord. Og heraf er da og for os opstaaet den Nytte, at vi kunne betone Sprogets Ord saaledes, som de Gamle selv betoned dem, og derved give Udtalen ogsaa denne væsentlige Deel af dens Rigtighed og oprindelige Klang.

* 49. Disse *Accenter* eller *Tonetegn* — som altid staae over Stavelsens egentlig lydende Deel, *Vocalen*, og, naar det er en *Diphthong*, over dennes sidste *Vocal* (ligesom *Spiritus*, 29), — ere:

* 50. 1) *Accentus acutus* (*τόνος ὀξύς*), som skrives ´, og tilkjendegiver den skarpe eller forhøjede Tone, som kan falde paa alle slags Stavelser, baade korte og lange. Ex. *ἀνθρώπος*, *ἀνθρώπων*, *λέγω*.

* 51. 2) *Accentus gravis* (*τόνος βαρύς*) eller den synkende, lavere Tone, som er det Modsatte af *Acuten*, og derfor, naar Tonen paa Endestavelser ei bliver saa skarp, træder istedetfor samme (54), skrives omvendt ˘, men ellers som uforuden, slet ikke, da det egentlig slet ingen *Accent* var, men kun Stemmens sædvanlige lavere Tone, som altsaa fandt Sted ved alle andre Stavelser, uden den ene, der var *accentueret*. Ex. *τιμῆ* for *τιμή* (54), men *λέγω* (ikke *λέγῶ*), *ἀνθρώπος* (ikke *ἀνθρώπος*).

*) Dog see Wagner S. 44 fgg.

* 52. 3) *Accentus circumflexus* (*τ. περισπώμενος*), som tilfjendegiver en noget længeretrukken *Acut* eller *Zone* forhøielse, saasom den kun falder paa lange *Vocaler* eller *Diphthonger*, skrives \sim (oprindelig $\hat{\ }$ af $\acute{\ }$, fordi den lange *Vocallyd* anfaaes som en *Sammentrækning* af to korte, med *Zone* paa den første, jvf. 58 og 63). *Ex.* ἀληθῆ (for -θεῖά ἄλλ. -θεῖ), καλοῦ (f. καλόο 152), σῶμα, αἶνος.

* 53. Fra *Enden* af *Ordet* kommer *Tonen* aldrig længer tilbage, end at *Acuten* kun falder paa een af de 3 sidste, *Circumflexen* kun paa een af de 2 sidste *Stavelser*. Deraf kaldes et *Ord*, naar det har

Acuten paa sin sidste *Stavelse*, ὀξύτονον. *Ex.* τιμή.

— — næstsidste *St.* παροξύτονον. *Ex.* λόγος.

— — 3die sidste *St.* προπαροξύτονον. *Ex.* ἄνθρωπος.

Circumfl. paa sidste *Stavelse* περισπώμενον. *Ex.* τιμῆ.

— — næstsidste προπερισπώμενον. *Ex.* μούσα.

Og da i de tre Slags *Ord*, som ei havde *Accenten* paa sidste *Stavelse*, den eller de efter den *accentuerede* følgende vare *læyttonende* (51) (ligesom i *Fæder*, fæderlig), kaldtes saadan *Ord* deraf ogsaa βαρύτονα. *Ex.* λόγος, ἄνθρωπος, μούσα, (altsaa λέγω et *verbum barytonon*).

Num. Hvor *Circumflexen* kommer paa 3die fra *Enden*, er det egentlig to *Ord*, det sidste et *Enklitikon* (66). *Ex.* οὗτινος for οὗ τινος.

* 54. Naar et *Oxytonon* ikke ender *Sætningen*, men staaer i saa nær *Forbindelse* med det følgende *Ord*, at dette udtales umiddelbar derefter, da vendes dets *Acut* paa *Endestavelsen* om til $\grave{\ }$ og kaldes *accentus gravis* (51), formodentlig fordi *Stavelsens* *Zone* da ikke hævede sig saa høit, eller marqveredes saa skarpt, som hvor *Meningen* dermed endtes. *Ex.* πατήρ (*Fæder*), men πατήρ ἡμῶν (vor *F.*)

*Πηλασός ἦν ἵππος πτηνός, μεν ὁ ἵππος πτηνός ἐκαλεῖτο Πηλασός. *)*

* 55. Hvor ethvert Ord havde Tønen, maa (ligesom i alle andre Sprog) læres tilligemed Ordet selv, deels af Perikonet, deels af Analogien med lignende Tilfælde, og i Bøiningstilsældene af Paradigmerne i Grammatiken, hvor det og paa sine Steder vil worde anført. Men det Almindeligste derom, og især hvad Accent der skal sættes, kan læres af de anførte og nu følgende Regler.

56. Stamformens Tøne beholdes paa samme Stævelse i Bøiningformerne, (saasom Nominativets i de andre Casus, Singularets i Plural, 1ste Persons i de andre Personer) forsaavidt de nu følgende Aarsager ikke foranledige dens Fløtning. Ex. λόγος, λόγου. θεός, θεοῦ, θεόν. λέγω, λέγεις, λέγομεν. πατήρ, πατέρες. ἄνθρωπος, ἄνθρωποι. τριήρης, τριήρης. ἀληθής, ἀληθής. Men i Sammensætning og Afledning bliver den gjerne ved Begyndelsess-tillæg rykket tilbage, ved Endetillæg skudt frem. Ex. φίλος, ἄφίλος. κράτος, κρατερός.

57. Lillige forandre Oxytona i Gen. og Dat. af 1ste og 2den Decl. — samt fleerstavelser Drytona af 3die, naar dertil føies en kort Casusendelse, og den betonedede Vocal forbliver lang, — Acuten til en Circumflex. Ex. τιμή, τιμῆς, τιμῇ, τιμῶν, τιμαῖς og τιμαῖσι. ὁδός, ὁδοῦ, ὁδῷ, ὁδῶν, ὁδοῖς og ὁδοῖσι. — ἀγών, ἀγῶνος, ἀγῶνα, ἀγῶνες.

58. Eenstavelserord have sædvanlig Acuten, ogsaa naar Vocalen er lang. Ex. φλόξ, μήν, χεῖρ, πούς. Dog paa en lang Vocal ogsaa ofte Circumflex, især naar Vocalen er sammentrucken af tvende (63). Ex. νῦν, μῦς, οὔν, ποῦ, πᾶς, παῖς, εἷς. τὸ φῶς (af φᾶος) et Lys, μεν ὁ φῶς, en Mand. νοῦς (af νόος).

*) Heraf følger, at de orytonerede Pronomina, Præpositioner og Conjunctioner, som i Talen have Mere efter sig, ifkun faae acc. gravis.

59. Men er Kenstavellesordet af 3die Decl. da acueres i Gen. og Dat. Casusendelsen, men circumfleteres i Gen. pl. paa *ων*. Gr. μήν, μηνός, μηνί, μηνί, μενῶν. μῦς, μύος. (Dog ikke i Participia, samt i Plur. af πᾶς og nogle faa Subst. Gr. θεῖς, θέντος. πᾶς, πάντες. παῖς, παῖδες, παίδων).

60. Το: og Fleerstavellesord med Tonen paa sidste Stavelse have (ligesom Eenstavellesord 58) Acuten, (Gr. τιμή, βασιλεύς), undtagen i følgende Tilfælde, hvor Endestavelsens lange Lyd har Circumflex:

- 1) naar den er sammentrukket (65). Gr. ἀληθοῦς (af -θέος).
- 2) i Udverbier paa *ως* (af oryt. Adj.), *η, οι, ου*. Gr. καλῶς af καλός. ἀλλαχῆ, ἀλλαχοῦ.
- 3) i Gen. og Dativ af Dlyt. af 1 og 2 Decl. s. ovenf. 57.
- 4) i Vocativ af 3 Decl. paa *οι* og *ευ*. Gr. Λητοῖ, βασιλεῦ.

61. Men har Endestavelsen ikke selv Tonen (α: i Barytona 53), da bestemmer dens Quantitet Accentueringen af de foregaaende Stavelser, thi

a) er den tonløse Vocal i ultima lang, acueres altid penultima. Gr. ἀνθρώπου (af ἄνθρωπος), μούσης (af μοῦσα), ποιήσᾶς, σοφίᾳ. Og ligeledes hvor Endelsen er *εω*, *εως*, *εων*, ogsaa med en liquida mellem *ε* og *ω*, fordi *ε* da udtales med *ω* i een Stavelse. Gr. εὔγω, πόλεως, ἀνώγειν, φιλόγεως. Men

b) er den tonløse Vocal i ultima kort, da bliver den betonedede penultima, hvis den er lang, circumfleteret. Gr. νόσος ion. νοῦσος, σῆμα, τεῖχος, Ἀθηναῖος. Men i Fleerstavellesord som oftest den 3die fra Enden acueret. Gr. ἄνθρωπος, ἐποίησᾶς, σήματος, τείχεος. ἀπόλογος (af λόγος, 56). (Undtagelserne s. næste No.)

62. Dog acueres penultima, uagtet Endestavelsens Kortthed,

- 1) i endeel, af Nomina og Verba sammensatte, Adjectiva paa *ος*, naar de have activ Bemærkelse; men antepenultima, naar Bemærkelsen er passiv. Gr. πρωτοτόκος første Gang

fødende, men *πρωτότοκος* førstefødt. *ἀνδροφόνος* mand= dræbende. *ὄψοφάγος*, suulspisende.

- 2) i de andre Casus, hvor Nominativets Acut var beholdt paa en Fort Vocal (56); thi paa en lang Vocal blev den Circumflex (57). Gr. *πατήρ, πατέρος. Ἑλλάς, Ἑλλάδος.*
- 3) i perf. part. pass. paa μένος. Gr. *γεγραμμένος.*
- 4) i verbale Adjectiver paa τέος. Gr. *γραπτέος.*
- 5) hvor Endelsen var enklitisk (66). Gr. *ὥστε, καίπερ.*
- 6) i Endelserne *ὄτι, ὅθεν, ὅσε.* Gr. *ἀγρότι, ἀγρόθεν.*
- 7) i adskillige Subst. og Adj. saasom *παρθένος, ὀστέον, ὀλίγος, ἀθρόος, ἀντίος,* og diminutiva paa *ίσκος.*

63. Efter Sammentrækningen af to Vocaler (110) forbliver Tonen hvor den forud var. Men havde den første af disse Vocaler forud en Acut, da fik den sammentrukne Stavelse Circumflex (52). Gr. *φιλεε φίλει, φιλέει φιλεῖ. μουσάων μουσῶν.* Havde derimod den sidste Vocal Acuten, beholdtes samme. Gr. *ἔσταως ἔστώς, εἰάν ἦν, δαίς δαῖς.* Ligeledes *φιλεούσης φιλούσης, φιλεόμενος φιλούμενος* (efter 61 a og 53).

64. Num. Dog circumfleteres den sammentrukne Endelse af Adjectiver paa *εος*, skjøndt den ikke forud var betonet. Gr. *χρυσέος χρυσοῦς.*

65. Visse Smaaord (Artiklerne *ὁ, ἡ, οἱ, αἱ*, Pron. *οὐ κ.,* Præpos. *ἐν, εἰς, ἐκ.* Conj. *εἰ, ὡς,* samt Nægtelsen *οὐ, οὐκ*), have, ligesom den danske Artikel, ingen Betonning, og kaldes derfor *ἄτονα* eller (fordi de slutte sig tet til det følgende Ord) *προκλιτικά.* Dog kunne de faae Accent enten fra et følgende Enklitikon (67) eller naar der paa dem falder særdeles Eftertryk. Gr. *οὐκ ἔστιν. πῶς γὰρ οὐ* (ja hvorfor ikke?)

66. Andre Smaaord (Pron. *τις*, cas. obliqui af *ἐγώ, σύ, οὗ,* præs. ind. af *εἰμί* og *φημί*, undt. *φῆς*, og nogle ubestemte Partikler, 70) udtaltes saa tæt efter det foregaaende Ord, at de bleve ligesom Endelsen deraf, og fastede derfor

deres Accent tilbage paa samme, hvorfor de kaldes *ἐγκλιτικά* (henbøielige).

67. Derved faaer da et foregaaende Proparoxyt. og Proporisp. foruden sin egen Accent ogsaa Acut over sin Endestavelse. Gr. *ἄνθρωπος τις, σῶμά μου* (læst *ἄνθρωπός τις, σῶμά μου*). Ligesledes faaer derved et Atonon Acut (63), og af flere Enklitika det foregaaende stedse det følgende Acut. Gr. af *εἰ: εἴ τις* (si-quis). *εἴ τις μοί Φησι*. — Men er det foregaaende Ord Paroxyt. Oxytonon eller Perispom. da faaer det ingen videre Accent fra Enklitikonet, end sin egen, men forvandles ved dets Tilhæng som til et Proparox. Parox. og Properisp. Gr. *ἄνδρα μοι, ἀνὴρ τις, καλοῦ τινος* (læst *ἄνδρα μοι, ἀνήρ τις, καλοῦ τινος* (53 Anm.), og i Drytona omvendes da ikke Acuten efter 54.

68. Afstillelige oxytonerede Præpositioner trække, naar de komme bag efter deres Gjenstand, deres Tone nærmest hen til samme, og blive paroxytonerede (*ἀναστροφή*). Gr. *περὶ οἶκον, οἶκον πέρι*. I samme Tilfælde oxytoneres det ubetonede *ὡς*. Gr. *θεὸς ὡς*.

69. Undertiden er et Ords Accentuation forskjellig i Dialekterne. Gr. *μωρός*, att. *μῶρος*. *γέλοιος*, ion. *γελοῖος*. I sæt barytonere Wolerne, og derefter Latinerne, ofte, hvor de andre Græker oxytonerede. Gr. *ἐγώ*. vol. *ἐγω*, *έγω* (46, jvf. 16).

70. Meget ofte gjør det forskjellige Tonefald den eneste kjendelige Forskjel imellem Ord, som ellers ere hinanden aldeles lige (som i vort Forsæld og Forsæld), i hvilket Tilfælde Accentuationen da og er Læserne til megen Nytte. Gr. *βίος* Liv, *βίός* Buc. *νόμος* Lov, *νομός* Græsgang. *θεά* Skuespil, *θεά* Gudinde. *οἶκοι* Guse, *οἶκοι* hjemme. *ἀλλά* men, *ἄλλα* alia. *ταῦτα* hære, *ταῦτά* eadem. *ὄμως* dog, *ὄμῳς* tillige. *ὡς* ligesom, *ὡς* saaledes. *ἄρα* (med kort *ᾶ*) altsaa, *ἄρα* (med langt *ᾶ*) mon? *ἀρά* Bøn. *ἐμπορία* (fem.) Søhandel, *ἐμπορία* (neut. pl.) Handelspladser. *παρά* *κατά*, *ἐπί* Præpositioner, men *πάρα*, *κάτα*, *ἐπί* poet. for *πάρεσι*, *κάτεσι*, *ἐπέσι*. See og 62, 1. Ligeledes

ubestemte	{	<i>τις, τι</i> , nogen, enclit.	spørgende	{	<i>τις, τι</i> ; hvo? hvad?
		<i>που</i> , et Steds.			<i>πού</i> ; paa hvad Sted? hvor?
		<i>ποτε</i> , engang.			<i>πότε</i> ; hvilken Gang? naar?
		<i>πως</i> , paa en Maade. —			<i>πῶς</i> ; paa hvilken M. hvortledes?

§. 10. Om Interpunctionen.

* 71. I Græskan bruges Punctum og Komma som i Latinen og Dansken. Men til den næststørste Afdeling bruges, istedetfor vort Kolon eller Semikolon, et Punct ovenved Linien uden paafølgende stort Bogstav.

* 72. Tegnet (;) er ikke Semikolon, men Spørgsmaalstegn.

73. Da et Oxytonon beholder sin Acut, uden at forandre den til Gravis, hvor Sætningen er ude (s. 54), saa tjener ogsaa dette til Distinction imellem Sætninger, som ende med et Drytonon. Gr. τυραννὶς χρῆμα σφαλερόν' (ell. σφαλερόν χρῆμα τυραννὶς)· πολλοὶ αὐτῆς ἐρασταί.

74. Nogle sammensatte Pronomina skjælnes fra ligelydende Partikler ved et mellemstaaende Komma eller blot et lidet Mellemrum (διαστολή). Gr. ὅ,τι ell. ὅ τι Neutr. af ὅστις, men ὅτι fordi, at. τότε ell. τό τε Pron., men τότε da, dengang.

Andet Capitel.

Om Bogstavforandring i Almindelighed.

§. 11. Consonantforandringer

a) af stumme Bogstaver.

* 75. Et Læbe- eller Ganebogstav (21, b) foran et Tungebogstav i samme Ord retter sig i Adspirationsgraden efter dette sidste, saa at det bliver tenuis, media, adspirata alt efter som det følgende er det (24). Gr.

af γράφ-ω,	πλέκ-ω,	ἄγ-ω,	κρύβ-ω.
dannes γραπ-τέος,	πλεκ-τός,	ἄκ-τωρ,	κρύπ-τω.
— γράβ-δην,	πλέγ-δην,	ἄγ-δην,	κρύβ-δα.
— ἐγράφ-θην,	ἐπλέκ-θην,	ἄχ-θέν,	ἐκρύφ-θην.

Run Pραποσ. ἐκ bliver uforandret. Gr. ἐκφέρω, ἐκδέω.

* 76. Ogsaa foran spir. asper (26) forvandles det foregaaende Ord's Endebogstav, naar dette er tenuis eller media, til sin adspirata; og forbindes Ordene til eet, da bortfalder Spiritus (31). Gr. ἐπ', ἐφ' ἡμῖν. οὐκ, οὐχ ὁ. νύκτ', νύχθ' ὄλην. ἀπ-αίρέω ἀφαιρέω. κατ-ἄπερ καθάπερ.

77. Dog blive de apostropherede δ' og γ' (af δέ og γε) foran spir. asper uforandrede, til Forskjel fra δ' og χ' (af τε og κε ell. και). — Ligeledes beholde Jonerne en tenuis foran spir. asper, ventelig fordi denne i deres Udtale ikke høretes (27). Gr. ἐπ' ὄσον. με-ίημι (for μεδίημι af μετά og ἴημι).

* 78. Ingen Adspirat kan udtales dobbelt, hvorforfore den første af dem taber Adspirationen og bliver tenuis. Saaledes have's aldrig φφ, χχ, θθ, men πφ, κχ, τθ. Gr. Σαπφώ, Βάκχος, Ματθαῖος, og derved ogsaa i Lat. Sappho, Bacchus, Matthæus. Af samme Aarsag skrives og ῥῥ (rrh. s. 33).

* 79. To Stavelses efter hinanden begynde sædvanlig ikke heller med en adspirata, men denne bliver i første Stavelse tenuis. Saaledes ikke θίθημι, φεφίληκα, men τίθημι, πεφίληκα. θρίξ i Gen. τριχός. τρέχω for θρέχω. Ligeledes er spir. asper bortfalden i ἔχω for ἔχω. — Men forsvinder i Bøining den sidste Adspirat, og altsaa Aarsagen til Forandringen ophører, da kommer den første Adspirat tilbage. Gr. θρίξ igjen i Dat. pl. θριξί. τρέχω i Fut. θρέξω, og ἔχω, ἔξω.

80. Anm. 1. Dog beholdes Adspiraten tillige paa første Sted, naar den er karakteristisk for Ordet, saasom 1) naagtet der tilføies den pæssive Moristendelse θην ic. eller Adverbendelserne δε og δεν, Gr. ἐχύθην af χύω (da ἐχύθην vilde være af κύω), παν-

ταχόθεν (af πανταχοῦ), og 2) ϕ og θ i adskillige Sammensætninger, Gr. ἀμφι-χέω, ἀνθο-φόρος.

81. Anm. 2. Den arden Stavelses aspirata bliver tenuis, 1) i Imperativendelsen ρι, hvor den første maatte beholdes som mere væsentligt Bogstav i Verbet eller Norisiformen (80). Gr. τιθετι (af τιθημι), τύφθητι (af ἐτύφθην). — 2) i de ioniske Former μετ ἐνθεῦτεν, ἐνθαῦτα for ἐντεῦθεν, ἐνταῦθα.

82. Forved et μ i Afledstavelsen forandres Læbebogstaver til μ. Gr. γράμμα (for γράμμα af γράφω). Ganebogstaver til γ. Gr. πλέγ-μα (af πλέκ-ω). Men i nogle primitiva haveσ χ, saas. ἀνχμός.

Tungebogst. sædvanlig til σ. Gr. ἄσμα (af ἄδω), πέφρασμαι (af φράζ-ω). Dog i primitiva samt ion. og dor. findes undertiden Tungebogstavet. Gr. ῥυθμός, ἀτμός. ἴδμεν, πέφραδμαι.

* 83.

Læbeb. π, β, φ, forenes med σ til ψ. Gr. βλέπω βλέπω.
Ganeb. κ, γ, χ forenes med σ til ξ. Gr. λέγω, λέξω. Men
Tungeb. τ, δ, θ, ζ, bortfalde ganske foran σ og κ. Gr. for ποδοσί ποσί, σώμασι σώμασι. af πλήθ-ω πλή-σω, af ἀρπάξ-ω ἀρπά-σω og ἦρπα-κα.

Kun Præpos. ἐκ forener i Sammensætning ikke sit κ med et følgende σ. Gr. ἐκ-σεῖω (forstjell. fra ἐξ-εῖω).

84. Ἔ Præpos. κάτ (for κατá 124) forandres hos Digterne (ligesom uidentvisl i daglig Tale) τ ofte til liighed med den paa følgende Consonant, hvad enten Præpositionen er sammensat med det følgende Ord eller ikke. Gr. κάτ-βαλε κάββαλε, κάτ-μορος κάμμορος. κάτ δέ, κάδ δέ. κάτ κεφαλῆς, κάκ κεφ. ligesom Lat. ad i accedo, assero, alloqvor &c.

b) af ν forved Consonanter.

* 85. Endebogstavet ν i Præpos. ἐν, σύν, πάλιν, samt nogle andre Ord, saasom ἄν (s. ἀνά 124), πᾶν, μέλιν, ἑκατόν, forvandles i Sammensætning forved Ganebog:

staver til γ (udtalt ng, 4 a). Ex. *ἐν, ἐγ-καλέω. σύν, συγ-χέω. ἐκατόγ-χειρ, πάγ-καλος, μελαγ-χολία.* Ligesaa *πέφανκα* for *πέφανα*.

forved Læbebogstaver til μ (4 b). Ex. *ἐν, ἐμ-βάλλω. σύν, σύμφημι. παλίμ-ψηστος, ἐκατόμ-βη, ἀμ-βαίνω,* liig Lat. *imbuo, comprimio* o. d. af *in* og *con*.

forved de tre andre liquidæ $\lambda, \mu, \rho,$ til Liighed med disse. Ex. *σύν, συλ-λέγω. ἐν, ἐμ-μελής. πάλιν, παλίρ-ῥοος. ἄν, ἀλ-λύεσκε,* liig Lat. *colloquor, immineo, irruo,* af *con* og *in*. — Dog forandres *ἐν* ikke gjerne forved ρ . Ex. *ἐνράπτω.*

86. Forved σ bliver *ἐν* i Sammensætning uforandret. Men i *σύν* og som oftest *πάλιν* forandres ν til σ , naat det følgende σ har Vocal efter sig; men bortkastes sædvanlig, naat σ har Consonant efter sig, altsaa og foran ζ ($\sigma\zeta$). Ex. *σύσ-σιτος, παλίσ-σιτος. συ-στέλλω, σύ-ζυγος, πάλιν-σρέπτος* og *παλί-σρ.*

87. Neutrumsendelsen *ον*, ligesom *ος* (baade i Nom. og Gen.) bliver i Sammensætninger med et paafølgende Ord blot *ο*. Ex. af *ξύλον ξυλοκόπος, κακόν κακοποιός* og *κακοεργός*, contr. *κακοῦργος*. ligesom af *ψεῦδος ψευδόμαρτυρ*, af Gen. *ἀνδρός ἀνδρο-φάγος.*

* 88. Det oprindelige ν i et Ord bortfalder forved Endelsens σ . Ex. *μήν, (μην-σί) μησί. μεῖζον-σι, μεῖζοσι. θίν-ς, θίς.* (Sjelden, og kun i det ældre Sprog, forekommer *νς*. Ex. *πέφανσι, ἔλμινς, Τίρυνς*). — Men er tilligemed ν (ifølge 83) bortfaldet et Tungebogstav (δ, τ, θ), da forlænges den foregaaende Vocal ϵ til *ει*, $ο$ til *ου*, men α, ι, υ til langt α, ι, υ . Ex. *τιθέντς, τιθείς. σπένδ-σω, σπείσω. πένθ-σομαι, πείσομαι. λέοντ-σι, λέουσι. πάντ-σι, πᾶσι. δεικνύντ-σι, δεικνῦσι.* Sjeldnere for blot *νς*, saas. *εἷς* for *ἔνς*, *κτεῖς* for *κτένς*.

* 89. Naturligviis ophøre alle disse Forandringer af stumme Bogst. og ν saaoftes Marsagen dertil ophører (jvf. 79). Ex. af *ἐν*: *ἀμ-βάλλω, ἐγ-καλέω* (85), men *ἐν-έβαλλον, ἐν-εκά-*

λεον (fordi der ei følger β eller κ). πᾶς (for πάντες 88). i Pl. πάντες.

e) i nogle andre Tilfælde.

90. En for haard Sammenstødning af tre Conson. undgik man

1. i Passivendelserne σθε, σθαι, σθον efter en Consonant, ved at bortkaste σ. Ex. λελέχ-σθαι, λελέχθαι. (Vigel. ν i σύν 86).
2. i Passivendels. νται og ντο efter en Conson. ved en med Particp. omskreven Form, eller ionisk ved α for ν. Ex. τετύφνται, τετυμμένοι εισι, ion. τετύφονται.
3. i den syncoperede Dat. pl. af Nomina paa ηρ (167) ved at indskyde α. Ex. πατήρ, πατ-ρόςί, πατράσι.

91. Imellem to Vocaler bortfaldt ν i Comparativer og nogle Nomina (193, 175); og σ i det ion. Futur. (582) samt 2 Personers pass. Endelser σαι og σο (344). Ex. μείζονα, μείζοα. βαλέσω. βαλέω. τίεσαι, τίεαι.

92. Dgsaa ρ bortfaldt undertiden ved en blødere Udtale efter en Conf. inden i Ordet. Ex. αίσχίων for αίσχρίων af αίσχρός (252). Hom. ποτὶ for ποτὶ, sædvanl. πρός, og σκηπτ-οὔχος af σκῆπτρον.

93. ρ omfattes i det ældste Sprog undertiden med den foregaaende eller efterfølgende Vocal i samme Stavelse (μετάθεσις). Ex. ἔπαρθον, homerisk ἔπραθον. καρδία, κραδία. κράτος, κάρτος. κρίκος, κρίκος. Vigel. λ i ἔκπαγλος for ἔκπλαγ. af ἐκπλήσσω.

* 94. Et Begyndelses-ρ fordobles, naar det ved Sammensætning eller Augmentering fik en Fort Vocal tet forved sig. Ex. af ῥέω: ῥῥέον, ἄρῥητος, αἰμόρῥοος, ἐπιρῥέω. (Dog ikke altid, Ex. προρέω, først senere προρῥέω). Ligeledes fordobles λ i Verba paa λω. Ex. βάλλω.

95. Undertiden indskjødes for Belklangs Skyld en Consonant efter en anden. Ex. ἀνρός, ἀνδρός (som hos os i Genrit, Hendrif). μεσημ-ρία, μεσημβρία. τέμω, τέμνω. τέκω, τίκτω.

96. I Dialekterne forekommer ofte en Consonant istedetfor en anden. Gr. ἤλθον, dor. ἤνθον. ποῦ, πότε, ion. κοῦ, κότε. σύ, dor. τυ. δέχομαι, ion. δέχομαι, da Jonerne ofte bruge tenues for adspirata (77).

97. Ethvert græsk Ord endes enten med en Vocal eller med ν, ρ, σ (ξ og ψ). Alle andre Consonanter falde enten bort i Ordets Ende, eller faae, naar de ere stumme (24), et s efter sig. Gr. Gen. σώματ-ος i Nom. ikke σώματ, men σώμα. παιδ-ός, ὠπ-ός, ikke παιδ, ὠπ, men παις, ὠψ (83).

§. 12. Forandring ved Vocalerne.

* 98. Sammenstød af to Vocaler (hiatus) undgik man gjerne, deels ved Indskydelse af en Consonant imellem dem, deels ved Opslugning af den ene Vocal.

99. Dog ikke alle vegne var saadan hiatus stødende for Dret. Gr. βία, αἰί og αἰεί. καὶ οὐκ, τί ἔστιν. Og især i det ioniske Sprog findes ofte Vocalsammenstød, som ei taaltes i det attiske eller i den almindelige Græsk. Men selv disse undgik man ofte i Udtaalen, deels ved at adskille Vocalerne ved en, sjønt ikke skreven, Digamma eller W-Lyd (35), Gr. τὸν δὲ Φίδεν, ὄφεις; og deels ved mundtlig at sammentrække de to skrevne Vocaler (συνίησις). Saaledes maa i Vers ofte σὲ χρεώ λατὲ σὲ χρω, σεο σου eller σεῦ, θεός θεός (17), ἡμέας ἡμᾶς, Endelsen ἕως ὦς (61, a).

a) Vocaladskillelse.

* 100. Til Endelserne σι i dat. pl. og ε og ι i Verbernes 3die Person føies et ν (ἐφελκυστικόν kaldet), naar det næstfølgende Ord begynder med en Vocal. Gr. παῖσι(ν) εἶπε(ν) αὐτός. — Ligeledes til Ordene εἴκοσι, πέρυσι, νόσφι og κε.

101. Anm. Dog ikke blot til at forebygge hiatus, men som en sædvanlig Velklangsendelse bruges dette ν, 1) efter ε og ι i Enden af en Mening. Gr. οὕτως ἐσιν. 2) i visse Ord bestaaende, saasom i Pron. dat. pl. ἡμῖν, ὑμῖν, det gl. ἐγών for ἐγώ,

λέων og Μαννε som Πλάτων, Κικέρων, Lat. Ieo, Plato, Cicero. —
 3) hos Digterne i dat. pl. paa *σι*, for at gjøre Position med den næstfølgende Conson. (40, 42). Ex. πολέσι(ν) δὲ καὶ ἄλλοισι(ν) κακὸν ἔσται.

102. Ἄχρι, μέχρι, οὕτω, ἀτρέμα, οὐ, ἐκ forved Conson. derimod ἄχρισ, μέχρισ, οὕτως, ἀτρέμας, οὐκ, ἐξ forved Vocal. liig Lat. a og ab, c og ex. Dog findes ogsaa οὐ blot i Enden af en Mening, οὕτως foran en Conson. og ἄχρι, μέχρι attist foran Vocaler.

b) Vocalbortkastelse.

De Tilfælde, hvor Vocalen bortkastes, ere følgende:

* 103. a) Elision, naar i Sammensætning Præpositionernes Forste Endevocal *à, ì, ò*, bortfalder foran det andet Ords Begyndelsesvocal. Ex. ἀπὸ-ἄγω, ἀπάγω. παρά-εἶμι πάρειμι. ἀντὶ-ἔχω, ἀντέχω. — Dog skeer det ikke altid ved Præpp. paa *ì*, og aldrig ved *περὶ* og *πρό*, men dettes *ò* bliver ved Krasis med et følgende *ε* til *ου*. Ex. πρὸ-ἔθηκε, προῦθηκε (30).

* 104. b) Apostrophering, som bestaaer deri, at af endeel Ord paa *ε, ο*, fort *α* og *ι* (mest kun i Præpositioner og Partikler samt nogle desuagtet let kjendelige Flexionsendelser) opsluges Endevocalen, naar det næste Ord begynder med en Vocal, hvilket da betegnes med en Tøddel ('), kaldet ἡ ἀπόστροφος, paa den bortfaldne Vocals Plads. Ex. παρά, παρ' αὐτῶ. ἀντί, ἀνθ' ἐνός (76). εἰδέ, εἰδ' ἄν. — Dog ere Forfatterne heri ikke ganske overeensstemmende, og uidentivl har man ei altid skriftligen udtrykt den Apostrophe, som skeede i mundtlig Tale.

105. Num. 1. *περὶ* og *πρό* apostropheres aldrig, ligesom de ei heller elideres (105). Ligeledes heller ikke altid de andre Præpp. paa *ι*.

106. Num. 2. Hos Digterne apostropheres, ligesom vel og mundtlig i den hurtige Tale, ogsaa de Forste Diphthonger *αι* og

(sjelbnere) οι (37), ja endog karakteristiske Flexionsendelser. Gr. βούλομ' ἐγώ (for βούλομαι), μ' for μοι. μὲν' αὐτ' ἐπὶ σοῖσι (for μένε αὐτῖ).

107. Anm. 3. Naar den apostropherede Vocal havde Tonen, da bortfaldt denne i Præposf. og Partikler tillige, men i andre Ord droges den tilbage paa den foregaaende Stavelse. Gr. ἀπ' ἐμοῦ (f. ἀπό). Φήμ' ἐγώ (f. Φημί).

108. Anm. 4. Naar det første Ord endtes med lang Vocal, da apostropheredes undertiden det følgende Ords korte Begyndelsesvocal, (ἀφαιρέσις), men dog beholdt man i Skriften til Kjendmærke gjerne dens Spiritus og Accent. Gr. ὦ' γαθῆ (for ἀγαθῆ), og hos Digterne μὴ' ἄλλην (f. ἄλλην), ὦρᾶ' στι (f. ἐστι), αἰ' ν (f. ἐν). Udentvivel har dette været hyppigt i mundtlig Tale, som endnu hos Grækerne.

109. Anm. 5. Undertiden blev det apostropherede Ord til eet med det følgende, (κρῆσις, s. 120). Gr. δι' ὄ (af δία), διό.

* 110. c) **Contraction** (Sammentrækning, συναιρέσις) fremkom, naar inde i eet Ord tvende Vocaler (som oftest Ordstammens sidste og Bøiningsendelsens første) stødte sammen, af hvilke da den ene fik en saadan Længde, at den ganske overtonede den anden, som da bortfaldt, (ligesom i Lat. cōāgo cōgo, déāgo dēgo, amāvērunt amārunt, novisse nōsse, eller i vor daglige Tale Andrēēs, Matthiās, s̄a, for Andreas, Matthias, sagde). Ved denne Længde blev e i Udtalen til i (η, ει), og o ofte til u (ου), s. 1 og 8. **Contractionen** skeer paa følgende Maader:

* 111. α overtoner en paafølgende Α: Ε: Ι: Lyd, men overtones selv af Ο: Lyden. Dog beholdes i Orthographien det overtonede ι, for at tilkjendegive Etymologien, underskrevet (9). Saaledes contraheres

αα til α. Gr. μνάα, μνᾶ (65). og αι til α. Gr. γήραἰ, γήρα.
 αε — α. — τίμαε, τίμα. — αει — α. — τιμάει, τιμᾶ.
 αη — α. — τιμάητε, -μᾶτε. — αη — α. — τιμάη, τιμᾶ.

αο til ω. Γρ. *ἐτίμαον*, -μῶν. og αοι til ω (16). Γρ. *τιμάοι*, *τιμῶ*.
 αου — ω. — *τιμάου*, *τιμῶ*.
 αω — ω. — *τιμάω*, *τιμῶ*.

112. Men doristf faaer α ogsaa Overhaand over et følgende ο. Γρ. *Ποσειδάων*, -δῶν, dor. δῶν. *Μενέλαος* for *Μενέλαος*. — I nogle faa Verba contraheret αε og αη til η (s. verba contracta) og i Inf. er ᾶν for ἄειν contr. af det gamle ἄειν (liig *όέν* 113).

* 113. ε overtones af enhver paafølgende lang Vocal eller Diphthong, saa at εη contraheret til η, εη til η, εει til ει, εοι til οι, εου til ου, εω til ω. Γρ. *Φιλέω*, -λῶ, *Φλέει*, -λεῖ. Men iøvrigt

εα til η. Γρ. *ἀληθέα*, -θῆ. Dog i Neutra af 2 Decl. samt efter en Vocal eller ρ, til ᾶ. Γρ. *ὀστέα*, *ὀσᾶ*. *εὐφυέα*, -φυᾶ. *ἀργύρεα*, -ρᾶ (64).

εαι til αι. Men i 2 Persf. pass. til η, att. skrevet ει. Γρ. *βουλέαι*, *βούλη*, att. *βούλει*.

εας til ας i Masc. af 1 Decl. og i personl. Pron. Γρ. *βορέας*, *βορῆας*. *ἡμέας*, *ἡμᾶς*. Men ellers

εας og εες til εις. Γρ. *ἀληθέας* og -θῆες, -θῆεις. ligesom

εε til ει. Γρ. *φίλεε*, *φίλει*. Men i Dual af Nomina til η. Γρ. *τείχεε*, *τείχη*. (184).

εῖ til ει. Γρ. *ἀληθέει*, *ἀληθεῖ*.

εο til ου. Γρ. *τείχεος*, -χους. ion. til ευ. Γρ. *πλέονες*, *πλεῦνες*. — Ved Contr. af εα, εας, εε, εες opstod faaledes I=Lyd (η ell. ει) s. 110.

* 114. ο overtoner enhver følgende Vocal, undtagen et ι, til hvis Lyd det gaaer over, skjønt det dog i Orthographien for Etymologiens Skyld tillige beholdes. Iøvrigt forlænges det i Contractionen enten til ου eller til ω, nemlig

οε, οο, οου til ου. Γρ. *ἐδήλοε*, *ἐδηλου*. *αἰδόος*, *αἰδοῦς*.

οη og οω til ω. Γρ. *δηλόητε*, -λῶτε. *δηλώω*, *δηλῶ*.

οα til ω. men οας til ους. Γρ. *αἰδόα*, *αἰδῶ*. *βόας*, *βοῦς*.

οῖ, οει, οη, οοι til οι. Γρ. *δηλόει*, og *δηλόη*, *δηλοῖ*.

115. *Num. 1.* Vel er i Nomina paa *όεις* og Infim. paa *όειν* Endelsen contraheret til *οὐς* og *οὔν*, men dette har sin Oprindelse af de ældre Endelser *όεντς* (185) og *όεν* uden *ι* (liig *αν* 112).

116. *Num. 2.* Talordene paa *-πλός*, *-πλοῦς* contrahere Fem. *πλόη* til *πλή*, og Neutr. pl. *πλόα* til *πᾶ* (212).

* 117. *ι* og *υ* overtone undertiden et paafølgende *α*, *ε*, *ι*, som derfor efter dem bortfalder. Gr. *πόλιες* og *πόλιας*, *πόλις*. *ῥες* og *ῥας*, *ῥς*. *τετιύμην*, *τετιμήν*. *λελυύμην*, *λελυύμην*. *ἴερος*, ion. *ἴρος*. Dog forblive disse Vocaler som oftest særskilte. Gr. *βία*, *τρία*, *ἔπιε*, *ἔλυε* (99).

* 118. *η* og *ω* overtone de paafølgende *ε*, *ι*, *αι*, som derfor bortfalde, men *ι* underskrives (9). Gr. *τιμήεις* *τιμῆς* (rigtigst uden *ι* subser. da det er af *τιμήεντς*, jvf. *ρῦς* 115). *τιμήεντος*, *-μήντος*. *λώϊστος* *λῶστος*. *τύπηαι*, *τύπη*.

* 119. Jævrigt ere de contraherede Former i det attiske og almindelige Sprog de meest brugelige, hvis oprindelige ucontraherede Form gjerne kun findes i den ioniske Dialekt. — Ofte er og Contractionen skeet mundtlig, skjøndt de to Vocaler skrives (Synizesis, s. 99).

* 120. d) *Krasis* (Blanding) bestaaer i, enten at det apostropherede Ord gjøres til Æt med det følgende (109). Gr. *τοῦτ' ἔστιν*, *τουτέστιν* (30). *καθ' ἄπερ*, *καθάπερ* (31). eller at to Ord bleve sammentrufne efter de sædvanlige Contractionelove, og det sidste da beholdt sin spir. lenis (30). Dette skeer gjerne naar det første Ord er Artiklen, pron. rel. *ὅς*, pron. pers. *ἐγώ*, Interj. *ὦ* og Conj. *καί* (oprindelig *κα*, 16). Gr. *τὰ ἐμά*, *τᾶμά*. *τὸ ἐμόν*, *τουμόν*. *τὸ ὄνομα*, *τουνομα*. *τὸ αὐτό*, *ταυτό*. *ὁ ἀνὴρ*, *ᾧνῆρ*, *οὗ ἕνεκα*, *οὔνεκα*. *ἔγῳ οἶμαι*, *ἐγῳμαι*. *ὦ ἀναξ*, *ᾧναξ*. *καὶ ἐγῳ*, *καῖγῳ*.

121. *Num. 1.* *καί* har i *Krasis*, da denne skeer af det oprindelige *κα*, kun *ι* subser. naar det sidste Ord havde et *ι*. Gr. *καὶ ἐκεῖ*, *καῖκεῖ*, men *καὶ εἶτα*, *καῖτα*. og da *κα* var Aktonon (63), kun med det sidste Ords Accent. Gr. *καὶ ἐν*, *καῖν*, men *καὶ ἄν*, *καῖν*.

122. Num. 2. Forved et α taber Artiklen i Krasis sin Endes Ind. Gr. τὸ ἀληθές, τᾶληθές. τοῦ ἀνδρός, τανδρός. τὸ ἄτερον (ældre Form af ἕτερον) δάτερον (76). — Den Plural oi gjør sin Krasis som Sing. ὁ med ι til ω , og faaer kun understreket ι og Accent fra det sidste Ord (ligesom καὶ 121). Gr. οἱ ἄλλοι, ὦλλοι. οἱ αἰπόλοι, ῶπολοι.

* 123. Ogsaa uden at der er hiatus, blot ved Udtalens Hurtighed, fremkommer

e) Syncope, naar inde i et Ord en Fort Vocal forved en Consonant bliver opslugt. Gr. πατέρος, πατρός. ἔσεται, ἔσται. κεκάληκα, κέκληκα. οἶδασθα, οἶσθα (83). οἶομαι, οἶμαι.

124. f) Apocope, naar Endevocalen af ἄρα, ἀνά, παρὰ, κατὰ forved det følgende Ords Begyndelsesconsonant bortfalder. Dette skeer meest kun hos de ældste Digtere, ligesom ventelig i mundtlig Tale, hvad enten Ordet stod for sig eller i Sammensætning med et andet Ord. Gr. παρ Ζηνί, ἄν δὲ Θόας ἔσται. ἀνοτάς, ἀμβαίνω, παρφέρομαι. (jvf. 83 og 84).

§. 13. De almindeligste Vocalforandringer i Dialekterne.

125. Den ioniske Dialect elsker meget

1) lange Vocaler. Saaledes forlænges ionisk

α til η . Gr. βία, ion. βίη.	ϵ til $\epsilon\iota$. Gr. ξένος, ξείνος.
$\alpha\iota$ — $\eta\iota$. — ταῖσι, τῆσι.	ϵ — η . — τοκέος, τοκῆος.
$\alpha\upsilon$ — $\eta\upsilon$. — ναῦς, νηῦς.	$\epsilon\iota$ — $\eta\iota$. — κλεῖς, κληῖς.
$\alpha\upsilon$ — $\omega\upsilon$. — θαῦμα, θωῦμα.	\omicron — $\omicron\upsilon$. — μόνος, μῶνος.

ου (contr. af εο) til ευ (17). Ogsaa adspireres sjældnere (27).

126. 2) Sammenstød af Vocaler, saa at disse deels ikke sammentrækkes (skjøndt det ofte kan være skeet mundtlig, 119). Gr. ἡμέας, ἐποίεον, τελεί. deels endog undertiden indskydes et ϵ forved en lang Vocallyd, (hvilket synes at have været den ældre Form). Gr. ἑών, ἐοῦσα, contr. ὦν, οῦσα. βαλεῖν, φυγεῖν, ion. βαλέειν, φυγέειν.

127. I den doriske Dialekt bruges 1) saare hyppig α istedet for andre Vocaler, især for η , hvis Quantitet α da beholder. Ex. Φημί, dor. Φαμί. πρώτος, πρώτος. τῶν Μουσῶν, τᾶν Μοισᾶν (contr. af -άων 112). — 2) istedet for $\omicron\upsilon$, naar det er contr. af $\epsilon\omicron$ (17) $\epsilon\upsilon$, men ellers $\omicron\iota$. Ex. φιλέονται, -λῶνται, dor. -λεῦνται. Μοῦσα, Μοῖσα.

128. I det gammelioniske Digtersprog (hos Homer og Hesiod) ndvrides for Versemaalets Skyld

a) korte Vocallyd til lange ogsaa ved Position, ligesom de lange og omvendt forkortes (12).

b) lange Vocaler til to Stavelser ved Indskydelse af den samme eller en beslægtet Vocal, kort eller lang, foran eller bag efter, ligesom Verset fordrer. Ex. μῦσθαι, μῦάσθαι. ἥλιος, ἡέλιος (27, 2). ἦν, ἔην. Φῶς, Φόως. ἡβῶσα, ἡβῶσα. Dualendelsen $\omicron\iota\nu$, $\omicron\iota\nu$ (υ : in, i:in).

c) Diphthonger til to Vocallyd ved Diarese (18, 19), $\alpha\iota$ til $\alpha\iota$, $\epsilon\upsilon$ til $\acute{\epsilon}\upsilon$, $\omicron\upsilon$ til $\acute{\omicron}\upsilon$. Ex. ταυτό, ταῦτό.

Det Specielle se ved hver Taledeel især.

Tredie Capitel.

Om Taledele, deres Former og Bøining.

§. 14. Om Nomen, dets Kjønn, Tal og Bøining.

* 129. Nomina (substantiva og adjectiva) kunne, ligesom i Latinen, være et af de tre Kjønn: masculinum, femininum og neutrum, hvilke man kan tilkjendegive ved Artiklen $\acute{\omicron}$, $\acute{\eta}$ $\tau\acute{\omicron}$. Communia ere de, som kunne tænkes baade i Han- og Hunkjøn. Ex. θεός baade Gud og Gudsinde ($\acute{\omicron}$, $\acute{\eta}$). $\acute{\omicron}$ βοῦς Ox, $\acute{\eta}$ βοῦς Koe. $\acute{\omicron}$ og $\acute{\eta}$ ἀληθής, sand. Men Epicoena (ἐπίκοινα) kaldes de Dyrenavne, som kun med eet grammatisk Kjønn tilkjendegives Arten i

begge sine naturlige Kjøen. Ex. ὁ λύκος (masc.) baade Ulo og Uvinde. ἡ ἀλώπηξ (fem.) baade Hanz og HunKavn.

130. Nogle Substantiva faae ved forskjelligt Kjøen forskjellig Bemærkelse. Ex. ὁ ἵππος Hest, ἡ ἵππος Kyttarie. ὁ ἄλς Salt, i Fem. poet. Saltvandet, Havet.

* 131. Af hvad Kjøen ethvert Substantiv er, maa læres tilligemed Ordet selv. Dog kan man dertil have nogen Veiledning deels af Ordets Endelse, hvorom s. ved hver Declination især; deels af dets Bemærkelse, da nemlig Personers Benævnelser følge det naturlige Kjøen, Maaneders og Floders Navne for det Meste ere masc. Træers, Byers og Landes for det Meste fem. derimod Frugten af Træet neutr. saas. τὸ σῦκον Figen, ἡ συκία Figentræ. Neutra ogsaa Bogstavers Navne og Infinitiver der staae som Subst. Ex. τὸ λαλεῖν, (det) at tale.

132. Dog appellative Personnavne, som have Neutralendelse, og fornemmelig diminutiva, ere Neutra. Ex. τὸ τέκνον og τὸ τέκος, Barn. τὸ μαιράκιον (dim. af μαιράξ), adolescentulus, Knøs. τὸ κοράσιον (af κόρη) som Tydsk das Mädchen. Men kvindelige nom. propria Feminina. Ex. ἡ Γλυκέριον.

* 133. Tallet, hvori en Gjenstand nævnes, kan være Een= To= eller Fleertallet (singularis, dualis, pluralis). Dog tilkjendegives Begrebet af Tvende ogsaa ofte ved Pluralform.

134. Num. Oprindelig var Dualformen ikke altid bestemt adskilt fra Pluralen, som det homeriske ἄμμε og ὕμμε, der flere= steds staaer som Plur. altsaa urigtigen ansees for en enallage numeri.

* 135. Casus ere de af Latinen bekjendte fem, nominativus, genitivus, dativus, accusativus, vocativus. En særskilt Ablativform have Grækerne ikke, men udtrykke det Forhold, Latinerne derved tilkjendegive, enten ved Genitiv= eller Dativformen.

* 136. Declineringsmaaderne lade sig bekvemmest hense under tre Hovedarter, som og have megen Liighed med de tre første latinske Declinationer. I de to første af dem (parisyllabicæ) ombyttes blot de andre Casusendelser med Nominativens, saa at Ordet ved Declinationen ei faaer flere Stavelsler. Ex. *λόγ-ος, λόγ-ου*. I den tredie derimod (imparisyllabica) heftes de til Nominativendelsen, hvorved Ordet faaer en Stavelse mere. Ex. *μήν, μην-ός*. Disse Casusendelser ere:

<i>Singul.</i>	i 1ste Decl.	i 2den Decl.	i 3die Declin.
Nom.	f. η, α. m. ης, ας.	ος, n. ου.	α, ι, υ, ω, ρ, σ, ξ, ψ (97).
Gen.	ης, ας.	ου.	tilheftet ος.
Dat.	ῆ, ᾱ.	ῆ, ᾱ.	ϖ
Acc.	ην, αν.	ην, αν.	ον, ου
Voc.	η, α.	η, α.	ε, ου
mest som Nominat. (174).			
<i>Dualis.</i>			
N. A. V.	ᾶ.	ω.	— ε.
G. D.	αιν.	οιν.	— οιν.
<i>Plural.</i>			
Nom.	ᾶι (37).	ῶι, n. ᾶ	— ες, neutr. ᾶ.
Gen.	ῶν.	ων	— ων.
Dat.	αῖς (αισι).	οῖς (οισι)	— σι.
Acc.	ᾶς.	ους, n. ᾶ.	— ᾶς, — ᾶ.
Voc.	ᾶι.	οι, — ᾶ.	— ες, — ᾶ.

* 137. Herved kan nu strax mærkes Følgende:

i *Singularis*:

Nominativens Endelser ligne som oftest de latinske.

Dat. endes paa ι, i de to første Decl. understrevet (9).

Acc. endes paa ν, istedetfor Lat. stummere n.

Dualis har kun tvende Endelser, den ene fælleds for Nom.

Acc. Voc. den anden for Gen. og Dat.

i *Pluralis*.

Nom. liig Lat. ae. — i, a. — es, n.

Gen. overalt paa ων, i 1ste Decl. ῶν (147).

Dat. oprindelig overalt paa σι, men hvoraf det svagtlydende ι i 1ste og 2den Decl. bortfalddt.

Acc. egentlig overalt paa ας, i 2 Decl. ους contr. for οας.

Neutra, ligesom i Lat., Nom. Acc. Voc. eens, og i Plur. paa α.

§. 15. Artikelen.

* 138. Ubestemte Gjenstande staae, ligesom i Latinen, enten uden Artikel, Ex. *ἀνὴρ*, vir, en Mand; eller, hvis den ubestemte Tilstand udtrykkelig skal tilkjendegives, med Pron. *τις*, *τι* enclit. Ex. *ἀνὴρ τις*, (66, 67) homo quidam.

* 139. Bestemte Gjenstande derimod tilkjendegives ved den foranstaaende Artikel *ὁ*, *ἡ*, *τὸ* (det tydske der, die, das, vort æn, æt i Enden af Ordet). Ex. *ὁ ἀνὴρ Ἄνδρα* (den, hvorum Taler er)*; hvilken Artikel endog bruges foran de nomina propria, som gjelde om en vis bestemt af dette Navn. Ex. *ὁ Φίλιππος*, (nemlig den bekjendte Philip, hvorum her er Tale).

* 140. Denne Artikel bestaaer, paa den uaccentue- rede adspirerede Nom. masc. og fem. nær, kun af det bestem- mende *τ* (ligesom Lat. *t* i *talis*, *tantus*, *tot*) med Casusendel- serne af 2den Decl. i Masc. og Neutr. og af 1ste i Fem. (Neutr. blot *τὸ*, ligesom de andre Pron. uden *ν*). Den decli- neres nemlig saaledes:

	Singularis.			Dualis.			Pluralis.		
	m.	f.	n.	m.	f.	n.	m.	f.	n.
Nom.	<i>ὁ</i>	<i>ἡ</i>	<i>τὸ</i>	<i>τὸ</i>	<i>τὰ</i>	<i>τὼ</i>	<i>οἱ</i>	<i>αἱ</i>	<i>τὰ</i>
Gen.	<i>τοῦ</i>	<i>τῆς</i>	<i>τοῦ</i>	<i>τοῖν</i>	<i>ταῖν</i>	<i>τοῖν</i>	<i>τῶν</i>	<i>τῶν</i>	<i>τῶν</i>
Dat.	<i>τῷ</i>	<i>τῇ</i>	<i>τῷ</i>	som Genitiv			<i>τοῖς</i>	<i>ταῖς</i>	<i>τοῖς</i>
Acc.	<i>τοὺς</i>	<i>τὰς</i>	<i>τὰ</i>	som Nominativ			<i>τοὺς</i>	<i>τὰς</i>	<i>τὰ</i>

Nom. pl. *οἱ*, *αἱ*, i det ældste Sprog ogsaa *τοὶ*, *ταὶ*.

Om Artikelens Accentuation s. 65, 54, 58, 57.

* 141. I Vocativ bruges, ligesom i Dansken, ingen Artikel, men i dets Sted undertiden Interjectionen *ὦ*.

*) Den gr. Artikel var egentlig et demonstrativt Pronomen, og bruges saaledes hos de ældste Skribenter (Homer og Hesiodus); men fordi Kundskaben om den er foreløbigt nød- vendig, anføres den her strax.

§. 16. Første Declination.

* 142. De Ord, som følge den 1ste Declination, ere deels *Feminina* paa *η* og *α*, deels *Masculina* paa *ης* og *ας*. Begge Arters Bøining er kun forskjellig i gen. sing.

Paradigmer.

Sing.	ή (Γερε)	ή (Μυσε)	ή (Βουφκαβ)	ό (Βοργερ)	ό (Βεστνερ)
Nom.	τιμ-ή	μουσ-α	φιλι-α	πολίτ-ης	ταμί-ας
Gen.	τιμ-ῆς	μούσ-ης	φιλι-ας	πολίτ-ου	ταμί-ου
Dat.	τιμ-ῆ	μούσ-η	φιλι-α	πολίτ-η	ταμί-α
Acc.	τιμ-ήν	μούσ-αν	φιλι-αν	πολίτ-ην	ταμί-αν
Voc.	τιμ-ή	μούσ-α	φιλι-α	πολίτ-α	ταμί-α

Dual.

N.A.V.	τιμ-ά	μούσ-α	φιλι-α	πολίτ-α	ταμί-α
G.D.	τιμ-αῖν	μούσ-αιν	φιλι-αιν	πολίτ-αιν	ταμί-αιν

Plur.

Nom.	τιμ-αί	μούσ-αι	φιλι-αι	πολίτ-αι	ταμί-αι
Gen.	τιμ-ῶν	μουσ-ῶν	φιλι-ῶν	πολιτ-ῶν	ταμι-ῶν
Dat.	τιμ-αῖς	μούσ-αις	φιλι-αις	πολίτ-αις	ταμί-αις
Acc.	τιμ-άς	μούσ-ας	φιλι-ας	πολίτ-ας	ταμί-ας
Voc.	τιμ-αί	μούσ-αι	φιλι-αι	πολίτ-αι	ταμί-αι

Exempler til Dvælse.

νίκη.	ρίζα.	ἀλήθεια.	λυστής.	βορέας.
ἀρχή.	δόξα.	θεά.	ἄδης.	νεανίας.
συκῆ(ξη)	θάλασσα.	μοῖρα.	Πέρσης.	Αἰνείας.

paa hvis Accentuation man kan øve sig efter 56, 57, 60, 61.

* 143. Ord, som endes paa reent *α* (10) eller *ρα* beholde dette *α* gennem alle Casus i Sing. Gr. Φιλία (142). ὦρα, ὠρας, ὄρα. Ligeledes Masc. paa *ας* (dog jvf. 144). Men de paa ureent *α* (s. μουσα 142) forandre dette *α* i Gen. og Dat. sing. til *η*, undtagen nogle nom. propria, de doriske Former paa *ᾶ*, og de Ord, hvori *ᾶ* er contr. af *ᾶα*, altsaa oprindelig var reent. Gr. Λήδα, G. Λήδας. τιμή (dat. for τιμή 127), τιμᾶς. μνᾶ (af μνάα), μνᾶς.

* 144. **Masculina** paa *ης* og *ας* ende deres **Gen. sing.** paa *ου* (egentl. contr. af *εο* og *αο*, s. 130, da den masc. Gen. Endelse oprindelig, ligesom i 2den Decl., var *ο*). Ex. s. 142. — Dog have adskillige, meest Eggenavne, paa *ας*, ogsaa **Gen. sing.** paa *ᾶ* (contr. paa doriisk *Βιῖς* af *αο*, 112). Ex. "Γλας, "Γλα. *Νουμᾶς*, *Νουμᾶ*.

* 145. **Vocativ sing.** af masc. paa *ης* og *ᾶς* bortka: ster Endebogstavet *ς*. Ex. *ἄδης ἄδη*, *νεανίας -νία*, Personsnavnet *Πέρσης*, *-ση*, og Mandensnavne paa *-ίδης -ίδη*. Men dog have de fleste paa *ης* og alle paa *της* **Voc.** paa **Fort α**. Ex. *προφήτης* *προφήτᾶ* (61, b), *γεωμέτρης -μέτρᾶ* (36), Folkensnavnet *Πέρσης*, *-σᾶ*. Dette hidrører uidentivl fra Vocativens Liighed med Nominativen paa *α*, af hvilken man finder Levninger baade i det gamle Sprog hos Homer og i det (af det gammelæoliske dannede) latinske Sprog. Ex. *νεφεληγερέτα*, *ἰκπότα*, *εὐρύοπα*, *ποῖτα*, *nauta*, *athleta*, *ο*: *ποιήτης*, *ναύτης*, *ἀθλήτης* med den gamle Endelse *τᾶ* for *της*.

146. **Num.** Da *ης* ogsaa er Endelse i 3die Decl. kan man mærke sig, at efter 1ste gaac alle Mandensnavne paa *ίδης* og *ἄδης*, samt de af Verber dannede Subst. paa *ης*. Ex. *Ἀτρεΐδης*, *Ἄλκιβιάδης*, *δότης* (en Giver, af *δῶω*), *βιβλιοπώλης* (*bibliopola*, Bogshandler, af *πωλέω*).

* 147. I **Gen. plur.** er Endelsen *ων* næsten altid **circumflecteret**, saasom den er contraheret af den gammelioniske Endelse *ᾶων* ell. *ἔων* (63). Ex. *μοῦσα*, *μουσῶν*, (af *μυσᾶων*). *πολίτης*, *-τῶν* (af *-τέων*). (Undtagne ere Fem. af Adjectiva paa barytoneret *ος*, hvilke gjøre deres Gen. liig med Masculinets, samt nogle faa Subst. Ex. *ἄλλων*, *ἐλευθέρων*, *ἐτησίων*).

148. **Quantiteten** af den fem. Endelse *α* er meget forskjellig; den kan som oftest kjendes af **Accenten**. Lang er den i alle **Drytona** og **Paronyt.** (undtagen i *μία*), Ex. *θεᾶ*, *σοφία*. Kort i alle **Proparox.** og **Propariép.** (61, b), Ex. *φάλτριά*, *σφαῖρα*. — **Masc. Endelsen** *ας* lang i alle **Casus**. — **Accus.** *αν* har samme **Quantitet**, som **Nominativ**. — **Dualens α** er altid lang.

149. Contraherede blive i 1ste Decl. de faa Ord, som oprindelig endtes paa $\acute{\alpha}\alpha$, contr. $\bar{\alpha}$, og paa $\acute{\epsilon}\alpha$ ell. $\acute{\epsilon}\eta$, contr. $\bar{\eta}$. Ex. Ἀθηναία, -νᾱ. λεοντή, -τη̄. γέα, γῆ̄. Ligeledes Masc. Θαλής -λῆς, Ἑρμίας -μῆς, βορέας βορῶ̄ας.

Dialekt = Endelser.

150. Keent og langt α bliver ionisk som oftest til η , sjeldnere naar det urent og kort. Ex. σοφία, ion. σοφῆ, gen. -ῆς ḡc. men i acc. pl. uforandret $\alpha\varsigma$. — Omvendt η dor. $\bar{\alpha}$ (jvf. 145). Ex. τιμή dor. τιμά. — Nom. -της homerisk τᾶ (meest med Accent paa samme Sted, som de paa της) s. 145.

Gen. masc. paa ου, oprindelig αο (144) og εο, ion. εω. Ex. Ἀργείδης, -δαο Hom. Θάλης, gen. ion. Θάλω (61, a).

Gen. pl. oprind. ἄων, ion. ἔων, contr. ὦν dor. ἄν (112).

Dat. pl. oprind. αῖσι, hvf. αῖς (137), ion. ἡσι og ἡς. |

Gen. og Dat. fem. baade sing. og pl. har hos de gammel-ioniske Digtere Endelsen ηφι, endog som i 2den Decl. οφιν. Ex. εὐνῆς, εὐνῆφι, og βίη, βίηφι Rigel. κλισίη, κλισίησφι og -ηφι i Dat. pl. samt ἐσχαρα, ἐσχαροφιν. (Accenten efter 56).

Endelserne αα, εα, εη, εας, blive hos de gl. ion. Digtere ikke contraherede (som 149), men udvidede til αῖη, εῖα, εῖη, εῖας. Ex. Ἀθηναία, -ναῖη, Πηνελόπεια, -πεια, Ἑρμίας, -μείας. Rigel. Ἄδυ. ἐξέης, contr. ἐξῆς, poet. ἐξείης.

§. 17. Anden Declination.

* 151. Efter 2den Decl. bories *Masculina* og *Feminina* paa $\omicron\varsigma$ samt *Neutra* paa $\omicron\nu$, (thi *Neutra* paa $\omicron\varsigma$ følge 3die Decl. ligesom Lat. corpus, -oris o. d.) Dernæst og de attiske *Nomina* paa $\omega\varsigma$ og $\omega\nu$ for $\omicron\varsigma$ og $\omicron\nu$ s. 156.

Paradigmer.

Sing.	ὁ (Ord)	ὁ (Folk)	ὁ (Menneske)	ἄ (Bei)	τὸ (Egen)
Nom.	λόγ-ος	δῆμ-ος	ἄνθρωπ-ος	ὄδ-ός	σῦκ-ον
Gen.	λόγ-ου	δῆμ-ου	ἄνθρώπ-ου	ὄδ-οῦ	σῦκ-ου
Dat.	λόγ-ῳ	δῆμ-ῳ	ἄνθρώπ-ῳ	ὄδ-ῳ	σῦκ-ῳ
Acc.	λόγ-ον	δῆμ-ον	ἄνθρωπ-ον	ὄδ-όν	σῦκ-ον
Voc.	λόγ-ε	δῆμ-ε	ἄνθρωπ-ε	ὄδ-ός	σῦκ-ον

Dual.

N.A.V.	λόγ-ω	δήμ-ω	ἀνθρώπ-ω	ὀδ-ώ	σύν-ω
G. D.	λόγ-οιν	δήμ-οιν	ἀνθρώπ-οιν	ὀδ-οῖν	σύν-οιν

Plur.

Nom.	λόγ-οι	δήμ-οι	ἀνθρωπ-οι	ὀδ-οί	σύν-α
Gen.	λόγ-ων	δήμ-ων	ἀνθρώπ-ων	ὀδ-ῶν	σύν-ων
Dat.	λόγ-οις	δήμ-οις	ἀνθρώπ-οις	ὀδ-οῖς	σύν-οις
Acc.	λόγ-ους	δήμ-ους	ἀνθρώπ-ους	ὀδ-οὺς	σύν-α
Voc.	λόγ-οι	δήμ-οι	ἀνθρωπ-οι	ὀδ-οί	σύν-α

Ex. ὁ θρόνος. ἡ ψῆφος ὁ ἄγγελος. ὁ υἱός. βιβλίον,
ἡ νόσος. ἡ βῶλος ἡ κιβωτός. ἡ Φηγός. πρόβατον.

Accentuationen s. 36, 37, 61 a. b. jvf. 37.

* 152. Genitivendelsen i Sing. var egentlig (ligesom i Masc. af 1 Decl. 144) ο, der med det foregaaende ο contraheredes til ου, men poet. udvidedes dette ου til οιο (jvf. 150 Slutn.) Ex. (λόγο-ο), λόγου, hom. λόγοιο. (ὀδό-ο), ὀδοῦ, ὀδοιο.

* 153. Vocativen endes ikke altid paa ε, men er ofte liig Nom. paa ος. Ex. ὀδός, ὦ φίλος ὃς φίλε, og altid θεός liges. Lat. deus!

* 154. Contraction skeer saa ofte der forved Endels. ος og ον kommer ε eller ο (efter Tab. 113 og 114). Ex.

	Singul.		Plural.		Singul.		Plural.	
N.	νόος	νοῦς	νόοι	νοῖ	ὀσέον	ὀσοῦν	ὀσέα	ὀσα
G.	νόου	νοῦ	νόων	νοῶν	ὀσέου	ὀσοῦ	ὀσέων	ὀσῶν
D.	νόφ	νοῖ	νόοις	νοῖς	ὀσέφ	ὀσοῖ	ὀσέοις	ὀσοῖς
A.	νόον	νοῦν	νόους	νοῦς	ὀσέον	ὀσοῦν	ὀσέα	ὀσα

Dualis

N.A. νόω νόῳ. ὀσέα ὀσῳ. G.D. νόοιν νοῖν. ὀσέοιν ὀσοῖν. Voc. forekommer ikke; men Virgils Panthu (af Πάνθοε) viser, at den af οος maatte endes paa ος, ου. Dual. og Plur. sjeldne. Dual. paa ω acueret (imod 63).

Dialect-Endelser.

155. Gen. ου (οο), gl. ion. οιο s. 152. — Af Egennavne paa ος gen. ion. εω. (liges. i Masc. af 1 Decl. 150). Ex. Κροῖτος,

Κροίσεω. — ου dor. ω, og Acc. ους dor. ως, hos Digt. ogsaa for-
 tørtet os. Gr. τὼς λύκος.

Dual. οιν hos Hom. οἶν (128, b.) Gr. τοῖν ἡμιόνοιιν.

Gen. pl. ων ion. έων, meest i nogle Pronom. Gr. τουτέων,
 αὐτέων.

Dat. pl. oprindelig og ion. (undertid. og hos Att.) οἰσι (157).

Endelsen φι gl. ion. i gen. og dat. sing. og pl. (som i 1ste
 Decl. 150). Gr. θεῶν og θεοῖς, θεόφιν.

* 156. Et lidet Antal, meest ion. og attiske Ord samt
 nogle Egennavne have istedetfor os og on Endelserne ως og
 ων (att. εως for αος, Gr. ναός att. νεός). Disse bøies efter
 2den Decl., kun at de istedetfor Endelsens o, ou og i Neutro
 α beholde ω, og for οι η (9). Gr.

	Sing. ὁ (Tempel) τὸ (Sal)		Dualis		Pluralis	
Nom.	νε-ός	ἀνώγε-ων	νεώ	ἀνώγεω	νε-ῶ	ἀνώγε-ω
Gen.	νε-ῶ	ἀνώγε-ω	νεῶν	ἀνώγεων	νε-ῶν	ἀνώγε-ων
Dat.	νε-ῶ	ἀνώγε-ω	som Gen.		νε-ῶς	ἀνώγε-ως
Acc.	νε-ῶν	ἀνώγε-ων	som Nom.		νε-ός	ἀνώγε-ω
Voc.	νε-ός	ἀνώγε-ων	som Nom.		νε-ῶ	ἀνώγε-ω

Accent. s. 56, 57 (undt. at gen. sing. forbliver oxyton.), 61 a.

157. De sædvanligste af disse Ord ere: ὁ λεώς (att. for λαός)
 Folk, hvoraf Μενέλεως o. fl. ὁ λαγός Hare, ὁ ταώς Raafugl,
 ὁ κάλως Skibotou. ἡ άλως Tærsteplads. ἡ έως att. (dor. αώς,
 ion. ἠώς 3 Decl.) Morgentøde. — Sigeledes Adjj. εὐγεως, εων,
 af god Jordbund (γέα), πλέως (att. f. πλέος) fuld, ἀγήρας hom.
 f. ἀγήραος) som ikke ælde, ἱλεως (att. f. ἱλαος) munter, gunstig,
 ἀνεως (att. og hom. f. ἄν-αος, ἄναυος) ikke mælende, tav. — En-
 delig Mandesnavne Τυνδάρεως, Βριάρεως Hom. Stedsnavne Ἄδως,
 Κῶς, Κέως, Τέως, (hvilke sidste, saavelson nogle af de ørrige, og
 faa have acc. sing. paa ω, som Nomina paa ως af 3 Decl. 188).

158. Accent paa antepenult. har sin Grund i at εω kun er
 een Stavelse (61, a.)

§. 18. Tredie Declination.

* 159. Efter 3die Decl. flecteres ikke blot alle de Nomina, som have en anden Endelse, end de til 1ste og 2den Decl. hørende (s. 136); men endog de paa *ας* og *ης*, som ei ere Mandsnavne (146), *Ἐκ. κακότης* Ondskab, *λαμπάς* Fakkell; og Neutra paa *α* (det ion. *η*) og *ος*, samt paa *ον* af Adj. paa *ων*. *Ἐκ. τὸ τέκος* Barn, *τὸ σῶμα* Legem, *τὸ κάρη* Hoved, *τὸ μείζον* det større.

* 160. Kjønnet lader sig kjende af Endelsen i følgende:

Masc. ere Subst. paa *εύς*, paa *ς* for *ντς* (gen. *-ντος*), og de fleste paa *ήρ*. *Ἐκ. ὁ τοκεύς* Fader, *ὁ ὀδοῦς*, *-οντος* Tand, *ὁ ἀστήρ* Stjerne.

Femin. ere Subst. paa *ω*, *άς* (gen. *άδος*), Egenskabørd paa *-της* (gen. *τητος*, lat. *-tas*, g. *tatis*), og de fleste paa *ις*. *Ἐκ. ἡ ἠχώ* Echo, *ἡ μυριάς* Myriade, *ἡ Φιλότης* Kjærlighed, *ἡ πόλις* Stad.

Neutra ere alle paa *α*, *η*, *ι*, *υ*, *ορ*, *ος* (gen. *εος*) samt de fleste paa *αυ* og *ας* (gen. *ατος*). *Ἐκ. 159, τὸ μέλι* mel, *ἄστυ* Byen, *ἡ παρ* Lever, *ἡτος* Hjerte, *ἄλας* Salt.

* 161. Paradigmet.

<i>Sing.</i>	ὁ (Maaned)	ἡ (Fakkell)	ὁ (Løve)	ὁ (Fader)	τὸ (Legem)
N.	μήν	λαμπάς(ος)	λέων	πατήρ	σῶμα
G.	μην-ός	λαμπάδ-ος	λέοντ-ος	πατρ-ός	σώματ-ος
D.	μην-ί	λαμπάδ-ι	λέοντ-ι	πατρ-ί	σώματ-ι
A.	μῆν-α	λαμπάδ-α	λέοντ-α	πατέρ-α	σῶμα
V.	μήν	λαμπάς	λέον	πάτερ	σῶμα

Dual.

N.A.V.	μῆν-ε	λαμπάδ-ε	λέοντ-ε	πατέρ-ε	σώματ-ε
G.D.	μην-οῖν	λαμπάδοιν	λέοντ-οιν	πατέρ-οιν	σώματοιν

Plur.

N.	μῆν-ες	λαμπάδ-ες	λέοντ-ες	πατέρ-ες	σώματ-α
G.	μῆν-ῶν	λαμπάδ-ων	λέοντ-ων	πατέρ-ων	σώματ-ων
D.	μῆν-σί(88)	λαμπά-σι	λέον-σι	πατρ-άσι(90)	σώμα-σι
A.	μῆν-ας	λαμπάδ-ας	λέοντ-ας	πατέρ-ας	σώματ-α
V.	μῆν-ες	λαμπάδ-ες	λέοντ-ες	πατέρ-ες	σώματ-α

Om Accentuationen s. 36, 37, 39 og 53.

* 162. Casus i den 3die Decl. dannes ved at føie Endelserne *ος, ι* o. s. v. til Ordstammen, som vel undertiden findes ligefrem i Nominativen (Ex. i μῆν), men dog som oftest der havde en mere fuldtonende eller velklingende Endelse, end der foran Casusendelserne brugtes. Ex. Stammen *κι*, gen. *κιός*, nom. *κί-ς*. St. *κόρακ*, *κόραξ* (97). gen. *λέοντ-ος* nom. *λέων*. gen. *ἔπ-εος* nom. *ἔπ-ος*. g. *τοκ-έος* n. *τοκ-εύς*. For altsaa nu af Nominativen, hvori Ordet sædvanlig for sig nævnes, at danne de øvrige Casus, maa man mærke Følgende:

* 163. Nominativendelsen *ς* (ogsaa naar den indbefattes i *ξ* eller *ψ*) er blot en Velklangsendelse (97) som ei hører med til Ordstammen, hvorfor den bortfalder forved Casusendelserne. Ex. *κίς* *κι-ός*, *ἄλς* *άλ-ός*, *σάρξ* (*κς*) *σαρκ-ός*, *λαῖλαψ* (*πς*) *λαίλαπ-ος*. (Undt. den gl. hom. Gen. *θέμιστος* af *θέμις*). — Og var forved Nom. Endelsen *ς* bortfaldet et Tungebogstav (83) eller et *ν* (88), da kommer dette tilbage i de andre Casus, hvor intet *ς* paafulgte (89). Ex. *παῖς* (for *παῖδς*) *παιδός*. *πᾶς* (for *πάντς*) *παντός*. *ὀδούς* (for *ὀδόντς*) *ὀδόντος*. *θείς* (for *θέντς*) *θέντος*.

* 164. Num. Ligefrem *ς*, bortfalder sædvanlig og *ρ* (92) af Endelsen *αρ* foran *τ* i Casusendelserne (163). Ex. *τὸ ἦπαρ*, gen. *ἦπα-τος*. Ligefaa *τὸ ἄλειφαρ*, *δέλεαρ*, *στέαρ*, *φρέαρ* og de hom. *εἶδαρ*, *ὄνειαρ*, *ἦμαρ* pl. *ἦματα*. (Men *ἡ δάμαρ* g. *δάμαρτος*).

* 165. Substantiva paa *α*, samt endeel paa *ι*, *αρ* (164), *ν* og *σ* (163) have forved Casusendelserne et *τ*, hvad enten

nu dette hører til Ordstammen eller er indstødt for Wellyds Skyld, (som i Lat. a ātis, as ātis). Ex. σώμα σώματος, μέλι μέλιτος, λέων λέοντος, Ξενοφῶν -φῶντος.

* 166. Nomina paa ην, ηρ, ης, og ων, ωρ, ως, ω fortaforte som oftest i de andre Casus Nominativendelsens lange Vocal η til ε, og ω til ο. Ex. φρῆν φρενός, ἀήρ ἀέρος, ἀληθής -θείος, og ligesaa ἀλώπηξ -πεκος. δαίμων -μονος, λέων λέοντος, ῥήτωρ -ορος. ως og ω s. 188. Sigel. χεῖρ i Dat. pl. χερσί, og ion. i alle Casus ε. — Dog i visse Slags Ord stæer denne Fortortelse ikke, saasom i Egenstabsord paa της gen. τητος, i adskillige nom. propria, saas. Ἀπόλλων, Μαραθῶν, samt i endeel andre især eenstavelses Ord, som maae læres af Verikonnet.

* 167. Anm. Desuden synkoperes (123) i visse Subst. paa της (neml. πατήρ, μήτηρ, Δημήτηρ, θυγάτηρ og γαστήρ) dette forkortede ε i Gen. og Dat. sing., samt i Dat. pl., hvor tillige efter ρ indskydes α (90). Ex. πατήρ, πατέρος og πατέρι (Hom.) πατρός, πατρί, (πατ-ροί) πατράσι. Ligesaa synkoperes endog i alle Casus ἀνής (hos Digterne ogsaa Δημήτηρ og θυγάτηρ) men saaledes at ἀνής istedetfor ε faaer et indstødt δ (95) ἀνδρός, ἀνδρί, ἀνδρα. pl. ἄνδρες, ἀνδρῶν, ἀνδράσι. Hos Homer findes ofte den oprindelige Form πατέρες, ἀνέρες o. d. — Paroxyt. μήτηρ og θυγάτηρ accentueres i de andre Casus ligesom Dxyt. πατήρ (59), men Δημήτηρ paa 3die fra Enden, Δήμητρος &c.

* 168. Subst. paa ος (neutr.) εὖς og endeel paa ις, υς, υ, bortkaste Nominativendelsen og faae da et ε foran Casus: endelserne, samt de fire sidste i Gen. istedetfor εος att. Endelsen εως. Ex. τεῖχος, τεῖχ-εος contr. τεῖχους. τοκεύς, τοκ-έως, πόλις πόλεως, πῆχυς πῆχ-εως, ἄστν ἄστ-εος, att. ἄς-εως. (Accent. s. 36, 37 og 61, a.)

169. I nogle Ord ere de øvrige Casus saa afvigende fra Nom. at man til dem maa antage enten en anden Stamme eller dog en anderledes endende Nominativ. Saadanne ere: Ζεὺς Zeus, gen. Διός (af Δίς) og poet. Ζηνός (af Ζήν). γυνή Kvinde, — γυναικός (af γύναιξ 165). Voc. γύναι (97).

γάλα Melk,	gen. γάλακτος (af γάλαξ 165, lat. lac 97).
πούς Fod,	— ποδός (af πόδς 85, o forlænget som i 38).
οὐς Øre,	— ὠτός (af det dor. ὠς), ion. ἕας, ἕατος Hom.
γόνυ Knæ,	— γόνατος (af γόνας), ion. γένατος og γῆνος.
δόρυ Stang,	— δόρατος (af δόρας), ion. δέρατος og δῆρος.
ὔδωρ Vand,	— ὕδατος (af ὕδας eller ὕδαρ, 165, 164).
κύων Hund,	— κυνός (synkop. f. κύονος eller af κύν, 59).

* 170. Omvendt kan man nu af de andre Casus finde Nominativformen ved at bortkaste Casusendelsen og lade de Forandringer fare, som fulgte af denne. Ex. παιδ-ός Nom. παί-ς (163), σώματ-ος σῶμα (165), φρεν-ός φρήν (166). Herved ledes man til at kunne finde Ordet i Lexikon'et, hvoraf det er bedst altid at lære Gen. tilligemed Nominativen.

* 171. *Accus. sing. m.* og *f.* af Nomina paa *is, us, ovs, avs*, faaer, ligesom i de to første Declinationer, Endelsen *v* i følgende to Tilfælde:

a) Have de i gen. reent *os* (*ios, vos, oos, aos*) eller att. *ewos*, da endes acc. ikke paa *ia, va, oa, aa*, men paa *iv, uv, oov, avv*. Ex. πόλις, g. ion. πόλιος, acc. πόλιν. βότρως, -vos, -vv. βούς, βούς, βούν (dog poet. ogsaa βόα), ναῦς, g. dor. ναός att. νεώς, ναῦν (men ion. af νηῦς νῆα, og ligel. af -us ion. undertiden -va, Ex. εὐρύς, εὐρέα Hom.) Ogsaa λάας, c. λᾶς, g. λᾶος, a. λάαν, λᾶν.

* 172. b) Have de i gen. ureent *os* (*dos, tos, fos*), da faae Dxytona i acc. blot *a*, men Barytona (53) baade *a* og (især att.) *v*. Ex. ἔρις, -ιδος, ἔριδα og ἔριν. χάρις, -ιτος, -ιτα og -iv. ὄρνις, -ιθος og ὄρνεως, -θα og ὄρνιν. κόρυς, -υθος, -υθα og -vv. Tilgeledes εὐελπις og πολύπους, hvorimod Stamordene ἐλπίς og ποῦς med Tonen paa ultima kun have ἐλπίδα og πόδα. Ogsaa κλείς, -ειδός, sjænt oryt. har baade κλείν og κλείδα, og pl. saavel κλείς (ion. κληίς) som κλείδες og κλείδας.

173. Anm. Noogle paa ων tabe af Acc. paa ωνα og ονα deres *v* (91), hvorefter da ωα og οα contraheres til ω (ligesom 195). Ex. Ἀπόλλων, -ωνα, ω. κυκῶν, -κεῶνα, -κεῶ. ἄλων, ἄλωνα, ἄλω. εἰκῶ, -όνα, poet. εἰκῶ, plur. όνας, εἰκούς (jvf. 196).

* 174. *Vocativus sing.* er i Neglen liig *Nomina* tiven. Dog a) forfortes Endelsens η og ω hvor det skeer i de andre Casus (166) (samt i $\sigma\omega\tau\eta\rho$, $\Pi\omicron\sigma\epsilon\iota\delta\omega\acute{\nu}$ og $\text{'}\text{Απόλλων}$, sjiønt samme ellers beholde η og ω) og tillige træffes gjerne *Accens* ten en Stavelse tilbage, undtagen i *Adjectiva* paa $\acute{\eta}\varsigma$. Ex. $\rho\alpha\tau\eta\rho$ voc. $\rho\acute{\alpha}\tau\epsilon\rho$. $\mu\eta\tau\eta\rho$ (61 a) $\mu\eta\tau\epsilon\rho$ (61 b). $\theta\upsilon\gamma\acute{\alpha}\tau\eta\rho$ $\theta\upsilon\gamma\acute{\alpha}\tau\epsilon\rho$. $\delta\alpha\acute{\iota}\mu\omicron\nu$ $\delta\alpha\acute{\iota}\mu\omicron\nu$. $\Pi\acute{\omicron}\sigma\epsilon\iota\delta\omicron\nu$ endog *proparox.* $\Sigma\omega\kappa\rho\acute{\alpha}\tau\eta\varsigma$ $\Sigma\omega\kappa\rho\acute{\alpha}\tau\epsilon\varsigma$, men *Adj.* $\acute{\alpha}\lambda\eta\theta\eta\varsigma$, $-\theta\acute{\epsilon}\varsigma$.

* 175. b) bortkastes ς af *Ord* paa $\acute{\epsilon}\upsilon\varsigma$, ofte og af *Warytona* paa $\iota\varsigma$, $\upsilon\varsigma$, samt af $\rho\alpha\acute{\iota}\varsigma$, $\rho\alpha\upsilon\acute{\varsigma}$, $\beta\omicron\upsilon\acute{\varsigma}$. Ex. $\beta\alpha\sigma\iota\lambda\acute{\epsilon}\upsilon\varsigma$ $-\lambda\acute{\epsilon}\upsilon$, $\rho\omicron\lambda\iota\varsigma$ $\rho\acute{\omicron}\lambda\iota$, $\beta\acute{\omicron}\tau\upsilon\rho\upsilon\varsigma$ $-v$, $\rho\alpha\acute{\iota}\varsigma$ $\rho\alpha\acute{\iota}$. Ligesaa af *Ord* paa $\acute{\alpha}\varsigma$ og $\epsilon\iota\varsigma$ for $-v\varsigma$ ell. $-v\tau\varsigma$, hvor da v kommer tilbage (163). Ex. $\mu\acute{\epsilon}\lambda\alpha\varsigma$ ($v\varsigma$), $\mu\acute{\epsilon}\lambda\alpha\nu$. $\chi\alpha\rho\acute{\iota}\epsilon\iota\varsigma$ ($v\tau\varsigma$), $\chi\alpha\rho\acute{\iota}\epsilon\nu$. $\text{'}\text{Αί}\alpha\varsigma$ $\text{'}\text{Αί}\alpha\nu$. Dog beholde nogle n. *propria* blot langt α . Ex. $\text{'}\text{Ατ}\lambda\alpha\varsigma$ ($v\tau\varsigma$), $\text{'}\text{Ατ}\lambda\acute{\alpha}$. Dgsaa ξ bortfalder af $\gamma\upsilon\upsilon\alpha\acute{\iota}\xi$ (169) og af $\acute{\alpha}\nu\alpha\xi$ (om en Gud).

* 176. c) bliver Endelsen $\omega\varsigma$ og ω i *Voc.* $\omicron\iota$. s. nedenfor 188.

* 177. *Dativus plur.* danner man bekvemmest af *Dat. sing.* ved at forandre Endelsen ι til $\omicron\iota$, og, hvis der da foran σ kommer et v eller Tungebogstav, iagttage No. 88 og 83. Ex. $\acute{\epsilon}\rho\omicron\varsigma$ $\acute{\epsilon}\rho\epsilon$ - $\acute{\iota}$ $\acute{\epsilon}\rho\epsilon$ - $\omicron\iota$. $\mu\eta\acute{\nu}$ $\mu\eta\nu$ - $\acute{\iota}$ $\mu\eta$ - $\omicron\iota$. $\gamma\acute{\epsilon}\rho\omega\nu$ $\gamma\acute{\epsilon}\rho\omicron\nu\tau\iota$ $\gamma\acute{\epsilon}\rho\omicron\nu$ - $\omicron\iota$. $\acute{\upsilon}\delta\omega\rho$ $\acute{\upsilon}\delta\alpha\tau\iota$ $\acute{\upsilon}\delta\alpha$ - $\omicron\iota$. $\tau\upsilon\phi\theta\acute{\epsilon}\iota\varsigma$ $-\theta\acute{\epsilon}\nu\tau\iota$ $-\theta\acute{\epsilon}\iota\omicron\iota$. Dog i *paroxyt.* *Adjectiver* paa $\epsilon\iota\varsigma$ uden at forlænge ϵ til $\epsilon\iota$. Ex. $\Phi\omega\nu\acute{\eta}\epsilon\iota\varsigma$ $-\acute{\eta}\epsilon\nu\tau\iota$ $\Phi\omega\nu\acute{\eta}\epsilon$ - $\omicron\iota$.

* 178. Men i *Ord* paa $\acute{\epsilon}\upsilon\varsigma$, $\acute{\alpha}\nu\varsigma$, $\omicron\upsilon\varsigma$ beholdes *Nominativens* *Divhthong* foran $\omicron\iota$, saa at *dat. pl.* blot sjiere ι til *Nominativendelsen*. Ex. $\tau\omicron\kappa\acute{\epsilon}\upsilon\varsigma$ $\tau\omicron\kappa\epsilon\upsilon\omicron\iota$. $\nu\alpha\upsilon\acute{\varsigma}$ $\nu\alpha\upsilon\omicron\iota$. $\beta\omicron\upsilon\acute{\varsigma}$ $\beta\omicron\nu\omicron\iota$. — Om *dat. pl.* paa $\acute{\alpha}\omicron\iota$ af *Nom.* paa $\eta\rho$ s. 167. Dg ligesaa $\upsilon\acute{\omicron}\varsigma$ (af $\upsilon\acute{\iota}\varsigma$) $\upsilon\acute{\alpha}\omicron\iota$ (199).

179. Joniff endes *dat. pl.* ofte paa $\epsilon\omicron\iota$ (uaccentueret), og poet. $\epsilon\omicron\omicron\iota$ (42), hvilken Endelse da ligeledes ombyttes med den *sing. Dativs* ι . Ex. $\acute{\epsilon}\rho\omicron\varsigma$ $\acute{\epsilon}\rho\epsilon$ - $\acute{\iota}$ $\acute{\epsilon}\rho\acute{\epsilon}$ - $\epsilon\omicron\omicron\iota$. $\rho\alpha\acute{\iota}\varsigma$ $\rho\alpha\acute{\iota}\delta$ - $\acute{\iota}$ $\rho\alpha\acute{\iota}\delta\epsilon\omicron\iota$ og $\rho\alpha\acute{\iota}\delta\epsilon\omicron$ - $\omicron\iota$. $\rho\acute{\alpha}\varsigma$ $\rho\alpha\nu\tau$ - $\acute{\iota}$ $\rho\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\omicron\omicron\iota$. $\kappa\upsilon\acute{\omega}\nu$ $\kappa\upsilon\nu$ - $\acute{\iota}$ $\kappa\upsilon\acute{\nu}\epsilon\omicron\omicron\iota$. Sammentraf herte

ved *ε-ε*, da bortfaldt ofte det ene *ε*. *Ἐ*, *σπέος σπέ-εῖ σπέ-εσι σπέσι* og *σπέσσι*.

180. Ligesom i de to første (130, 133) haveð hos *ἄομ*, og i 3die Decl. en Gen. og Dativendelse baade sing. og pl. paa *φι, ὄφι, εὐσφι* (s. *εὐσφι*) og (i Neutra paa *ος*) *εσφι*. *Ἐ*, *ναῦς ναῦφιν, κοτυληδών -δονόφι, ἔρεβος ἐρέβουσφι, ὄχος ὄχεσφι*.

181. Dual. *οιν* hom. *οῖν* (128). *Ἐ*, *ποδοῖν*. — Gen. pl. *ων* ion. *έων*.

Contracte Former.

* 182. Contraction finder Sted naar til Stammens Endevocal støder Flexionsendelsens Begyndevocal (110), enten strax i Nominativ og da i alle Casus (*ὀλοπαθῆ*), eller kun i enkelte andre Casus (*ὀλιγοπαθῆ*). Disse contracte Former ere 4 Slags:

* 183. 1ste Slags eller *ὀλοπαθῆ* ere de, som endes paa *ήεις, ὀεις* (s. *ἡεντς, ὀεντς* (88) og ioniske Navne paa *-κλήης*. s. *Ἐ*.

τιμήεις, τιμῆς (118), gen. *τιμήεντος, τιμῆντος* o. s. v. *πλακόεις, -κοῦς* (115). — *πλακόεντος, -κοῦντος* o. s. v. *Ἡρακλήης* ion. *Ἡρακλῆς* att. Gen. *-κλέεος, -κλέους*. Dat. *κλέεϊ, -κλέει, κλεῖ*. Acc. *-κλέεα, -κλέα*. Voc. *Ἡράκλεες, Ἡράκλεις* (113), og *ᾧ Ἡράκλες* (af *-κλῆς*, 174). Ligel. *Περικλῆς, Θεμισοκλῆς*, (ion. *κλήης*). Jonisk ogsaa af *Ἡρακλῆς* g. *-κλέος* o. s. v. poet. *-κλῆος* o. s. v. Men Adject. paa *κλήης* oryt. s. 183. — Contr. overalt er ogsaa *ὀ λάας, λᾶς*, g. *λᾶος* s. 171.

* 184. 2det Slags, Nomina paa *ης, ες, ος, ας*, samt *ως* og *ω*, contraheres i alle de Casus hvor to Vocaler støde sammen. *Ἐ*.

<i>Sing.</i>	<i>ὀ, ἡ</i> (sand)	<i>τό</i> (Muur)	<i>τό</i> (Horn)
<i>Nom.</i>	<i>ἀληθῆ-ς</i>	<i>τεῖχος</i> .	<i>κέρας</i> (jvf. 186).
<i>Gen.</i>	<i>ἀληθέ-ος, θουῶς</i> .	<i>τείχε-ος, χους</i> .	<i>κέρα-ος, ρως</i> .
<i>Dat.</i>	<i>ἀληθέ-ϊ, θεῖ</i> .	<i>τείχε-ϊ, χει</i> .	<i>κέρα-ϊ, ρα</i> .
<i>Acc.</i>	<i>ἀληθέ-α, θῆ</i> .	<i>τεῖχος</i> .	<i>κέρας</i> .
<i>Voc.</i>	<i>ἀληθές, (174)</i> .	<i>τεῖχος</i> .	<i>κέρας</i> .

Dual.

N.A.V.	ἀληθέ-ε, θῆ.	τείχε-ε, χη.	κέρα-ε, ρα.
G. D.	ἀληθέ-ων, θοῖν.	τειχέ-ων, χοῖν.	κερά-ων, ρῶν.

Plur.

Nom.	ἀληθέ-ες, θεῖς.	τείχε-α, χη.	κέρα-α, ρα.
Gen.	ἀληθέ-ων, θῶν.	τειχέ-ων, χῶν.	κερά-ων, ρῶν.
Dat.	ἀληθέ-σι	τείχε-σι.	κέρα-σι.
Acc.	ἀληθέ-ας, θεῖς.	τείχε-α, χη.	κέρα-α, ρα.
Voc.	ἀληθέ-ες, θεῖς.	τείχε-α, χη.	κέρα-α, ρα.
Γρ.	ἡ τριήρης (ναῦς).	τὸ ἔπος.	τὸ κρέας.
	ὁ Δημοσθένης.	τὸ σκέλος.	τὸ δέπας.

Neutra paa es som deres Commun. paa ης, undtagen at Acc. og Voc. er som Nom. og alle tre i Plur. endes paa ea contr. η (137). Γρ. ἀληθές, ἀληθέα θῆ.

185. Num. 1. Γρ Endelsen ea (i acc. s. og neut. pl.) reen (10), contraheres den til α (115). Γρ. εὐφυής, -υέα, -υᾶ. — Ligledes Adjectiva paa έης, ucontr. i Nom. men Acc. paa εέα contr. εᾶ, poet. εᾶ og pl. έας. Γρ. εὐκλής og ὑπερδής, γ. -έος -εοῦς, α. εὐκλέᾶ, ὑπερδέᾶ Hom. Ligesaa Subst. κλέος, κρέος plur. poet. κλέᾶ, κρέᾶ.

186. Num. 2. Mogle paa as declineres ogsaa atos, ατι v. s. v. (165). Γρ. κέρας, κέρατος. — Jonisk flecteres de og som Nom. paa os, γ. εος. Γρ. κέρας, κέρεος, κέρει. Ligledes af ὕδας brugel. ὕδωρ s. 169 en Dativ ὕδει (Heriod.) hof. og en Nom. ὕδος (Kallim.)

187. Af Nom. paa os bliver Gen. εος poet. og contr. til ευς. Γρ. ἐρεβος, γ. ἐρέβευς (s. eo 115).

* 188. Paradigmer af Femin. paa ως og ω i Sing.

Nom.	ἡ αἰδώ-ς (Undseelse).	ἡ ἡχώ (Echo).
Gen.	αἰδόος, αἰδοῦς.	ἡχώ-ος, ἡχοῦς.
Dat.	αἰδό-ϊ, αἰδοῖ.	ἡχώ-ϊ, ἡχοῖ
Acc.	αἰδόα, αἰδῶ.	ἡχώ-α, ἡχώ (Dryt.)
Voc.	αἰδοῖ (176)	ἡχοῖ (176).

Dual. og Plur. efter Formen paa *ος* af 2den Decl. *αἱ αἰδοί* o. s. v. — Men **Μασc.** ἤρωσ, g. ἤρωσ, d. ἤρωϊ, a. ἤρωα, ἤρω. **Plur.** ἤρωες og a. ἤρωας, ἤρωσ. — **Particip.** paa *ως* g. *ότος* o. s. v.

189. **Jonerne** danne af nom. propria paa *ω* Acc. paa *ων*. Gr. Ἰώ, Ἰων.

* 190. **3die Slags, Nomina** paa *εύς* samt paa *ις, υς, ι, υ*, med reen Genitivendelse contraheres allene i **Dat. sing.** og i **Υ. Α. Β. plur.** Men *εν* forforktes (undtagen i **Dat. plur.** 178) til *ε*. Ligeledes *ι* attist og i nogle ogsaa *υ* (168) undtagen i **Acc. og Voc. sing.** (174, 175). Af de paa *ις* beholdes *ι* fordetmeste kun ionist, og **Gen.** dannes attist og almindelig paa *εως*. Gr.

<i>Sing.</i> ο (Fader).	ή (Stad).	ό (Albue).
N. τοκέύς.	πόλις.	πήχυς.
G. τοκέος ion. <i>έως</i> att. πόλιος ion. <i>εως</i> att.		πήχεος ion. <i>εως</i> att.
D. τοκέ-ϊ, τοκεϊ.	πόλι-λι, att. πόλει-λει	πήχε-ϊ, πήχει.
A. τοκέ-ᾱ ucontr.	πόλιν (171).	πήχυν (171).
V. τοκεῦ (175).	πόλι og πόλις.	πήχyu.

Dual.

N.A.V. τοκέ-ε.	πόλιε, att. πόλεε	πήχεε.
G.D. τοκέ-οιν.	πολίοιν, att. πολέοιν.	πηχέοιν.

Plur.

N. τοκέ-ες, τοκεῖς.	πόλιες-λις, -λεες -λεις.	πήχες -χεις.
G. τοκέ-ων.	πολίων, att. πόλεων.	πήχεων.
D. τοκεῦσι (178).	πόλισι, att. πόλεσι.	πήχεσι.
A. τοκέ-ας, τοκεῖς.	πόλιας-λις, -λεας -λεις.	πήχεας, -χεις.
V. som Nom.	som Nom.	som Nom.

Som de paa *ις* og *υς* flecteres og de paa *ι* og *υ* med den Forskjel, som **Υεντρα** have (137). Gr. *σίν^απι*, *εως*, ion. *σίνηπι*, *ιος*. *ᾄστν*, *εος*, att. *εως*, pl. *ᾄστεα ᾄστη*.

191. Som πῆχυς declineres kun de baryt. Subst. πέλεκυς, πρέσβυς samt. Plur. af ἔγγχελυς, og πᾶα υ ᾄστυ og πᾶῦ. Eigeles des alle Adjectiva paa ús, neutr. ú, paa det nær, at de have i Gen. έός, ikke έως, hvilket er deres Adverbendelse. Gr. ήδύς, n. ήδύ, g. ήδέος, adv. ήδέως. De øvrige beholde deres υ. Gr. ίχθύς, g. ίχθύος, d. ύί, υί. pl. -ύες og ύας contr. ύς.

192. De paa ís g. íos have ionisk og hos att. Digtere ogsaa εος o. s. v. homerisk ηος o. s. v. Gr. πόλις, πόληος, πόληι, πόληα (Hesiod.) Eigesaa de paa εύς. Gr. τοκεύς, Ὀδυσσεύς, g. -ήος o. s. v.

193. Ord paa recent εύς contrahere i Gen. Endelsen έως til ᾶς, og i Acc. έα til ᾶ (ligesf. 185). Gr. Πειραιεύς (Piræus), -ραιέως -ραιῶς, -ραιέα -ραιᾶ.

194. Ordet ή ναῦς (navis) dor. νᾶς, g. ναός o. s. v. ion. νηῦς, νηός, νηί, νηᾶ, νηῦ o. s. v. poet. ogsaa g. νεός, a. νέα, pl. νέες o. s. v. Men attisk og almindelig blandet saaledes:

Sing. N. ναῦς. G. νεώς. D. νηί. A. ναῦν (l. navim).

Plur. — νῆες. — νεῶν. — ναυσί (178). — ναῦς (l. naves).

Eigesaa γραῦς, men overalt med α, ion. η.

* 195. Det 4de Slags ere Comparativer paa ων, som i Acc. sing. og Nom. Acc. Voc. plur. tabe deres ν (91) og derpaa contrahere Vocalerne. Gr. μείζων, acc. s. og neut. pl. μείζονα, -ζοα, -ζω. nom. pl. μείζονες, -ζοες, -ζους. Acc. -ζονας, -ζοας, -ζους. Eigeledes nogle faa Nomina, s. εικών 173.

196. Undertiden forandres og Subst. Endelsen ων til ω, der da declineres som ήχώ (188). Gr. Γοργών, Γοργώ g. Γοργούς. ἀηδών, -δῶ, -δούς. χελιδών Voc. δοί.

§. 19. Anomalisk Declination.

197. Nogle Ord ere έτερόκλιτα, d. e. kunne flecteres efter to Declinationer:

a) naar samme Nominativendelse passer for begge. Gr. Θαῆς (Θάλης), gen. Θαλοῦ (ion. Θάλεω 150) og Θάλητος. Σακράτης, g. -τους, men acc. -τη og -την. Ἄρης, εος (ei contr.),

"Αρεα og "Αρην. γέλωσ, γέλωτα og γέλων. πάτρωσ γ. -ω og -ωοσ, α. -ωα og -ων.

198. b) naar Ordet har dobbelt Nominativform, hver af sin Declination. Gr. Δημήτηρ og Δήμητρα, γ. -τρωσ og -τρασ. δάκρυον, -ύου og δάκρυ, -υοσ. ὁ σκύφοσ, -ου, og τὸ σκύφοσ, -εοσ. ς. og 196.

199. c) naar Casus ere dannede af en anden Nominativform, end den brugelige (μεταπλασμός). jevnf. 169. Gr. δένδρον dat. pl. -οισ, men og δένδρεσι (af det ion. τὸ δένδρωσ, -εοσ). διάκτορωσ, ου og ορωσ (af διάκτωρ) Hom. ἐρίηρωσ pl. ἐρίηρες (som af ἐρίηρ) Hom. Ἄϊδησ, εω ion. og ἄϊδοσ, ἄϊδι (af ἄϊσ) Hom. υἰόσ, οὔ v. s. v. men og (af υἷσ) γ. υἰόσ ο. s. v. d. pl. υἰάσι (178), og (af υἷήσ) υἰέοσ ο. s. v. (efter 184). Saadanne Ord, som have dobbelte Casusformer, kaldes og abundantia.

200. Num. 1. Ogsaa gives der abundantia, som have to Casusformer efter een og samme Declination. Gr. ὄρνισ γ. ὄρνεωσ og ὄρνιθοσ ο. fl. ς. 172.

201. Num. 2. Undertiden ere Heteroclitia ogsaa Heterogena (ἑτερογενῆ) naar deres Casus i Plur. ere af andet Kjønn end den brugelige Sing. ligesom i Lat. locus, loci og loca. Gr. ὁ σῖτωσ, τὰ σῖτα. ὁ δεσμός, οἱ δεσμοί og τὰ δεσμά. ἡ κέλευθοσ, ἡὸσ Digt. ofte τὰ κέλευθα. Ved denne neutr. Plural betegnes ikke saa meget et Antal som en sammenhængende Mængde.

202. Ogsaa findes der, meest hos Homer, adskillige Defectiva (ἑλλειπτικά), som mangle de fleste Casus, især Nom. ς. Gr.

ἄλκι hom. Dativ af ἄλξ, brugelig ἀλκή (Styrke).

ἀρνόσ Gen. af ἀρήν (som 167), brug. ἀρνόσ, senere og i Nom. ὁ ἀρνόσ (Ram).

δέμιασ, τὸ, (Legemstiftelse), kun i Nom. og Acc.

εὔσ (god) Hom. Acc. εὖν. Gen. εἷοσ, som Possessiv, ligesom φίλωσ, til alle 3 Personer, og εἰών af neutr. pl. τὰ εἰώ: τὰ ἀγαθά, ς. Pl. ω, 328.

ἤρα φέρειν ell. ἐπιφέρειν τινι (adskilt ἐπὶ ἤρα; φέρειν), sandsynl. n. pl. af et Adj. ἤρωσ, behagelig, af ἄρω, pasfer.

λιπ' ελαίω ἀλείφουσαι Hom., og i Prosa λίπα, forkortet ved Talens Hurtighed af λίπα f. λίπαῖ dat. af τὸ λίπας og λίπα Sedme. Det tilsoiede ελαίω er da Udj. af ελάα ell. ελαία Olive, alts. med Oliveolie.

λιτί og λίτα, dat. og acc. enten af det ubrugelige λίσ (for λίνε lin-teum) [eller af τὸ λί, forkortet af Udj. λίσσον, λείον eller λιτόν] glat, hof. ogsaa pl. τὰ λίτα, glat Linflæde, uden Figurer. ὄναρ, Drømmebillede, og ὕπαρ, virkeligt Syn, kun i Nom. og i Acc. (κατ')ὄναρ og ὕπαρ som Udv. i Drømme og vaagen. ὄσσε n. og acc. dual. Vinene; g. ὄσων, d. ὄσοις efter 2 Decl. τάν, sædv. ᾧ τάν, o du! ogf. pl. οἱ! rimeligst forkortet af τάνος dor. f. τήνος som er ion. f. κείνος, ἐκείνος, ligesom ᾧ οὗτος! (f. dette Pron.). (Andre skrive det ᾧ ταν f. ᾧ ἔτα Voc. af ἔτης).

Num. νέωτα ell. εἰς νέωτα, ad Mare. er ikke en defectiv Acc. men snarere Udv. aol. f. νέωσε, νέωτε, ligesom ἐτέρωτα f. ἐτέρωσε, da Adverbia og kunne have Præpos. foran sig.

203. Nogle Nomina bruges blot i Plural, især Byers og Festers Navne, samt andre Ord, som tilkjendegive en sammenhængende Mængde. Gr. αἱ Ἀθῆναι, Θῆβαι, Athenae, Thebae. τὰ Διονύσια (ιερά) Bacchusfesten. ἔγκατα Ἰνδῶν volde. οἱ ἐτησῖαι, (ἄνεμοι), Marsvinde, Passatvinde (af ἐτησῖας).

204. Udeclinerede (ἄκλιτα), hvis Casus altsaa tilkjendegives ved Artiklen eller blot ved Constructionen, ere Bogstavnavne, Cardinaltal fra 5 til 100, samt nogle fremmede Ord. Gr. τὸ ἄλφα. οἱ, αἱ, τὰ πέντε, fem. Μαριάμ, Maria. τὸ πάσχα, Paaske. — Ligeledes nogle, ventelig fra den daglige Tale laante, apokoperede Neutralformer hos Homer (124), dog kun i nom. og acc. saaf. δῶ for δῶμα, τὸ κρῖ f. ἡ κριθή.

205. Nogle orientalske Navne stiltage blot i nom. s, og i acc. v. Gr. Ἰησοῦς, a. Ἰησοῦν, gen. dat. voc. Ἰησοῦ. Μωυσῆς Moses (12), g. -σῆ, d. -σῆ, a. -σῆν. Λευῖς, Λευῖν, Λεῖν.

§. 20. Adjectiverne.

* 206. De græske Adjectiva have, ligesom de latinske, enten tre Endelser, een for hvert Kjønn især (129); eller to, een fælles for Masc. og Fem., og een for Neutr. eller een, fælles for alle tre Kjønn.

* 207. 3 Adjectiva af tre Endelser ere diése

i Masc.	Fem.	Neutr.	ὁ	ἡ	τὸ
ος ureen,	η,	ον.	Ἐ. καλός,	καλή,	καλόν.
ος reen,	ᾱ *),	ον.	— ἅγιος,	ἁγία (148),	ἅγιον.
ρος	ρα (143),	ρον	— φοβερός,-ρά,		-ρόν (56).

*) Dog have paa οος i Fem. ὄη, medmindre der gaar ε foran. Ἐ. θοός θοή, ὄγδοος ὄγδῶη, men ἀθρόος ἀθρόα. — Det rene α i Fem. er (ligesom η) langt, undt. i δία, πότνια (148) og μία.

ύς (gen. έος, 191), εἰᾶ (ion. έα), ὕ. Ἐ. ἡδύς (g. ἡδέος), ἡδεῖα, ἡδύ. εις (paroxyt), εσσα̃ (61 b), εν. Ἐ. χαρίεις (-εντες), -ρίεσσα, -ρίεν.

Men i Participium:

ύς (g. ὕντος), ὕσα̃, ὕν. og εἰς (oxyt.) εἰσα̃, έν. Ἐ. δεικνύς, τιθείς.

* 208. Som de andre Participia paa ων (decl. som λέων 161) οὔσα (38) ον, og ας (f. αντες 38), ασα, αν, btiés Adjectiverne: έκών, έκοῦσα, έκόν (frivillig), med comp. αέκων, ᾶκων (36). πᾶς, πᾶσα, πᾶν (al), med compos. ἄπας og σύμπας. Men μέλας og τάλας (f. νς) have f. -λαινα, n. -λαν.

* 209. Μέγας (stor) har af sig kun acc. μέγαν og neut. μέγα, og ligeledes πολύς (megen) — — πολύν — πολύ, men Fem. μεγάλη og πολλή, samt de øvrige Casus i alle Kjønn og Tal, af det ubrug. μέγλος og ældre ion. πολλός, huf. og n. πολλόν. — Dog findes hos Hom. ogsaa πολύς decl. i m. og n. som andre Adj. paa ύς. Ἐ. gen. πολέος, d. pl. πολέεσι.

* 210. Ἄλλος samt Artiklen (140) og endecl Pronom. ende detes Neutrum paa ο. Ἐ. ἄλλο. οὔτος, n. τοῦτο.

211. Af barytonerede Adjj. paa *ος, υς, ους* bruges endeel som *communia*, uden særskilt *Femininendelse*. Dette skeer ved alle sammensatte (om end deres *simplicia* som *orytonerede* vare af tre Endelser). Gr. *ὁ, ἡ ὑπέροεινος* (af *δαινός, ἡ, ὄν*). *ὁ, ἡ εὐφωνος* (af *εὐ* og *φωνή*). *ὁ, ἡ ἄδακρυς* (af *δακρύ*). *ὁ, ἡ δίπους* (af *δίς* og *πούς*), *εὐνους* (154). Ligel. ved endeel afledede og enkelte. Gr. *ὁ, ἡ ἐδάδιμος* (af *ἔδω*), *ὁ, ἡ βάρβαρος, ἡ συχος, τίθασος*. Hos Digtere endog ved nogle *orytonerede*, Gr. *ἡδὺς αὐτμή* (fem.) Hom. Men *Orytona* paa *ικός, τός, στός* o. d. beholde tre Endelser. Gr. *ἐπιδειτικός, ἀνεκτός, ἡ, ὄν*. — Omvendt bruge Digterne adskillige af to Endelser undertiden med tre. Gr. *ὁ, ἡ ἀθάνατος*, hos Hom. ogsaa fem. *ἀθανάτη*. Rigtigt kan herom et givet fuldkommen bestemte Regler.

212. Contracte Adjectiva af tre Endelser ere:

1) nogle paa *εος, εα, εον*, contr. *οῦς, ῆ* (efter *ρ*: *ᾱ*), *οῦν* (64), som tilkjendegive af hvad Materie noget er. Gr. *χρύσεος, εα, εον, ε. χρυσοῦς, σῆ, σοῦν* (af *Guld*). *ἀργύρεος, εα, εον, ε. ἀργυροῦς, ρᾶ, ροῦν* (af *Sølv*).

2) Talordene paa *πλόος, όη, όον* (116), Gr. s. 255. og Adjj. composita af to Endelser paa *οος*. Gr. *εὐνοος, -οον*, contr. *εὐνοος, εὐνοον* (s. 154),

3) Adjj. paa *ήεις* (118) og *όεις* (115), jevnf. 183. Gr. *τιμήεις -μήης, τιμήεσσα -μήσσα, τιμήεν -μήην. μελιτόεις -τούς, -τόεσσα -τούσσα, -τόεν -τούν*.

*213. 3 Adjectiva (206) af to Endelser ere disse
i Commun. i Neutr. *ὁ, ἡ, τὸ* *ὁ, ἡ, τὸ*
ης (gen. *εος*), *εσ*. Gr. *πλήρης, πλήρες. σαφής, σαφές.*
ην (g. *ενος*), *εν*. — *ἄρρήν, ἄρρην. τήρην, τῆρεν.*
ων (g. *ονος*), *ον*. — *σῶφρων, σῶφρον.*
ωρ (g. *ορος*), *ορ*. — *ἀπάτωρ, ἀπάτορ.*
ως (g. *ω 2 Decl.*) *ων* ere deels contraherede af *αος, αον*, deels attiske Former paa *εως, εων* for *αος, αον*, s. *ἀγῆρωσ, ἴλεως* 157.

is (g. *ιος*), i. Gr. ἰδρις, ἰδρι. Men compos. af χάρις, πατρίς og πόλις (om Personer), beholde Substantivets Declination. Gr. εὐχαρις, i, g. -ιτος, ἄπολις, i, g. -ιδος og -ιος.

Om de af to Endelser paa os, on — us, u, — ους, ουν, s. 211.

214. Num. 1. Dog findes af Adj. paa έτης (af έτος et Aar) ogsaa Femininendelse έτις (g. *ιδος*). Gr. ὁ εξέτης, ἡ εξέτις (ser-aartig), ligesom ὁ προφήτης, ἡ προφήτις.

215. Num. 2. Af nogle andre Adj. communis gen. findes hos Digterne en sjældnere Femininform, neml. πένης (g. -ητος), ἡ πένησσα (fattig). πρόφρων, πρόφρασσα (beredvillig). τέρην, τέρεινα (spæd). πίων, πείρα (feed). μάκαρ, μάκαιρα (lykfsalig). Elgel. compos. paa ης af γένος og έπος, i fem. εια. Gr. μονογενής -γένεια, ἡδυεπής -έπεια.

216. Adjectiva af een Endelse ere:

a) Talordene fra 5 til 10, som ere eens i alle Rjøn.

b) nogle communia, hvoraf intet Neutrum gives,

paa ης g. ητος, og ως g. ωτος. Gr. ὁ, ἡ προβλής, ἀγνώς.

— ας, ις, υς (g. -δος). Gr. ὁ, ἡ φυγάς, ἀνακίς, έπηλυς.

— αρ, ξ, ψ. Gr. ὁ, ἡ μάκαρ, ἡλιξ, αἰγίλιψ. samt nogle som ere sammensatte med et uforandret Subst. Gr. ὁ, ἡ ἄπαις (barnløs), μακρό-χειρ (langhaandet).

c) nogle blot masculina, saasom paa ης og ας af 1ste Decl.

Gr. εἰελόντης, ἀκερσεκόμης, μονίας, νεφεληγερέτα (143).

217. Andre bruges blot feminine og substantiviske. Gr. ἡ μαινάς, g. -άδος, nl. γυνή (Bacchantinde). ἡ πατρίς nl. γῆ som patria (terra).

218. Digterne danne stundom ved Sammensætning Adjectiva blot i enkelte Casus, uden at dertil findes Nominativ. Gr. ὅμ. Ἑλλάδα καλλιγύναικα, πολύαρνι Θυέστη, εἰρηγεῖς εἰταῖροι (s. 199).

§. 21. Adverbia.

* 219. Nærbeslægtet med Adjectivet ere Adverbierne, der vel undertiden ere primitive, saas. μάλα ganske, νῦν nu,

πάλιν igjen, ἐκεῖ der; men oftere dannede af andre Ord, især af Adjectiverne, hvilket seer saaledes:

* 220. Enten er Adverbiet blot Adjectivets *Neutrum*, sing. eller plur. Ex. καλόν (smukt), τὸ πρῶτον eller τὰ πρῶτα (først, i Lat. kun sing. primum). — eller af Adj. er dannet en egen Adverbialform ved Endelsen *ως*, om: byttet med Endelsen *ος* i Nominat. af 2den, eller Gen. af 3die Decl. Ex. καλός, καλῶς (60, 2). ταχύς gen. ταχέος, ταχέως (191). χαρίεις, g. -ρίεντος, -ριέντως. σώφρων, g. -ονος, -όνως. — Og af Adj. paa *ής*, g. *έος*, bliver Adv. paa *έως* att. og almindelig contraheret til *ῶς*. Ex. ἀληθής, -θέως, -θῶς.

221. Adverbia dannes og af Nomina og Verba ved Endelserne *δόν*, *ηδόν*, *δα*, *δην*, *άδην*, *δίην*, *δισ* for at tilkjænder give en Maade eller Viis. Ex. κυνηδόν (af κύων) paa Hundeviis. κρύβδην og κρύβδα (af κρύπτω) paa en skjult Maade. ἀναφανδόν, -δά, eller (hom. 124) ἀμφαδόν, -δά, -δην, -δίην (af ἀναφαίνω) aabenbart. λογάδην, σποράδην (af λογάς, σποράς), ἀμοιβαδῖς og -δόν. — Ligeledes ved Endelserne *εί* eller *ί*, *τί*, *στί*, *ιστί*, *ας* og *ξ*. Ex. πανδημεί ell. -μί, ο: παντὶ δήμῳ, offentl. ligen. ἀμισθί og -σθει, uden Løn (μισθός). ἐτελοντί og -τεί, frit villigen (af Part. ἐτέλων). ὀνομαστί ved Navn (ὄνομα). Ἑλληνιστί paa hellenisk Viis. ἀγκάς (af ἀγκάζομαι), ὀδάξ (af ὀδοῦς og δάκνω), ἐπιμίξ (af μίγνυμι). — Men af Præpositioner ved Endelsen *ω*, baryt. Ex. af κατά κάτω nedentil, af ἀνά ἄνω oventil, af ἐκ ἔξω (102) udenfor, af εἰς εἰσω indentil. — Saaledes verbia paa *ίς* og *άκίς* s. 254.

Anm. Til nogle demonstrative Adv. hænges aktiſt Endelsen *ι*. Ex. νῦν, νυνί, nu. οὕτωςί, saaledes.

222. I Stedsadverbier betyder Endelsen *θεν* fra Stedet. Ex. ἀγρόθεν, fra Marken (ἀγρός) *θι*, *χοῦ*, *χῆ*, paa Stedet. Ex. ἀγρόθι, paa M. πανταχοῦ og -χῆ allevegne. Ligel. *σι* ved Egennavne. Ex. Ἀθήνησι i Athen (Ἀθῆναι). *δε*, *ξ* (*σδε*), *σε* til Stedet. Ex. ἀγρόνδε ell. ἀγρόδε til m.

οἰκόνδε og οἴκαδε hjemad. Αθήνας (-πδε 25) til Athen.
ἐκεῖσε derhen.

Accenten bliver gjerne hvor den var i Stamordet, undtagen hvor der forved Endelsen var ο, der som oftest fik Acut.

223. Som Adverbia bruges og enkelte Casus af Substantiver, Adjectiver og Pronomer. Gr. σπουδῆ, med Møie, neppe. κομιδῆ, med Omhu, saare, ganske. ἀρχήν, fra Begyndelsen ο: aldeles. δωρεάν og προῖκα (af προίξ), som Gave, for Intet, gratis. Ved Adjectiver kan underforstaaes et Subst. saasom ὁδός, Wei, Maade. Gr. δημοσίᾳ offentlig, ἰδίᾳ privat, κοινῆ og κοινά tilfælles, τὴν ταχίστην (κατὰ τ. τ. ὁδόν) og ὅτι τάχιστα paa det hurtigste. τῆ og αὐτοῦ (ο: ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου) der, sammesteds. ἦ forsaavidtsom, qva.

224. Correlative Steds: eller Tidsadverbier og Conjunctioner adskille sig, ligesom de lignende Pronomina, ved Begyndelsesbogstavet, de spørgende ved π-, indirect: spørgende og relative ved spir. asper eller ὀπ-, bestemmende ved τ. Gr. πόθεν; hvorfra (f. Gr. kommer du? unde venis?), ὅθεν, ὀπόθεν, (det Sted) hvorfra (du f.) ell. (sig mig) hvorfra (du f. unde venias?), τόθεν derfra, inde. — πότε, naar? quando? ὅτε, ὀπότε, den Tid naar, qvum. τότε, da, tum. — Forskjellen imellem de ubestemte og spørgende, som ligger i Eftertrykket og Accentuationen, s. 70 Slutn.

225. Adverbielle ere paa en Maade ogsaa de uadskillelige Begyndelsespartikler, hvormed endeel Ord, især Adjectiva, ere sammensatte, saasom:

ἡμι-, halv: (semi-), af ἡμισυς. Gr. ἡμίζωος halvlevende. δυσ-, som vort vanz, misz, uz. Gr. δυσάντητος slem at møde, δυστυχής uheldig, δυσφημέω bruger slemme Ord. ἄν eller ἄ- privativum, der ligesom vort uz, Lat. in-, nægter eller ophæver det Ords Begreb, hvormed det er sammensat. Gr. ἄδοξος uberømt, ἀναίτιος uskyldig (af δόξα Berømmelse, αἰτία Skyld). Ofte og ligesom δυσ. Gr. ἄμορ-

Φος, deformis, d. s. f. δύσμορφος. *ά* meest forved Conson. og *άν* foran Vocaler, skjøndt ikke altid, s. Gr. *άόρατος* usynlig (af *όράω*), og *άμβροτος* (85) for *άβροτος* Hom. *άέκων* contr. *άκων*.

ά-intensivum, der, ligesom *άρι, έρι, βρι, δα, ζα*, forstærker det enkelte Ords Begreb. Gr. *άτενης* stærk spændt.

ά-copulativum, som udtrykker en Samværen, ligesom *άμα* (tillige). Gr. *άγάλαξ* (af *γάλα* 169), som har diet sammen. *άπας* allesammen (af *άμα, πās*).

νη-nægtende, ligesom *ά* priv. Gr. *νήποινος* ustraffet, Hom. Om *νήδυμος* s. Passow's Lexikon.

§. 22. Comparison.

* 226. Adjectivernes Comparationsgrader dannes

I. almindeligst ved at sæie til Positivus

i Comparativ Endelsen *τερος, α, ον*. (Adv. *τέρως*).

i Superlativ — *τατος, η, ον*. (Adv. *τάτως*).

Gr. *μάκαρ, μακάριος, μακάριος*.

* 227. Men forved disse Comparationsendelser skeer som oftest een af følgende Forandringer i Positivendelsen:

ος og *υς* bortfaste *ς*. Gr. *κοῦφος, κομφό-τερος. βαρύς, βαρύ-τερος*. Og er den foregaaende Stavelse kort, da bliver gjerne Positivendelsen *ο* forlænget til *ω*. Gr. *σοφός, σοφώ-τερος, σοφώ-τατος*.

ας (for *ανς*) taber ligeledes *ς* og faaer da sit *ν* igjen (89). Gr. *μέλας* (208), *μελάν-τερος*.

ης } forfortes til *εις*. { Gr. *άληθής, άληθέστερος, άληθέστατος*.
εις } — *χαρίεις, χαριέστερος, χαριέστατος*.

228. Ogsaa Adj. paa *ος* ombytte undertiden i Graderne denne Endelse med *έστερος* og *έστατος*. Gr. *άνιαρός, ιον. -ηρός, άνιηρέ-στερος* Hom. *έργωμένος* (perf. part.) *-μενέστερος. εὔνοος* contr. *εὔνους, εὔνοέστερος* c. *εὔνούστερος. άπλόος* c. *απλοῦς, -ούστερος*.

Men λάλος har λαλίστερος, λαλίστατος, (maaskee en Blanding med λαλίων 232), analogt med næstfølgende.

229. Adskillige paa ης forandre dette til ίστερος, ίστατος. Γρ. πλεονέκτης, -εκτίστατος. Vigesaa de paa ξ. Γρ. ἄρπαξ (γς), ἀρπαγίστερος. Men ἀφῆλιξ har ἀφηλικέστερος.

230. Positivendelsen os bortfalder hos ὅμοι. i φίλος, φιλι-τερος, φίλ-τατος. Vigeledes sædvanligen i Adjj. paa αιος. Γρ. σχολαῖος, σχολαί-τερος, σχολαί-τατος. Dg i Analogie hermed faae adskillige paa ος (saas. μέσος, ἴσος, ἴδιος, εὐδῖος, ἡσυχος, ὄψιος, πρῶιος, φίλος) samt paa ων Comparationsendelserne αίτερος, αίτατος, som om deres Pos. endtes paa αιος. Γρ. μεσαιτερος, ἡσυχαιτερος, Φιλαίτερος. πέπων, πεπαίτερος. γέρον (ogsaa γε-ραιός) γεραιτερος.

231. Contracte Adjj. paa εος c. ους, sammentræffe i Gra-derne og εω til ω. Γρ. πορφύρεος, -ρεώτερος, c. -ρώτερος.

* 232. II. En anden Comparationsendelse er i Compar. ίων comm., ιον neutr. i Superl. ιστος, η, ον, som blot ombyttes med Positivendelsen. Den bruges kun

a) i nogle tostavelses Adjj. paa υς (ήδύς, γλυκύς, βαθύς, βραχύς, παχύς, ταχύς, ώκύς, πρέσβυς), og paa ρος med fore- gaaende Consonant (έχθρός, αισχρός, κυδρός, μακρός, οϊκτός), hvis ρ da bortfalder (92). Γρ. ήδύς, ήδίων, ήδιστος. έχθρός, έχθίων, έχθιστος. — Dog computeres nogle af disse oftere regelmæssig med τερος og τατος (226). Γρ. βραδύτερος, -δύτατος. έχθρότερος, έχθρότατος. οϊκρότερος, men Superl. kun οϊκτιστος.

b) i nogle faa paa ος, neml. φίλος, φιλίων, φίλιστος, og κάκος, κακίων, κάκιστος. Vigesaa ὀλίγος og μέγας i Sup. ὀλίγιστος og μέγιστος, samt nogle af de anomale s. 234 og 235.

233. Nogle af de paa υς, som i Compar. faae Endelsen ίων, bortkaste deraf ι og forandre den foregaaende Consonant til στ. Saaledes faaer

παχύς (tyk) i Comp. παχίων og πάσων, i Sup. πάχιστος.
 ταχύς (hurtig) — ταχίων og τάσων, — τάχιστος.
 βραδύς (langsom) — βραδίων og βράσων, — βράχιστος.
 βαθύς (dyb) — βαθίων, dor. βάσων, — βάθιστος.
 ελαχύς (liden) — ελάσων, att. -ττων, — ελάχιστος.
 γλυκύς (sød) — γλυκίων og γλύσων, — γλύκιστος.
 og ligesaa μακρός, μηκίων og μάσων (for μακίων) s. 254.

Num. θάσων (79) att. θάττων. — ελαχύς forekommer kun i Fem. ελαχειά, efter en forskjellig Læsemaade i Odys. 9, 116. 10, 509. ὀλίγος og μέγας faae ligesledes med ζ istedetfor σσ: ὀλίζων og μείζων, ion. μέζων (for ὀλιγίων og μεγίων).

234. Foruden de anførte gives der endnu endeel Comp. og Superlativformer saa afvigende fra den brugelige Positiv, at de ei kunne være dannede deraf, men kun i Mangel af egen Positiv henføres til hiin, paa Grund af den lignende Bemærkelse, ligesom Lat. bonus, melior, optimus, vort god, bedre, bedst. Denne saakaldede uregelmæssige Comparation finder Sted ved følgende:

Positiv.	Comparativ.	Superlativ.	Opriindelse og beslægtede Ord.
		ἀμείνων.	—
	ἀρείων Hom.	ἄριστος.	"Αρης, ἀρέ(σ)ω, ἀρετή.
	βελτίων	βέλτιστος.	
	βέλτερος	βέλτατος.	
ἀγαθός	κρείσων, -ττων,	κράτιστος.	af κρατύς d. s. f. κρατερός.
god,	ion. κρέσων		Comp. f. κρατίων, -ασων 255
brav.	λωίων, λῶων,	λώϊσος, λῶσος.	λώϊος Theocrit. af (λάω)
	λωϊτερος Hom.		λῶ, vil, snsker.
	Φέρτερος	Φέρτατος.	af Φέρω f. προφέρω, hvoraf
	(Φερίων)	Φέριστος.	προΦερίης.

Endskjønt der ved disse forskjellige Former ei altid gjøres streng Forskiel ihenseendtil Betydningen, saa tilskjendegiver dog gjerne ἀμείνων, ἄριστος, Begrebet af bedre, brave, fortrinligere, duelligere og om Ting nyttigere, βελτίων af indvortes Værd og moralsk Godhed, κρείττων, af stærkere, mægtigere, λωίων af bedre, nyttigere, og Φέρτερος af udvortes Fortrin og Anseelse.

κακός	{	χείρων ελλ.	χείριστος.	(χερής) dat. χερήϊ, hof. χερείων som af "A- ρης ἀρείων. Comp. for μεγίων, 253.
ονδ, flet,		χερείων Rom.		
feig. f. 252.	{	χειρότερος og	χειριότερος.	
μεγας stor,		μείζων,	μέγιστος.	
		ιον. μέζων.		
μικρός		μείων	μείστος.	
liden.		ἥσσων, att. ἥττων. ἥκιστος,	af ἥκα lidet, svagt.	
		(henføres af Andre til κακός).		
		ελάσσων,	ελάχισος.	f. 253 Num.
μακρός lang,		μηκίων	μήκιστος	af Subst. μήκος.
πολύς		πλείων	πλείστος	pl. πλέονες ion. πλεῦνες, 17.
megen		og πλέων		
καλός smuk,		καλλίων	κάλλιστος	af Subst. κάλλος.
ἀλγεινός		ἀλγίων	ἀλγιστος	af Subst. ἄλγος.
κῆδειος		κηδίων	κῆδιστος	af Subst. κῆδος.
ῥάδιος let,		ῥάων	ῥάδιστος	for ῥαδίων, ῥάδιστος.
ιον. ῥηΐδιος		ῥηΐων	ῥῆΐστος	
		og ῥηΐτερος	ῥηΐτατος	blot poetisk.

Regle af disse have ogsaa regelmæssig Comparation, saasom ἀγαθώτατος. κακώτερος, κακώτατος, og hyppigst κακίων, κάκιστος 252. μικρός og μακρός, -ότερος, -ότατος.

235. Andre have aldeles intet positivt Adjectiv, men ere i Compar. og Superl. formede af et Subst. Ἄδν. eller Πραπος. Saadanne ere:

Comparativ.	Superlativ.	Stamord.
κερδίων	κέρδιστος	κέρδος Fordeel.
ῥίγιων	ῥίγιστος	ῥίγος Frost, Kulde.
ὑψίων	ὑψιστος	ὑψος Høide, Ἄδν. ὑψι.
βασιλεύτερος,	-λεύτατος	βασιλεύς Konge.
θεώτερος.		θεός Gud, som Adject.
δουλότερος.		δοῦλος Træl, ogsaa Ἄδν.
κύντερος	κύντατος	κύων Hund.
ὀπλότερος	ὀπλότατος	ὄπλον Vaaben.
ἡγερτε, egentl. vaabensførere.		
ἀνώτερος	ἀνώτατος	ἄνω oven, opad, 221.
κατώτερος	κατώτατος	κάτω, nede, nedad.
ὑπέρτερος	ὑπέρτατος og	ὑπέρ over.
(superior)	ὑπατος (summus)	

ἐγγύτερος	ἐγγύτατος	} ἐγγύς nær.
οἰ ἐγγίων	οἰ ἐγγιστος	
ἀγχίων	ἀγχιστος	} ἀγχί nær, Ἄδν.
ἐνδότερος	ἐνδότατος	
πρότερος	πρῶτος (af πρόατος)	} πρό foran.
	οἰ δευαῖ πρότιςος	
δεύτερος	δεύτατος	} δεύω mangler.
ὔσενος	ὔσατος οἰ πύματος σιδστε.	
—	ἔσχατος ἠδερστ.	} Etyrn. ubekjendt.

Αἰνμ. Ἀφ ἀδύσσυλλυγῆ Ἀδύετυβερ ἕρε Ἐομπαρ. οἰ Ἐυπερλ. ἰφθε δαννεδε βεδ Ἐνδελσερ, μεν, σομ ἰ ἀνδρε Ἐπρωγ, βεδ μαῖλλον μαγἰς, μάλἰσα maxime, σφἰεδε τἰλ ἴοσἰτυβερνε. Ἐρ. μαῖλλον δἠλος mere aabenbar.

* 236. Ἀδύετυβερἰα κομπαρερες, νααρ δε κομμε ἀφ Ἀδύετυβερἰα,

εντεν βεδ ἀτ φορανδρε Ἀδύετυβερἰνδελσεν τερος οἰ τατος τἰλ. τέρως οἰ τάτως (226). Ἐρ. ἀφ σοφός: σοφῶς, σοφωτέρως, σοφωτάτως (vἰἰστ, vἰσερε, vἰσεστ).

eller blot ved Ἀδύετυβερἰτεῖς Νευτραλφορμ, ἰ Ἐομπαρετυβερἰτυβερ ἰνγυλαρ, ἰ Ἐυπερλατυβερἰτυβερ μεεστ πλυραλ. Ἐρ. σοφῶς, σοφώτερον, σοφώτατα. ἀἰσχυρῶς, ἀἰσχἰον, ἀἰσχἰστα (232). ταχῶς, θαῖσσον, τάχἰστα (233).

237. Αἰνμ. 1. Ἀναλογτ ἠερμεδ δε υρεγελμαεῖσσυγγἰ: μάλα (meget), μαῖλλον, μάλἰστα. ἀγχἰ (nær), ἄσσον (ἰοβ. 233), ἀγχἰστα (253). πλησίον, -σἰαἰτέρον, -σἰαἰτάτα (250).

238. Αἰνμ. 2. Ἰνδερτυδἰν δαννεδε ἀτυσἰτἰ ἀφ Ἐομπαρετυβερἰνεῖς Νευτραλφορμ παα ον et Ἀδύετυβερ. βεδ Ἐἰλλἰεγγετ ως. Ἐρ. ἀμείνον (254), ἀμείνῶνως. μείζον, μείζῶνως.

239. Ἰνεν ἕρ Ἀδύετυβερἰετ ἠερἰτυβερἰτυβερ ἕρ ἕρ δαννεδε ἀφ ἕν ἴοσἰτυβερἰτυβερ, δα δαννεδε δεῖς Ἐομπαρ. οἰ Ἐυπερλ. βεδ Ἐνδελσερνε -τέρω οἰ τάτω, (ἰγγεσομ οἰ δεῖς ἴοσἰτυβερἰτυβερ ἕνδεδε παα ω 221): Ἐρ. ἄνω, κάτω, ἕσω, ἔξω, πόρῶ, Ἐομπαρ. ἀνωτέρω, Ἐυπερ. ἀνωτάτω ο. s. f. ἕγγἰ. ἀφ ἴοσἰτυβερἰτυβερ. ἀπό σομ Ἄδν. ἀπωτέρω, ἀπωτάτω. ἀγχἰ, ἀγχἰοτάτω. τηλοῦ, τηλοτέρω, -τάτω. ἕκας, ἕταστέρω, -οτάτω.

πέραν, περαιτέρω (som 230). ἔγγυς, ἐγγυτέρω, -τάτω, flønt og (som 236) ἐγγύτερον og ἔγγιον, ἔγγιστα.

§. 23. Talordene.

* 240. Istedetfor Taltegn brugte Grækerne Alphabets Bogstaver med et ' ovenved indtil 1000, og derefter nedenved. Men da der til 9 Enere, 9 Tiere og 9 Hundreder behøvedes 27 Tegn, og Alfabetet kun har 24 Bogstaver, supplerede man de manglende 3 ved følgende Tegn: for Tallet 6 Figuren F eller ς (βαν), for 90 Ϙ (κόππα, et gammelt phøniciisk Bogstav, liig Hebr. Koph, der ligeledes havde sin Plads imellem π 80 og ρ 100), og for 900 Ϡ (σαμπί af σαν, det gamle doriske Navn paa σ). *) Talordene ere

* 241. A. Cardinal- eller Mængdetal.

Enere.	Tiere.	Hundreder.
1 α' εἰς, f. μία, n. ἓν.	10 ι' δέκα.	100 ρ' ἑκατόν.
2 β' δύο og δύο.	20 κ' εἴκοσι.	200 σ' διακόσιοι, αι, α.
3 γ' τρεῖς, n. τρία.	30 λ' τριάκοντα.	300 τ' τριακόσιοι - -
4 δ' τέσσαρες, n. -ρα.	40 μ' τεσσαράκοντα.	400 υ' τεσσαρακόσιοι -
5 ε' πέντε.	50 ν' πενήκοντα.	500 ϕ' πεντακόσιοι -
6 ς' ἕξ.	60 ξ' ἑξήκοντα.	600 χ' ἑξακόσιοι -
7 ζ' ἑπτά.	70 ο' ἑβδομήκοντα.	700 ψ' ἑπτακόσιοι -
8 η' ὀκτώ.	80 π' ὀγδοήκοντα.	800 ω' ὀκτακόσιοι -
9 θ' ἑννέα.	90 Ϙ' ἑννεήκοντα.	900 Ϡ' ἑννακόσιοι -

* 242. Anm. 1. Tierne og Hundrederne ere dannede af Enerne, undtagen de to første, samt Tallene 70 og 80, som ere dannede af Ordenstallene ἑβδομος og ὄγδοος. — Tierne endes fra 30 af paa κοντα, Lat. ginta, Hundrederne paa κόσιοι, αι, α. — 400 hedder og τετρακόσιοι ligesom andre med 4 sammensatte Ord (af det att. τέτταρα for τέσσε).

*) Men de homeriske Sange, som kun ere 24, betegnes blot med de 24 Bogstaver i deres sædvanlige Orden.

Den offentlige Examen i Roeskilde
 Kathedralskole for 1833, hvis mundtlige Prøver
 Disciplenes Forældre og Bærger samt alle andre Sko-
 lens og Ungdommens Belyndere herved indbydes til
 jevnlig at være med deres opmuntrende Nærværelse,
 vil blive afholdt i følgende Orden. Begyndelsen skeer
 hver Formiddag Kl. 8, og hver Eftermiddag Kl. 2½.

- Den 24de Septbr. Form. 4de Klasse Latinsk Stil, og
 3die Dansk Stil.
 Efterm. 2den Klasse latinsk Stil, og
 1ste Dansk Stil, samt
 Dimittenderne Geometrie, Græsk.
- 25de Septbr. Form. 4de Klasse Dansk Stil og
 3die Latinsk Stil.
 Efterm. 2den Klasse Dansk Stil, samt
 Dimittenderne Latin og Historie.
- 26de Septbr. Form. Dimitt. Religion, Fransk, Hebraisk.
 Efterm. — Arithm. Tydsk, Geographie.
 Om Form. tillige 1ste Klasse Regning.
- 27de Septbr. Form. 4de Klasse Geographie (Kl. 9), og
 3die Arithmetik.
 Efterm. (2½—4) 3die Tydsk.
 (4—6) 1ste Dansk, og 2den Fransk.

- Den 28de Septbr. Form. 4de Klasse Latin og 2den Regning.
 Efterm. 3die Latin (Adj. Ugerup) og 2den
 Dansff. Derefter de, som ei læse
 Hebraiſſ i 4de og 3die, Gliaden.
- 30te Septbr. Form. (8—10) 4de Klasse Geometrie og
 2den Latin (Cæsar).
 (10—12) 3die Fransff.
 Efterm. 3die Geometrie og 1ste Latin.
- 1ste Octbr. Form. (8—10) 4de Arithmetik og 2den Latin
 (a. Nepos).
 (10—12) 3die Dansff (b. Curtius).
 Efterm. 3die Latin (Adj. Stybe) og 1ste Geogr.
 graphie.
- 2den Octbr. Form. (8—10) 4de Græſſ. og 3die Historie.
 (10—12) 1ste Tydſſ. og 2den Religion.
 Efterm. 4de Hebr. og Tydſſ. og 2den Geogr.
- 3die Octbr. Form. 4de Religion. og (8—10) 3die Geogr.
 (10—12) 2den Tydſſ.
 Efterm. 2den Græſſ. og (2—4) 3die Religion.
 (4—6) 1ste Historie.
- 4de Octbr. Form. (8—10) 4de Fransff. og 2den Historie.
 (10—12) 3die Hebraiſſ og 1ste Religion.
 Efterm. 4de Historie og 3die Græſſ.

Examens Udfald bekjendtgjøres og Translocationen foretages
 med sædvanlig Høitidelighed Mandagen den 14de October
 Formiddag Kl. 10.

til Universitetet dimitteres følgende Disciple:

1. Johan Nicolai Lange, Søn af Hr. Premier-Lieutenant, forhen Eier af Lindelse Mølle paa Langeland, T. W. Lange.
2. Edvard Philip Gotter Hage, Søn af Hr. C. S. Hage, Kjøbmand i Stege paa Møen.
3. Andreas Emil Liebenberg, Søn af Hr. J. C. Liebenberg, forhen Amtsforvalter i Roeskilde.
4. Johan Christian Albrecht, Søn af Hr. Kammeraad J. C. Albrecht, Forvalter ved Kjøbenhavns Stads Gods, i Roeskilde.
5. Johannes Boye Broager, Søn af Hr. E. C. Broager, Sognepræst til Gadstrup og Syv ved Roeskilde.
6. Henrik Reinhardt Schreiber, Søn af afg. Hr. J. S. Schreiber, daværende Sognepræst til Haudrup og Solrød mellem Roeskilde og Rjøge.
7. Morten Frederik Eiler Smith, Søn af afg. Hr. L. M. Smith, daværende Sognepræst til Hagested og Gislinge i Sjælland.

S. Bloch, Dr.

Fortsat Prøve

af en nyudarbejdet

Skolegrammatik i det græske Sprog.

Udgivet som

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Roskilde Kathedralskole

i September 1834,

ved

Dr. S. A. J. Bloch,

Prof. og Skolens Rector, R. af D.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Forerindring.

I det jeg herved udsender den anden Trediedeel af den græske Skolegrammatik, hvoraf den første ifjor ved samme Leilighed traadde for Lyset, kan jeg ikke undlade at sæie et Par Ord til den Forerindring, hvori jeg dengang kortelig angav min Hensigt med Bogen og min Mening om den vigtigste Behandling af visse Hovedpunkter i samme.

Hvad saaledes først Sprogets Udtale angaaer, da vil det være saa meget mindre nødvendigt, at anføre noget Synderligt til Forsvar for den her fremsatte, som dette formenes at være tilstrækkeligen udviklet og beviist i mine Skoleprogrammer for 1829, 30 og 31; sjønt jeg forresten ikke kan vide, om jeg af Philologernes almindelige Tausshed derom skal slutte, enten at de ved de af mig anførte Grunde finde sig overbeviste, eller at de snarere ikke have værddiget disse nogen Opmærksomhed. Imidlertid have dog vore tvende nyeste Grammatikforfattere ikke ladet Sagen upaaagtet, af hvilke Hr. Overslærer Lange i Tillægget til hans Grammatik af 1830 (hvorom s. mit Program af 1831, S. 136) næsten ganske deler min Mening, om hvis Rigtighed jeg tør haabe, at denne fordomsfrie Forfatter, ved nærmere at veie de historiske Beviser, man

har fra en meer end "j senere Periode" *) snart vil finde sig tilfulde overbevist, og saaledes vel ved et nyt Oplag give den Plads strax i de første §§. om Udtalen, som nu af ham selv i dette Tillæg ere underkjendte; hvorimod min Ven og høitagtede Collega, Hr. Professor *Nissen*, i sin forrige *Ar* udgivne Grammatik endnu for detmeste vedligeholder den paa blot nyere Hypotheser grundede erasmiske Udtale, som han, dog kun for modningsviis, antager for den oprindelige, fra hvilken da den virkelige, beviisligen over i 2000 *Ar* i alle græsktalende Egne

-
- *) Disse er jeg saa heldig endnu at kunne forsøge med eet Beviis fra det græske Sprogs meest blomstrende Tid, som jeg skylder min Ven, Hr. Professor *Nitzsch* i Kiel. I *Aristophanes*'es *Acharner* *B.* 751 siger *Megarensen*: *διαπεινᾶμεσ ἀλὲς ποτὸ πῦρ*. hvorpaa *Dikæopolis* svarer: *ἀλλ' ἠδύ τοι, νῆ τὸν Δι', ἢν αὐλὸς παρῆ*. hvilket vilde være ikke blot uden nogen Bittighed, men endog uden al fornuftig Mening, hvis i det første Ord Diphthongen *ei* var bleven udtalt *ei*, da *Dikæopolis* jo saa ikke kunde have forstaaet det anderledes, end efter dets virkelige Betydning "vi hungre om *Kap*". Men naar *ei* læd, ligesom i den nygræske Udtale, som i, saa kunde han (forsættlig eller uforsættlig) forstaae Ordet om at de "drak om *Kap*" (af *διὰ πίνειν*), og altsaa skjemtende svare, "at det var vist nok behageligt, dersom de havde Musik der- til", hvilket derimod neppe kunde gjøre dem *Hungeren* behagelig. — Vilde nu nogen herimod i Hr. *Matthiås Smag* søge Udflugt i den Formodning, at denne Udtale af *ei* som i var blot doriisk og ei de dannede Attikere, da mangler dette ikke allene alt Beviis, men deels maatte da imod *Sagens* Natur den finere Lyd *I* være raaere end den brede *Ki*, og deels vilde denne Formodning komme i Strid med alle de andre Beviser for at *I*-Lyden af *ei* er det dannede Sprogs Udtale. Hvilken Indskydelse endelig denne Udtale har til Dplysning af mangt et Punkt i Grammatiken, sees her f. *Ex.* i *No.* 404, 409, af *Endelserne i* for *ei* i 221, v. m. fl.

uforandret brugte, reuchlin'ske Skulde være en senere Udtalelse, — en Hypothese der er blottet ikke allene for alt historiskt Beviis, men endog for al Sandsynlighed, da deels en Udtale, der i saa langt et Tidsrum, hvor Nationen og tilsidst Sproget med var saa betydelige Forandringer underkastet, blev uforandret, ei heller kan tænkes at have forandret sig i de Par foregaaende Sekler, hvor ingen saadanne Aarsager indvirkede; og deels et Sprogs Bogstavudtale ingenlunde forandrer sig fordi dets Ordformer og Bøiningemaader forandre sig, men tværtimod er det ene permanente i Sproget (s. mit Progr. for 1830 S. 91 fgg.) Af Grundene for den nygræske Udtales Ægthed og Ælde berører min Ven kun de tre, som jeg ikke tillægger nogen Vægt, uden i Forbindelse med de øvrige, nemlig den Præsuntion, som deres Udtale har for sig, der fra Varnsbeen have modtaget den mundtlig af deres Forældre, den ene Generation efter den anden; den latinske Skrivemaade af græske Ord og græske af latinske Ord; og endelig Stedet hos Thukydides II, 54 *); hvilke han da paa Grund af Formodninger om disse Bevisers mulige Usikkerhed forkaster; men derimod aldeles forbigaaer de flere hundrede evidente historiske Beviser, som frembyde sig hos de gamle Græker selv, baade i Indskrifter og i klassiske Verker, især hos de alexandrinske

*) At Hr. Matthiæ's Forklaring af dette Sted, som Prof. Nissen bifalder, er ligesaa lidet grundet, som alt det øvrige, han disputerer om Udtalen, og at Stedet virkelig bliver et Beviis for Udtalen af *oi* som *i*, skjønt med en sin Modification af denne Lyd, ligesom *u*, er viist i mit Progr. for 1830 Side 59—60. Endnu klarere er det, at den Forskjel, der maa have været imellem Udtalen af *λοιμός* og *λιμός*, idetmindste ikke kan blive noget Beviis for, at Tegnet *oi* just skal have lydet som vort *oi* eller *o*, da der kan tænkes saa mange andre Modificationer af dets Lyd, end de, der allene grunde sig paa dansk eller tydsk Udtale.

Grammatikere, og ved hvilke de ovennævnte Grunde faae en saadan Bestyrkelse, at enhver Indvending om Sandsynligheden af en anden Udtale tilfulde afbevises, samt den Uvisshed, som min Ven med Flere mener, at Sagen endnu maa have, aldeles er hævet. I detmindste vil det være fornødent, at det, førend Paastanden af en saadan Uvisshed kan være grundet, bevises, enten at alle hine af Liskovius og mig samlede Beviissteder ere uægte og intetsigende, eller at de gamle Græker, hos hvilke de findes, ikke selv skulde have kjendt deres eget Sprogs rette Udtale, samt endelig, at de saa Steder, man anfører som historiske Beviser for det crasmiske System, ikke kunne lade sig forklare paa anden Maade, end ved at antage dette. Til en saadan Gjendrivelse af den nygræske Udtales Rigtighed kan jeg derfor ikke andet, end atter og atter opfordre dens Modstandere. Med blotte Formodninger, der endydermere kun grunde sig paa, hvad et dansk eller tydsk Øre finder velklingende, er Sagen ikke afgjort, ligesaa lidt som det uden virkelig Gjendrivelse af Beviserne for Rigtigheden af Nygrækernes Udtale kan med nogen Grund paastaaes, at vi ei kunne med Visshed bestemme, hvorledes de Gamles i Hovedsagen har været.

Ihenseende til min Fremstilling af Conjugationslæren har jeg til det i Forerindringen til denne Prøves første Hefte Anmærkede endnu kun dette at tilføie. Den Lennepiske Theorie er nu eengang forkastet af Philologerne, saa at det vilde være ligesaa urigtigt som unyttigt at beholde den længere i Grammatiken, selv ikke engang blot historisk, da det Holdbare deraf i Almindelighed er saaledes anvendt i Temporum Dannelsen, at man nu har et System, som holder den rigtige Middelvei imellem det blot positive, som læres af de gamle Grammatikere, og det blot hypotetiske, som grunder sig allene paa Analogie. Dette har jeg derfor, ligesom de andre nyeste Grammatikforfattere, fulgt saavel hvad Temporum Benævnelse som hvad deres

Classificering angaaer. Kun to Ting har jeg til større Tydeligheds Befordring tilladt mig: den ene, at jeg efter Thiersches Exempel har paa Conjugationstabellerne forenet Passivum og Medium, hvorved der, som overhovedet ved at alle Tempora i alle Modi staae paa eet Blad, opnaaes en lettere Oversigt af det Charakteristiske, der adskiller dem fra hinanden, f. Ex. Fut. Med. og Pass. Aor. 1 Med. og Pass. ligesom i Act. Imperf. Aor. 2, som jeg for deres Ligheds Skyld har ladet følge tæt efter hinanden, og Aor. 1 først efter Fut., hvormed det har Mærkebogstav tilfældes, ligesom og, at jeg har ladet de mediale Former gaae foran de passive, fordi hine nærmest ere dannede af de active, og vel og ere de ældre, som ved den mediale Bemærkelse, de fik, have givet Anledning til at Sproget maatte danne sig nye og særegne Passivformer (f. Ex. Futura). Den anden, at jeg saavidt muligt har søgt at simplificere Læren om Temporum Dannelselse, der sædvanligen i Grammatikerne er saa forviklet, at Hjælpemidlet, hvorved Lærlingen skulde bringes til Kundskab herom, er vanskeligere at fatte og huske, end Tingen selv, eller at man først maa erindre sig Formen af Tempus'et selv, for at komme paa, hvoraf det skal være dannet; en Ting, der da er til saa meget mindre Nytte, som det ikke engang altid er afgjort, at hvert Tempus i Virkeligheden har den Etymologie, man i Grammatiken giver det. Ved de Tabeller derimod, som jeg har opstillet Pag. 85 og 116, og i Forening med Hovedreglerne om hvert Tempus især, har Erfaring lært mig at Sagen lader sig saa let og sikkert fatte, at derefter intet videre behøves, end efterhaanden, som de enkelte Særegenheder i Tempusformerne forekomme i Læsebogen, at efterlæse hvad derom i Grammatiken ved hvert Tempus er anført.

Maaffee vil man have noget at erindre imod, at jeg strax i Begyndelsen af Læren om Verberne har anført det Vigtigste om Brugten af Genera, Modi og Tempora, især forsaavidt

disse ikke vare Discipelen bekendt af den latinske Grammatik; hvilket Andre sædvanlig henseer under Syntaxen. Men jeg anseer denne Forklaring for strax her nødvendig, paa det at Discipelen kan faae at vide, hvad han skal tænke sig ved det Medium, den Optativus og de Horister, hvis Formation han nu skal lære, hvorom det jo ikke kan være nok blot at sige ham, at det græske Sprog har nogle Former, som man kalder saa. I den latinske Grammatik tøver man jo dog ikke med at give Begynderen et Begreb om, hvad alle sige Formbenævnelser skulle betyde, indtil han i Syntaxen kommer til at lære Anvendelsen deraf; idetmindste kan jeg ikke ansee den Underviisning for meget forstandig, der lod Discipelen blot mechanisk lære Casus, Tempora osv. og derpaa først langt om længe sørgede for, at han fik Begreb om, hvad disse Ting vare for noget. Naturligviis maa med Begynderne kun læses det Bæstentligste, som her er betegnet med en *.

At distingvere i Verbalendelserne mellem Bindvocal og Udgange, som man i nyere Tider efter Thiersches Exempel har gjort, synes mig uforfødt og snarere at vanskeliggjøre end lette Begynderen det Arbejde, at gjøre sig Endelserne bekendte. Den karakteristiske Forskjel haaber jeg vil bekvemligst læres af de Tabeller over Endelserne, som findes S. 93—96.

Skulde fremdeles nogen ville badle, at jeg hele Activum igjennem har anført den 1ste Person i Dualis, da den i de fleste andre Grammatiker, som hos de Gamle, staaer blank som manglende, da svarer jeg, at dette i det Høieste kan kaldes unødvendigt, saasom det kunde erstattes ved den Anmærkning, at man, hvor 1ste Dual. behøvedes, brugte 1ste Plur.; men urigtigt kan det dog ikke være, saasom de, der ikke antage den for eksisterende i Sproget, jo dog maae sige, at den suppleres af 1ste Plur., eller: at Begrebet af 1ste Dual. i Activ udtrykkes ved Pluralformen; men dette er jo med andre Ord det

samme som, at den hedder eensdan beggesteds, altsaa at den virkelig og eksisterer i Dualis. f. Ex. vi to floge hedder jo ligesaavel *ἐνὶ ψαμῶν*, som vi (flere) floge; i første Tilfælde er jo Ordet Dual, i sidste Plural. Det samme gjelder om Anførelsen af Futurum conjunctivi act. og med. som ogsaa er aldeles liigt med Aor. 1 conj. Hvorfor altsaa nu ikke ligesaa godt anføre den i Paradigmet med, som at sige, at den mangler, men man til at udtrykke dens Begreb laaner Formen af Noristen? Var dette nødvendigt, da maatte man jo, hvis man vilde være consequent, hvergang der forekommer andre hincanden lige Former, ogsaa erklære den ene for manglende, og f. Ex. udelade Vocativen af 1ste Decl. Femin. og tildeels af 3 Decl. fordi den der som oftest er eenslydende med Nominativen, eller 2den Dual. i Hovedtempora, fordi den aldrig er forskjellig fra den 3die.

Aarsagen, hvorfor jeg har opstilt de anomale Verba efter deres Analogier, ikke i lexikalisk Orden, er angivet i Forerindringen til det forrige Hefte. Vil nogen indvende, at dette vanskeliggjør det for Discipelen at efterslaae Ordet, da maa det bemærkes, at han alligevel ikke kan efterslaae det, uden at han kjender den brugelige Præsensform, i hvilket Tilfælde han vel hellere tyer til sit Lexikon, hvor han kan faae fuldstændigere Efterretning og tillige see Bemærkelserne. To Lexika behøver han jo ikke. Skulde han kunne med Lethed og uden videre Eftertanke efterslaae et Verbum, hvis Præsensform han ikke kjendte (hvad han derimod efter min Opstillingsmaade lærer af Analogien), da maatte ikke de brugelige Præsentia, men alle mulige anomale Tempora opstilles i alphabetisk Orden, hvilket Schneider medrette kaldte et Lexikons Skamdeel, og som da formedelst den Tankeløshed, det vilde befordre, kunde henføres til det, man i Underviisningen kalder en *pons asininus*.

I Anledning af Dialekternes Indblanding i den øvrige Formlære har en Ven og agtet Skolemand gjort mig den Erindring, at disse bedre anbragtes for sig i et eget Afsnit af Bogen. Men foruden hvad jeg i det forrige Hefte har sagt, maa jeg hertil svare, at Dialekterne ere et alt for vigtigt Bidrag til Formernes Etymologie, til at man burde forbigaae dem, hvor man ønsker at sætte denne i behørigt Lys og lære Ungdommen, hvorfor Formen hedder saaledes og ikke anderledes. Til Exempel see man her S. 69 Pluralen af de personlige Pronomina, og S. 95 i No. 345 2den Pers. i Pass., hvis Former oplyses ved deres Contraction af de ioniske aabne Endelser. Mange saadanne Oplysninger vilde man tabe, naar Dialekterne kun vare anførte særskilt. Isoleret staaende berøves altsaa Dialektlæren for det første sin ypperlige Virkning til at gjøre Lærlingen bekjendt med Sprogets Bygning og Sangen i dets Uddannelse samt mange Ords og Ordformers Etymologie. Og ligeledes omvendt taber den ogsaa selv det Lys, der kan kastes paa den ved Sammenstillingen med den øvrige Grammatik, bliver alt for tør, registeragtig og usikkert til at læres af Discipelen, og kun alene tjenlig til at kaste op i, i hvilket Tilfælde den altsaa maatte være langt fuldstændigere, end her behøves, og vilde, selv om den ikke blev større end f. Ex. *Facii compendium*, medtage et ligesaa stort Num, som hele den her leverede Grammatik. Iøvrigt forstaaer det sig af sig selv, at ved de første Elementer, der af Grammatiken meddeles Begynderen, maa de i Parentheser og Anmærkninger anførte Dialektformer forbigaaes ligesaavel som saa meget Andet, der maa gjemmes til den senere Underviisning eller det andet grammatiske Cursus, som ledsages af Homers Læsning.

Om den methodiske Fordring, at forbigaae ved første Læsning af Grammatiken alt hvad der ikke er betegnet med en Sjerne, har jeg talt i Fortalen til denne Lærebogs første

Hefte. Her vil jeg altsaa alene tilføie, at denne Indretning af Bogen ogsaa har den Fordeel, ikke blot at den samme Lærebog kan bruges af Begyndere og Viderefremvrykkede, uden at de første overvældes med Mere, end hvad der for dem var passende; men endog at alt kan komme paa sit behørigte Sted, og Undtagelser, Specialia, finere Bemærkninger, Dialekter osv. ikke adskilles fra Hovedreglen, hvortil de henhøre; saa at jeg ikke forventer den Dadel, at mangen Ting tidligere er omtalt, som først sildigere bliver Lærlingen bekendt, som f. Ex. Casus og Tempora i Accentlæren, efterdi Sligt, naar han i det andet grammatiske Cursus kommer dertil, vil af det første være ham tilstrækkeligen bekendt.

Og skulde man her endvidere savne mangen en enkelt Særegenhed i Sproget eller næiere Bestemmelse, som findes i andre og større Grammatiker, da svarer jeg, at det meeste Saadant med Forsæt er forbigaaet, fordi det uden synderlig Nytte alt for meget vilde have forstørret Bogen og sædvanlig bedre lader sig lære under Læsningen af Autores. Ogsaa Læreren maa jo i den Henseende have noget at bestille, og hans Vejledning ikke indskrænke sig til blotte Henviisninger til Lærebogen; ligesom man og vil erindre sig, at en Lærebog for Disciple ikke skal være noget Repertorium for Lærere og Lærde. Dette vil især gjelde om Syntaxen, der, naar den ikke skal være en Anviisning til at skrive Græsk (en Dvælselse, hvori det ikke er at haabe at vi nogensinde skulle blive nødsagede til at efterligne de tydske Gymnasier, eller derpaa spille den gode Tid, der langt hensigtsmæssigere kunde anvendes til mere Græsklæsning), ikke behøver at indeholde andet, end de allervæsentligste Egenheder og isvrigt langt bedre lader sig lære under Autorernes Fortolkning end i Dagspensaa af en Lærebog.

Endelig da mit Ønske er, at den her begyndte Lærebog maatte blive saa rigtig og brugbar som muligt, vil enhver

kjyndig Læser og duellig Skolemand meget forbinde mig ved en velvillig Meddelelse af hvad han i nogen Henseende maatte finde at erindre. Enhver grundet Bemærkning vil det være mig vigtigt at kunne endnu i Tide benytte.

Kjættelser og Tillæg.

- §. 31 (i 1ste Hefte) i No. 113 efter εαι til αι tilføies: *Ex. - ἀργύραι, -ραι (64).*
- §. 37 (i 1ste Hefte) Artikelen i Sing. acc. læs τόν, τήν, τό.
- §. 59 (i samme) tilføies i No. 227: ων forlænges til οves. *Ex. σώφρων, σωφρονέστερος, -ονέστατος*
- §. 84 i No. 305 Lin. 2 f. Aor. act. læs Aor. 2 act.
- §. 104 vedtegnes No. 380 en *.
- §. 108 i No. 397 Lin. 1 f. markberede I. betegnede
- §. 114 i No. 421 Lin. 3 nedenfra I. af transitive V. deponentia
- §. 123 paa Tab. III ved Aor. 1 f. paroxytona I. proparoxyt.
-

243. *Ανμ. 2. I Dialekterne: τέσσαρες att. τέτταρες* (hvf. Dat. *τέττασι* 93), *ion. τέσσερες, æol. dor. τέτορες* og *πίσυρες* *Hom.* — *πέντε* *æol. πέμπε.* — *είκοσι, ion. εείκοσι, dor. είκατι,* liig Lat. *viginti.* — 30 og 40 *ion.* med *ἒνδ.* *ήκοντα* ligesom de paafølgende. Og ligeledes *ηκόσιοι* for *ακόσιοι* i 200, 300, 500, 600. — *Ἐγδοήκοντα* *contr. ὀγδώκοντα* (114). og 90 hos *Hom. ἐννήκοντα.*

* 244. Af disse Cardinaltal sammensættes igjen de mellemværende, saavel som deres Betegnelser, neml. 11, *ια', ἑνδεκα.* 12, *ιβ', δώδεκα* (forkortet af *δυώδεκα* eller *δυοκαιδεκα,* *Hom.*) Derpaa 13—19 ved *δέκα* med det mindre Tal foran sig, forbundne ved *καὶ* (og), eller efter sig uden Conjunction, f. Ex. 13 *τρισκαιδεκα* og *δεκατρεῖς, n. -τρία.* 16 *ἑκκαιδεκα.* — Over 20 ligeledes med det mindre Tal og *καὶ* foran Tierne, eller efter samme uden *καὶ*, men i begge Tilfælde hvert Tal for sig. Ex. 21, *κα', εἴκοσι εἰς.* 32. *λβ', δύο καὶ τριάκοντα.* — Over 100 paa begge Maader med *καὶ.* Ex. 271 *ἑξήκοντα μία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διηκόσια* (Herodot. 8, 2), 378 *ἑξήκοντα τριηκόσια καὶ ἑβδομ. καὶ ὀκτώ* (Herod. 8, 48).

245. *Ανμ.* Istedetfor til Tiere at føie 9 og 8, fradrager man ogsaa 1 og 2 fra den høiere Tier (ligesom i Lat. *undeviginti* 19, *duodeviginti* 28) ved Participle af *δέω* (mangler), hvilket da enten retter sig efter det Subject, hvis Tal angives, eller staaer med *εἰς* og *δύο* i *genitivi consequentia.* Ex. 28 *ἄρα, ἔτεα δυῶν δέοντα τριάκοντα* (30 *ἄρα,* manglende 2). i det 29de *ἄρα, ἐνός δέοντος τριακοστῶ ἔτει* (2: i det 30te, *deficiente uno*).

* 246. Fremdeles hedde 1000 *α, χίλιοι, αι, α,* hvormed kun tælles til 10,000 *μύριοι, αι, α.* Og Antallet af begge Slags benævnes ved foranheftede Talsadverbia (254). Ex. 2000 *δισχίλιοι.* 20,000 *δισμύριοι.* 4000 *τετρακισχίλιοι.* 100,000 *δεκακισμύριοι.* — Ogsaa i Sing. *ἵππος χιλή* (130) 1000 Mand *ἵππῆριε,* Herodot.

* 247. De 4 første Cardinaltal declineres saaledes :

Singul.	Dual. og Plur.
N. m. εἷς, f. μία, n. ἓν	δύο og δύο
G. - ἐνός - μιᾶς - ἐνός	δυοῖν og (att.) δυεῖν. hom. δυῶν pl.
D. - ἐνί - μιᾶ - ἐνί	δυοῖν og pl. δυοί
A. - ἓνα - μίαν - ἓν	δύο og (ion.) δύο

Pluralis.

N. c. τρεῖς, n. τρία	τέσσαρες og τέττ. n. -ρα
G. τριῶν	τεσσάρων
D. τρισί	τέσσαρσι og poet. τέτρασι
A. c. τρεῖς, n. τρία	τέσσαρας, n. -ρα.

Eigel. i Sammensætning. Gr. δεκατριῶν, τεσσαρακίδεκα.

Men Cardinaltal fra 5 til 100 ere indeclinable, hvorefter igjen de følgende Hundreder, Tusender og Titusender ere declinerede Adjectiver paa *oi, ai, a*, (241) ligesom Lat. *ducenti, æ, a*.

Anmærkninger.

248. Εἷς (udtalt ἰς) for ἓνς (88). Af det bestægtede ἓς har Homer *κ. ἦα, ἦς, ἦ, ἦαν*, og m. dat. *ἦν*. (maafsee f. *μῖος*, hvs. *μία*).

249. Ved Sammensætning af Nægtelserne *μηδέ* og *οὐδέ* med *εἷς* fremkom Adjectiverne *μηδεῖς* og *οὐδεῖς*, -*δεμία*, -*δέν*, ogfaa i Pl. *ἠδένες, ἠδένων, ἠδέσιν*, — attisk undertiden og *μηδεῖς* og *οὐδεῖς*. (76) ingen, intet.

250. Δύο og δύο er ion. ofte indeclinabelt. Homer har og *δοῖά* (med samme Udtale, men oryt.) egentlig Dual. ligesom *δοιοί* Plur. af *δοιός* ell. *δισός* (dobbelt). — Som δύο declineres og *ἄμφω*, lat. *ambo*, og ligeledes undertiden udeclineret.

251. Cardinaltal sammensatte med σύν tilkjendegive, hvor mange sammen, eller til hver Gang. Gr. *συντρεις* tre og tre. Ligeledes udtrykkes det distributive Begreb ved *ἀνά*. Gr. *ἀνά τέσσαρες ἐκόμιζον* (4 og 4 bare hver sin).

* 252. B. Ordenstallene ere Adjectiva af 3 Endelser:

den 1ste πρώτος, η, ον, (egentl. Superl. af πρὸ s. 235).

den 2den δεύτερος, α, ον (egentl. Comparativ s. 235).

De øvrige dannede af Cardinaltallene, saasom:

den 3die τρίτος, η, ον. 4de τέταρτος. 5te πέμπτος. 6te ἕκτος.

7de ἑβδομος. 8de ὀγδοος. 9de ἔννατος. 10de δέκατος.

11te ἑνδέκατος. 12te δωδέκατος, ogsaa δυοκαιδέκατος,

og saaledes videre indtil 20, s. Ex. 13de τρισκαιδέκατος.

Ogsaa adskilte med det mindre Tal foran og καὶ. Ex. 15de πέμπτος καὶ δέκατος.

Den 20de εἰκοστός, ἡ, ὄν. Og ligesaa dannes af alle

Tierne paa -κοντα Ordenstal paa κοστός, af Hundrederne

paa κόσιοι: κοσιοστός. Ex. τριακοστός den 30te, τριακο-

σιοστός den 300de. Men af 100 (ἐκατόν), Tusenderne

(χίλιοι) og Titusenderne (μύριοι): ἑκατοστός, χιλιοστός og

μυριοστός, o. s. v. Analoge hermed ere Adjectiverne πόστος;

hvilken i Tallet? πολλοστός een af Mange, multesimus.

De mellemværende udtrykkes ved begge de Tal, hvoraf

de bestaae, men adskilte, enten det større foran uden καὶ, eller

det mindre foran med καὶ. Ex. den 21de εἰκοστός πρώτος

ell. εἰς (for πρώτος) καὶ εἰκοστός.

253. C. Ordenstal med Endelsen αἰός tilkjendegive

paa hvilken Dag i Tallet, men forbindes som Adjectiva med

Sætningens Subject. Ex. δευτεραῖος, τριταῖος ἦλθε (kom

paa 2den, 3die Dag). De analoge Adjectiva paa αἰός referere

sig til det underforstaaede ἡμέρα (Dag). Ex. τῆ προτεραίᾳ, τῆ

ὑστεραίᾳ, paa den foregaaende, følgende Dag.

* 254. D. Talsadverbier, som udtrykke, hvor mange

Gange, ere: ἀπαξ eengang, δὶς to Gange, τρίς tre

Gange. Alle de øvrige ere dannede af Cardinaltallene ved

Endelsen άκίς, saasom τετράκις, πεντάκις, ἑξάκις, ἑπτάκις,

ὀκτάκις, ἑννεάκις og ἑννάκις, δεκάκις. ligeledes εἰκοσάκις,

ἐκατοντάκις (med indstødt τ, 95), *χιλιάκις*. Og analoge her: med Adv. *πολλάκις* mange Gange, *ποσάκις*; hvor m. G. ? *τοσάκις* saa m. G. (224).

255. E. Multiplicativa eller Talsadjectiva, som tilkjendegive, hvor mange Gange, dannes af Talsadverbierne ved Endelsen *πλόος, πλόη, πλόον*, contr. *πλοῦς, πλῆ, πλοῦν* (212), som fra 4 af blot ombyttes med Adv. endelsen *κις*, men ligeledes beholder *α* forved sig. Ex. (af *ἄπαξ, δίσ, τρίς*) *ἄπλοῦς* enkelt, *διπλοῦς* dobbelt, *τριπλοῦς* trefold, og derefter *τετραπλοῦς, πενταπλοῦς* o. s. v. Ligeledes Adj. *πολλαπλοῦς*.

256. F. Proportionalia, som tilkjendegive, hvor mange Gange mere, dannes ligesom multiplicativa ved Endelserne *πλάσιος, α, ον*, eller *πλασίων* commun. Ex. *διπλάσιος* og *διπλασίων* dobbelt saa meget, *ἑξαπλάσιος* sex G. mere, *ἐκατονταπλάσιος* (som i 254), 100 G. m. Ligel. Adj. *πολλαπλάσιος* og *-σίων*.

257. G. Talsubstantiver have Femininendelsen *άς*, gen. *άδος*, og ere alle, undtagen *ἡ μονάς* Eenheden (af *μόνος* allene), dannede af Cardinaltallene. Ex. *δυάς, τριάς, τετράς, πεντάς, δεκάς*, et Antal af 2, 3, 4, 5, 10, *ἐκατοντάς* (med indstødt τ), *χιλιάς, μυριάς* (Myriade). Men 20 og 30 hedde forfortede *εἰκάς, τριακάς*.

§. 24. Pronomina.

Pronomina ere følgende Slags:

* 258. I. Personlige substantiviske Pronomina.

1ste Person (jeg)	2den Person (du)	3die Person (ham, hende, sig)
-------------------	------------------	-------------------------------

<i>Sing.</i>	<i>commun.</i>	<i>commun.</i>	<i>omnis gen.</i>
N. ἐγώ (hom. ἐγών) ego.	σύ (dor. τύ), tu.		ς. Num. 3.
G. ἐμοῦ, μοῦ, mei, meus.	σοῦ tui, tuus.	οὗ, sui, ejus. ion. εὐ og	ion. ἐμέο. ion. σέο (hom. τεοῖο). encl. ἐο.
D. ἐμοί, μοί, mihi.	σοί, tibi. ion. τοι.	οἷ og οἶ, sibi, ei. io. εἰο.	
A. ἐμέ, μέ, me.	σέ (dor. τέ), te.	ἔ og ἐ, se, cum, cam, id.	hom. ἔε, ἐε, σφε, s. og pl.

Dualis.

N. A. νώ (f. νωέ), ion. νῶι, vi, os to.	σφώ, ion. σφῶι, S to, Eder begge.	σφωέ, σφωε og σφε, de to, dem begge.
G. D. νῶν, ion. νῶιν.	σφῶν, ion. σφῶιν.	σφωίν, σφωῖν og σφιν. (df. 2. nos, nobis.)

Plur. (declineres efter 3die Declination, 161, saaledes:)

N. ἡμεῖς, ion. ἡμέες. ὑμεῖς, ion. ὑμέες.	σφεῖς, n. σφέα (ogf. encl.)
G. ἡμῶν, ion. ἡμέων. ὑμῶν, ion. ὑμέων.	σφῶν, ion. σφέων, σφεων.
D. ἡμῖν, (f.-έσιν, εἶν). ὑμῖν, (f.-έσιν, -έιν).	σφίσι og σφι, (-ιν, 100).
A. ἡμᾶς, ion. ἡμέας. ὑμᾶς, ion. ὑμέας.	σφᾶς, io. σφέας, n. σφέα. vi, vores, os. S, Ederes, Eder. de, deres, dem, sig.
Dat. og Acc. pl. af de to første Pers. ogsaa ofte med kort Vocal oxytoneret: ἡμῖν, ὑμῖν, ἡμᾶς, ὑμᾶς.	

Num. 1. Af de to første Pers. kunne de kortere μου, μοι, με og σου, σοι, σε bruges enclitiske (66). Ligeledes 3die Person i alle Numeri, undtagen det contr. σφῶν og σφᾶς. De enclitiske Former bruges gjerne, hvor der ikke falder synderligt Eftertryk paa Pronomet; i modsat Fald de accentuerede, saasom især naar de modsættes en anden Person.

Num. 2. 3die Persons Pron. οὗ o. f. v. brugtes fra først af (saasom hos Homer) baade som vort hans og hendes, ham og hende, naar Tankens Subject var et andet; og reflexivt (som sui, se, sig, fin), naar Pronomet refererede sig til Sætningens Subject. I første Betydning findes det vel og senere hos Attikerne, og da gjerne enclitisk; men meest dog kun accentueret i reflexiv Betydning, hvorimod det ikke-reflexive udtrykkes ved casus obliqui af αὐτός (261, h).

Ann. 3. Da 3die Persons Pron. οὗ o. s. v. deels mangler nom. sing. og meest har reflexiv Betydning, deels ikke særskilt kan tilskjendegive Kjønne, brugte man i dets Sted, naar Betydningen ikke var reflexiv,

enten Artikelen ὁ, ἡ, τὸ, (140) gennem alle Casus. Ex. ὁ δ' ἔφη, han sagde. τὴν οὐ λύσω hende løsgiver jeg ei.

eller i Nominativ det demonstrative Pron. masc. ὅς, fem. ἥ, eller (især hos Hom.) m. ὄ, i Plur. οἱ. f. Ex. ἦ δ' ὄς (sagde han), ἦ δ' ἡ (sagde hun); ligeledes efter καί, og Negationerne οὐδέ, μηδέ, samt foran γάρ. — Ogsaa i Modsetninger ὅς μὲν — ὅς δέ (den ene — den anden) gennem alle Casus.

eller i casibus obliquis det definitive Pron. αὐτός, ἡ, ὅ (261).

eller endelig udtrykte man slet ikke dets Nominativ, saasom denne allerede laae i Verbets 3die Person, ligesom i Latinen, og forstodes af det Foregaaende. Ex. ἔδοξε τὶ λέγειν, videbatur aliquid dicere.

259. I det ældre Sprog og Dialekterne findes foruden de anførte endnu følgende Former af de personl. Pron.

i gen. sing. var det brug. ἐμοῦ, σοῦ, οὗ og dat. οἷ contraheret af det ion. ἐμέο, σέο, έο, — έοῖ.

ion. og dor. contr. ἐμεῦ, σεῦ, εὔ, (17), ogf. enklitiske.

poet. udvidet ἐμεῖο, σεῖο, εἶο (128, 42), eller

med δεν for ο: ἐμέθεν, σέθεν, έθεν, da δεν (222) ogsaa udtrykker Genitivbegrebet "af"

i dat. sing. for ἐμοί, σοί (ion. τοί), οἷ, ωοι. og dor. (skrevet med simpelt ι og tilhængt ν, 101): ἐμίν, τίν ell. τεῖν, ἴν.

i acc. s. og plur. for έ ion. og poet. σφε og μίν, dor. og att. νίν.

Plur. 1 Pers. dor. N. ἄμές, hom. ἄμμες, D. ἄμμι, A. ἄμμε, dor. ἀμέ.

— 2 — — - ὑμές, — ὑμμες, - ὑμμι, - ὑμμε, — ὑμέ.

260. Til Forstærkelse faae 1 og 2 Persons Pron. i Sing. undertiden tilhængt enclit. γε (dor. γα), i hvilket Tilfælde Accenten af ἐγώ trækkes tilbage. Ex. ἐγωγε (dor. ἐγωνγα, høot. ἴωνγα), ἐμοῦγε (af ἐμέογε), ἐμοιγε, ἐμεγε (med tilbagetrukket Accent). σύγε, dor. τύγα. — Bigel. tilsatte Coler og Dorer efter en Vocal νη. Ex. ἐγώνη, ἐμεύνη, ἐμίνη. τύνη.

* 261. II. Det definitive Pron. *αὐτός, αὐτή, αὐτό*, selv, declineret som Artikelen (140), kan, ligesom Lat. ipse, a, um, staae

enten a) adjectivisk som en Forstærkelse eller mere bestemt Angivelse af et forangaaende Nomen, eller af alle tre Personalpron. hvad enten samme ere udtryffeligg nævnte eller ligge i Verbet. Gr. *ἐγὼ αὐτός* jeg selv, *σύ αὐτή* du selv (fem.), *οἱ αὐτῶ* (for) ham selv, *εἶμι αὐτή* jeg gaaer selv, *αὐτός ἀπειλεῖς* du truer selv, *ἡμεῖς αὐτοί* vi selv, *σφᾶς αὐτούς* dem selv.

eller b) substantivisk blot som 3die Person, i Nom. altid med Eftertryk *αὐτός, αὐτή, αὐτό*, han - hun - den - det selv, ipse, a, um. Gr. *αὐτός ἔφα*, ipse dixit. Men i de andre Casus (cas. obliqui), uden Eftertryk, kun ligesom som 3die Persons Pron. (is, ea, id). Gr. *αὐτοῦ* hans, *αὐτῆς* hendes, *αὐτῶ*, *αὐτῆ* (for) ham, hende. *αὐτόν, ἡν, ὄ*, ham, hende, det. *αὐτῶν* deres o. s. v. (stjont og disse undertiden med Eftertrykket: selv.)

* 262. Men med Artiklen foran: *ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό* (att. ved Krasse, 120, *αὐτός, αὐτή, ταυτό* ell. *ταυτόν* o. s. v. ion. *ώτός, τωτό* 125) betyder den - det samme, idem.

263. Num. Med Ordinaltal bruges *αὐτός* som Ordet "selv" i Danstien. Gr. *δευτέρος αὐτός* selvanden, *πέμπτος αὐτός* selv: femte.

* 264. III. Det forstærkede Reflexivum bestaaer af Personalpronomer, der, ligesom i Nominativen (261, a), staae ledes og i casibus obliquis, naar disses Begreb er reflexivt (d: refererer sig til Tankens Subject), ere forstærkede ved tilføjet *αὐτός*, selv (ligesom i Latinen *mei ipsius, tibi ipsi, se ipsum*), enten staae, at begge Ordene (som hos Homer) forblive adskilte, Gr. *σέο αὐτοῦ, ἐ αὐτόν, ἐμέθεν αὐτῆς*, og ligel. med Posses. *ἐφ' αὐτοῦ θυμῶ* (suo ipsius animo); eller at de forenes i eet Ord, nemlig:

<i>Sing.</i>	Af 1ste Pers. ἐγὼ αὐτός:	Af 2den Pers. σὺ αὐτός:
<i>Gen.</i>	ἐμαυτοῦ, ἧς, οὔ.	σεαυτοῦ og σαυτοῦ, ἧς, οὔ.
<i>Dat.</i>	ἐμαυτῷ, ἧ, ῶ.	σεαυτῷ og σαυτῷ, ἧ, ῶ.
<i>Acc.</i>	ἐμαυτόν, ἧν, ό.	σεαυτόν og σαυτόν, ἧν, ό.
	min egen, mig selv.	din egen, dig selv.

3 Plur. Kun adskilte. *Gr.* ἡμῶν αὐτῶν, ὑμᾶς αὐτούς, αὐς, αἱ.

Af 3die Person. *Sing.*

Pluralis.

G. ἐαυτοῦ og αὐτοῦ, ἧς, οὔ. | ἐαυτῶν ell. adskilte σφῶν αὐτῶν.

D. ἐαυτῷ og αὐτῷ, ἧ, ῶ. | ἐαυτοῖς - σφίσιν αὐτοῖς, αἰς, οἰς

A. ἐαυτόν og αὐτόν, ἧν, ό. | ἐαυτούς - σφᾶς αὐτούς, αὐς, αἱ.

hvilket sidste Pron. overhovedet betyder een selv, eens eget, og derfor kan bruges om alle tre Personer. s. Syntaxen.

Jonist alle 3: ἐμεωυτοῦ, σεωυτοῦ, έωυτοῦ (123). — Uidentivul ere de dannede af den ion. *Gen.* ἐμέο, σέο, έο, hvoraf da ε baade i σεαυτοῦ og έαυτοῦ.

* 265. *IV.* De possessive eller adjective Personspronomina, som bruges for Genitiven af de substantive (258), ere dannede af samme (i *Sing.* ved Endelsen *ος* istedet for Genitivendelsen *ου*, i *Dual.* og *Plur.* ved Endelsen *τερος*, i *Pl.* ombyttet med den ion. *Nominativendelse es.*) saaledes:

<i>S.</i>	{	af ἐμοῦ: ἐμός, ἐμή, ἐμόν, min, mit.	
		af σου (σέο): σός, σή, σόν, din, dit. (hom. τεός, ή, όν).	
<i>D.</i>	{	af οὔ (έο): ός, ή, όν, sin, sit, men forekommer ikke i att. Prosa.	
		(ion. έός, έή, έόν).	
<i>P.</i>	{	af νῶϊ: νωίτερος, α, ον, vores (begges)	} Kun hos ion.
		af σφῶϊ: σφωίτερος, α, ον, eders (begges)	
<i>P.</i>	{	af ήμέες: ήμέτερος, α, ον, vor, col. αμός Hom.	
		af υμέες: υμέτερος, α, ον, eders, dor. og hom. υμός, ή, όν.	
		af σφέες: σφέτερος, α, ον, deres, σφέος og σφός Hom.	

Ann. Baade ός og σφέτερος findes og, ligesom έαυτοῦ (264) i Betydning af eens eget, om 1ste og 2den Person.

V. Demonstrative Pronomina, denne, dette, disse, ere:

* 266. a) Artiklen \acute{o} , $\acute{\eta}$, $\tau\acute{o}$ (140) med mere Eftertryk i Udtalen, ligesom ofte det tydske der, die, das. Ex. \acute{o} γὰρ ἦλθε (thi denne kom), \acute{o} $\acute{o}\nu\nu$ ἤγεσθον (disse vare nu forsamlede). Dog meest kun ion. dor. hos Homer og Tragikerne; sjelden i att. Prosa.

* 267. b) $\acute{o}\delta\epsilon$, $\acute{\eta}\delta\epsilon$, $\tau\acute{o}\delta\epsilon$, eller Artiklen med enclit. $\delta\epsilon$ i alle Casus, saas. gen. $\tau\acute{o}\upsilon\delta\epsilon$, $\tau\acute{\eta}\varsigma\delta\epsilon$ o. s. v. dat. pl. $\tau\acute{o}\iota\varsigma\delta\epsilon$, ion. $\tau\acute{o}\iota\sigma\acute{\iota}\delta\epsilon$ (157), og hos Hom. med declineret $\delta\epsilon$: $\tau\acute{o}\iota\varsigma\delta\epsilon\sigma\iota$, $\tau\acute{o}\iota\varsigma\delta\epsilon\sigma\sigma\iota$. Hos Hom. bruges det ofte til Forstærkelse af \acute{o} , $\acute{\eta}$, $\tau\acute{o}$, som af hic hiece, denne her. Attisk ogsaa $\acute{o}\delta\acute{\iota}$, $\acute{\eta}\delta\acute{\iota}$, $\tau\acute{o}\delta\acute{\iota}$.

* 268. c) Det meest brugelige Demonstrativ er $\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\varsigma$, $\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\eta}$, $\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}$, ogsaa en forstærket Artikel og declineret som denne, med det bestemmende τ foran paa de samme Steder, hvor Artiklen har det, saaledes:

Sing.	m.	f.	n.	Plur.	m.	f.	n.
N.	$\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\varsigma$,	$\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\eta}$,	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}$.	N.	$\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\iota$,	$\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}\iota$,	$\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}$.
G.	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\upsilon$,	$\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\eta}\varsigma$,	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\upsilon$.	G.	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\omega\nu$,	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\omega\nu$,	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\omega\nu$.
D.	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\omega$,	$\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\eta}$,	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\omega$.	D.	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\iota\varsigma$,	$\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}\iota\varsigma$,	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\iota\varsigma$.
A.	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\nu$,	$\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\eta}\nu$,	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}$.	A.	$\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\upsilon\varsigma$,	$\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}\varsigma$,	$\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}$.

Dual:

N.A. $\tau\acute{\epsilon}\tau\omega$, $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}$, $\tau\acute{\epsilon}\tau\omega$. G.D. $\tau\acute{\epsilon}\tau\acute{o}\iota\nu$, $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}\iota\nu$, $\tau\acute{\epsilon}\tau\acute{o}\iota\nu$.

Voc. Sing. $\acute{\omega}$ $\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\varsigma$! heus tu! o du!

* Num. 1. $\tau\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}$ og $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}$ (hoc, hæc) maae ei forverkes med $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{o}$ og $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}$ (idem, eadem) for $\tau\acute{o}$ $\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{o}$, $\tau\acute{\alpha}$ $\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}$ af $\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{o}\varsigma$ (262, 122). Undertiden er og $\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\varsigma$ forstærket ved $\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{o}\varsigma$. Ex. $\tau\acute{o}\upsilon\tau\prime$ $\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{o}$, hoc ipsum.

Num. 2. $\kappa\alpha\iota$ $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\alpha}$, ligesom idque, og det, og endydermere, til at fremhæve en følgende Omstændighed som især vigtig.

Num. 3. Adverbial bruges dat. fem. $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{\eta}$ om Stedet: der, her (kan underforstaaes $\chi\acute{\omega}\rho\alpha$); om Maaden: saaledes; og om Genlynet: i den Henseende, for saavidt.

Num. 4. En attisk Forstærkelse af $\acute{o}\upsilon\tau\acute{o}\varsigma$ er Endelsen $\acute{\iota}$, som i alle Casus søies til disses Endelse, og kun i Neutro ombnytted med

Endelsen *ο* og *α*. Gr. *οὔτοςί, αὐτήι, τουτί*, Lat. *hicce*. gen. *τουτουί* v. s. v. neutr. pl. *ταυτί*. Ligesom *ὄδι* (267) og *Ἰδν. οὔτωςί, υνί* (221 Anm.)

269. Som *οὔτος* declineres og *τοιούτος, τοιαύτη, τοιούτο* [og *τοιούτον* saadan; *τοσοὔτος, τοσαύτη, τοσοὔτο* og *-τον*, saa stor; og *τηλικούτος* ligel. saa gammel, stærk, stor, (d. e. *τοῖος, τόσος, τηλίκος*, med forstærket demonstrativ Betydning); med den Forskjel, at intet *τ* indskydes foran *ου* og *αυ*, samt at Neutr. og endes paa *ον*, ligesom *ταυτόν* (262).

* 270. d) *ἐκεῖνος, η, ο*, af *ἐκεῖ*, der, (ion. *κεῖνος*, æol. *κῆνος*, dor. *τῆνος*), den, hien, lat. *ille*, til Betegning af bekjendte Personer, ogsaa modsat *οὔτος*, ligesom *ille* og *hic*. — Ogsaa *ἐκεινοσί* hos Att. ligesom *οὔτοςί* (268 Anm. 4).

* 271. VI. Det relative Pronomen (qui, quæ, quod) er m. *ὄς*, f. *ῆ*, n. *ὄ*, hvilken, hvilket (forskjelligt fra Artiklen *ὁ, ἡ, τὸ* og Possessf. *ὄς, ῆ, ὄν*, 265). Det declineres som Artiklen (men stedse begyndende med spir. asper) saaledes:

	<i>Sing.</i>			<i>Dual.</i>			<i>Plur.</i>		
N.	<i>ὄς,</i>	<i>ῆ,</i>	<i>ὄ.</i>	<i>ὠ,</i>	<i>ᾶ,</i>	<i>ᾶ.</i>	<i>οῖ,</i>	<i>αῖ,</i>	<i>ᾶ.</i>
G.	<i>οῦ,</i>	<i>ῆς,</i>	<i>οῦ.</i>	<i>οῖν,</i>	<i>αῖν,</i>	<i>οῖν.</i>	<i>ᾶν,</i>	<i>ᾶν,</i>	<i>ᾶν.</i>
D.	<i>ῶ,</i>	<i>ῆ,</i>	<i>ῶ.</i>	som Gen.			<i>οῖς,</i>	<i>αῖς,</i>	<i>οῖς.</i>
A.	<i>ὄν,</i>	<i>ῆν,</i>	<i>ὄ.</i>	som Nom.			<i>οῦς,</i>	<i>ᾶς,</i>	<i>ᾶ.</i>

Anm. 1. Dette Relativum (ion. og dor. ogsaa *ὄ*) faaer undertiden det forklarende enklitiske Endetillæg *περ* (nemlig, dog) i alle Casus: *ὄσπερ* (hom. hyppig *ὄπερ*), *ῆπερ, ὄπερ*, gen. *οὔπερ* v. s. v.

Anm. 2. Rel. bruges (ligesom *ταύτη*, 268 Anm. 3) ofte adverbialt, saasom: *οὔ* og *ῆ* om Stedet, hvor (Hom. *ἦχι*). *ῆ* om Maaden, hvorledes. Acc. neutr. *ὄ* (for *δι' ὄ, ὄτι*), at, derfor at.

272. Som et Relativum kan og bruges Artiklen efter det Ord, hvortil den henhører, men i Nom. accentueret *ὄ, ῆ*, og kaldes da *articulus postpositivus*. Gr. *Ἀπόλλωνι, τὸ ν* (for *ὄν*) *τέκε Ἀητώ, Ἄ. den* (ο: den som) *Ἄ. havde født*.

273. Ligesom Adjectiverne τοῖος, τόσος, τηλίκος, (Lat. talis, tantus) ere demonstrative (s. 269), saaledes ere οἷος, ὅσος, ἡλίκος relative, som Lat. qualis, quantus.

* 274. VII. Bønslydende, men, eftersom de accentueres eller ikke, af forskjellig Bemærkelse, ere (ligesom i Lat. quis),

det spørgende, hvo? hvad?		det ubestemte, nogen, en, man.	
accentueret ell. parornt.		enklit. ell. ornton.	
Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. τίς c. τί n.	τίνες c. τίνα n.	τίς c. τί n.	τινές c. τινά n.
G. τίνος og τοῦ;	τίνων;	τινός og του.	τινῶν
D. τίνι og τῷ;	τίσι;	τινί og τῶ.	τισί
A. τίνα c. τί n.	τίνας c. τίνα n.	τινά c. τί n.	τινάς c. τινά n.
Dual. N. A. τίνε.	G. D. τίνων.	Dual. N. A. τινέ.	G. D. τινῶν.

Begge heelt igjennem efter 3die Declination.

275. Begge diése Pron. havde (som af en Nom. τός) Gen. τοῦ og του, ion. τέο og τεο, τεῦ og τευ. Dat. τῷ og τῶ, ion. τῆω og τεῶ. i Plur. Gen. (hom.) τέων og τεων, i den accentuerede Form spørgende, i den enklitiske ubestemt. — Det ubestemte Neutr. pl. τίνα ogsaa att. ἄττα, ion. ἄσσα. Gr. μικρὰ ἄττα (nogle Smaating).

276. Af indefinitum τις, τι, dannes de negative οὐ τις og μή τις, ingen. — Udskilt derimod εἴ τις, εἴ τι, som Lat. si quis, si quid.

* 277. Af Relativet ὅς, ἧ, ὅ, og enclit. τις, τι, er sammensat det relative ὅστις, ἧςτις, ὅ τι (74), hvosomhelst, hvo der, (quisquis, quicumque), hvoraf da begge Ordene declineres; saaf. gen. οὐτινος, ἧστινος, dat. ὧτινι, ἧτινι (53 Anm.) — Ligeledes og af det ion. ὅ (272 Anm. 1), men udeclineret, hos Hom. ὅτις, i gen. og dat. att. med den anden Form του og τῶ (af τος 275), gen. ὅτου, ion. ὄτεο (i Vers ogsaa ὄττεο og ὄτευ). dat. ὄτῶ, ion. ὄτεῶ, men acc. ὄτινα. ligesaa Pl. gen. ὄτων, ion. ὄτεων. dat. ὄτοισι, ion. ὄτέοισι, fem. ὄτέησιν. acc. ὄτινας. For neutr. ἄτινα ogs. hom. ἄσσα.

278. Til dette *ὅστις* hænges og i alle Cas. og Num. ofte *Conj.* οὖν, *δή* og *δήποτε*, ligesom *Lat.* *cumque*, *saaf.* *ὅστισοῦν*, *ἡτισοῦν*, *ὅτιοῦν*.

279. Et ubestemt Pron. er og *ὁ*, *ἡ*, *τὸ δεῖνα*, en *vis*, *Ken*, *den* og *den*, *gen.* *δεῖνος*, *d.* *δεῖνι*, *a.* *δεῖνα*. *Pl. n.* *δεῖνες*, *g.* *δεῖνων*, *d.* *mangler*, *a.* *δεῖνας*. Ogsaa *udeclineret*.

* 280. VIII. Gjensidigt eller *reciprokt* Pron. (*hin- anden*), som efter sin *Natur* hverken kan have *Nominativ* eller *Sing. er.* (dannet af *ἄλλος*, en *anden*), følgende: *Pl. gen.* *ἀλλήλων*. *d.* *ἀλλήλοις*, *αις*, *οις*. *a.* *ἀλλήλους*, *ας*, *α*. *Dual. g.* og *d.* *ἀλλήλοιν*, *αιν*, *οιν*. *a.* *-λω*, *α*, *ω*, (*Dual. sjældn* i *Prosa*).

281. IX. Nogle *correlative* eller *mod hinanden* svarende *pronominal* *Adjectiver* adskille sig ved deres *Begyndelses* *bogstav*, ligesom de lignende *Adverbier* s. *ovenf.* 224. (*jvf.* 269, 273), *saasom*

<i>πόσος;</i>	<i>ποσός,</i>	<i>ὀπόσος</i>	<i>ὄσος</i>	<i>τόσος</i>
hvor stor?	af en <i>Størrelse.</i>	hvor stor (<i>obj.</i>)	saar stor <i>som.</i>	saar stor.
<i>ποῖος;</i>	<i>ποιός</i>	<i>ὀποῖος</i>	<i>οῖος</i>	<i>τοῖος</i>
hvordan?	af en <i>vis Art.</i>	hvordan (<i>obj.</i>)	saadan <i>som.</i>	saadan.

Sigel. *πηλίκος*, *όπηλίκος*, *ήλίκος*, *τηλίκος* (269).

Det *spørgende* *Begyndelses* *bogstav* *π* *ion.* *κ.* *Gr.* *κόσος*, *κοῖος*, *όκόσος*, *ύκοῖος*, *liges.* *κότε*, *όκότε*, *κοῦ*, *κῶς* *o.* *s.* *v.*

§. 25. Verbum, det's genera, modi, tempora.

* 282. Et *Verbum* har i *Græffen*, ligesom i *Latinen*, egentlig kun *tvende* ved *Formen* *fuldstændig* *adskilte* *Soveds* *arter* (*genera*): *Activum* og *Passivum*, under hvilket *sidste* og *indbefattes* *hvad* man kalder *Medium* (288). *Disse* *Arter's* *Betydninger* *ere* *følgende* :

* 283. A. Af Activformen (som i Præs. Ind. endes paa ω eller $\mu\iota$) s. E. *γελᾶω* leer, *δίδωμι* giver, er Bemærkelsen

enten a) transitiv, naar Subjectet virker paa en Gjenstand udenfor sig. Ex. *τύπτω* slaer, *λούω* vasker, *τίθημι* sætter. — Ogsaa ere af disse Verba nogle effective, naar Subjectet bringer en Anden til at gjøre eller lide Noget. Ex. *παύω* bringer (Gen) til at ophøre, hvile. *κοιμάω* lader sove, dysker i Søvn.

eller b) intransitiv, naar Subjectet er eller kommer i en vis Tilstand. Ex. *ζῶω* lever, *θνήσκω* dør, *εἰμί* er. — Selv nogle transitive B. faae undertiden intransf. Betydning. Ex. *περιάγω* fører omkring, men og reiser, drager omkring. *πράττω* gjør, men og befinder sig (saas. *εὖ*, vel), *τί πράττεις*; quid agis? hvortledes lever du? *ποταμός ἐκδιδοῖ*, Floden løber ud.

Ann. 1. Nogle intransf. B. kunne og, paa Grund af deres Betydnings Lighed med Passivets, bruges som dette med Præpos. *ὑπό*. Ex. *θνήσκω ὑπό τινος* dør o: dræbes af Een.

Ann. 2. Kun i nogle B. har Activformen af Perf. og Aor. 2. passiv Bemærkelse. s. nedensf. 305.

* 284. B. Af Passivformen (som i Præs. Ind. endes paa *ομαι* af ω , og *μαι* af $\mu\iota$), er Bemærkelsen ikke blot den passive, hvor Subjectet er lidende, Ex. *τύπτομαι* bliver slaaet, *λούομαι* vaskes, *τίθημαι* sættes; men ofte og reflexiv, d. e. at Subjectet er handlende, men dets Virksomhed gaaer over paa eller til det selv, saaledes at det

* 285. enten a) bliver det nærmeste Object for sin Handling, d. e. virker paa sig selv, altsaa tillige bliver lidende. Ex. *τύπτομαι* bliver slaaet (pass.) og slaaer mig selv (refl.), *λούομαι* vaskes og vasker mig, ligesom lat. lavar, ungor, cingor o. d. undertiden og med et andet Tingsobject. Ex. *λούομαι τὰς χεῖρας* vasker mig (paa) Hænderne. *ἐννυμαι* (af *ἐννυμι*) induor. *τέρπομαι* delector, fornøies og fornøier mig. *ἀπέχομαι* afsol- der mig.

* 286. eller b) bliver det fjernere Object (Person's object) for sin egen Virksomhed, d. e. virker for sig selv eller med Hensyn til sig selv, og altsaa kan have et andet Tings object i Accusativ. Ex. af αἰτέω (beder) αἰτέομαι (τι) udbeder mig (Noget). ὑποδέω (binder under) ὑποδέομαι binder (Skoe) under mine Fødder. ἄγω fører, ἄγομαι f. hen til mig, henter mig, saaf, γυναῖκα (gifter mig). — Ogsaa hvor Subjectet lader Noget gjøre for, ved, imod sig. παρατίθεμαι τραπέζαν lader et Bord sætte for mig. διδάσκομαι τοὺς παῖδας lader mine Børn undervise. συμβουλεύω giver Raad, raader (τινὶ τι), -ομαι lader mig give Raad, raadfører mig med.

* 287. c) Et Slags reflexivt eller neutralt Begreb udtrykkes og ved Passivformen af de effective V. (283, a), da den tilkjendegiver, at Subjectet selv kommer til den Handling eller i den Tilstand, som Activformen tilkjendegav, men uden just (som i Passf.) ved en Paavirkning udenfra at bringes deri; hvilket vi derfor i Dansken udtrykke ved et activt eller neutralt Verbum. Ex. παύομαι bringes til at ophøre, ophører. κοιμάομαι falder i Sovn, lægger mig til at sove. φοβέω (gjør bange), φοβέομαι bliver bange, τινὰ frygter Xen. δαίνυμι (bes værter), δαίνυμαι lader mig beværte, holder Maaltid, fortærer Noget (τι). ὀργίζομαι, χολοῦμαι bliver vred, irascor (af ὀργίζω, χολόω gjør vred). αἰσχύνομαι skammer mig (τὶ over Noget).

* 288. Da Passivet altsaa i disse reflexive Betydninger er en Slags Middeltling imellem Activ og Passiv, og har Noget af begge Begreb i sig, kaldes det i saadant Tilfælde Medium. Naturligviis er det kun ved transitive Verba, at den reflexive Betydning kan finde Sted.

289. Anm. Dog hvor det første Slags Reflexiva (285) kunde forveksles med reent Passiva, bruges hellere Activformen med tilføjet reflexivt Pronomen (264). Ex. ἐπαίνεσθαι passf. roses, ἐπαίνειν ἑαυτὸν refl. rose sig selv.

Men forskjellige fra dette Medium ere følgende to Slags Passiva, skjønt de i vidtløftig Forstand, ofte og i Verifa, kaldes media:

* 290. a) Passivformer med reen activt (transitivt eller intrans.) Begreb, ligesom Lat. verba deponentia. Gr. *χράομαι* bruger, utor. *εργάζομαι* arbejder, operor. *μάχομαι* strider. *ἀλάομαι* slækker om. — Undertiden er af V. deponentia ogsaa den active Form i Brug, ligesom i Lat. f. Gr. *revertor* og *revertor*, men ofte i forskjellig Betydning. Gr. *ἀρχω* og sædv. *ἀρχομαι* er den første, begynder (Act. ogsaa regjerer.)

* 291. b) Passivformer med reciprok Bemærkelse, d. e. som tilkjendegive en Handling, der foretages gjensidig imellem flere Subjekter (liges. vort: slaaes, trættes, omgaaes o. d.) Gr. af *μίσγω* (blander), inf. pass. *μισγεσθαι* blandes o: omgaaes sammen. *διαλέγεσθαι* tale sammen. *ἀγωνίζομαι* kæmper i Veddekamp.

* 292. Mediumsbegrebet har i Præsens, Imperf. Perf. og Plusqpf. ingen fra Passivet forskjellig Tempusform. I Futurum derimod og Moristerne er Passiv og Mediumsformen forskjellig; endskjønt den sidste og undertiden bruges i passiv Betydning, og ligesaa den første i reflexiv.

Modi.

* 293. I hver af disse Hovedarter gives der ikke blot de samme 4 Modi (Maader, hvorpaa Verbet forholder sig til Subjectet), som i Latinen, Indicativus, Conjunctivus, Imperativus, Infinitivus, ligesom og Participium, men desforuden endnu en Optativus, hvis Begreb Latinerne udtrykke ved deres Conjunctivus; men i Græssen stille disse tvende Modi sig fornemmeligen saaledes fra hinanden, at

294. Optativen gjerne udtrykker den subjective (i den Talendes Tanker mulige) Tildragelse eller Følge af Noget, altsaa og et Ønske, en Formodning, Haab eller Frygt, ofte og

med Tilføielse af Partiklen *ἄν* (hos Hom. *æ* enclit.), der paa een eller anden Maade gjør Tanken ubestemt, omtrent som vort *vel*, *maaskee*, *nok* o. d. Gr. γένοιτο ἄν τοῦτο, gid dette vilde skee. οὐκ ἄν ἀνασχοίμην, jeg skulde ikke kunne udholde. ἠγούμην, ἐπεὶ σχολάσαις, τότε σε &c. jeg troede, at, naar du fik (maatte have) Rolighed, du da o. s. v. οὐκ ἄν ἀποφεύγοις τὴν νόσον, du vilde ikke kunne undgaae Sygdommen. τί ἄν ὀφελοῖμι σε; hvad skulde jeg vel nytte dig? — hvorimod

295. **Conjunctiven** tilkjendegiver den objective (i Sagen selv mulige) Tildragelse eller Følge, samt i uafhængige Sætninger en Opmuntring eller Advarsel, et betvivlende Spørgsmaal (det bestemte udtrykkes nemlig ved Indicativen), en uvis eller formodet Fremtid (altsaa mindre bestemt end fut. ind.) ligel. ofte med *ἄν*. Gr. ἴωμεν eamus! τί ποιῶ; hvad skal jeg vel gjøre? τάχ' ἄν θυμὸν ὀλέσσει, han vil nok miste sit Liv (thi ind. ὀλέσει vilde være en bestemt Paastand). οὐπω ἴδον οὐδὲ ἴδωμαι, jeg har endnu ei seet og vil vel heller ei faae at see.

296. I afhængige Sætninger bruges gjerne **Conjunctiven** som Lat. præs. og perf. conj. naar Sætningen følger efter præs. fut. eller imperat. eller naar den er en naturlig Følge af det Foregaaende; **Optativen** som Lat. imperf. og plusqvampf. naar den følger efter et Præteritum, eller kun tænkes som Følge af det Foregaaende; — hvilket og **Ændelserne** tilkjendegive, der i **Conj.** ere som Præsentiis, i **Opt.** som Imperfectetis. Gr. λέγω ell. λέξω, ἴν' εἰδῆς (conj.) jeg siger ell. vil sige det, for at du kan vide det (scias). ἔλεξα, ἴν' εἰδείης (opt.) jeg sagde det, for at du kunde vide det (scires). περιμενῶ (fut.) ἕως ἀνοιχθῆ (conj.) τὸ δεσμοτήριον, jeg vil vente til Fængslet aabnes (donec aperiatur). περιεμένομεν (impf.) ἕως ἀνοιχθείη (opt.) τὸ δ. vi ventede til F. maatte blive aabnet (aperiretur). — Ligeledes i betingede Sætninger **Conj.** naar Betingelsen kan ventes, **Optat.** naar den ikke forventes. Gr. εἰ ἄν πάντες ἔλθωσι, om de alle skulle komme (venerint). εἰ π. ἔλθοιεν, om de alle vare komne (venirent ell. venissent).

Tempora.

* 297. Tiden, naar Noget skeer, tilkjendegives i hver Art og Modus ved følgende Former :

Nutiden eller en nuværende Handling eller Tilstand ved Præsens. Ex. λύω løser, λύομαι løses, λύειν at løse, λύεσθαι at løses. Dette Tempus bruges derfor og om det, der altid eller sædvanligen skeer.

Fremtiden eller en tilkommende Handling eller Tilstand ved Futurum. Ex. λύσω vil løse, λυθήσομαι vil blive løst. Hvortil endnu kommer i Passiv af nogle Verba et saakaldet Paulo post futurum (Fut. af Perfectet), som udtrykker, at Noget i Fremtiden vil være skeet. Ex. λελύσομαι vil være løst. μνήμα λελείπεται et Minde vil være efterladt.

Fortiden eller det Forbigangne tilkjendegives ikke blot ved de samme 3 Præterita som i Latinen, Imperfectum, Perfectum og Plusquampl., men ogsaa ved de for Græskens særegne Aorister (χρόνοι ἀόριστοι) eller ubestemte Fortider. Imellem disse 4 Slags Præterita er Hovedforskjellen denne :

* 298. **A. Aoristen** er det Tempus, hvormed der i Græskens sædvanlig fortælles (ligesom i Latinen ved perfectum) fordi den blot tilkjendegiver, at Noget er skeet, uden Hensyn til dets Fortsættelse og Varighed (hvad Imperf. tilkjendegiver), eller til dets Følge, om samme endnu er til (som i Perf.) eller ogsaa forbi (som i Plusqpf.); hvorfor den især tjener til at udtrykke det Forbigangne som momentant eller Noget, der skeede med Eet. — Imperfectet derimod tilkjendegiver, som Latinernes Imperf., at det Forbigangne var ufuldendt, da noget Andet skeede, eller at det havde en vis Varighed. Ex. Jeg sad og skrev (ἔγραφα, impf.), da der kom (ἦλθε aor.) Bud; men: jeg skrev mit Navn (ἔγραψα aor.). ἐπολέμει (impf.) τοῖς Θραξὶ καὶ ἐνίκησε (aor.) μάχῃ, han friggede (længere varende)

med *Thraferne* og *seirede* (momentant) i et *Slag*. Begge disse *Tempora* kaldes derfor af nogle nyere *Grammatikere* *historiske*.

Ann. Dog iagttages denne *Forstjæl* ikke altid saa ganske *nøie* eller *tydelig*, især hvor *Begrebet* af det *Bedvarende* eller *Momentane* ligger i *Verbet* selv, *Forstjellen* altsaa ei behøvede at *tilkjendes* gives ved *Tempus*'et. Saaledes finder man *Impf.* ἔφην (*sagde*), ἐπεμπον (*sendte*), εἶρετο (*spurgde*), om det *Momentane*; og *Aor.* ἔστην (*stod*), ἔμεινα (*forblev*), πλάγχθη (*stakkedes om*), om det *længere Varende*.

299. Men begge *tilkjendegive* ogsaa, at en *Ting* *jevnlig* er *sket*, altsaa *pleier* at *skæ*; med andre *Ord*: de *udtrykke*, ligesom *præsens*, en *almindelig Sætning*, som er *grundet* paa *gjentagne Erfaringer*, hvilket vi i *Dansten* sædvanlig *udtrykke* ved *Præsens*. *Ex. Impf.* i "hvo der *lyder Guderne*, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ, *ham hørte* ο: *høre de og gjerne*." ἤντε μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων ταῦρος, ligesom *Tyren* er den *største* af alt *Rvæget*. *Aor.* ἰ οἶνος ἔδειξε νόον ἀνθρώπου, *Binen viste* (ofte) ο: *viser sædvanlig Menneskets Tænkemaade*. Naar de have *offret Dyrerne*, sælge de (ἀπέδοντο) *Þovederne* (*Herodot*). πολλά ἀνθρώποις παρὰ γνώμην ἔπεσε, *mange Ting* *falde* ud for *Menneskene* imod deres *Forventning*.

300. I de 4 *Modi* udenfor *Indicativen* *udtrykke* *Horisterne* gjerne kun *Begrebet* af *Modus*, ikke af nogen *Fortid*, og bruges derfor som *Præsens*. *Ex.* λῦσον με *løs* mig. διδάξόν με, ἵνα μάθω, *underret* mig, for at jeg kan *lære*. ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, saaledes *omkomme* og en *Anden*. ἐκέλευε δοῦναι, *befalede* at *give*. ταχὺς εἰς τὸ ἀκούσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, *hurtig* til at *høre*, *langsom* til at *tale*. — I *Participium* *derimod* *beholder* *Horisten*, som i *Indic.* sit *Fortidsbegreb*. *Ex.* μαθὼν, ἀκούσας, som *havde erfaret*, -*hørt*.

301. Da *Horisten* blot *overhovedet* *tilkjendegiver* en *Fortid* eller at *noget* er *sket* (298), kan den bruges *allevegne*

hvor man blot vilde udtrykke dette, uden Hensyn til Varighed eller Følge, altsaa staae baade som Imperfect, Perfect og Plusquamperf., ved hvilke vi i Dansken derimod næiere udtrykke disse Bifestemmelser. (Latinerne bruge ligeledes ofte deres til Aoristen svarende Perfectum). Sammenhængen maa altsaa vise, ved hvilket af disse Tempora Aoristen skal oversættes. Ex. *ὄμᾶς συνέλεξα* jeg har forsamlet Eder (vos collegi). *πολλὰ κίς ἐδαύμασα* jeg har ofte undret mig. *ἐπεὶ σπεῖσαν καὶ ἐπίον* efterat de havde offret og drukket (postquam med perf.) *τοῦτο ποιήσας* bogst. havende gjort α: efter at have gjort ell. da han havde gjort dette. *ἀποθανόντος Δαρείου* da D. var død (defuncto Dario).

302. Aoristus conjunctivi bruges ikke blot som Latinernes perf. conj. men endog som deres dermed nær beslagtede fut. exact. indie. til at betegne den af to tilkommende Handlinger, som skal gaae forud for den anden. Ex. *οὐ παύσομαι* (fut.) *πρὶν ἢ ἔλω* ἢ *πυρώσω* (aor.) *τὰς Ἀθήνας*, jeg vil ikke ophøre før jeg faaer indtaget eller afbrændt A. (cepero, combussero).

* 303. B. Perfectet udtrykker, ligesom i Dansken *), en nu fuldført Handling, hvis Virkning eller Følge endnu tænkes at finde Sted (præsens rei perfectæ). Ex. *λέλυκα* jeg har løst (Noget, som nu er løst), *λέλυμαι* er løst. *γέγραφα* jeg har skrevet (saas. et Brev, som nu er til). — Plusquamperfectet derimod en forhen fuldført Handling, hvis Virkning eller Følge tillige tænkes at være forbi (præteritum rei perfectæ). Ex. *ἐλέλυκα* jeg havde løst (Noget, som dengang var løst), *ἐλελύμην* var løst. *ἐγγράφειν* jeg havde skrevet (saas. et Brev, der nu ei tænkes mere at være til). (Hvor derimod disse Følger af den fuldførte Handling ei bestemt behøve at tænkes som tilværende eller ikke tilværende, men blot at Handlingen er fuldført, bruges Aoristerne 301).

*) I Latinen derimod kan Perfectum have to Bemærkelser, i det den enten, som Grækerne Aorist, udtrykker blot det Forbigangne (301), og derfor er det almindelige fortællende Tempus (298), eller, som det græske og danske Perfect, tilfjendegiver den fuldendte Handling med vedværende Følge.

304. Da der saaledes i Perfectet ligger et Præsensbegreb, bliver dette ofte det meest gjældende, saa at Perfectet udtrykker den vedvarende Virkning af den fuldendte Handling. Ex. ἔστιν οὐστίνας τεθαύμασας; er der Noget, som du har fattet Beundring for, ο: som du beundrer? Ligel. af δίδω pf. δέδοικα og δέδια er kommen i Frygt ο: frygter. εἶδω seer, erkjender, pf. οἶδα som novi, har indseet, erkjendt, ο: veed. θνήσκω døer, pf. τέθνηκα er død. καλέω falder, pf. pass. κέκλημαι er bleven kaldt, ο: hedder. κτάομαι med. erhverver mig, pf. κέκτημαι har erhv. ο: besidder. μνάομαι kommer i Erindring om, pf. μέμνημαι som meminī, er f. i G. ο: husker. — Plusquamperfectet af saadanne Verba faaer da naturligviis Imperfectbemærkelse, og Paulo post futurum bliver da deres Futur. Ex. ἐμμενήμην (memineram) var kommen i Erindr. ο: huskede. μεμνήσομαι (meminero) vil være f. i G. ο: vil erindre.

305. Perfectum og Plusqpf. act. (især i deres 2den Form) saavel som Aor. act. af visse Verba, faae ofte passiv eller neutral Præsens og Imperfectbemærkelse. Ex. ἵστημι stiller, pf. ἔστηκα, plusq. ἐστήκειν er - var stillet ο: staaer, stod, aor. 2 ἔστην stod. φύω lader fremvære, πέφυκα er opvoret, ο: groer, er, ἐπεφύκειν, ἔφυν vorte, var. ἀλίσκομαι fanget, pf. ἐάλωκα er fanget, a. 2 ἐάλων blev fanget. πηγύμι hefter fast, πέπηγα er fastheftet, sidder fast. ὄλωμι ødelægger, ὄλωλα er ødelagt, gaaet under, forloren. σβέννυμι slukker, aor. 2 ἔσβην blev slukt.

* 306. Af alle disse Tempora — Præs. og Imperf. undtagne — gives der to Slags Former, den 1ste eller Skarpere (med eget Mærkebogstav, 310 Anm.), og den 2den eller blødere (uden særegent Mærkeb.), men mestendeels uden Forskjel i Bemærkelsen. Saaledes har man i Activo Perf. 1 & 2, Plusqpf. 1 & 2; i Passivo Fut. 1 & 2 *); og i

*) Paulo post futurum kaldes af nogle Nye det 3die Futurum i Pass., hvilken Benævnelse de gamle Grammatikere aldrig

alle 3 genera (act. pass. med.) Aor. 1 & 2. Som oftest er og kun den ene af dem i Brug, eller, hvor de begge bruges, henhøre de gjerne enten til forskjellige Dialekter, eller til forskjellige Tidsaldere, eller have forskjellig Bemærkelse. Ex. ἴστημι i Aor. 1 ἔστησα, transitiv stillede, i Aor. 2 ἔστην intr. stod (305).

* 307. Samtlige Tempora kan man dele i to Klasser:

Hovedtempora: Præsens, Futurum, Perfectum.
 Afledede Temp. Impf. og Aor. 2, Aorist. 1, Plusqvampf. hvis Form og Afledning af hinanden i Indicativo foreløbig kan overskues i følgende Tabel af Verbet λύω.

I. i Activo:

Af præsens λύω, futur. λύσω, perfect. λέλυκα, dannes impf. ἔλυον, aor. 1. ἔλυσα, plusqpf. ἐλελύκειν. Aor. 2 dannes som impf., og Perf. og Plusq. 2 som 1, men alle af de Fortere Stamformer (309), uden eget Mærke. (306).

II. i Passivo og Medio

dannes Temp. ved Endelsens Forandring af det samme i Act.					
Af præs.	futur.	perfect.	Af impf.	aorist. 1.	plusqpf.
act. λύω	λύσω	λέλυκα	ἔλυον	ἔλυσα	ἐλελύκειν
λύομαι.	λύσομαι.	λέλυμαι.	ἔλυόμην.	ἔλυσάμην.	ἐλελύμην
Præs. p. 8' m.	Fut. med.	Perf. pass.	Impf. p. 8' m.	Aor. 1 med.	Plusq. p.
i Hovedtemp.	Endelsen μαι.		i afled. Temp.	Endelsen μην.	
Fut. p. 1.	λύθήσομαι,	2. λύσομαι	Aor. pass. 1.	ἔλυθήην,	2. ἔλυθήν.
Paulo p. fut.	λελύσομαι.				

I de andre Modi dannes Tempora af de samme i Indicativo blot ved Endelsens Forandring.

bruge, og det med god Grund, fordi det har sin særegne Bemærkelse, hvilken ei pleier at tilkjendegives ved Talbenævnelse.

§. 26. Verbernes Bestanddele og Klasser.

* 308. Af foranstaaende Tabelle vil sees, at man ved det græske Verbums Conjugation har at agte paa tre Ting:

1) **Stammen** eller Ordets væsentligste Bestanddeel, og især dennes sidste Bogstav, som kaldes **Mærkebogstavet** (character), ved hvilket Verbernes forskjellige Klasser adskilles fra hinanden (310). Saaledes er i *λύω*, *γράφω*, *λέγω*, Stammerne *λυ*, *γραφ*, *λεγ*, Mærkebogstaverne *υ*, *φ*, *γ*.

2) **Sorøgelsen** (augmentum) foran Stammen i tempora præterita. s. §. 27.

3) **Endelsen**, som følger efter Mærkebogstavet og i Conjugationen forandres. s. §. 28.

* 309. Dog ikke sjelden har Verbet i Præsens og Imperf. en udvidet Form*), i hvilken der efter Mærkebogstavet og forved Conjugationsendelsen er indskudt eet eller flere Bogstaver, som altsaa maae bortkastes, naar man vil finde Stammen, hvoraf de andre Tempora ere dannede. Ex. *τ* i *τύπτω* (Stf. *τύπω*), *αν* i *δαρθάνω* (Stf. *δάρθω*). Undertiden er og Stammens Vocal forandret eller forlænget. Ex. *τίκτω* (Stf. *τέκω*). *θνήσκω* (af St. *θαν*, *θανα*, *θνα*).

* **Ann.** Ogsaa visse Tempora have særegent Mærkebogstav forved Endelsen, saasom fut. 1 *σ*, perf. 1 *κ* eller adspirat *φ*, *κ*.

*) Fra Præsens i 1ste Person er det i Conjugationslæren fundet det bekvemtest at gaae ud, skjønt det dermed ikke er sagt, at dette Tempus altid i Sprogets Dannelse har været det ældste. Rimelignvis har endog i Græskens, som i andre Udsprog, det simpleste Præteritum (Aor. 2), som brugtes til Fortælling (det ældste Slags Foredrag), maa skee endog i 3die Person (som i Hebraiskens), været den første Form, hvori et Verbum fremtraadte. s. Ex. *τάμε* ell. *ἔταμε* (stær) af St. TAM, hvoraf siden udvidet Præs. *τάμνω*, *τέμνω* (stjærer).

* 310. Ved Mærkebogstavet (308) adskilles samtlige græske Verba i følgende 3 Klasser:

a) Verba pura, hvis Endelse ω er reen (10), eller som til Mærkebogstav have en Vocal eller Diphthong, d. e. altsaa alle de, som endes paa $\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\epsilon}\omega$, $\acute{\omicron}\omega$, $\acute{\iota}\omega$, $\acute{\upsilon}\omega$, eller $\acute{\alpha}\acute{\iota}\omega$, $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\omega$, $\acute{\omicron}\acute{\iota}\omega$, $\acute{\alpha}\acute{\upsilon}\omega$, $\acute{\epsilon}\acute{\upsilon}\omega$, $\acute{\omicron}\acute{\upsilon}\omega$. Ex. γελάω, φιλέω, τῖω, λύω, καίω, παιδεύω, ἀκούω.

Anm. 1. Af de rene Verba paa $\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\epsilon}\omega$, $\acute{\omicron}\omega$, $\acute{\iota}\omega$, $\acute{\upsilon}\omega$, have undertiden forlængede Former paa $\eta\mu\iota$, $\eta\mu\iota$, $\omega\mu\iota$, $\upsilon\mu\iota$.

Anm. 2. Udskillige oprindelig rene Verba have i Præsens og Imperf. faaet Consonantindstød af ζ , $\sigma\kappa$ og $\nu\nu$ (309) og kun de øvrige Tempora dannede af den rene Form. Ex. πελάω πελάζω. γνῶ γιγνώσκω. κερῶ κεραννύω.

b) Verba liquida, hvis Mærkebogstav er et af de flydende λ , μ , ν , ρ , eller de Verba, som endes paa $\lambda\omega$ (udvidet $\lambda\lambda\omega$), $\mu\omega$ (udv. $\mu\nu\omega$), $\nu\omega$ og $\rho\omega$ (ofte med Stammens Vocal forlænget til Diphthong). Ex. βάλλω, νέμω, τέμνω, κρῖνω, φαίνω (for φάνω), σπείρω (f. σπέρω).

c) Verba muta, hvis Mærkebogstav er et stumt Bogstav (21 h. 24), som altsaa endes paa

πω, βω, φω (πτω 309). Ex. βλέπω, λείβω, γράφω. τύπ-τω.

κω, γω, χω (κτω 309). Ex. πλέκω, λέγω, τρέχω. τίκ-τω.

τω, δω, θω.

Ex. ἀνύτω, ἄδω, πλήθω.

samt paa ζω og σσω, att. ττω. Ex. ἄζω, πράσσω, att. πράττω.

(egentlig Udvidelser enten af rene Stamformer, Ex. πελάω πελάζω, πλάω πλάσσω, att. ττω. eller af Stf. paa γω og δω, Ex. κράγω κράζω, φράδω φράζω, σφάγω σφάζω, att. σφάττω.) Endelig nogle faa paa ξω og ψω, Ex. ἀλέξω, ἔψω, (thi sædvanlig ere σ , ξ , ψ kun Futurets Mærkebogstaver).

Anm. Jonisk er undertiden i V. liqv. og muta Endelsen ω udvidet til $\acute{\epsilon}\omega$ (126). Ex. συμβαλλέω for -λλω, μαχέομαι sædv. μάχομαι.

311. Efter Accentuationen inddeles Verberne og i

1. verba harytona, som have Acut paa penultima (53).
Saadanne ere alle verba liquida og muta, samt pura undtagen de contracte. Ex. τέμνω, τύπτω, τίω.
2. v. circumflexa (περισπώμενα), hvis Endelse ω er contr. af $\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\epsilon}\omega$, $\acute{\omicron}\omega$ (63). Ex. τιμῶ (af τιμάω), φιλῶ (af φιλέω), δηλῶ (af δηλώω).
3. verba paa $\mu\tilde{i}$, der, naar de bestaae af to Stavelses, ere properispomena (undtagen φημί og εἰμι); naar af flere, proparoxytona (61, b). Ex. εἴμι, (τλήμι, γινῶμι ubrug.) τίθημι, δίδωμι.

§. 27. Augmentet.

* 312. I alle tempora præterita tilfjendegives Fortidsbegrebet ved et eget Eftertryk paa Verbets Begyndelse, som kaldes Forøgelsen, augmentum, — i Imperf. og Moristerne kun i Indicativen, i Perf. og Plusqvpf. gjennem alle Modi. Denne Augmentering er to Slags:

* 313. A. Begynder Verbet med en Consonant, da faae dets temp. præterita fortil Forøgelsen af en Stavelse, augmentum syllabicum, som i Imperf. og Moristerne af Indicativen er et blot $\acute{\epsilon}$, Ex. af λύω: ἔλυον, ἔλυσα, p. ἐλύομην, ἐλύσαμην (307); men i Perf. Plusqvpf. og Paulopostfut. har forved dette ϵ gjentaget Verbets første Consonant, hvilket kaldes Reduplication (Dobbelaugment), foran hvilken Plusqvpf. som oftest atter faaer et $\acute{\epsilon}$. Ex. λέ-λυκα; ἔλε-λύκειν, P. λέ-λυμαι, ἔλε-λύμην, λε-λύσομαι. Signende Fordobling har Latinen i *pependi, eucurri, memordi* (i gl. Lat. som i Græksen *eccurri, memordi*), *peperci, tetigi, cecidi* &c.

314. Men hvor Verbet begynder med et Dobbeltbogstav (23) eller med to Consonanter, vilde Reduplicationen i Grækerne's Dren forvolde Misflang, i hvilket Tilfælde derfor Perf. og Plusqpf. blot fik det enkelte ϵ til Augment. Gr. $\psi\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$, $\acute{\epsilon}$ - $\psi\alpha\lambda\kappa\alpha$, ϵ - $\psi\acute{\alpha}\lambda\kappa\epsilon\iota\nu$. $\phi\theta\epsilon\acute{\iota}\rho\omega$, $\acute{\epsilon}$ - $\phi\theta\omicron\rho\alpha$. $\sigma\acute{\pi}\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\epsilon}\sigma\pi\alpha\kappa\alpha$, men $\iota\sigma\tau\eta\mu\iota$ af $\sigma\acute{\tau}\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\epsilon}\sigma\tau\alpha\kappa\alpha$ med spir. asper (jvf. 28). Dog naar den anden af de to Begyndelsesconsonanter er en liquida, bruges undertiden Fordoblingen. Gr. $\gamma\rho\acute{\alpha}\phi\omega$, $\gamma\acute{\epsilon}$ - $\gamma\rho\alpha\phi\alpha$. $\mu\acute{\nu}\alpha\omicron\mu\alpha\iota$, $\mu\acute{\epsilon}$ - $\mu\eta\eta\mu\alpha\iota$. $\beta\lambda\acute{\alpha}\pi\tau\omega$, $\beta\acute{\epsilon}$ - $\beta\lambda\alpha\mu\mu\alpha\iota$. Ligel. foran $\pi\tau$ i $\acute{\pi}\epsilon\pi\tau\omega\kappa\alpha$ (af $\pi\acute{\tau}\acute{\omega}\omega$ brug. $\acute{\pi}\acute{\iota}\pi\tau\omega$). $\kappa\tau\acute{\alpha}\omicron\mu\alpha\iota$ har ion. $\acute{\epsilon}\kappa\tau\eta\mu\alpha\iota$, vol. og att. $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\tau\eta\mu\alpha\iota$.

* 315. Et Begyndelsesconsonanten adspirat, da bliver den i Reduplicationen tenuis, s. 79. Gr. $\phi\iota\lambda\acute{\epsilon}\omega$, $\pi\epsilon\phi\acute{\iota}\lambda\eta\kappa\alpha$.

316. Begynder Verbet med $\acute{\rho}$, da fordobles dette efter augm. syll. ϵ (94) og redupliceres ikke i Perf. Gr. $\rho\acute{\alpha}\pi\tau\omega$, $\acute{\epsilon}\rho\rho\alpha\phi\omicron\nu$, $\acute{\epsilon}\rho\rho\alpha\phi\alpha$, $\acute{\epsilon}\rho\rho\acute{\alpha}\phi\epsilon\iota\nu$. (Dog har Hom. $\rho\epsilon\rho\upsilon\pi\omega\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\varsigma$). — Ligeledes hos Hom. Ψ . $\acute{\epsilon}\mu$ - $\mu\omicron\rho\alpha$ af $\mu\epsilon\acute{\iota}\rho\omicron\mu\alpha\iota$, og $\acute{\epsilon}\sigma$ - $\sigma\mu\alpha\iota$ af $\sigma\acute{\upsilon}\omega$. (i Perf. en Metathesis for $\acute{\rho}\epsilon$, $\mu\epsilon$, $\sigma\epsilon$, 93).

317. Istedetfor $\lambda\epsilon$ er Redupl. $\epsilon\iota$ i $\lambda\alpha\mu\beta\acute{\alpha}\nu\omega$, hvorafr $\rho\acute{\iota}$. $\acute{\epsilon}\iota\lambda\eta\phi\alpha$, $\lambda\alpha\gamma\chi\acute{\alpha}\nu\omega$ $\rho\acute{\iota}$. $\acute{\epsilon}\iota\lambda\eta\chi\alpha$ (fjont og $\lambda\acute{\epsilon}\lambda\omicron\gamma\chi\alpha$), og $\lambda\acute{\epsilon}\gamma\omega$ (i Betydn. samler) $\rho\acute{\iota}$. $\acute{\epsilon}\iota\lambda\omicron\chi\alpha$, pass. $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\lambda\epsilon\gamma\mu\alpha\iota$. — Ligejaa $\epsilon\iota$ for $\mu\epsilon$ i $\epsilon\acute{\iota}\mu\alpha\rho\mu\alpha\iota$ af $\mu\epsilon\acute{\iota}\rho\omicron\mu\alpha\iota$. (E $\acute{\iota}\rho\eta\chi\alpha$ kan ligesaa vel være af $\acute{\epsilon}\rho\acute{\epsilon}\omega$, hvorafr fut. ion. $\acute{\epsilon}\rho\acute{\epsilon}\omega$, att. $\acute{\epsilon}\rho\acute{\omega}$, som af $\acute{\rho}\acute{\epsilon}\omega$ (figer), det heller ikke forekommer).

318. Imperf. af $\delta\acute{\upsilon}\nu\alpha\mu\alpha\iota$, $\beta\omicron\upsilon\lambda\omicron\mu\alpha\iota$ og $\mu\acute{\epsilon}\lambda\omega$ have, især attisk, Augm. η for ϵ : $\acute{\eta}\delta\upsilon\nu\acute{\alpha}\mu\eta\nu$, $\acute{\eta}\beta\omicron\upsilon\lambda\omicron\mu\eta\nu$, $\acute{\eta}\mu\epsilon\lambda\omicron\nu$ (ligesom $\theta\acute{\epsilon}\lambda\omega$ af $\acute{\epsilon}\theta\acute{\epsilon}\lambda\omega$ $\acute{\eta}\theta\acute{\epsilon}\lambda\omicron\nu$.) Ligeledes $\acute{\alpha}\pi\omicron\lambda\acute{\alpha}\upsilon\omega$ baade $\acute{\alpha}\pi$ - $\acute{\epsilon}\lambda\alpha\upsilon\omicron\nu$ og $\acute{\alpha}\pi$ - $\acute{\eta}\lambda\alpha\upsilon\omicron\nu$ (355).

319. Jonisk udelades, især hos Digterne, da Tempuset er fjendeligt af Endelsen, ofte Syllabaugm. ϵ ; hos Hom. endog det dobbelte; og Augmentets Accent kommer da paa næste Stavelse. Gr. $\beta\acute{\eta}$ for $\acute{\epsilon}\beta\eta$, $\beta\acute{\alpha}\lambda\omicron\nu$ f. $\acute{\epsilon}\beta$. $\beta\lambda\acute{\eta}\sigma\theta\alpha\iota$, $\beta\lambda\acute{\eta}\tau\alpha\iota$ (conj.), $\beta\lambda\acute{\eta}\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$, $\delta\acute{\epsilon}\gamma\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$, (jvf. 445). Ligel. att. baade $\chi\rho\acute{\eta}\nu$ og $\acute{\epsilon}\chi\rho\acute{\eta}\nu$.

320. Jon. og dor. Digtere forlænge for Metrumets Skyld Reduplicationens ϵ til $\epsilon\iota$. Gr. $\delta\acute{\epsilon}\delta\iota\alpha$, $\delta\epsilon\acute{\iota}\delta\iota\alpha$ (af $\delta\epsilon\acute{\iota}\delta\omega$).

321. Plusquamperf. har ofte, selv i attist Prosa, intet ε foran Reduplicationen. Gr. πεπόνθεσαν.

322. I det homeriske Sprog findes Redupl. undertiden i Aor. 2, ligesom i Perf. gjennem alle Modi; sjeldnere i Fut. 1 act. og med. Gr. λανθάνομαι (af λάθω) λελάθοντο, λελαθέσθαι. κάμνω κεκάμω. πείθω πέπειθον, πεπειθήσω. δέχομαι δεδέχομαι.

* 323. B. Begynder derimod Verbet med en Vocal, da bliver denne i alle tempora præterita forlænget (ligesom i Lat. āgo ēgi, ēmo ēmi), hvilken Forlængelse, fordi dens Udtale medtager mere Tid, kaldes augmentum temporale. Saaledes forlænges

α til η, og αι til η. Gr. ἀνύω, ἤνυον, ἤνυκα. αἰτέω, ἤτεον. αυ til ην, naar der følger en Consonant. Gr. ἀνδάω, ἤνδαον. ε til η, og i nogle Β. til ει. Gr. ἐδέλω, ἤθελον, ἔχω, εἶχον. εν til ην, men oftest usforandret. Gr. εὔχομαι, ἤνχόμην og εὔχοο til ω, og οι til ω. Gr. ὀμιλέω, ὤμιληκα. οἰκέω, ὀίκεον. οἶομαι, ὠόμην og ὠμην. Dog οι ofte usforandret. ι og υ til langt ι og υ. Gr. ἴζω, ἴζον. ὕω, ὕον, ὕσα. Men ἴδον forlænget εἶδον.

Lange Vocaler, samt Diphth. ει og ου, blive usforandrede. (Kun εικάζω faaer undertiden η, og οἶδα i Plusq. ἤδειν af εἶδα).

324. Men har Begyndelsen α og αυ Vocal efter sig, da faaer den ikke gjerne Augment. Gr. αἶω, αἶον. αὐαίνω, αὐαῖνον. Undtag αείδω og αἶσσω, som faae η. — Og αι bliver, hvor Stamformen havde α, deraf til η, ikke til η. Gr. αἶρω af ἄρω a. 1 ἤρα.

325. Temporalaugmentet ω forstærkes ved syllab. ε i ὄραω og ἀν-οίγω (533). Gr. ἑώραον og ἀν-έωξα. pf. ἑώρακα, ἀν-έωγα. — Ligesaa Verbets Begyndelsesvocal ω i ὠθέω og ὠνέομαι. Gr. ἑώθου, ἐώνημαι.

326. Oprindelig og ion. havde undertiden og syllab. ε for ved en Vocal, hvilket da siden er beholdt i nogle Verba; foran α i

ἄδω og ἀνδάνω, ἐάνδανον, pf. 2 ἔαδα. ἀλίσκομαι, aor. 2 ἐίλων, pf. ἐάλωκα. ἀγγυμι (bryder) af ἄγω, aor. 1 ἔαξα, pf. 2 ἔαγα, aor. 2 π. ἐάγην. Foran ε hom. i ἔργω, ἔεργον, pf. ἔεργμαι (ἰαδν. contr. εἶργμαι). εἶρω, ἔερμαι. εἶπον, ἔειπον (126).

327. Ogsaa bruges augm. syllab. i Perf. ἔολπα af ἔλπω, ἔοργα (af ἔργω), og ἔοικα (af ἔικω), i hviis Plusqumvff. Temporalaugm. falder paa ο: ἐώλπειν, ἐώργειν, ἐώκειν. Og ligeledes i Impf. ἐώρτασον af ἐορτάζω. — Men Perf. οἶδα (af εἶδω) uden Augm. (Plusqumvff. s. 323 Slutn.)

328. Begyndte Verbet med spir. asper, da faldt samme paa Augmentet. Gr. ὄράω ἐώραον (525), ἄδω ἔαδα (526), αἰρέω, ἤρέθην.

329. Temporalaugmentet udelades ofte i den ioniske Dialekt, selv i Perf. Gr. οἰκέω, οἰκεον, οἰκημαι. ἄπτω ἄμμαι. ἐργάζομαι ἐργασμαι (for εἶργ.)

* 330. Ogsaa af Temporalaugmentet Hayes (ligesom af syllab. 313) i Perf. og Plusqumvff. af endeel Verba en Reduplication, i det Verbets Forste Begyndelsesvocal α, ε, ο med vaafølgende Consonant sættes foran Temporalaugmentet. Gr.

ἀγείρω (samler) pf. for ἡγερκα vedupl. ἀγ-ἡγερκα.

ἐγείρω (vækker) — ἡγερκα — ἐγ-ἡγερκα.

ἔρχομαι (af ελεύθω) — ἡλυθα — ἐλ-ἡλυθα.

ὄμνυμι (af ὀμόω) — ὠμοκα — ὀμ-ὠμοκα.

Ligesaa ἀκούω, pf. 2 ἀκ-ήκοα. ἀλείφω, ἀλ-ήλιφα, pass. ἀλήλιμμαι. ἐλάω, ἐλ-ήλακα, ἐλήλαμαι. ὄζω (af ὄδω) pf. 2 ὄδ-ωδα. ὄλλυμι (af ὄλλω) pf. 2 ὄλ-ωλα, (af ὀλέω) pf. 1 ὄλ-ώλεκα. ὄρύσσω, ὄρ-ώρυχα. οἴχομαι, οἴχ-ωκα. Denne Reduplication kaldes vel den attiske, men bruges dog i alle Dialekter og selv i det gamle homeriske Sprog.

331. Anm. Ionisk stær Fordoblingen ogsaa uden videre Temporalaugment. Gr. αἰρέω, ἀρ-αίρηκα. — Og Digterne ombyttede for Metrum's Skyld undertiden de to første Stavelsets Quantitet. Gr. ἄρω, ἄρ-ηρα, ἤρ-αρα. ὄρω, ὄρ-ωρα, ὠρ-ορα.

332. Dgsaa i Aor. 2 bruges undertiden denne att. Reduplication, men (ligesom i 331) med den lange Vocal paa første Plads. Gr. ἄρω, ἤρ-αρον. Att. fun af ἄγω ἤγ-αγον.

Augm. i sammensatte Verba.

* 333. Et Verbet sammensat med en Præposition som beholder sin Bemærkelse, falder sædvanlig Augmentet ikke paa Præpositionen, men efter samme paa Verbet. Gr. καταβάλλω, κατ-έβαλον (103), καταβέβληκα. παρ-ακούω, παρ-ήκουον. — Ligeledes indskrives efter εὐ og δυσ augm. temporale, men ikke augm. syllab. Gr. εὐ-εργετέω εὐ-ηργέτου, δυσ-αρεστέω δυσ-ηρέστου. (men εὐ-δοκιμέω ἠὺ-δοκίμου, δυσ-τυχέω ἐδυστύχησα, ikke εὐ-εδοκ. ell. δυσ-ετύχ.) — Dg προ med augm. syll. ε efter sig bliver ved Kraft til πρου (120). Gr. προέπεμψε προύπεμψε.

334. Dog faae nogle Composita, især naar de bruges som Simplicia uden særskilt Bemærkelse af Præpositionen, Augmentet foran samme. Gr. καθεύδω (sover) ἐκάθενδον (simplex εὐδω meest fun hos Digtere). ἐπίσταμαι (veed) ἠπιστάμην, ἀμφιέννυμι (iFlæder) ἠμφιέσμαι. Endskjønt Sprogbru- gen dog og heri var vaklende og ingen ganske bestemt Regel derfor kan gives. Saaledes findes og καθηῦδον. — I andre staaer Augmentet med endnu mere Eftertryk beggesteds tillige. Gr. ἀν-ορθύω ἠν-ώρθουν, ἀν-έχομαι ἠν-ειχόμεν, παρ-οινέω ἐπαρ-ώνουν.

335. Num. Διαιτάω og διακονέω (af διαίτα og διάκονος) augmenteres undertiden i Midten, som om de vare sammensatte med Præpos. διά og begyndte med α. Gr. διήτων og ἐδιήτων, διηκόνουν og ἐδιηκ.

Run Aor. 1 ai for oi, samt (af det aol. -εια) 2. ειας, 3. ειε, og 3 pl. ειαν.

Optativens Mærke er altsaa Diphthongerne i Endelsen.

* 341. Sing. Dual. Plur.

Imperativ. 2. ε, 3. έτω. ετων έτων. ετε έτωσαν og όντων
Aor. 1 ον άτω. ατον άτων. ατε άτωσαν og άντων.

* 342.

Infin. Præs. og Fut. ειν. Aor. 2. ειν. Aor. 1. αι. Perf. έναι.
Endelsen ειν oprindeligt εν, (parox.) homerisk έμεναι eller apokops
peret έμεν. Aor. 2 ειν contr. af det ion. έειν (ell. έεν).

* 343.

Particip. Præs. og Fut. ων, ουσα, ον. Aor. 2. ών, οῦσα, όν
oryt. Aor. ας (f. αντς 88) ασα, αν. Perf. ώς, νια, ός.
§ B. paa άω har Perf. part. ώς (f. αώς) att. i Fem. ῶσα.
Gr. έστώς, f. έστῶσα, n. έστώς (f. έσαός).

II. i Passivo og Medio.

* 344. *Indic.* Forvedtempora og *Conjunctivus.*

S. μαι σαι *) ται. D. μεθον σθον σθον P. μεθα σθε νται.

Ind. Afledede Temp. og *Optativus.*

S. μην σο *) το. D. μεθον σθον σθην. P. μεθα σθε ντο.
§ Forvedtemp. 2 og 3 Dual. lige, i afledede ulige (336).

Imperat. 2. σο, 3. σθω. σθον σθων. σθε σθωσαν og σθων.
i Aor. 1 m. αι άσθω. ασθον άσθων. ασθε άσθωσαν og
άσθων.

Infin. σθαι (i Perf. og Aor. 2 med. penultima betonet, 368).

Particip. μενος, η, ον, i Perf. μένος (parox.) hvilke Endel-
ser i perf. og plusq. sæjes umiddelbar til Verbets Mærke-
bogstav (Gr. λέγμαι), men ellers i Indic. 1 Pers. samt 3
plur. saae forved sig ο, i de andre Pers. ε. i Aor. 1 m. α.

§. 28. Conjugationændelser af Β. παα ω.

* 336. I. i Activo.

<i>Indicativ.</i>	<i>Singularis.</i>	<i>Dualis.</i>	<i>Pluralis.</i>
Præs. og Fut.	ω εις ει.	ομεν ετον ετον.	ομεν ετε ουσι*)
Impf. Aor. 2.	ον ες ε.	ομεν ετον έτην.	ομεν ετε ον*)
Perf. 1 § 2.	α ας ε.	αμεν ατον ατον.	αμεν ατε ασι*)
Aorist. 1.	α ας ε.	αμεν ατον άτην.	αμεν ατε αν*)
Plusqpf. 1 § 2	ειν εις ει.	ειμεν ειτον είτην.	ειμεν ειτε εισαν
	ιον. εα εας εε (contr. ει ελλ. η).		ογ εσαν.
	i att. η ης ει ελλ. ειν. (contraherede).		

*) 3 plur. ουσι og ασι for ονσι og ανσι (88), doriſt οντι og αντι, Dat. unt og ant. 3 afledede Tempora affortet blot ον og αν.

3 hele Activ er 1ste Pers. dual. eens med 1ste plur. παα μεν (dor. μες).

Hovedtempora have 2 og 3 dual. lige, og 3 pl. παα (ντ)σι. Afledede Temp. — — ulige, — — ν. men hos Hom. undertiden og 3 Pers. dual. παα τον.

337. Anm. Af Perf. og Plusq. har 2 sing. enkelte Gange beholdt den gamle Endelse σα. Gr. οιδας (οιδασσα) οισσα (123, 83). ηδεας att. ηδης, ηδησα.

* 338. Sing. Dual. Plur.

Conjunct. ω ης η. ομεν ητον ητον. ομεν ητε ωσι.
 Endelsen som i Hovedtemp. men med lange Vocaler istedet; for Indicativens ο og ε. (Dog har Hom. for Versemaalets Skyld undertiden fort Vocal. Gr. ἴομεν f. ἴωμεν, εἶδετε f. ἴδητε).

339. Anm. For ω, ης, η, har det gamle Digtersprog undertiden ωμι, ησα, ησι. Gr. ἴκωμι, ἐπέλησα, λάβησα.

* 340. Sing. Dual. Plur.

Optat. οίμι οίς οι. οίμεν οίτον οίτην. οίμεν οίτε οίεν.
 V. contr. οίην, οίης, οίη. οίημεν οίητον οίήτην. οίημεν οίητε οίεν.
 Findes og, men sjelden, i fut. perf. og aor. 2 af V. Barytona.

i *Conj.* og *Opt.* de samme lange Vocaler og Diphthonger som i *Activo.* — i *Imperat.* og *Inf.* ε og i *Part.* ο (uudt. i *Aor.* 1 med. α). Ex. *ΑΥ*ο-μαι, *ΑΥ*ε-ται, *ΑΥ*ω-μαι, *ΑΥ*ε-σθαι, *ΑΥ*ό-μενος. s. Tab. b.

* 345. *) 2den Persons fing. Endelser σαι og σο bruges blot i perf. og plusqpf. (samt i Verba paa μι), hvor de søies umiddelbar til Stammen. Ex. λέλ^τσαι, ελέλ^τσο. Men i de andre Tempora bortfaldt (ionisk 91) σ, og de tilbageblivende Endelser αι og ο bleve da (attisk og almindelig) contraherede med den forved σ gaaende, til Endelsen hørende, Vocal (dog ikke med Dptativens οι og αι). Saaledes er Endelsen af 2 Sing. i

Indic. og Imper. εσαι, εσο, ασο, Conj. ησαι, Dpt. οισο,
ionisk: ε-αι, ε-ο (ευ), α-ο, — η-αι, — οι-ο.
almind. contr. η(att.ει)ου, ω, — η. — οιο

Nogle B. (βούλομαι, οἴομαι, og fut. ὄφομαι) faae i Ind. 2 Pers. stedsε ει, og kun i Conj. η. Ex. βούλει, εὐν βούλη.

* 346. Hvor Activum i Endelsen havde τ, faaer Passivum i dets Sted σθ. Ex. Act. τον, την, τε, Pass. σθον, σθην, σθε. — Men da der i perf. og plusqpf. af Verba liquida og muta (510) kom en Consonant forved dette σθ (544), bortfaldt af disse 3 Consonanter σ (90). Ex. τετύφ-σθαι, τετύφθαι. Men i 3 plur. blev Haardheden af Consonanten forved νται og ντο undgaaet ved Omskrivning (ligesom i Latinen) med Verbets perf. particip. og 3 plur. af ειμί (er) i Præs. og Imperf. Ex. τέτυφ-νται ved τετυμμένοι εισι, τέτυφ-ντο ved τετυμμένοι ἦσαν. Ligesaa i hele perf. Conj. og Dptat. ved præs. Conj. og Opt. af ειμί s. Passivtabelten.

347. Ionisk bruges for νται og ντο, selv efter en Vocal, og i V. pura αται og ατο, (Ex. δεδαί^αται s. δέδαι^νται, τυπτοία^ατο s. τύπτοι^ντο), og altsaa i perf. og plusq. af V. impura ingen Omskrivning. Ex. τετύφα^αται τετύφα^ατο. — Ligesaa bliver Endelsen οντο i impf. og aor. 2 ion. til έατο. Ex. έβούλοντο, έβουλέατο, έμηχανάοντο -νέατο (det foreg. α bortfalden); og i V. pura 3 plur. af Perf. og Plusqpf. paa ηνται og ηντο til έαται og έατο. Ex. φηνηται οικέαται (af οικέω), έκτηνηται έκτέαται (af κτάομαι).

348. Duals og Pluralendelsen μεθον og μεθα hos Digterne ogsaa forlænget μεσθον og μεσθα.

* 349. I Optativ er Passivendelsen egentlig *ίμην, ιο, ιτο, ι* præs. fut. og aor. 2 m. med foregaaende *ο*, i aor. 1 m. med *α*, (*οίμην* og *αίμην*), men i perf. af rene Verba sammentruffen med den foregaaende Vocal (117, 118). Ex. af *τιμάω, τετιμήμην, τετιμήμην, ἦο, ἦτο, ι* urene B. omstreeven (346 Slutn.)

* 350. De passive Morister have ganske særegent samme Endelser som Verba paa *μι* af *εω* (kun med *η* overalt istedetfor *ε*), eller som Impf. af *εἰμί* (459), nemlig:

Ind. S. *ην ης η. D. ημεν ητον ἦτην. P. ημεν ητε ησαν*
(hom. *εν*).

Conj. - (*έω*)*ῶ ῆς ῆ - ῶμεν ῆτον ῆτον. - ῶμεν ῆτε ῶσι.*

Opt. - *είην εἶς εἶη. - f. pl. εἶητον εἶετην. - εἶημεν εἶητε εἶεν.*
Ion. og att. sammentr. *εἶμεν, εἶτε.*

Imperat. *ηθι ἦτω ητον ἦτων ητε ἦτωσαν.*

Inf. *ῆναι* (hom. *ἡμεναι*). Part. *εἶς* (f. *έντες*), *εἶσα, έν*, (88, 207).

Conjunctivets oprindelige *έω* i Verb ofte *εἶω*.

Med Tillæg af disse Endelser dannes nu Tempora af Stamformen. Men da samme ofte tillige lider adskillige Forandringer, saa ville disse nu blive fremsatte for hvert Tempus især.

§. 29. Temporum Dannelsse. *)

* 351. Ikke alle Arter af Verba have lige mange Tempora, og sjelden har noget Verbum mere end een af de to Former, som benævnes eensdan (306). Ja man vil neppe finde et eneste, hvoraf alle Tempusformer forekomme, (thi de nedenfor i Conjugationstabellerne fuldstændig gennemførte staa blot som Paradigmer).

Dog fordi et Stammetempus mangler eller ikke forekommer, mangler derfor ikke altid (som i Latinen) de deraf

*) Med meest Nytte lærer Begynderen tilligemed Dannelsen af hvert Tempus strax dets Conjugation i alle Modi gennem alle Tabellerne, efter i Forveien at have gjort sig dets Endelser bekendte af §. 28.

dannede Tempora, men disse følge i deres Dannelse Analogien af de øvrige Verba. Ex. ἀκούω har ikke fut. act. ἀκούσω, men dog aor. ἤκουσα. λείπω ikke perf. act. λέλειφα, men alligevel pf. pass. λέλειμμαι.

* 352. Udenfor Indicativen dannes Tempora af de samme i Indicativen blot ved Endelsens Forandring (§. 28), og det enkelte Augments Vortkastelse (312). Ligeledes de andre Personer altid af den 1ste. Man behøver altsaa i Almindelighed blot at mærke sig Dannelsen af 1ste Person i Indic. af hvert Tempus, saaledes som nu her følger.

Af Præsens

bruges sædvanlig Kun een Form, som kan være:

* 353. i nogle Verba den simple Præsensform, bestaaende af den blotte Ordstamme (308) med Endelsen ω i Act., ομαι i Pass. og Med. Ex. λύ-ω λύ-ομαι, λέγ-ω, γράφ-ω, βούλ-ομαι. — Hertil kan man og regne de B. der ere dannede af andre Taledele, som Stamme, med Endelserne áω, έώ, óω, εύώ, άζώ, ίζώ, ύνω. Ex. af Subst. πλοῦτος (Rigdom) πλατέω (er rig), πλατίζω (gjør rig). af Adj. δῆλος (aaftenbar) δηλόω (gjør aab.)

* 354. i andre den udvidede Præsensform (309), hvis Stamme har faaet enten forlænget Vocal (saas. α forlænget til αι ell. η, ε og ι til ει, υ til ευ), eller et Indskud efter sig (310), undertiden begge Dele, og Reduplication af Verbets første Conson. med ι foran Verbet. Ex. αἴρω, τήκω, λείπω, φθείρω, φεύγω, (af St. αρ, τακ, λιπ, φθερ, φυγ). τύπ-τω, τέμ-νω, άγ-νύω, άμυρτ-άνω, εύρ-ίσκω (for τύπω, τέμω, άγω, άμάρτω, εύρω). φαίνω, βαίνω (s. Φάνω, βάω). δι-δρά-σκω, μι-μνή-σκω (af δράω, μνάω).

* 355. Kun sjelden have *Β.* med udvidet Præsensform beholdt Stamformen tillige, saasom *ἐλαίνω* ogsaa *ἐλάω*, *γηράσκω* og *γηράω*, *θιγγάνω* og *θίγω*, *κελεύω* og *κέλομαι*. Men da de fleste Tempora i udvidede *Β.* dannes af Stamformen (353), maa en saadan, selv hvor den ikke er brugelig, for Etymologiens Skyld antages, og kaldes da Verbets Thema. Gr. *λείπω*, Th. *λείπ-ω*, hvs. aor. 2 *ἔλιπον*. *βαίνω*, Th. *βάω*, hvs. fut. *βήσομαι*.

* 356. Stamformens Vocal har ofte faaet en anden Omlyd baade i Dialekterne og i visse Tempora, saas. for *ε* ion. og i Aor. 2 *α*, og i Perf. *ο*. Gr. *τρέπω*, ion. *τράπω*, aor. 2. *ἔτραπον*, pf. *τέτροφα*. *τέμνω*, *ἔταμον*, *τέτομα*. Ligeledes i Udvidelser, Gr. *τέκω* *τίκτω*, *θνάω* *θνήσκω*.

* 357. Imperfectum

dannes af den brugelige (simple eller udvidede) Præsensform blot ved Forandring af Endelsen *ω* til *ον* i Act. *ομαι* til *όμεν* i Pass. og Med. (307), med behørigt Augment foran (§. 27). Gr. *λύω* *ἔλυον*, *λύομαι* *ἐλύομεν*, *λείπω* *ἔλειπον*, *ἐλειπόμεν*. *τύπτω* *ἔτυπτον*. *αἰρέω* *ἤρεον*, *ἤρεόμεν*.

* 358. Udenfor Indicativen er Impf. ikke forskjelligt fra Præsens, fordi Endelsen er den samme og Augmentet bortkastet, (ligesom de og i Latinen ere cens i Inf. og Particip.)

Om det ion. Impf. paa *εσκον* og *εσόμην* s. nedenf. 367.

* 359. Aoristus 2 (secundus) act. & med.

forekommer kun i endeel af de Verba, hvis brugelige Præsensform var den udvidede (354), og dannes da af den ubrugelige og Fortere Stamform (355) ved samme Endelser og Augment, som Imperfectet af den brugelige (357). Gr.

Præs.	Imperf.	Stamsform	Aor. 2 act.	Aor. 2 med.
λείπω	ἔλειπον	(λίπω)	ἔλιπον	ἐλιπόμην
φεύγω	ἔφευγον	(φύγω)	ἔφυγον	ἐφυγόμην
εὐρίσκω	εὐρίσκον	(εὐρω)	εὐρον	εὐρόμην
λαμβάνω	ἐλάμβανον	(λάβω)	ἔλαβον	ἐλαβόμην
αἰρέω	ἤρουν (ην)	(ἔλω)	εἶλον	εἰλόμην.

Saaledes er i Aor. 2 den brugelige Formis ϵ forkortet til ι , eller, naar det kom af ϵ , ligesom dette (356) til α , Gr. κτείνω af κτένω, ἔκτανον. Fremdeles $\epsilon\upsilon$ til υ , $\alpha\iota$ og η til α (354); og hvad der var indskudt efter Mærkebogstavet (309, 354) er bortfalden.

360. Derimod fattes aor. 2 act. og med., og bruges kun aor. 1,

a) i de \mathcal{B} . med blot simpel Præsensform (355), hvor aor. 2 ikke kunde blive forskjellig fra Imperf., eller faae Omlyd (356). Gr. λύω, impl. ἔλυον, a. 1 ἔλυσα. λέγω, ἔλεγον, ἔλεξα.

b) i \mathcal{V} . pura (355) undtagen nogle faa paa $\acute{\epsilon}\omega$, hvor aor. 2 dannedes af en Stf. paa urent ω . Gr. κτυπέω, (af κτύπω) ἔκτυπον. Ligeledes savnes a. 2 i de paa $\acute{\iota}\zeta\omega$, $\acute{\upsilon}\nu\omega$ o. fl. som ei have anden Stf.

c) selv i nogle \mathcal{B} . med forlænget Vocal, især paa $\nu\omega$ og $\rho\omega$ (310, b), endstjønt de dog havde kortere Stf. og deraf aor. 2 pass. paa $\eta\upsilon$. Gr. φαίνω, σπείρω, a. 2 p. ἐφάνην, ἐσπάρην, i act. kun a. 1 ἔφην, ἔσπειρα.

361. Nogle \mathcal{B} . have begge Morister, dog ikke gjerne lige meget eller ligedan brugte (306). Gr. πέρθω a. 1 ἔπερσα og 2 ἔπρατον (95). λείπω, ἔλιπον, først senere a. 1 ἔλειψα. derimod ἀγγέλλω a. 1 ἠγγείλα, kun hos Digterne 2 ἠγγελον. βαίνω (træder) a. 2 ἔβην trædte, a. 1 ἔβησα Iod træde.

362. 3 adskillige \mathcal{B} . paa ω (udvidede af Stf. paa $\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\omicron}\omega$, $\acute{\iota}\omega$) er aor. 2 dannet af Formen paa $\mu\iota$ (s. ned. 450 c.) Gr. βαίνω, (af βᾶω, βῆμι) ἔβην. βιάω, (af βίωμι) ἐβίον. γινώσκω, (af γνώω, γνώμι) ἔγνω. φύω (Φῦμι) ἔφυ.

363. Da Aor. 2 maaffec slet ikke er dannet af noget forud eksisterende Præsens (s. Anm. nederst paa S. 86), saa gives der adskillige Aoristi 2di, hvortil der selv af Stamsformen ikke har dannet

net sig noget brugeligt Præsens, hvis Mangel derfor erstattes ved et andet Verbum af samme Bemærkelse. Saadanne ere

εἶδον og ἴδον (saac).	For præs. εἶδω (video)	bruges ὄραω (seer).
εἶπον og a. 1 εἶπα (sagde).	— ἔπω (Subst. ἔπος)	— Φημί, λέγω.
ἤλυθον og ἤλθον (kom).	— ἐλεύθω, ἔλθω	— ἐρχομαι.
εἶλον (tog).	— ἔλω	— αἰρέω.
ἔδραμον (løb).	— δρέμω (356)	— τρέχω.
ἔφαγον (aad, spiste).	— φάγω	— ἐσθίω
ἤνεγκον og 1. -κα (førte).	— ἐνέκω, -γκω	— φέρω.

Anm. εἶπον beholder sit Augment εἰ ogsaa udenfor Subj.

364. Undertiden ere 1ste og 2den Morists Endelser forvekslede, saa at f. Ex. εἶπον ogsaa med 1ste Aor. Endelse hedder εἶπα (363), og ombendt aor. 1 ἤνεγκα ogsaa ἤνεγκον. Rigesaa har aor. 2 ἔπεσον, for ἔπεσα (af πέτω, brug. πίπτω) altid til aor. 1 mi Μαρτεβόγισαν ο faact aor. 2di Endelse ον. Saaledes og hos Hom. ἴξον (af ἴκω, brug. ἰκνέομαι), og 3 Pers. med. δύσετε, ἐβήσετε (af δύω og βάω, brug. βαίνω).

365. Hertil kunne og henføres de homeriske Imperativer med ο foran aor. 2 Endelse: οἴσε (af οἶω brug. φέρω), ἄξετε plur. (af ἄγω), og i Med. δύσεο, βήσεο, λέξεο ell. λέξο, ὄρσεο ell. ὄρσο, og δέξο (af δύω, βαίνω, λέγω, ὄρω, δέχομαι), hvilket andre ansee for fut. imperat. men som ellers ikke forekommer.

366. Om den homeriske Reduplication i Aor. 2. s. ovenf. 322 og 332. Ex. πλήσω (Etf. πλήγω) πέπληγον. Φράζω (Φράδω) πέφραδον. λαμβάνω (λάβω) a. 2 inf. m. λελαβέσθαι.

367. Baade af Imperf. og Aor. 2 gives der en ionisk Form πaa εσκον i act. og εσκόμην i med. meest uden Augment, som har iterativ eller frequentativ Betydning, d. c. tilkjendegiver en jevnlig Gjentagelse af Handlingen, saavel den vedvarende (i impf.) som den momentane (i aor. 2). Ex. Homer siger, at Penelope opløste bestandig (ἀλλύεσκε) om Natten, hvad hun havde vævet om Dagen. Og Herodot 4, 130: at Perserne, saa ofte nogle Gaar bleve tilbage, hvergang toge dem (λάβεσκον οἱ Πέρσαι); hvorimod ἀνέλυε og ἔλαβον blot vilde have betydet opløste, toge. — (Homer har og φάνεσκε intransf. for a. 2 pass. ἐφάνη). — En lignende Form har

Som. paa ασκον, (som af et Præsens paa άω), og paa σασκον, dannet af aor. 1 paa σα (smf. 364). Ex. γίπτασκον af γίπτω, Fastede bestandig. σπείσασκον, af σπένδω, a. 1 έσπεισα, ofrede sædvanlig.

* 368. Aor. 2 har samme Endelser, som impf. (359), altsaa udenfor Indicativen som præsens, dog med den Forskjel, at Endelsen i aor. 2 inf. act. og med. samt imper. med. og part. act. er accentueret (342, 343). Ex. af τύπτω

præs. inf. a. τύπτειν, p. τύπτεσθαι. part. a. τύπτων, εσα, ον. aor. 2 — τυπέιν, — τυπέσθαι. — — τυπών, εσα, όν. Sigel. præs. imperat. m. τύπτου, aor. 2 τυποῦ, dog paroxyt. naar en Præposf. heftes foran. Ex. επιλάθου.

369. Num. Ogsaa de fem Imperativer ειπέ, έλθέ, εύρέ, ιδέ, λαβέ blive fordømmeste oxytonerede. Men ere de sammensatte med en Præposition, falder Accenten paa samme. Ex. έξελαθε.

* 370. Da den passivformede aor. 2 paa όμην oftere har reflexiv eller activ, end reen passiv Bemærkelse, saa henføres den under Medium, hvorimod der for det passive Begreb bruges en særegen aor. 2 Form paa ην, ligeledes dannet af den kortere Stamform. s. nedensf. 418. Ex. φαίρω (af φάνω) έφάμην. κρύπτω (af κρύβω) έκρύβην.

* 371. Futurum (1) act. og med.

har i de Verba pura og muta, hvis brugelige Præsens ikke var udvidet ved Indskud (det Modsatte s. 377), dannet sig af samme blot ved at indskjyde et σ forved Endelserne ω og ομαι. Ex. λύω: f. λύσω act. λύσομαι med. hvorhos maa mærkes, at

* 372. i V. muta forenes med Futurmærket σ et foregaaende Læbebogstav til ψ, et Ganebogstav til ξ, men et Tungebogstav bortfalder (83). Ex. βλέπω βλέψω. γράφω

γράφω. λέγω λέξω. πλήθω πλή-σω. όνειδίζω -δίσω. Og gaaer der *v* foran Tungebogstavet, forholdes dermed efter 88. Gr. σπένδω, (σπένδσω) σπείσω. πάσχω, (af πένθω) πείσομαι.

* 373. i V. pura forlænges gjerne foran Futurets *σ* *α* til *η*. Gr. τιμάω τιμήσω, βοάω βοήσομαι. Men næst efter *ε*, *ι*, *ο* til langt *α*. Gr. εάω εάσω, μειδιάω -ιάσω, Φωράω -ράσω. og ligel. άκροάομαι. Kun χράω har χρήσω.

α til *η*. Gr. φιλέω, φιλήσω. Men til *ευ* (af *εF*, 35, 12) i de ser *W*. χέω, πνέω, πλέω, θέω, νέω, ρέω. fut. χεύσω, πνεύσω, de svrige med. -εύσομαι.

ο til *ω*, *ι* til *ι*, *υ* til *υ*. Gr. δηλόω -ώσω, τίω τίσω, λύω λύσω.

Dog i adskillige beholdes den forte Vocal. Gr. γελάω -άσομαι, καλέω καλέσω, έμέω έμέσω, άρόω άρόσω. I andre vafler deri Brugten. Gr. αίνέω -έσω og (hom.) ήσω. — Diphthongerne blive uforandrede, undtagen at *καίω* og *κλαίω* have -αύσω (af *κάω*, *κλάω*, digammereede -*αFω* 35).

374. Anm. 1. Af de rene *W*. udfaldt undertiden (ionisk) Futurmærket *σ*, dog meest kun efter kort *α*, *ε*, *ο*, som da attisk contras heredes med Endelsens paafølgende Vocal. Gr. χεύσω hom. χεύω (91). έρύουσι 3 pl. hom. — καλέω, f. καλέσω, καλώ, med. καλοῦμαι. τελέω f. ion. τελέω, att. τελώ. έρέω έρώ (517). άμφιέννυμι (af -έω) άμφιέσω og άμφιῶ. όλλυμι (όλέω) όλέσω og όλῶ, m. όλούμαι. έλάω f. έλώ. βιβάω, βιβῶ. σκεδάννυμι (-δάω) -δάσω og -δῶ. τελειόω τελειούμαι. όμνυμι (όμόω) όμοῦμαι.

375. Anm. 2. Verba paa ζω, σσω att. ττω danne Futurum

enten paa ξω (af Stf. paa γω og χω, som og er kjendelig i Nomina). Gr. σφάζω ell. σφάττω, f. -άξω (af σφάγω hof. Subst. σφαγή). πράσσω att. ττω, f. -ξω (af πράγω S. πράγμα). ζενάζω og -χω, f. ζω.

eller paa σοω (af ἔσθ. paa δω, τω eller τεεντ ω). Ἐξ. φράζω
 f. φράσω (af φράδω, πορ. 2 ἔφραδον). λίσσομαι, λίσομαι (af λίτο-
 μαι). κτίζω, -ίσω (af κτίω, Part. κτίμενος). πλάσσω πλάσω (af
 πλάω). σώζω, σώσω (af σαόω hom.)

eller paa γξω (af ἔσθ. paa γγω). Ἐξ. πλάζω πλάγξω, κλάζω
 -άγξω, σαλπίζω -ίγξω (ligesom Nomina πλαγκτός, κλαγγή
 σαλπιγξ).

Dog vakler heri undertiden Brugten. Ἐξ. ἀρπάζω f. άσω og
 -άξω. κομίζω, -ίσω, πορ. ίξω. σαλπίζω hos Silbigere ogsaa -ίσω.

376. Anm. 3. Men B. paa ίζω med Fut. paa ίσω danne
 dette og undertiden att. (som af ιέω) paa ιῶ og ιουμαι (ion. ιευ-
 μαι), ligesom i 374. Ἐξ. κομίζω. -ίσω, att. κομιῶ og κομιούμαι.
 τευχίζω, fut. 3 Persf. τευχιεῖ. Inf. τευχιεῖν. βαδίζω, βαδιεῖται.
 ἀγωνίζομαι, ἀγωνιεῖσθαι.

* 377. Men var af V. pura og muta den brugelige
 Præsensform (modf. 371) udvidet ved Indstud efter Mærke-
 bogstavet, da dannedes Futuret af Stamformen, undertiden
 med forlænget Vocal. Ἐξ. τίκτω (af τέκω) τέξω og τέξομαι.
 ἐννύω (af έω) ἔσω. δάκνω (δάκω, δήκω) δήξομαι. λανθάνω
 (λάθω, λήθω) λήσω. — Og var nu denne Stamform reen, da
 forlængedes dens Mærkevocal efter 373. Ἐξ. βαίνω (af βάω)
 βήσομαι. μιμνήσκω (μνάω) μνήσω. διδράσκω (δράω) δρᾶσο-
 μαι. Var den derivod ureen, udvidedes den ofte først med
 reen Endelse άω eller έω (ligesom i 378). Ἐξ. ἀμαρτάνω
 (af ἀμάρτω, -τάω) ἀμαρτήσο. μανθάνω (μάθω, μαθέω) μα-
 θήσομαι. εύρίσκω (εύρω, εύρέω) εύρήσω.

378. Ofte et Futurum dannet af et ubrugeligt Præsens
 med reen Endelse έω, hvortil der og virkelig findes Leorninget i
 den ioniske Dialekt (310, c. Anm.) Ἐξ. βόσκω, βοσκήσω (af
 βοσκέω). ἐθέλω, -λήσω (af -λέω). βούλομαι, βυλήσομαι. θέω
 og θέομαι, (af θεέω) θεήσω og θεήσομαι. ἔξομαι, (af ἐδέομαι) ἐδοῦ-
 μαι. οἴχομαι, (ion. οἰχέομαι) οἰχήσομαι. μάχομαι, (ion. μαχέο-
 μαι) μαχέσομαι, att. μαχοῦμαι (374). κλαίω, κλαίήσω.

379. Undertiden har Fut. endog beholdt sit Mærkebogstav σ og dog tillige efter samme tiltaget Endelsen $\acute{\epsilon}\sigma\mu\alpha\iota$ (ion. for $\acute{\epsilon}\sigma\sigma\mu\alpha\iota$, 91), att. contr. $\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$ (dor. $\epsilon\upsilon\mu\alpha\iota$), ligesom i 374, 376, 380. Gr. $\pi\acute{\iota}\pi\tau\omega$ (synf. f. $\pi\acute{\iota}\pi\acute{\epsilon}\tau\omega$ af $\pi\acute{\epsilon}\tau\omega$) f. ion. $\pi\epsilon\sigma\acute{\epsilon}\sigma\mu\alpha\iota$, att. $\pi\epsilon\sigma\sigma\omicron\mu\alpha\iota$. $\kappa\lambda\alpha\acute{\iota}\omega$, $\kappa\lambda\alpha\acute{\upsilon}\sigma\mu\alpha\iota$ og $\kappa\lambda\alpha\upsilon\sigma\sigma\omicron\mu\alpha\iota$. $\pi\acute{\nu}\acute{\iota}\gamma\omega$, $\pi\acute{\nu}\acute{\iota}\xi\sigma\mu\alpha\iota$ og $-\xi\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$. $\beta\alpha\acute{\iota}\nu\omega$ (377) $\beta\acute{\eta}\sigma\mu\alpha\iota$ og dor. $\beta\alpha\sigma\epsilon\upsilon\mu\alpha\iota$. — Dgsaa i Act. dor. $\tau\upsilon\psi\omega$, $\epsilon\acute{\iota}\varsigma$, $\epsilon\acute{\iota}$, for $\tau\upsilon\psi\omega$.

380. Men i V. liquida dannes Fut. act. og med. af den Forreste Stamform, der da ionisk blot udvidedes ved den rene Endelse $\acute{\epsilon}\omega$ og $\acute{\epsilon}\sigma\mu\alpha\iota$, uden mellemkommende Futur; mærke σ (91), men attisk og sædvanlig contraheret til ω og $\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$ (ion. og dor. $\epsilon\upsilon\mu\alpha\iota$). Gr.

$\beta\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$ (Stf. $\beta\acute{\alpha}\lambda\omega$) fut. ion. $\beta\alpha\lambda\acute{\epsilon}\omega$, att. contr. $\beta\alpha\lambda\omega$, $\beta\alpha\lambda\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$
 $\tau\acute{\epsilon}\mu\omega$ (— $\tau\acute{\epsilon}\mu\omega$) — $\tau\epsilon\mu\acute{\epsilon}\omega$ — $\tau\epsilon\mu\omega$, $\tau\epsilon\mu\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$
 $\varphi\alpha\acute{\iota}\nu\omega$ (— $\varphi\acute{\alpha}\nu\omega$) — $\varphi\alpha\acute{\nu}\acute{\epsilon}\omega$ — $\varphi\alpha\acute{\nu}\omega$, $\varphi\alpha\acute{\nu}\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$
 $\sigma\pi\acute{\epsilon}\rho\omega$ (— $\sigma\pi\acute{\epsilon}\rho\omega$) — $\sigma\pi\epsilon\rho\acute{\epsilon}\omega$ — $\sigma\pi\epsilon\rho\omega$, $-\rho\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$.

Ligel. $\sigma\acute{\epsilon}\lambda\lambda\omega$, $\sigma\acute{\epsilon}\lambda\omega$. $\mu\acute{\epsilon}\nu\omega$, $\mu\epsilon\acute{\nu}\omega$. $\nu\acute{\epsilon}\mu\omega$, $\nu\epsilon\mu\omega$. $\alpha\acute{\iota}\rho\omega$, $\acute{\alpha}\rho\omega$.

Dette ion. og contracte Futur er saaledes det samme, som i No. 374 og 376 fandt Sted ved adskillige andre Verba, sjønt det af ældre Grammatikere er kaldet Fut. 2dum og opstilt som saadant i det almindelige Paradigma (ventelig for at have ogsaa i Act. og Med. en Form, som kunde svare mod Fut. 2 pass. paa $\acute{\eta}\sigma\mu\alpha\iota$ hvorom f. nedenf. 385).

381. Anm. 1. I nogle saa V. liquida paa $\lambda\omega$ og $\rho\omega$ have en ældre æolisk Futurform med indskudt σ ligesom i V. muta (371). Gr. $\kappa\acute{\epsilon}\lambda\lambda\omega$ $\kappa\acute{\epsilon}\lambda\sigma\omega$, $\acute{\alpha}\rho\omega$ $\acute{\alpha}\rho\sigma\omega$, $\omicron\rho\acute{\nu}\nu\mu\iota$ (af $\omicron\rho\omega$) $\omicron\rho\sigma\omega$, $\kappa\acute{\epsilon}\rho\omega$ $\kappa\acute{\epsilon}\rho\sigma\omega$. En anden Sag er det med $\varphi\theta\acute{\alpha}\nu\omega$, der af Stf. $\varphi\theta\acute{\alpha}\omega$ altid har f. $\varphi\theta\acute{\alpha}\upsilon\sigma\omega$.

382. Anm. 2. Af $\pi\acute{\iota}\nu\omega$ ($\pi\acute{\iota}\omega$, $\pi\acute{\iota}\acute{\epsilon}\omega$) hedder Fut. $\pi\acute{\iota}\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$ alle rede hos Hom. $\pi\acute{\iota}\omicron\mu\alpha\iota$. Ligel. har $\acute{\epsilon}\sigma\theta\acute{\iota}\omega$ (af $\acute{\epsilon}\theta\omega$) $\acute{\epsilon}\theta\omicron\mu\alpha\iota$ for $\acute{\epsilon}\theta\omicron\upsilon\mu\alpha\iota$ (378), og senere $\varphi\acute{\alpha}\gamma\omicron\mu\alpha\iota$ (af Stf. $\varphi\acute{\alpha}\gamma\omega$). Eignende ere hos Hom. Præsentia $\beta\acute{\epsilon}\sigma\mu\alpha\iota$ ell. $\beta\acute{\epsilon}\acute{\iota}\sigma\mu\alpha\iota$ og $\nu\acute{\epsilon}\sigma\mu\alpha\iota$ med Futurs betydning.

383. Nogle faa Futura have (ligesom aor. 2 s. 363) ingen brugelig Præsensform, og henføres derfor til et andet Verbum af samme Bemærkelse, saasom οἶσω (af ἔσθ. οἶω) til φέρω. ὄψομαι (af ὄπω, ὄπτω) til ὄράω. ἐλεύσομαι (af ἐλεύθω) til ἔρχομαι (363). πείσομαι (af πένθω 88) til πάσχω. δραμοῦμαι (af δράμω 380) til τρέχω (s. 363). ἐρέω, ἐρῶ (374) til εἶπον (363).

384. En Mængde active Verba paa ω have slet intet fut. act. men kun Futurets Medialform paa σομαι eller οῦμαι i Activofuturets Bemærkelse (liig Lat. perf. i audeo, ausus sum, gaudeo, gavisus sum). Saadanne ere:

ἀκούω, ἀκῶσομαι, hører.	λαγχάνω, λήξομαι, faaer ved Lod.
ἀπολαύω, -αύσομαι, nyder.	λαμβάνω, λήψομαι (377), tager.
βίωω, βιώσομαι, lever.	μανθάνω, μαθήσομαι (377), lærer.
γηράω og -άσκω, -άσομαι, ældes.	δαρδάνω, δαρδήσομαι, sover.
γινώσκω (γνόω) γνώσομαι, kjen-	ὑμνυμι, ὁμῶμαι (374), sværger.
der.	ὄράω, ὄψομαι (383), ser.
δάκνω (377) δήξομαι, bider.	οἰμῶζω, οἰμῶξομαι, hylter.
δείδω, δέισομαι, frygter.	παίζω, παίξομαι, leger.
διδράσκω, δράσομαι, flygter.	πάσχω, πείσομαι (383), lider.
θνήσκω, θανῶμαι (380), dør.	πίπτω, πεσῶμαι (379), falder.
θρώσκω og θορέω (metath. af θορ-	πνίγω, -ίξομαι, kvæler.
og θρο) θορῶμαι (374), springer.	σκώπτω, -ώψομαι, stjerner.
θηρεύω, -εύσομαι, jager.	τρέχω, θρέξομαι (79) og δραμοῦμαι
θέω, νέω, πλέω, ῥέω, -εύσομαι 375.	(383), løber.
løber, svømmer, seiler, flyder.	τρώγω, -ώξομαι, gnaver.
κάμνω, καμῶμαι, bliver træet.	φεύγω, Φεύξομαι, flyr.

Endeel andre have begge Futurformer, baade den active, og den mediale i activ eller neutral Bemærkelse. Ex. ἀγνοέω, f. -ήσω og -ήσομαι. ligel. ἄδω, ἀμαρτάνω (377), ἀπαντάω, βαδίζω (f. m. βαδιοῦμαι 376), βοάω, γελάω, διώκω, θαυμάζω, θηράω, κλαίω (378, 379), πηδάω, ποθέω, σιγάω, τίκτω (377), χωρέω.

Num. Dgsaa høves Fut. med. redupliceret, ligesom paulo-postfut. (427), i κερράζομαι af κράζω (373) og τεθνήξομαι (af θνήσκω), uidentivt dannede af Verff. med Præs. Bemærk. κέκραγα og τέθνηκα (304).

* 385. Fut. med. bruges vel undertiden passivt; men da det som oftest faaer activ eller reflexiv Betydning (s. 384), er det passive Futurbegreb gjerne udtrykt ved Formerne paa *-θήσομαι* og *-ήσομαι*, (ligesom de passive Aorister ved Formerne paa *θην* og *ην*) hvorom s. nedenf. 418. Ex. *ἀκούω* hører, *ἀκούσομαι* skal høre, *ἀκουσθήσομαι* skal høres.

* 386. Aoristus 1 (primus) act. og med. har samme Mærkebogstav og forudgaaende Forandringer som fut. 1, og kan derfor, naar dette endtes paa *σω* (*ξω*, *ψω*) og *σομαι* (*ξομαι*, *ψομαι*), d. e. i V. pura og muta (371), dannes deraf, blot ved efter Mærkebogstavet *σ* at forandre Endelsen i Act. til *α*, i Med. til *άμην*, samt foran Verbet antage det behøvrige Augment (§. 27). Ex. af *λύω*: *λύσω* *έλυσα*, *λύσομαι* *έλυσάμην*. *ἄγω*, f. *ἄξω*, aor. *ἦξα*, *ἦξάμην*. *τύπτω*, *τύψω* (372), *έτυψα*, *έτυψάμην*. *τιμάω*, *τιμήσω* (373), *έτίμησα*. *μιμνήσκω*, *μνήσω* (377), *έμνησα*.

387. Num. 1. Selv hvor fut. act. ikke bruges (384), haves dog ofte aor. 1 act., dannet af den Form, som hiint efter Reglen skulde have (351). Ex. *ἀκούω*, *ἀκήσομαι*, *ἦκουσα*. *ὄμνημι* *ὄμουμαι* (374), *ᾤμοσα*. — Hvor aor. 2 er brugelig, forekommer sjelden aor. 1 (360, 361). Derimod i V. pura er denne næsten ene brugt (360 b.)

388. Num. 2. J. B. paa *εύω*, eller de paa *έω* som udvides til *εύω* (373), bortfalder undertiden hos Homer (ventelig som i daglig Tale) Aoristmærket *σ* (jvf. 374). Ex. *σεύω* *έσσευα*. *ἀλεύω* og *ἀλέομαι*, *ἀλευάμην* og *ἀλεάμην*. *χέω* f. *χεύσω*, *έχεα* og *έχευα*. Ligeledes har *καίω* (af *κάω*) *έκηα* og *έκεια* hos Hom.

* 389. Men i V. liquida dannedes aor. 1, ligesom Futuret (380), af den korte Stamform uden Indskud af noget *σ*, ved at føie Endelsen *α* i act. og *άμην* i med. til Stammen, men tillige forlænge dens Vocal

α til η, eller undertiden (paa doriſt Wiis) til $\tilde{\alpha}$. *Ex.* ψάλλω
f. ψαλῶ, aor. ἔψηλα. σημαίνω, -ανῶ, ἐσήμηνα og
-μᾶνα, καθαίρω, -αρῶ, ἐκάθηρα (ogs. -ᾶρα). Rigtigt
uden ι subscr. fordi det kommer af *Stamvoc.* α, ikke αἶα.
ε til ει. *Ex.* στέλλω, f. στελῶ, a. 1 ἔστειλα. νέμω ἔνειμα.
μένω ἔμεινα. σπείρω (af *Stf.* σπέρω) ἔσπειρα.
ι, υ, til langt ι, υ. *Ex.* κρίνω, κρινῶ, ἐκρίνα. ἀμύνω
ἤμυνα.

390. *Ann.* 1. Nogle paa λω og ρω have i det gamle Digter-
sprog, ligesom *Fut.* (381) ogsaa *Aor.* 1 dannet ved σ. *Ex.* κέλλω,
ἐκελσα. κείρω, ἔκερσα. ἄρω ἤρσα.

391. *Ann.* 2. De V. liquida, som have aor. 2 act. og med.
have ikke gjerne aor. 1, uden i *Pass.* og omvendt de, som have aor.
1, som oftest ikke a. 2, uden i *Pass.* *Ex.* τέμνω, ἔταμον, ingen
a. 1, uden *pass.* ἐτμήθην. βάλλω, ἔβαλον, ἐβλήθην. φαίνω, ἔφηνα,
ingen a. 2 uden p. ἐφάνην. σπείρω, ἔσπειρα, ἐσπάρην (360, c).

392. De ubrugelige *Stamformer* ἔπω og ἐνέγκω brug. φέρω,
(363) danne deres aor. 1 allevegne blot ved *Endelsen*, uden σ (364):
εἶπα og ἤνεγκα, ion. ἤνεικα.

393. De tre *Stff.* ἔω, δέω, δόω, brug. ἴημι, τίθημι, δίδωμι,
have i *Aor.* 1 istedetfor σ *Perfectmærket* κ: ἦκα, ἔθηκα, ἔδωκα.

* 394. Da den *passivformede Aor.* 1 paa ἀμην næsten
altid *) har reflexiv eller activ Bemærkelse, og desaaarsag (lige-
som aor. 2 paa ὀμην, 370) henføres under *Medium*, saa har
Sproget til at udtrykke det egentlige *Passivbegreb* af *Noristen*
en egen Form for aor. 1 paa θην, ligesom for *Aor.* 2 paa
ην, hvorom nærmere nedenfor 418. *Ex.* παύω lader ophøre,
standset (*transit.*) a. 1 m. ἐπανσάμην ophørte, standsete
(*intrans.*) a. 1 p. ἐπαύθην ell. ἐπαύσθην blev standset.

*) Nogle faa *Gange* bruges hos *Digterne* a. 1 m. paa ἀμην
passivt.

* 395. Perfectum og Plusqpf. Activi

adskille sig kun i Indicativo, og det ved Endelserne (336). Men de have hver tvende Former, som fornemmelig adskilles ved Mærkebogstavet, der kun er særegent for perf. og plusp. 1 (306).

396. Num. Sædvanlig er kun den ene af disse Former brugelig (306). Begge forekomme de fornemmelig kun i de V. som foruden deres transitiv-Betydning ogsaa kunne faae en intransitiv, for hvilken da perf. 2 er den almindeligste og det i Præsens Betydning (s. 304 og 305). Ex. *πέπω* overtaler, pf. 1 *πέπεικα* har overtalt, pf. 2 *πέποιδα* er overtalt: stolte paa.

* 397. Den 1ste eller skarpest marquerede Form, Perf. 1 og Plusqpf. 1, dannes af samme Præsensform, som Fut. 1 (371, 377), — i V. liqv. af Stamformen — ved at forandre Endelsen *ω*, i Perf. til *α*, i Plusq. til *ειν*, og foran samme indskyde Bogstavet *κ*, — foran hvilket da, som forved *σ* i Fut. Vocalen gjerne forlængedes (375), og Tungebogstaver bortfaldt (372) — men hvor Fut. havde *ξ* eller *ψ* (372), Præsensmærket altsaa var et Gane- eller Læbebogstav, blev dette adspiret til *χ* og *φ*, uden Indstud af *κ*. Det behørigte Augment tiltages foran Verbet (313-317, 323 330.) Ex.

V. pura:	<i>λύω</i> ,	fut. <i>λύσω</i> ,	pf. 1. <i>λέλυκα</i> ,	plqv. <i>ἔλελύκειν</i>
—	<i>τιμάω</i>	— <i>τιμήσω</i>	— <i>τετίμηκα</i>	— <i>ἔτετιμήκειν</i>
—	<i>ἀμαρτάνω</i>	— <i>-ρτήσω</i>	— <i>ἠμάρτηκα</i>	— <i>ἠμαρτήκειν</i>
V. liqv.	<i>ψάλλω</i>	— <i>ψαλῶ</i>	— <i>ἔψαλκα</i>	— <i>ἔψάλλκειν</i>
—	<i>φαίνω</i>	— <i>φανῶ</i>	— <i>πέφαγκα</i>	— <i>ἔπεφάγκειν</i>
V. muta:	<i>πείθω</i>	— <i>πείσω</i>	— <i>πέπεικα</i>	— <i>ἔπεπείκειν</i>
—	<i>τύπτω</i>	— <i>τύψω</i>	— <i>τέτυφα</i>	— <i>ἔτετύφειν</i>
—	<i>πράσσω</i>	— <i>πράζω</i>	— <i>πέπραχα</i>	— <i>ἔπεπράχειν</i>

* 398. a) Mogle V. muta forandre i pf. 1 (ligesom i pf. 2, 404) Stammens *ε* til *ο*. Saaledes *κλέπτω κέκλοφα*, *τρέπω* og *τρέφω* begge *τέτροφα* (stjent og *τέτραφα*). *στρέφω* *ἔτροφα*. *πέμπω* *πέπομ-*

Φα. λέγω εἶλοχα (317) og φέρω af ἐλέγχω εἰλ. ἐνέχω ἐν-ήνοχα. Rigel. α til ο i λαγχάνω (λάχω) λέλογχα, og ο indskudt i ἄγω, ἤχα, ἄγ-ήοχα. ἐσθίω (af ἔδω) ἐδ-ήδοχα. — 3 Analogie hermed skrives Præsentiis ει med οι i pf. δέδοικα af δεῖδω.

* 399. b) 3 V. liquida af to Stavelser paa λω og ρω bliver i pf. 1 Stammens ε til α (ligesom i aor. 2. 356). Gr. στέλλω ἔσταλχα. σπείρω (af σπέρω) ἔσπαρχα. — Men i βάλω samt V. paa μω dannes pf. 1 af uddivede Stff. paa έω (liges. fut. contr. 380). Gr. βάλω (βαλ-έω) βέβ-ληχα (synkoperet 125). νέμω (νεμ-έω) νενέμηχα. τέμνω (τεμ-έω) τέτ-μηχα (125). Saaledes og μένω μεμένηχα, thi af de andre paa νω bliver foran Perfectendelsen κα Mærkeb. ν enten til γ (85) eller bortkastet. Gr. φαίνω (Stf. φάνω) πέφαρχα. κρίνω κέκρι-χα. Og ligesaa τείνω (af τάω) τέταχα. κτείνω (af κτάω) pf. p. ἔκταμαι.

400. c) 3 B. paa έω vakler i pf. 1 (ligesom i fut. 375) Bruggen imellem ε og η, saa at pf. undertiden endog har det ε forlængt til η, der i fut. og aor. 1 forblev kort. Gr. καλέω, καλέσω (καλώ, 574), ἐκάλεσα, pf. κέκ-ληχα (125). Ogsaa omvendt. Gr. δέω, δήσω, δέδεχα.

401. 3 det homeriske Sprog udfalder af pf. part. paa ηκώς undertiden κ. Gr. θνήσκω (Stf. θνάω) τεθνηκώς, τεθνηώς, og sion. og att. τεθνεώς. κάμνω (κάμω 599) κεκμηώς. βαρέω, βεβαρηώς. (τλάω) τετληώς. (ligesom pf. 2 s. 407). — Men de 3 B. θνήσκω, βαίνω, ἴσημι (af θνάω, βάω, σάω) bruge i 3 plur. samt Particip gjerne pf. 2 paa ᾶσι (af ᾶσι) og ᾶς (407), og danne samme i Indic. dual. og plur. samt Inf. Opt. og Imperat. anas logt med Præs. af B. paa ημι af ᾶω (see ἴσημι i 452). saasom:

Ind. τέθναμεν, βέβᾶμεν, ἔσᾶμεν o. s. v. 2 Persf. ἔσατε (ion. ἐσάτε). Rigesom γέγαμεν (af γέγαα), μέμαμεν, μέματον (af μέμαα) s. 407. Inf. τεθνάναι; βεβάναι, ἐσάναι, hom. -άμεναι og -άμεν (312).

Opt. τεθναίην, ἑσταίην. — Imperat. τέθναθι, ἔσαθι.

Ogsaa Conj. ἔσω. samt (af βάω) hom. 3 pl. βεβῶσι.

Rigel. Plusq. Ind. 3 pl. τέθνασαν, βέβασαν, ἔσασαν, hom.

Saaledes og af pf. οἶδα (for εἶδα). Inf. εἰδέναι. Opt. εἰδείην (efter τίθημι 452). Imperat. ἴσθι (for ἴσθι).

* 402. Den 2den eller blødere Form, Perf. 2 og Plusqpf. 2, har, ligesom de andre tempora secunda, intet særegent Mærkebogstav, men søier blot de samme Endelser α og $\epsilon\iota\nu$ umiddelbar til Stammen, og tiltager det behøvrige Augment (§. 27). Ex. $\tau\acute{\upsilon}\pi\tau\omega$ (Stf. $\tau\acute{\upsilon}\pi\text{-}\omega$), $\tau\acute{\epsilon}\text{-}\tau\upsilon\pi\text{-}\alpha$, $\acute{\epsilon}\tau\epsilon\text{-}\tau\acute{\upsilon}\pi\text{-}\epsilon\iota\nu$. $\acute{\omicron}\zeta\omega$ (Stf. $\acute{\omicron}\delta\text{-}\omega$), $\acute{\omicron}\delta\text{-}\omega\delta\alpha$ (330). $\delta\epsilon\acute{\iota}\delta\omega$, pf. 1. $\delta\acute{\epsilon}\delta\omicron\iota\kappa\alpha$ (398), pf. 2. (af $\delta\acute{\iota}\omega$) $\delta\acute{\epsilon}\delta\iota\alpha$.

Fremdeles maa bemærkes:

* 403. a) Stammens Forde α (som beholdtes i aor. 2 s. 359) blev i pf. 2 forlænget til η eller langt $\bar{\alpha}$ (ligesom i aor. 1, s. 389). Ex. $\theta\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$, $\tau\acute{\epsilon}\theta\eta\lambda\alpha$ og $\tau\acute{\epsilon}\theta\bar{\alpha}\lambda\alpha$, $\tau\epsilon\theta\acute{\eta}\lambda\epsilon\iota\nu$. ($\theta\acute{\alpha}\lambda\pi\omega$) $\tau\acute{\epsilon}\theta\eta\pi\alpha$. $\lambda\alpha\nu\theta\acute{\alpha}\nu\omega$ ($\lambda\acute{\alpha}\theta\omega$, $\lambda\acute{\eta}\theta\omega$) $\lambda\acute{\epsilon}\lambda\eta\theta\alpha$. $\gamma\eta\theta\acute{\epsilon}\omega$ ($\gamma\acute{\alpha}\theta\omega$) $\gamma\acute{\epsilon}\gamma\eta\theta\alpha$. $\pi\lambda\acute{\eta}\sigma\sigma\omega$ ($\pi\lambda\acute{\alpha}\gamma\omega$) $\pi\acute{\epsilon}\pi\lambda\eta\gamma\alpha$. $\kappa\lambda\acute{\alpha}\zeta\omega$ ($\kappa\lambda\acute{\alpha}\gamma\omega$) $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\lambda\eta\gamma\alpha$. $\kappa\rho\acute{\alpha}\zeta\omega$ ($\kappa\rho\acute{\alpha}\gamma\omega$) $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\rho\bar{\alpha}\gamma\alpha$. $\acute{\alpha}\nu\delta\acute{\alpha}\nu\omega$ ($\acute{\alpha}\delta\omega$) $\acute{\epsilon}\bar{\alpha}\delta\alpha$. $\phi\alpha\acute{\iota}\nu\omega$ ($\phi\acute{\alpha}\nu\omega$) $\pi\acute{\epsilon}\phi\eta\eta\alpha$, (pf. 1 $\pi\acute{\epsilon}\phi\alpha\gamma\alpha$ 399) $\chi\acute{\alpha}\iota\nu\omega$ ($\chi\acute{\alpha}\nu\omega$) $\kappa\acute{\epsilon}\chi\eta\eta\alpha$.

* 404. b) Stammens ϵ , og deraf forlængede $\epsilon\iota$, (der i aor. 2 og ofte blev α , 359) bliver i pf. 2 til o (jvf. 398). Ex. $\delta\acute{\epsilon}\rho\kappa\omega$ (a. 2 $\acute{\epsilon}\delta\rho\alpha\kappa\omicron\nu$) $\delta\acute{\epsilon}\delta\omicron\rho\kappa\alpha$. $\sigma\acute{\tau}\acute{\epsilon}\rho\gamma\omega$ $\acute{\epsilon}\sigma\tau\omicron\rho\gamma\alpha$. $\tau\acute{\epsilon}\mu\omega$ (Stf. $\tau\acute{\epsilon}\mu\omega$) $\tau\acute{\epsilon}\tau\omicron\mu\alpha$. $\tau\acute{\iota}\kappa\tau\omega$ ($\tau\acute{\epsilon}\kappa\omega$) $\tau\acute{\epsilon}\tau\omicron\kappa\alpha$. $\tau\rho\acute{\epsilon}\chi\omega$ (af $\theta\rho\acute{\epsilon}\mu\omega$ 363) $\delta\acute{\epsilon}\delta\rho\omicron\mu\alpha$. $\acute{\epsilon}\lambda\pi\omega$, $\acute{\epsilon}\omicron\lambda\pi\alpha$, $\acute{\epsilon}\acute{\omega}\lambda\pi\epsilon\iota\nu$ (327). Vigel. $\sigma\pi\acute{\epsilon}\rho\omega$ ($\sigma\pi\acute{\epsilon}\rho\omega$) $\acute{\epsilon}\sigma\pi\omicron\rho\alpha$. $\phi\theta\acute{\epsilon}\acute{\iota}\rho\omega$ ($\phi\theta\acute{\epsilon}\rho\omega$) $\acute{\epsilon}\phi\theta\omicron\rho\alpha$. $\kappa\tau\acute{\epsilon}\acute{\iota}\nu\omega$ ($\kappa\tau\acute{\epsilon}\nu\omega$) $\acute{\epsilon}\kappa\tau\omicron\nu\alpha$. — Men er $\epsilon\iota$ forlænget af ι (der da og beholdtes i aor. 2) vedblev denne Lyd, men skreves $\omicron\iota$ (analog med nysnævnte o). Ex. $\lambda\acute{\epsilon}\acute{\iota}\pi\omega$ ($\lambda\acute{\iota}\pi\omega$, a. 2 $\acute{\epsilon}\lambda\pi\omicron\nu$) $\lambda\acute{\epsilon}\lambda\omicron\iota\pi\alpha$. $\pi\acute{\epsilon}\acute{\iota}\theta\omega$ ($\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\theta\omicron\nu$) $\pi\acute{\acute{\epsilon}}\pi\omicron\iota\theta\alpha$. ($\acute{\epsilon}\acute{\iota}\delta\omega$) $\acute{\iota}\delta\omicron\nu$, $\omicron\acute{\iota}\delta\alpha$, men inf. og part. igjen $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\delta\acute{\epsilon}\nu\alpha\iota$ og $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\delta\acute{\omega}\varsigma$ (med $\epsilon\iota$). Vigel. ($\acute{\epsilon}\acute{\iota}\kappa\omega$) $\acute{\acute{\epsilon}}\omicron\iota\kappa\alpha$, part. $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\kappa\acute{\omega}\varsigma$, ion. $\omicron\iota\kappa\acute{\omega}\varsigma$. Kun nogle faa med Redupl. have ι . Ex. $\acute{\epsilon}\rho\acute{\epsilon}\acute{\iota}\pi\omega$, $\acute{\acute{\epsilon}}\rho\acute{\acute{\epsilon}}\rho\iota\pi\alpha$. $\acute{\alpha}\lambda\acute{\epsilon}\acute{\iota}\phi\omega$ $\acute{\acute{\eta}}\lambda\omicron\iota\phi\alpha$, men redupl. $\acute{\acute{\alpha}}\lambda\acute{\acute{\eta}}\lambda\iota\phi\alpha$.

405. c) I Analogie med næstforegaaende faae nogle tostavel- ses Verba et ω enten ifødetfor Stamvocalen eller indfødt, og naar de have Redupl. et o (550). Ex. $\acute{\rho}\acute{\eta}\gamma\gamma\upsilon\mu\iota$ ($\acute{\rho}\acute{\eta}\gamma\omega$) $\acute{\acute{\epsilon}}\rho\acute{\acute{\rho}}\omega\gamma\alpha$. ($\acute{\acute{\epsilon}}\delta\omega$) $\acute{\acute{\epsilon}}\acute{\iota}\omega\delta\alpha$ (for $\acute{\acute{\epsilon}}\acute{\iota}\delta\alpha$). $\acute{\acute{\alpha}}\nu\theta\acute{\acute{\epsilon}}\omega$ ($\acute{\acute{\alpha}}\nu\theta\omega$) $\acute{\acute{\alpha}}\nu\text{-}\acute{\acute{\eta}}\nu\theta\alpha$ (s. $\acute{\acute{\eta}}\nu\theta\alpha$), ligesom $\acute{\acute{\alpha}}\gamma\acute{\eta}\omicron\chi\alpha$ 398.

406. d) Stammens *ευ* bliver gjerne uforandret. Gr. *φεύγω πέφευγα, κεύθω κέκευθα*. Men forkortet til *υ* i det redupl. *ελλυθα* af Stf. *ελεύθω*, brug. *έρχομαι* (350). — Eigesaa *ου* forkortet til *ο* i *ἀκήκοα* af *ἀκούω*.

407. e) § V. pura et perf. 2 (ligesom Aor. 2, s. 360) kun sjældent, Gr. *ἀκήκοα* og *δέδια* (402), og forekommer hos Hom. fornemmelig i 3 plur. *πεφύασι, γεγάασι, μεμάασι, βεβύασι, έςῶσι*, og Particip. *πεφυώς, γεγάώς, μεμαώς, βεβῶώς*, contr. *βεβῶώς, έσταώς* contr. *έστώώς* (af Stff. *φύω, γάω, μάω, βάω, τάω*) jvf. 401.

408. Saare hyppigt er derimod pf. 2, (hos Homer endog det sædvanlige), i V. liquida og muta. Gr. *κράζω, κέκραγα. θάλλω τέθηλα*, oftest med passiv eller intransf. Betjødning, især hvor der gives et perf. 1 med activ ell. transf. Bemærkelse. s. 396 og 306.

409. Undertiden syncoperes (123) hos Digterne i 1ste plur. af Perf. og Plusq. Endelsens *α* og *ει*. Gr. *έοίκαμεν έοιγ-μεν* (82), *εληλύθαμεν* poet. *είληλουθ-μεν* (128), *έπεποιθειμεν έπέπιθ-μεν*. Almindelig ogsaa af *οίδα* hom. *ιδ-μεν*, att. *ισ-μεν* (forstjell. fra *ιδμεν*, forkortet af *ιδμεναι* hom. s. 3nf. *ειδέναι*, s. 401).

* 410. Perfectum og Plusqpf. Passivi

have hver kun een Form, dannet af Perf. 1 og Plusq. 1 i Activ ved forandring af Endelserne *α* til *μαι*, *ειν* til *μην* foran hvilke bortkastes det act. Perfectmærke *κ*. Gr. *λύω: λέλυκα λέλυμαι, έλελύκειν έλελύμην. τιμάω τετίμηκα τετίμημαι. βάλλω βέβληκα βέβλημαι. ζέλλω έσαλκα έσαλμαι*. men derimod forandres de adspirate Perfectmærker *φ* og *χ* (397) i 1ste Persf. foran *μ* til *μ* og *γ* (82), i 2den med *σ* til *ψ* og *ξ* (83), i 3die foran *τ* til tenues *π* og *κ* (75). Gr. *τρίβω τέτριφα*, pf. p. *τέτριμ-μαι, τέτρι-ψαι, τέτριπ-ται*. *λέγω λέλεχα* pf. p. *λέλεγ-μαι, λέλε-ξαι, λέλεκ-ται*.

Om Sammenstød af Consonanten, som er Mærkebogstav i V. impura, med Endelserne *σθον, σθε, σθαι, νται* og *στο* s. 90, 1 og 2, samt 346.

Ejllige er at mærke:

* 411. a) Selvs hvor intet perf. 1 act. var i Brug, dannes dog perf. pass. af den Form, hiint regelmæssig skulde have (551). Gr. λείπω har kun pf. 2 λέλοιπα, men pf. p. λέλειμμαι af det regelm. pf. 1 λέλειφα. σπείρω ἔσπορα ἔσπαρμαι (af ἔσπαρκα). — Ligeledes hvor pf. act. havde forandret ε til ο (598), beholdt pf. pass. ε. Gr. κλέπτω, κέκλοφα, κέκλεμμαι. Men de tre Verba τρέπω, τρέφω (f. θρέφω 79) og σρέφω faae efter ρ Stammenes α (356): τέτραμμαι, τέθραμμαι (89), ἔτραμμαι.

* 412. b) I endeel V. pura (især med Diphthong eller som beholdt kort Vocal), samt i V. muta med Tungebogstav (δ, τ, θ, ζ) indtræder forved Perf. og Plusq.; Endelsen i Pass. et σ, men som dog udelades forved et σ i Endelsen. Gr. 1. παίω πέπαισμαι, ἀκούω ἤκουσμαι, γινώσκω (γνώω) ἔγνωσμαι, og ligel. παλαίω, πταιίω, ψαύω, θραύω, κελεύω, λεύω, σείω, πρίω, χρίω, ὕω, βύω, ἐλκύω, ξύω. τελέω (f. ἔσω) τετέλεσμαι, σπάω ἔσπασμαι, κτίω og κτίζω ἔκτισμαι. 2. Πείθω πέπεισμαι, λήθω λέλησμαι, σκευάζω ἐσκεύασμαι, Φράζω πέφρασμαι (poct. πέφραδμαι af φράδω). men i 2 Perf. ἔψαυ-σαι, πέπει-σαι, λέλη-σαι o. s. v. og Inf. πεπεῖ-σθαι, τετελέ-σθαι o. s. v.

413. c) I V. παα νω bliver dette ν foran Endelsen i pf. og plusq. pass. enten ligeledes (412) til σ, Gr. φαίνω (Φάνω, Φάω) πέφασμαι, μαιίνω μεμιάσμαι, μολύνω -υσμαι. — eller forandret til μ (85), eller reent bortkastet (599). Gr. αἰσχύνω ἤσχυμμαι. κρίνω κέκριμαι. — Dog i det hom. Sprog findes ν foran σ i 2den Perf. (tvørtimod 88), Gr. πέφανσαι, hvilket ν i 3die Perf. Sing. ei maa forveksles med Pluralets ν. Gr. κερράαντο f. κέρραντο (af κραινω, s. 128 b) sing.

414. d) Hovedstavelsens ευ forandres til Stammenes υ. Gr. Φεύγω pf. 2 πέφευγα (406), p. p. πέφυγμαι. πεύθομαι, πέπυσμαι (412). χέω, (af χεύω 373) κέχυμαι. πνέω, (af πνεύω) πεπνύμαι. Ligeledes ει til ι i de reduplicerede ἐρήξιμμαι, ἀλήξιμμαι (som i 404 Slutn.), og ion. μεμετιμένος f. μεθειμένος (af μεθίημι).

415. e) Et ν bortfaldt i pf. pass. forved γμαι (82). Gr. ἀλέγχω ἐλ-ήλε-γμαι. — Ligeledes bortfaldt et μ hvor det vilde

komme tre Gange. Gr. κάμπτω κέκαμ-μαι (egentl. κέκαμμ-μαι f. κέκαμφμαι, 82).

416. Perf. pass. har i Inf. og Particip. sædvanlig Endelsens næstsidste Stavelse betonet (344). Gr. τετύφθαι, πεπαιδεῦσθαι (61, b), τετυμμένος. Men Undtagelse herfra gjøre de homeriske Inf. ἀκάχησθαι, ἀλάλησθαι, og Partt. ἀκαχήμενος, ἀλαλήμενος, ἐσσύμενος, δέγμενος (519) og ἄσμενος (af ἦδομαι), der, da de bruges som Præsentia, ogsaa accentueres som disse.

417. I Bemærkelsen ere perf. og plusq. pass. ogsaa undertiden media (292). Gr. διαπέπραγμαi jeg har faaet udvirket for mig. ἐξεπεποίητο han havde ladet sig gjøre. — Og af Deponentia kan den være baade activisk og passivisk. Gr. ἐργάζομαι, gjør et Arbejde, virker, arbejder, pf. pass. ἐργασμαι baade har udarbejdet og er udarbejdet (Xen. mem. Socr. II, 6, 6, og III, 10, 9).

Futura og Aoristi passivi.

* 418. Da de passivformede Futura paa σομαι og οὔμαι, og Aoristi, 1. paa σάμην eller ἀμην, 2. paa όμην, som oftest faae Mediums (σ: reflexiv eller activ) Bemærkelse, har Sproget til at udtrykke det reent passive Begreb, meest brugt tvende andre Futur; og Aoristformer, hvis Endelser ere

i Fut. 1. θήσομαι, og i Aor. 1. θην (med Augm.)

i Fut. 2. ήσομαι, og i Aor. 2. ην (med Augm.)

De dannes bekvemlest: den 1ste Form ligesom perf. pass. eller af samme (410) ved at forandre dets Endelse μαι til θην og θήσομαι, og, hvis der da tæt foran θ kom et stumt Bogstav, adspireve samme (efter 75) samt i Fut. bortkaste Augmentet, i Aor. Perfectreduplicationen. Gr. λύω, λέλυμαι, ἐλύθην og λυθήσομαι. τιμάω, τετίμημαι, ἐτιμήθην og τιμηθήσομαι.

βάλλω, βέβλημαι, ἐβλήθην og βληθήσομαι. λέγω, λέλεγμαι, ἐλέχθην og λεχθήσομαι. den 2den Form dannes af Aor. 2 act. eller af samme Stamform, hvoraf denne skulde dannes, ved blot at forandre Endelsen til det ovennævnte ην og ήσομαι, og bortkaste eller forandre Augmentet. Ex. σπείρω (af σπέρω) ἐσπάρην (339), σπαρήσομαι. φαίνω (Φάνω) ἐφάνην, φανήσομαι. πλήσσω (πλάγω, πλήγω) ἐπλήγην og ἐπλάγην, πλαγήσομαι. κρύπτω (κρύβω) ἐκρύβην.

* 419. Grundten er det altsaa beggeseds kun eet Tempus, alene med den Forskiel, at (ligesom i pf. act.) den 1ste Form ved det indskudte s er fuldigrere og skarpere, den 2den uden samme Fortere og blødere. Som oftest er ogsaa kun den ene af dem, efter som Belklangen har medført, i Brug (306). Ex. στρέφω, hom. ἐστρέφην, ion. og dor. ἐστρέφην, men att. meest ἐστράφην. Ogsaa forekommer den 2den Form næsten aldrig i V. pura (undt. af καίω hom. ἐκάην, siden ἐκάυθην), eller i de V. muta, som have Tungebogstav til Mærke.

* 420. Endelserne for de øvrige Personer og Modi ere i disse Fut. som i Fut. Med. og i Moristerne de, som ere anførte ovenf. 350. — Deres Oprindelse have de sandsynligten af Verbum ἔω, εἰμί, er (459), hvis Fut. ἔσομαι (forlænget til ήσομαι) og Jimpf. ἦν hængtes til Verbets Stamme (i den 1ste Form med indskudt θ) og saaledes gave de pass. Bemærkelses. Ex. τυπ- ell. τυφθ-ήσομαι skal være slaaet, ἐτύπ-ην ell. ἐτύφθ-ην var ell. blev slaaet.

421. Ann. Ligesom de andre Passivformer kan og Moristos paa θην og ην undertiden have den mediale (reflexive eller deponente) Bemærkelse. Ex. αἰσχύνομαι skammer mig, ἡσχύνθην skammede mig. δέομαι mangler, ἐδέήθην manglede. πορεύω lader reise, -ομαι reiser, ἐπορεύθην reiste, vandrede. φαίνω lader fremstinne, ἐφάνην fremstinnede, lod mig tilsyne. ἀπαλλάσσω fjerner, ἀπηλλάγην fjernede mig, vceg bort. κρύπτω, ἐκρύβην skjulte mig. Men af V. deponentia har fut. 1 og aor. 1 pass. (ligesom perf. s. 417) ofte passivist Betydning. Ex. δέχομαι modtager, ἐδέχθην blev modtaget, δεχθήσομαι vil blive modtaget.

Jøvrigt maa bemærkes:

* 422. Foran 1ste Formis θ findes σ indskudt, ei blot hvor det haves i perf. pass. (412), Gr. ἀκούω ἤκουσμαι, ἠκούσθην. τελέω, τελεσθήσομαι. σκευάζω, ἐσκευάσθην. men endog undertiden, hvor det ei var der. Gr. παύω, πέπαυμαι, πανσθήσομαι, ἐπαύσθην og (att.) ἐπαύσθην. μιμνήσκω (μνάω) μέμνημαι, μνησθήσομαι, ἐμνήσθην.

423. I τρέπω, τρέφω, στρέφω, hvor pf. pass. havde α (411), fik den 1ste Kor. paa θην sædvanlig ϵ tilbage. Gr. de to første \mathcal{B} . ἐτρέφθην, (stjont dog hyppigere aor. 2 ἐτρέαπην og ἐτρέαφην), det sidste ἐστρέφθην. Dog ion. og dor. ogsaa alle tre med α .

424. I nogle \mathcal{B} . paa έω kommer det i perf. act. og pass. ligesom i fut. act. (373, 400) til η forlængede ϵ foran θ igjen tilbage. Gr. αἰνέω, ἤνημαι, ἠνέθην. εὐρίσκω, εὐρήσω, εὐρημαί, εὐρέθην. αἰδέω, ἤρημαι, ἠρέθην.

425. Den 2den Form paa ην og ἦσομαι findes ofte endog hvor aor. 2 act. ei var brugelig (360), baade i de simple \mathcal{B} . hvor aor. 2 act. ei kunde blive forskjellig fra impf., og i adskillige udsvidede Verba. Gr. a) λέγω, impf. ἔλεγον, a. 2 pass. ἐλέγην. γράφω ἐγράφην. τρίβω ἐτρίβην. b) φαίνω, ἐφάνην. στέλλω, ἐστάλην. — Omvendt findes ofte ingen aor. 2 pass. Stjont den eksisterer i Activ (359). Gr. εὐρίσκω, εὐρον, ikke i Pass. εὐρην men aor. 1 p. εὐρέθην. λαμβάνω, ἔλαβον, men pass. fun ἐλήφθην.

426. Num. Nogle paa πτω have φ for π. Gr. θάπτω ἐτάφην (79), ῥίπτω, ἐρρίφην, (udentvivel blot blødere for -φθην). Regel. ἐτρέαφην 423.

* 427. Paulo post futurum Passivi

forekommer kun i V. pura og muta, som begynde med en Consonant, og dannes nemmest ved blot at heste det dobbelte Syllabaugment (Perfectreduplicationen, 313) foran fut. 1 med. paa σομαι. Gr. λύω, λύσομαι, λελύσομαι. τύπτω, τύψομαι, πετύψομαι.

* 428. Egentlig er det vel et *Futurum* af perf. pass. (af hvis 2den Person det og kan dannes, ved at forandre Endelsen *σαι* til *σομαι*). Ex. *λείπω* efterlader, *λείπιμμαι* er efterladt (2 Persf. *λέλειψαι*), *λελείψομαι* vil være efterladt, *relictus ero*. Og derfor bruges det især som *Futur* for de Verba, hvis perf. pass. har Præsensbetydning (s. 304). — Dog for paulo p. fut. anses ikke det ligedannede fut. med. med ionisk Reduplication (322), som endog forekommer i Activ. Ex. af *θνήσκω* *τεθνήξω* og *τεθνήξομαι*. *κράζω* *κεκράξομαι* (s. 384 Anm.) *χαίρω* (V. liqv.) hos Hom. *κεχαρήσομαι* og inf. a. *κεχαρησέμεν* (s. -σειν).

* 429. Oversigt af *Temporum* Dannelse i Indic.

	Activum.	Medium.	Passivum.
Præs. End.	ω		ομαι af act.
Impf. —	ον af Præs.		όμεν af Præs.
Aor. 2 —	ον t. Stam.	όμεν til Stammen.	ην til Stammen.
Fut. 1 —	σω af Præs.	σομαι af Præs.	θήσομαι af Perf.
Fut. 2 —	(έω, c. ω̄ t. St. έομαι, c. οὔμαι.)		ήσομαι af Stf.
Aor. 1 —	σα af Fut. 1.	σάμεν af Fut. 1.	} θην af Perf.
i V. liqv.	α til St.	άμεν til St.	
Perf. 1.	κα (χα, φα).		μαι af activ.
Perf. 2.	α til Stammen.		
Plusqpf. 1.	κειν (χειν, φειν).		μεν af activ.
Plusqpf. 2.	ειν til Stammen.		

Ved disse Endelser dannes altsaa

Af Præsens de andre Hovedtempora *Futur*. og *Perf. act.*

Af disse 3 igjen de histor. *Temp.* *Impf.* *Aor. 1.* *Plusq.*

Alle tempora secunda og *Aor. 1* i V. liqv. af Stamformen.

Af de active *Temp.* de samme i *Med.* og *Pass.* undt. *Fut. 1* og *Aor. 1* pass. af pf. pass. (418).

§. 30. Fuldstændige Conjugationsparadigmer.

- I. af Verba pura. (p. 117) III. af Verba muta. (p. 123)
 II. af Verba contracta. (p. 119) IV. af Verba liqvida. (p. 126)
 V. af Verba paa *μι*. (p. 132)

Num. Hvor Accentuationen ei har kunnet angives fordi den ei faldt paa Endelsen, naar blot denne var anført, det vil dens Plads dog let kendes af Reglerne 53, 56 og 61.

430. I. Verba pura uden Contraction.

ACTIVUM.

		Indicativus 336.			Conjunctivus 338.			Optativus 340.			Imperativ. 341.		Infinit. 342.	Participium 343.		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	2.	3.		nom.	gen.	
Præsens.	S.	λύ-ω	λύ-εις	λύ-ει	λύ-ω	λύ-ης	λύ-η	λύ-οιμι	λύ-οις	λύ-οι	λύ-ε	λυ-έτω	λύ-ειν	m.	λύ-ων,	οντος
	D.	λύ-ομεν	λύ-ετον	λύ-ετον	λύ-ομεν	λύ-ητον	λύ-ητον	λύ-οιμεν	λύ-οιτον	λυ-οίτην	λύ-ετον	λυ-έτω	hom. λυ-έμεναι	f.	λύ-ουσα,	ούσης
	P.	λύ-ομεν	λύ-ετε	λύ-ουσι	λύ-ομεν	λύ-ητε	λί-ωσι	λύ-οιμεν	λύ-οιτε	λύ-οιεν	λύ-ετε	λυ-έτωσαν	og λυ-έμεν.	n.	λύ-ον,	οντος
Imperf.		ἔ-λυ-ον	ἔλυ-ες	ἔλυ-ε												
		ἔλύ-ομεν	ἔλύ-ετον	ἔλυ-έτην												
		ἔλύ-ομεν	ἔλύ-ετε	ἔλυ-ον												
Futurum.		λύ-σω	λύ-σεις	λύ-σει	λύ-σω	λύ-σης	λύ-σῃ	λύ-σοιμι	σοις	σοι			λύ-σειν,	λύ-σων	σοντος	
		λύ-σομεν	λύ-σετον	λύ-σετον	o. s. v. som aor. 1. *)			λύ-σοιμεν	σοιτον	σοίτην	mangler		hom. λυσέμεναι	λύ-ουσα	ούσης	
		λύ-σομεν	λύ-σετε	λύ-σουσι				λύ-σοιμεν	σοιτε	σοιεν	(s. 365).		og λυσέμεν.	λύ-σον	σοντος.	
Aorist. 1.		ἔ-λυ-σα	σας	σε	λύ-σω	σης	σῃ	λύ-σαιμι	σαις	σαῖ**)	λύ-σον	σάτω		λύ-σᾶς	σαντος	
		ἔλύ-σαμεν	ἴατον	σάτην	λύ-σωμεν	σητον	σητον	λύ-σαιμεν	σαιτον	σαίτην	λύ-σατον	σάτω	λῦ-σαῖ**)	λύ-σασα	σίσης	
		ἔλύ-σαμεν	ἴατε	σαν (61, b)	λύ-σωμεν	σητε	σωσι	λύ-σαιμεν	σαιτε	σαιεν	λύ-σατε	σάτωσαν		λύ-σαν	σαντος.	
Aor. 2 mangler (360)								ell. (αφοι. λύσεια) 2. -σειας, 3. -σειε, og 3 pl. -σειαν.								
Perfect. 1. Plusqpf. 1.		λέ-λυ-κα	κας	κε	λε-λύ-κω	κης	κη	λε-λύ-κοιμι	κοις	κοι	λέ-λυ-κς	κέτω				
		λελύ-καμεν	κατον	κατον	λελύ-κωμεν	κητον	κητον	λελύ-κοιμεν	κοιτον	κοίτην	λελύ-κετον	κέτων	λελυ-κέναι	λελυ-κός	κότος	
		λελύ-καμεν	κατε	κᾶσι	λελύ-κωμεν	κητε	κωσι	λελύ-κοιμεν	κοιτε	κοιεν	λελύ-κετε	κέτωσαν		λελυκῶς	κῶτος.	
	ἔλε-λύ-κειν	κεις	κει	men heift sjeldent.			men heift sjeldent.									
	κειμεν	κειτον	κέτην	Ogsaa omstrevet:			Ogsaa omstrevet:									
	κειμεν	κειτε	κεισαν	λελυκῶς ᾧ, ἧς, ἧ̄ o. s. v.			λελυκῶς εἶην, εἶης o. s. v.									
Perfect. 2 og Plusqpf. 2 (λελυ-α og ἐλελύ-ειν o. s. v.) kun sjeldne. Ex. see 407.					mangler.			mangler.			mangler.		(λελυ-έναι)	(λελυ-ώς).		

*) Anm. 1. Efter andres Mening gives der intet Futur. i Conjunctivo, da dette ikke kunde blive forskjelligt fra Aor. 1 og Aoristen ogsaa kan have Futurbemærkelse. Men da Righeden opstaaer deraf, at Mærkebogstav og Endelse ere eens i begge, og ei alene Tempus'et ofte har reen Futurbetydning, men ogsaa forekommer i Opt. (saa synes der at være Grund nok til ogsaa at antage det i Conj.

**) Anm. 2. De 3 Tempora, som endes paa σαι, distingeres, hvor Ordet bestaaer af tre Stavelses, ved Accenten. Ex. παιδεύσαι (3 Aor. 1 opt.), παιδευσαι (Aor. 1. inf. a.), παιδευσαι (Aor. 1 imp. m.) ligesaa ποιῆσαι, ποιῆσαι, ποιῆσαι. s. 61, a, b.

431. II. Som Paradigmet λύω conjugeres og Verba contracta eller circumflexa (311, 2) paa άω, έω, όω, dog med den Egenhed, at deres Mærkevocal α, ε, ο i Præsens og Imperfect overalt contraheres ined Endelsens paafølgende Vocal (110); thi i de øvrige Tempora kommer der altid σ eller κ imellem dem. Kun den contraherede Form er i den attiske og almindelige Græsk den brugelige; den aabne forekommer meest kun i den ældre og ioniske Dialekt, skjønt dog ofte kun i Skrift, men mundtlig contraheret (119), ofte og med skreven Contraction. Om Mærkevocalens Forlængelse i de øvrige Tempora s. 373, 386, 397. Græ.

I. paa άω
(Tab. 111).

II. paa έω
(Tab. 113).

III. paa όω
(Tab. 114).

ACTIVUM.

Indicativus.

a) Præsens.

Sing.	τιμά-ω, c. τιμῶ.	φιλέ-ω, c. φιλῶ.	δηλό-ω, c. δηλῶ.
	τιμάεις, τιμᾶς.	φιλέεις, φιλεῖς.	δηλόεις, δηλοῖς.
Dual.	τιμάει, τιμᾶ.	φιλέει, φιλεῖ.	δηλόει, δηλοῖ.
	τιμάομεν, μῶμεν.	φιλέομεν, λῆμεν.	δηλόομεν, λῆμεν.
Plur.	τιμάετον, μᾶτον.	φιλέετον, λείτον.	δηλόετον, λῆτον.
	τιμάετο, μᾶτον.	φιλέετο, λείτο.	δηλόετο, λῆτον.
Sing.	τιμάομεν, μῶμεν.	φιλέομεν, λῆμεν.	δηλόομεν, λῆμεν.
	τιμάετε, μᾶτε.	φιλέετε, λείτε.	δηλόετε, λῆτε.
Dual.	τιμάουσι, μῶσι.	φιλέουσι, λούσι.	δηλόουσι, λῆσι.

b) Imperfectum.

Sing.	έτίμαον, c. έτίμων.	έφιλεον, c. έφίλου.	έδήλοον, c. έδήλυν.
	έτίμαες, έτίμας.	έφιλεες, έφιλεῖς.	έδήλοες, έδήλυν.
Dual.	έτίμαε, έτίμα.	έφιλεε, έφιλει.	έδήλοε, έδήλυν.
	έτιμάομεν, μῶμεν.	έφιλέομεν, λῆμεν.	έδηλόομεν, λῆμεν.
Plur.	έτιμάετον, μᾶτον.	έφιλέετον, λείτον.	έδηλόετον, λῆτον.
	έτιμάετην, μᾶτην.	έφιλέετην, λείτην.	έδηλόετην, λῆτην.
Sing.	έτιμάομεν, μῶμεν.	έφιλέομεν, λῆμεν.	έδηλόομεν, λῆμεν.
	έτιμάετε, μᾶτε.	έφιλέετε, λείτε.	έδηλόετε, λῆτε.
Dual.	έτίμαον, μων.	έφιλεον, λουν.	έδήλοον, λουν.

Fut.	τιμήσα.	φιλήσω.	δηλώσω (373).
Aor. 1.	ἐτίμησα.	ἐφίλησα.	ἐδήλωσα (386).
Perf.	τετίμηκα.	πεφίληκα.	δεδήλωκα (397).
Plusq.	ἐτετίμηκην.	ἐπεφίληκην.	ἐδεδήλωκην (397).

Conjunctivus. *Præsens.*

<i>Sing.</i>	τιμάω,	τιμῶ.	φιλέω,	φιλῶ.	δηλώω,	δηλῶ.
	τιμάης,	τιμᾶς.	φιλέης,	φιλῆς.	δηλόης,	δηλοῖς.
	τιμάη,	τιμᾶ.	φιλέη,	φιλῆ.	δηλόη,	δηλοῖ.
<i>Dual.</i>	τιμάωμεν,	μῶμεν.	φιλέωμεν,	λῶμεν	δηλώωμεν,	λῶμεν.
	τιμάητον,	μᾶτον.	φιλέητον,	λῆτον.	δηλόητον,	λῶτον.
	τιμάητον,	μᾶτον.	φιλέητον,	λῆτον.	δηλόητον,	λῶτον.
<i>Plur.</i>	τιμάωμεν,	μῶμεν.	φιλέωμεν,	λῶμεν.	δηλώωμεν,	λῶμεν.
	τιμάητε,	μῆτε.	φιλέητε,	λῆτε.	δηλόητε,	λῶτε.
	τιμάωσι,	μῶσι.	φιλέωσι.	λῶσι.	δηλώωσι,	λῶσι.

Optativus. Præs. og Imperfect.

<i>Sing.</i>	τιμάοιμι,	μῆμι.	φιλέοιμι,	λοῖμι.	δηλοοιμι,	λοῖμι.
	τιμάοις,	μῆς.	φιλέοις,	λοῖς.	δηλοοῖς,	λοῖς.
	τιμάοι,	μῆ.	φιλέοι,	λοῖ.	δηλοοῖ,	λοῖ.
<i>Dual.</i>	τιμάοιμεν,	μῆμεν.	φιλέοιμεν,	λοῖμεν.	δηλοοιμεν,	λοῖμεν.
	τιμάοιτον,	μῆτον.	φιλέοιτον,	λοῖτον.	δηλοοιτον,	λοῖτον.
	τιμαοίτην,	μῆτην.	φιλοοίτην,	λοῖτην.	δηλοοίτην,	λοῖτην.
<i>Plur.</i>	τιμάοιμεν,	μῆμεν.	φιλέοιμεν,	λοῖμεν.	δηλοοιμην,	λοῖμεν.
	τιμάοιτε,	μῆτε.	φιλέοιτε,	λοῖτε.	δηλοοοιτε,	λοῖτε.
	τιμάοιεν,	μῆεν.	φιλέοιεν,	λοῖεν.	δηλοοοιεν,	λοῖεν.

Næsten mere brugelig, især i det Attiske, er Formen (340):

<i>Sing.</i>	τιμαοίην,	μῆην.	φιλοοίην,	λοίην.	δηλοοίην,	λοίην.
	τιμαοίης,	μῆης.	φιλοοίης,	λοίης.	δηλοοίης,	λοίης.
	τιμαοίη,	μῆη.	φιλοοίη,	λοίη.	δηλοοίη,	λοίη.
<i>Dual.</i>	contr. τιμῶημεν.		contr. φιλοοίημεν.		contr. δηλοοίημεν.	
	— τιμῶητον.	-	φιλοοίητον.	-	δηλοοίητον.	-
	— τιμῶητην.	-	φιλοοίητην.	-	δηλοοίητην.	-
	— τιμῶημεν.	-	φιλοοίημεν.	-	δηλοοίημεν.	-
	— τιμῶητε.	-	φιλοοίητε.	-	δηλοοίητε.	-
<i>Plur.</i>	— τιμῶεν.	-	φιλοοίεν.	-	δηλοοίεν.	-

3 plur. som efter Analogien skulde endes paa οῖσαν, har dog kun, ligesom i første Form, Endelsen οῖεν.

Imperativus. Præsens.

S.	{	τίμαε, τίμα. φίλεε, φίλει. δήλος, δήλου.
		τιμαέτω, μάτω. φιλέετω, λείτω. δηλοέτω, λούτω.
D.	{	τιμάετον, μάτον. φιλέετον, λείτον. δηλοέτον, λῦτον.
		τιμαέτων, μάτων. φιλέετων, λείτων. δηλοέτων, λῦτων.
Pl.	{	τιμάετε, μάτε. φιλέετε, λείτε. δηλοέετε, λῦτε.
		-αέτωσαν, άτωσαν, -εέτωσαν, είτωσαν. -οέτωσαν, ύτωσαν, εϑ. αόντων, ώντων. εϑ. εόντων, έντων. εϑ. οόντων, έντων.

Infinitivus. Præsens.

τιμάειν, τιμάῃν. φιλέειν, φιλεῖν. δηλόειν, δηλοῦν.

Contractionen er af det gl. εν (ikke af ειν), hvilket sees af οῦν, der af όειν vilde blive οῖν (112, 115). Rigeledes er εῖν contr. af έεν (113).

Participium. Præsens og Imperf.

m.	τιμάων, τιμῶν. φιλέων, φιλῶν. δηλόων, δηλῶν.
f.	τιμάουσα, μῶσα. φιλέουσα, λῦσα. δηλόουσα, λῦσα.
n.	τιμάον (56), μῶν. φιλέον, λούν. δηλόον, λούν.
gen.	άοντος, ῶντος. ε. έοντος, έντος. ε. όοντος, έντος.

PASSIVUM.

Indicativus. a) Præsens.

Sing.	{	τιμάομαι, μῶμαι. φιλέομαι, λῦμαι. δηλόομαι, λῦμαι.
		τιμάῃ, μῶ. φιλέῃ, λῦ. δηλόῃ, λού.
		τιμάεται, μάται. φιλέεται, λείται. δηλόεται, λῦται.
Dual.	{	τιμάόμεθον, μῶμεθ- φιλεόμεθον, λῦμεθ- δηλοόμεθον, λῦμεθ-
		τιμάεσθον, μάθον. φιλέεθον, λείθον. δηλόεσθον, λῦσθον.
		τιμάεσθον, μάθον. φιλέεθον, λείθον. δηλόεσθον, λῦσθον.
Plur.	{	τιμαόμεθα, μῶμεθα. φιλέόμεθα, λῦμεθα. δηλοόμεθα, λῦμεθα.
		τιμάεσθε, μάσθε. φιλέεσθε, λείσθε. δηλόεσθε, λῦθε.
	{	τιμάονται, μῶνται. φιλέονται, λῦνται. δηλόονται, λῦνται.

b) Imperfectum.

Sing.	{	έτιμαόμην, μῶμην. έφιλεόμην, λῦμην. έδηλοόμην, λῦμην.
		έτιμάου, μῶ. έφιλέου, λού. έδηλόου, λού.
		έτιμάετο, μάτο. έφιλέετο, λείτο. έδηλοέτο, λῦτο.
Dual.	{	εττ. έτιμῶμεθον. ε. έφιλούμεθον. ε. έδηλούμεθον.
		- έτιμᾶσθον. - έφιλείσθον. έδηλουσθον.
		- έτιμᾶσθην. - έφιλείσθην. « έδηλούσθην.

ἔτιμα	ctr. ἐτιμώμεθα.	ς. ἐφιλούμεθα	ς. ἐδηλώμεθα
	- ἐτιμᾶσθε.	- ἐφιλεῖσθε	- ἐδηλοῦσθε
	- ἐτιμῶντο.	- ἐφιλοῦντο	- ἐδηλοῦντο

Fut. m.	τιμήσομαι.	Φιλήσομαι.	δηλώσομαι.
A. 1 m.	ἐτιμησάμην.	ἐφιλησάμην.	ἐδηλωσάμην.
F. 1 p.	τιμηθήσομαι.	φιληθήσομαι.	δηλωθήσομαι.
A. 1 p.	ἐτιμηθήην.	ἐφιληθήην.	ἐδηλώθηην.
Perf.	τετίμημαι.	πεφίλημαι.	δεδῆλωμαι.
Plqp.	ἐτετιμήμην.	ἐπεφιλήμην.	ἐδεδηλώμην.

Conjunctivus. Præsens.

τιμάωμαι, μῶμαι.	Φιλέωμαι, λῶμαι.	δηλώωμαι, λῶμαι.
τιμάῃ, μᾶ.	Φιλέῃ, λῆ.	δηλόῃ, λοῖ.
τιμάῃται, μᾶται.	Φιλέῃται, λῆται.	δηλόῃται, λῶται.
ο. ἰ. ἴτ.	ο. ἰ. ἴτ.	ο. ἰ. ἴτ.

Optativus. Præs. og Imperf.

τιμαοίμην, μῶμην.	Φιλεοίμην, λοίμην.	δηλοοίμην, λοίμην.
τιμάοιο, μῶο.	Φιλέοιο, λοῖο.	δηλόοιο, λοῖο.
τιμάοιτο, μῶτο.	Φιλέοιτο, λοῖτο.	δηλόοιτο, λοῖτο.
ο. ἰ. ἴτ.	ο. ἰ. ἴτ.	ο. ἰ. ἴτ.

Imperativus. Præsens.

τιμάου, μῶ.	Φιλέου, λοῦ.	δηλόου, λοῦ.
τιμαέδω, μάδω.	Φιλέέδω, λείδω.	δηλοέδω, λῆδω.
ο. ἰ. ἴτ.	ο. ἰ. ἴτ.	ο. ἰ. ἴτ.

Infinitivus. Præsens.

τιμάεσθαι, μᾶσθαι.	Φιλέεσθαι, λείσθαι.	δηλόεσθαι, λῆσθαι.
--------------------	---------------------	--------------------

Participium. Præsens og Impf.

τιμαόμενος, μώμενος.	Φιλέόμενος, λόμενος.	δηλόόμενος, λόμενος.
----------------------	----------------------	----------------------

	Indicativus.	Conjunctivus.	Optativus.	Imperativus.	Infinitiv.	Participium.
Present.	τύπ-ομαι, η (εμ 343), εται τυπ-όμεθον, εσθον, εσθον τυπ-όμεθα, εσθε, ονται	τέπ-ομαι, η (ηαι) ηται τυπ-όμεθον, ησθον, ησθον τυπ-όμεθα, ησθε, ονται	τυπ-οίμην, οιο, οιο τυπ-οίμεθον, οισθον, οίσθην τυπ-οίμεθα, οισθε, οιτο	τύπ-ου (εο), έσθω τύπ-εσθον, έσθων τύπ-εσθε, έσθωσαν ell. έσθων	τύπ-εσθαι	τυπ-όμενος τυπ-ομένη τυπ-όμενον
Imperf.	έτυπ-οίμην, ου (εο 343), ετο έτυπ-οίμεθον, εσθον, έσθην έτυπ-οίμεθα, εσθε, οντο					
Aor. 2 M.	έτυπ-οίμην, ου (εο), ετο o. f. v. som Imperf.	τύπ-ομαι, η, ηται o. f. v. som Præsens.	τυπ-οίμην, οιο, οιο o. f. v. som Præsens.	τυπ-οῦ (έο), έσθω ofv. som Præs. (366)	τυπ-εσθαι (368)	τυπ-όμενος, ομ- νη, όμενον.
Fut. 1 M.	τύ-ψομαι, ψη (345), ψεται τυ-ψόμεθον o. f. v. som Præs. V. παρ έζω: -οῦμαι, ἤ, εἴται, ofv. 376	τύ-ψομαι, ψη (ηαι), ψηται o. f. v. ligesom Aor. 1. mangler.	τυ-ψοίμην, ψοιο, ψοιο o. f. v. som Præsens. mangler.	mangler.	τύ-ψεσθαι -είσθαι.	τυ-ψόμενος, η, ον. -ούμενος, η, ον.
Aor. 1 Med.	έτυ-ψάμην, ψω (ψαο), ψατο έτυ-ψάμεθον, ψασθον, ψάσθην έτυ-ψάμεθα, ψασθε, ψαντο	τύ-ψομαι, ψη (345), ψηται τυ-ψόμεθον, ψησθον, ψησθον τυ-ψόμεθα, ψησθε, ψανται	τυ-ψαίμην, ψαιο, ψατο τυ-ψαίμεθον, αισθον, αίσθην τυ-ψαίμεθα, αισθε, αιτο	τύ-ψαι, ψάσθω τύ-ψασθον, ψάσθων τύ-ψασθε, ψάσθωσαν ell. ψάσθων	τύψασθαι	τυ-ψάμενος τυ-ψαμένη τυ-ψάμενον
Future P.	1. τυφθῆ- {σομαι, ση, σεται 2. τυπή- {σόμεθον, σεσθον, σεσθον {σόμεθα, σεσθε, σονται	mangler.	τυφθῆ- {σοίμην, σοιο, σοιο τυπή- {σοίμεθον, σοισθον, σοίσθην {σοίμεθα, σοισθε, σοιτο	mangler.	τυφθῆ-σεσθαι τυπή-σεσθαι	τυφθῆ- {σύμενος τυπή- {σομένη {σύμενον
Aorist P.	1. έτύφθ- {ην, ης, η 2. έτύπ- {ήμεν, ητον, ήτην {ημεν, ητε, ησαν (εν)	τυφθ- {ῶ (έω) ἦς, ἦ {ῶμεν, ἦτον, ἦτον τυπ- {ῶμεν, ἦτε, ὦσι	τυφθ- {είην, εἶης, εἶη {είημεν, εἶητον, εἶήτην τυπ- {είημεν, εἶητε, εἶεν	τύφθ-ητι { (σι), ήτω {ητον, ήτων τύπ-ηθι {ητε, ήτωσαν	τυφθ-ήναι τυπ-ήναι i. ήμεναι, ήμεν.	τυφθ- {εἰς, έντος {εἶσα, εἶσθης {έν, έντος
Pass.	τέτυ-μμαι, ψαι, πται (410) τέτυ-μμεθον, φθον, φθον (90) τέτυ-μμεθα, φθε, μμένοι εἰσι (346)	τετυ-μμένος ὦ, ἦς, ἦ -μμένω ὦμεν, ἦτον, ἦτον -μμένοι ὦμεν, ἦτε, ὦσι 346.	τετυμμένος εἶην, εἶης, εἶη -μμένω εἶημεν, εἶητον, εἶήτην -μμένοι εἶημεν, εἶητε, εἶεν f. 346.	τέ-τυ-ψο, φθω (90) τέ-τυ-φθον, φθων τέ-τυφθε, φθωσαν ell. τετύφθων	τε-τύ-θθαι (346).	τετυ-μμένος τετυ-μμένη τετυ-μμένον (344).
Plusq. P.	έτετύ-μμην, ψο, πτο (410) έτετύ-μμεθον, φθον, φθην (90) έτετύ-μμεθα, φθε, τετυμμένοι ήσαν					
P. p. F.	τε-τύψομαι o. f. v. som Fut. Med.	mangler.	τε-τυψοίμην o. f. v. som Fut. Med.	mangler.	τε-τέψεσθαι	τε-τυψόμενος

	Indicativus.	Conjunctivus.	Optativus.	Imperativus.	Infinitiv.	Participium.
Præsent.	<i>S.</i> τύπτ-ω εἰς εἰ <i>D.</i> τύπτ-ομεν ετον ετον <i>P.</i> τύπτ-ομεν ετε ουσι	τύπτ-ω ἦς ἦ τύπτ-ομεν ἦτον ἦτον τύπτ-ομεν ἦτε ὠσι	τύπτ-οιμι οἰς οἰ τύπτ-οιμεν οἰτον οἰτήν τύπτ-οιμεν οἰτε οἰεν	τύπτ-ε ἔτω τύπτ-ετον ἔτων τύπτ-ετε ἔτωσαν ell. ὄντων	τύπτ-ειν hom. og aol. τυπτέμεναι og τυπτέμεν	τύπτ-ων g. οντος τύπτ-ουσα g. ούσης τύπτ-ον g. οντος.
Imperfect.	ἔ-τυπτ-ον ες ε ἔ-τύπτ-ομεν ετον ἔτην ἔ-τύπτ-ομεν ετε ον					
Aorist. 2	ἔ-τυπ-ον ες ε ἔ-τύπ-ομεν ετον ἔτην ἔ-τύπ-ομεν ετε ον	τύπ-ω ἦς ἦ τύπ-ομεν ἦτον ἦτον τύπ-ομεν ἦτε ὠσι	τύπ-οιμι οἰς οἰ τύπ-οιμεν οἰτον οἰτήν τύπ-οιμεν οἰτε οἰεν	τύπ-ε ἔτω τύπ-ετον ἔτων τύπ-ετε ἔτωσαν	τυπ-εῖν (368). ion. τυπέειν.	τυπ-ών, g. ὄντος (368) τυπ-ούσα, ούσης τυπ-όν, ὄντος
Futurum	τύ-ψω ψεις ψει τύ-ψομεν ψετον ψετον τύ-ψομεν ψετε ψουσι	τύ-ψω, ψῆς, ψῆ o. f. v. som Aor. 1.	τύ-ψοιμι ψοῖς ψοῖ τύ-ψοιμεν ψοῖτον ψοῖτήν τύ-ψοιμεν ψοῖτε ψοῖεν	mangler.	τύ-ψειν hom. τυψέμεναι og τυψέμεν	τύ-ψων, g. ψοντος τύ-ψουσα, ψούσης τύ-ψον, ψοντος
Fut. att.	i B. παα { -ῶ -εις -εῖ i ζω, 376 { -οῦμεν -εῖτον -εῖτον { -οῦμεν -εῖτε -οῦσι	mangler.	-οῖμι -οῖς -οῖ -οῖμεν -οῖτον -οῖτήν -οῖμεν -οῖτε -οῖεν	mangler.	-εῖν	-ῶν, g. ὄντος -οῦσα, - ὄσης -οῦν, - ὄντος
Aorist. 1	ἔ-τυ-ψα ψας ψε ἔ-τύ-ψαμεν ψατον ψάτην ἔ-τύ-ψαμεν ψατε ψαν παρορθητα 3 Dual. undt.	τύ-ψω ψῆς ψῆ τύ-ψομεν ψῆτον ψῆτον τύ-ψομεν ψῆτε ψοσι	τύ-ψαμι ψαις ψᾶι τύ-ψαιμεν ψᾶιτον ψᾶιτήν τύ-ψαιμεν ψαιτε ψαιεν ell. (aol. τυψ-εα) εἰας εἰε, 3 pl. εἰαν.	τύ-ψον ψάτω τύ-ψατον ψάτων τύ-ψατε ψάτωσαν ell. ψάντων	τύ-ψᾶι	τύ-ψας, g. ψαντος τύ-ψασα, - ψάσης τύ-ψαν, - ψαντος
Perfectum.	1. τέ-τυφ- { α ας ε 2. τέ-τυπ- { αμεν ατον ατον allc propar. { αμεν ατε ᾶσι	1. τε-τύφ- { ω ἦς ἦ 2. τε-τύπ- { ομεν ἦτον ἦτον { ομεν ἦτε ὠσι	1. τε-τύφ- { οἰμι οἰς οἰ 2. τε-τύπ- { οἰμεν οἰτον οἰτήν { οἰμεν οἰτε οἰεν	1. τέτυφ- { ε ἔτω 2. τέτυπ- { ετον ἔτων { ετε ἔτωσαν	1. τε-τυφ-ἔναι 2. τε-τυπ-ἔναι	1. τε-τυφ- { ὄς, ὄτος 2. τε-τυπ- { νία, νίας { ὄς, ὄτος
Plusquæ.	1. ἔτε-τύφ- { εἰν εἰς εἰ 2. ἔτε-τύπ- { εἰμεν εἰτον εἰτήν { εἰμεν εἰτε εἰσαι	kun sjældent, s. Tab. 430. eller omskrevet med Part. τετυφῶς (πῶς) ᾶ, ἦς, ἦ ὄν.	kun sjældent, s. Tab. 430. eller omskrevet med Part. τετυφῶς (-πῶς) εἶην, εἶης ὄν.	forekommer ikke uden hos Grammatikerne.		

Desuden maa ved **B.** paa *άω, έω, όω* mærkes:

434. Verberne *ζάω, διψάω, πεινάω*, samt ofte *ψάω, σμάω, κνάω* og *χράομαι*, contrahere *αε* og *αη* til *η*. *Εξ. ζάει ζή, ζάειν ζήν. χράεται χρῆται, χράεσθαι χρῆσθαι og χρᾶσθαι.* Det samme skeer ofte ionisk. *Εξ. όράειν όρῆν, ιάεσθαι ιῆσθαι.* *Εigel. hom. τῆ* for *τάε* (imp. af det ubrug. *τάω*).

435. Homer contraherer i **B.** paa *άω* og *έω α* og *ε* med *ε* i 3 Dual. og Inf. *έμεναι* til *η*. *Εξ. Φοιταέτην -τήτην, γοάέμεναι γοήμεναι, Φιλέέμεναι Φιλήμεναι,*

436. Tostavelser **D.** paa *έω* modtage alene Contractionen paa *ει*. *Εξ. πλέω, πλέομαι ucontr. men πλέει πλεΐ, πλέειν πλεΐν.*

437. Ionisk havees istedetfor det contr. *ου* ofte *ευ* (17). *Εξ. Φιλέοντες Φιλεῦντες, έδικαίουν -αίειν, ποιέου ποιειῦ.* — *Εigel. i B.* som have *ο* foran *άω* og *έω*, blive ion. i Fut. og Persf. *οη* contraherede til *ω* (114). *Εξ. βοάω: βοήσομαι βώσομαι, βοήσας βώσας. νοέω: νενόημαι νένωμαι, plusq. ένενάμην.*

438. **B.** paa *άω* endes ionisk ofte paa *έω*, hvortaf da *εο* contr. til *ευ* (istedetfor *αο* til *ω*). *Εξ. όράω, Impf. όρεον. θεάομαι, ion. θεέομαι (med η for ε), έθηείτο, θεεύμενος.*

439. Foran *ω*, contr. af *αο*, indskydes ion. *ε* (126). *Εξ. κτάομαι, έκτώντο, ion. έκτέωντο.*

440. I **B.** paa *άω* udvider Homer ofte for Versemaalets Skyld det contr. lange *α* til *αα* i to Stavelser (128, b). *Εξ. όράεις, όράς, όράας.* Ligeledes det contr. *ω* til *ωω*, *ωο* ell. *ωω*, alt efter Versfaktens Fordring. *Εξ. όράω, όρῶ, όρώ. ήβάοντες, ήβῶντες, ήβῶντες. ήβάουσα, ήβῶωσα.* — Dg i de paa *όω* havees (analog med dem paa *άω*) istedetfor det contracte *ου* og *οι* ofte *ω* og *φ*, udvidet ved Indskydelse af et *ο*. *Εξ. ύπνόνοντας ύπνώοντας, αρόουσι αρώσι, δηόοιεν δηίόωεν.*

441. Ligeledes bliver Dpt. Endelsen *οίην* af **B.** paa *όω* under tiden *ώνην*. *Εξ. βιώην, έργώνην, γνήην* (aor. 2 af *γνώω*, brug. *γινώσκω*).

442. I aabne Former paa *έω* bliver hos Homer undertiden for Versemaalets Skyld *ε* forlangt til *ει*. *Εξ. όκνέω όκνειώ, τελείει τελείει.* — Omvendt bliver af den ion. 2den Personendelse i Pass. *έσαι* og *έσο* ionisk det ene *ε* bortkastet, men homerisk *εε* contr. til *ει*. *Εξ. μυθέσαι, μύθειαι, μυθειαι.*

443. IV. Verba liquida. Gr. στέλλω, νέμω, φαίνω, σπείρω.

Indicativus.	Conjunctivus.	Optativus.
Præs. στέλλ-ω, εις, ει ῥσ.	στέλλ-ω, ης, η ῥσ.	στέλλ-οιμι, οίς, οί ῥσ.
Impf. ἔστειλλ-ον, ες, ε, ῥσ.	—	—
Aor. 2. (ἔσταλ-ον, ες, ε, ῥσ.)	στάλ-ω, ης, η ῥσ.	στάλ-οιμι, οίς, οί ῥσ.
Fut. ion. στελ-έω, ἔεις, ἔει ῥσ.	} mangler.	στελ-έοιμι, ἔοίς, ῥσ.
att. cont. στελ-ῶ, εἶς, εἶ, (580) στελ-ῆμεν, εἶτον, εἶτον, στελ-ῆμεν, εἶτε, οὔσι.		
Aor. 1. ἔστειλ-α, ας, ε, ῥσ.	στείλ-ω, ης, η ῥσ.	στείλ-αιμι, αἶς, αἶ ῥσ.
Perf. 1. ἔσταλ-κα, κας, κε ῥσ.	ἔστάλ-κω, κης, κη ῥσ.	ἔστάλ-κοιμι, κοίς, ῥσ.
Perf. 2. (ἔστολ-α, ας, ε ῥσ.)	mangler.	mangler.
Plusq. 1. ἐστάλκειν, κεις, κει ῥσ.	—	—
Plusq. 2. (ἐστόλ-ειν, εις, ει ῥσ.)	—	—
		PASSIVUM og
Præs. στέλλ-ομαι, η, ηται ῥσ.	στέλλ-ωμαι, η, ηται ῥσ.	στέλλ-οίμην, οἶο, οἶτο ῥσ.
Impf. ἔστειλλ-όμην, ου, ετο ῥσ.	—	—
A. 2 M. (ἔσταλ-όμην, ου, ετο ῥσ.)	στάλ-ωμαι, η, ηται ῥσ.	σταλ-οίμην, οἶο, οἶτο ῥσ.
Fut. M. ion. στελ-έομαι, ἐη, ἔεται ῥσ.	} mangler.	στελ-εοίμην, ἐοἶο, ῥσ.
Att. ctr. στελ-ῆμαι, ἦ, εἶται ῥσ.		
Aor. 1 M. ἔστειλ-άμην, ω, ατο ῥσ.	στείλ-ωμαι, η, ηται ῥσ.	στείλ-αίμην, αἶο, αἶτο ῥσ.
Fut. 1 P. σταλ-θήσομαι, θήσῃ ῥσ.	mangler.	σταλ-θήσοίμην, θήσοιο.
Fut. 2 P. σταλ-ήσομαι, ήσῃ ῥσ.	—	σταλ-ησοίμην, ήσοιο ῥσ.
Aor. 1 P. ἐστάλ-θην, θης, θη ῥσ.	σταλ-θῶ (θέω) θῆς, θῆ	σταλ-θειν, θείης, θείη ῥσ.
Aor. 2 P. ἐστάλ-ην, ης, η ῥσ.	σταλ-ῶ (έω), ῆς, ῆ ῥσ.	σταλ-είην, εἶης, εἶη ῥσ.
Perf. P. ἔσταλ-μαι, σαι, ται ῥσ.	ἔσταλμένος ῶ, ῆς, ῆ ῥσ.	ἔσαλμένος εἶην, εἶης ῥσ.
Plusq. P. ἐστάλ-μην, σο, το ῥσ.	—	—

Anm. De her i Parenthes anførte Former forekommer ikke af Verbet στέλλω, men staae her alene som Paradigma (351).

ACTIVUM.

Imperativus.	Infinitiv.	Particip.
στέλλ-ε, έτω ζ'c.	στέλλ-ειν.	στέλλ-ων, υσα, ον.
—	—	—
στάλ-ε, έτω ζ'c.	σταλ-ειν,	σταλ-ών, υσα, όν.
} mangler.	ισπ. -έειν.	στέλ-έων, έυσα, έον.
	στέλ-έειν.	στέλ-ών, υσα, υν.
—	στέλειν.	—
στείλ-ον, άτω ζ'c.	στεί-λαι.	στείλ-ας, ασα, αν.
έσταλ-κε, κέτω ζ'c.	έσταλκέναι.	έσταλ-κώς, κυία, κός.
mangler.	mangler.	mangler.
—	—	—
—	—	—
MEDIUM.		
στέλλ-ου, έστω ζ'c.	στέλλεσθαι.	στέλλόμενος, η, ον.
—	—	—
σταλ-ου, έστω ζ'c.	σταλέσθαι	σταλόμενος, η, ον.
} mangler.	στέλεεσθαι.	στέλεόμενος —
	στέλεισθαι.	στέλούμενος —
—	—	—
στείλ-αι, άστω ζ'c.	στείλασθαι.	στείλάμενος —
mangler.	σταλθήσασθαι.	σταλθήςόμενος —
—	σταλ-ήσεσθαι.	σταλ-ησόμενος —
στάλ-θητι, θήτω ζ'c.	σταλ-θῆναι.	σταλθής, είσα, έν.
στάλ-ηθι, ήτω ζ'c.	σταλ-ῆναι.	σταλ-είς, είσα, έν.
έσταλ-σο, 'τω ζ'c.	έστάλ-θαι.	έσταλμένος, η, ον.
—	—	—

444. Men da ikke et eneste flydende Verbum forekommer i alle de Tempora, som her ere opstillede i et fuldstændigt Paradigma af στέλλω, men nogle kun i den ene, andre i den anden Form, saa anføres her endnu nogle B. i de af dem sædvanligst forekommende Tempora:

Præs.	Futur.	Aor. 1.	Aor. 2.	Perf. 1 & 2.	Aor. 1, 2 pass.
βάλλω	βα-λῶ	—	ἔβαλον	βέβ-ληκα (399)1.	ἐβ-λήθην
ψάλλω	ψαλῶ	ἔψηλα	—	ἔψαλκα	—
τέμνω	τεμῶ	—	ἔταμον	τέτ-μηκα (399)	ἐτ-μήθην
νέμω	νεμῶ	ἔνειμα	—	νενέμηκα (399)	ἐνεμήθην
μένω	μενῶ	ἔμεινα	—	2. μέμονα	—
κτείνω	κτενῶ	ἔκτεινα	ἔκτανον	2. ἔκτονα	ἐκτάθην(κτάω)
φαίνω	φανῶ	ἔφηνα	—	πέφαγκα	ἐφάνθην
				2. πέφηνα	2. ἐφάνην
αἴρω	αἶρῶ	ἤρα	—	1. ἤρακα	1. ἤραθην
σπείρω	σπερῶ	ἔσπειρα	—	2. ἔσπορα	2. ἐσπάρην
				pass. ἔσπαρμαι.	

Synkoperede Former.

445. Af alle 3 Slags Verba (pura uden Contraction, muta og liquida) forekommer der i det homeriske Sprog ofte en synkoperet Form, i det ο og ε er udfalden forved de passive Endelser μην, σο, το Inf. σθαι og Part. μενος, hvilken Form altsaa bliver analog den af Verba paa μι, til hvilke den derfor tildeels og kan henføres. Gr. af χέω, (χύω): ἐχύμην, ἔχυτο, χύμενος (som af χῦμι). af ἀναπνέω ἀμπνυτο (af πνῦμι). af λύω λύτο, af σεύω: ἐσσύμην, ἔσσυο, σύτο. af φθίω (φθίμι): Dpt. φθίμην φθίτο, φθίσθαι, φθίμενος. af οἶομαι οἶμαι, af λούω ἔλουε att. ἐλου, pass. λούται, λούσθαι, λούμενος (som af λούμι). — af ἄλλομαι: ἄλσο, ἄλτο, ἄλμενος (som af ἄλμαι). (af ἄρω): ἄρμενος (som af ἄρμαι). af πάλλω: πάλτο. af γίγνομαι γέντο (f. ἐγένετο). af ὄρνυμι (ὄρω): ὠρτο, Imperat. ὄρσο (365), ὄρθαι, ὄρμενος. af δέχομαι: ἐδέγμην (82), ἐδέξο, δέξο (365), δέχθαι, δέγμενος. af λέγω: ἐλέγμην, ἔλεξο, λέξο, λέχθαι. af μίγνυμι (μίγω) μίχτο (75). Eigeledes i Act. Inf. ἔδμεναι f. ἐδέμεναι (af ἔδω), og Imper. Φέρετε f. Φέρετε af Φέρω.

Fra Roeskilde Kathedralskole dimitteres
i September 1834 til Universitetet følgende
7 Disciple:

1. Ivar Christian Theodor Besterboe, en Søn af afg. Pastor M. Besterboe, i sin Tid Sognepræst til Gyrstinge og Flinterup i Sjælland.
 2. Carl Berner Blume, en Søn af Hr. N. Blume, Herredsfoged i Ramsøe og Thune Herreder ved Roeskilde.
 3. Adolph Emil Friis, en Søn af Hr. G. Friis, const. Byskriver i Roeskilde.
 4. Joachim Gottsche Adam Wilhelm Bang, en Søn af Hr. Domprovst og Sognepræst til Roeskilde Domkirke J. H. Bang.
 5. Baldemar Hvidt, en Søn af Hr. Etatsraad og Grosferer L. N. Hvidt i Kjøbenhavn.
 6. Theodor Hansen, en Søn af Hr. Forpagter N. Hansen paa Aastrup i Sjælland.
 7. John David Bertram Koefoed, en Søn af Hr. Magister H. Koefoed, Sognepræst til Aversie og Thestrup i Sjælland.
-

Den offentlige Examen, hvis mundtlige Deel Disciplenes Forældre og Bærger samt alle andre Ungdommens og Skolens Belyndere herved venligst og ærbødigst indbydes til at bære med deres behagelige Nærværelse, vil blive afholdt i følgende Orden:

Skriftlig Prøve.

- D. 20 Sept. Formidd. 4de Klasse latinsk og 3die Cl. dansk Stil.
 Efterm. 2den Cl. latinsk og 1ste Cl. dansk Stil.
 Samme Efterm. Kl. 2½ Dimittenderne mundtlig
 Tydsk og Fransk.
- D. 22 Sept. Formidd. 3die Cl. latinsk og 2den Cl. dansk Stil.
 Tillige 4de Cl. mundtlig Religion og N. T.
 Efterm. 4de Cl. dansk Stil og 1ste Cl. Regning.

Mundtlig Prøve.

- D. 24 Sept. Dimittenderne Form. Religion og Græsk.
 Efterm. Arithm. og Latin.
- D. 25 Sept. — — Form. Geom. og Hebraisk.
 Efterm. Histor. og Geogr.
 Tillige: 2den Cl. Regning.
- D. 26 Sept. Form. Kl. 8: 4de Cl. Arithm. og 2den Cl. Tydsk.
 — 10: 4de Cl. Latin og 2den Cl. Geogr.
 Eftm. — 2½: 3die Cl. Græsk og 1ste Cl. Dansk.
- D. 27 Sept. Form. — 8: 2den Cl. Græsk og 3die Cl. Arithm.
 — 10: 4de Cl. Geogr. og 3die Cl. Dansk.
 Eftm. — 2: 4de Cl. Geometr. og 1ste a. Latin.
 — 4: 3die Cl. Geografie.

D. 29 Sept. Form. Kl. 8: 3die Cl. Latin (Plin.) og 2den Cl. Dansf.

— 11: 4de Cl. Tydsk og Kl. 10: 2den Cl. Historie.

Eftm. — 2½: 3die Cl. Geometr. og 1ste b. Latin.

D. 30 Sept. Form. — 8: 4de Cl. Græsk og 1ste Cl. Historie.

— 10: 3die Cl. Tydsk.

Eftm. — 2½: 3 Cl. Religion og 2den Cl. Latin (Curt.)

D. 1 Octbr. Eftm. — 2: 3die Cl. Fransf og 2den Cl. Latin (Nepos).

— 4: 4de Cl. Historie og 1ste Cl. Religion.

D. 2 Octbr. Form. — 8: 4de Cl. Hebraisk og 1ste Cl. Tydsk.

— 10: 2den Cl. Fransf og 3die Cl. Historie.

Eftm. — 2: 4de Cl. Fransf og 3die Cl. Latin (Livius).

— 4: 2den Cl. Religion og 1ste Cl. Geogr.

Den hele Examens Udfald bekjendtgjøres og Translocationen foretages paa sædvanlig Maade offentlig Mandag den 13de Octbr. Formidd. Kl. 10.

S. N. J. Bloch, Dr.